

मधेश प्रदेश सरकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

जनकपुरधाम, नेपाल

प.सं.: २०८३/०८४ (वन तथा वातावरण / जलवायु, अनुसूचक शाखा)

च.नं.: २०८

E-mail: mofe@madhesh.gov.np

Website: mofe.madhesh.gov.np

मिति: २०८३/०५/१७ गते ।

विषय: प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षणको प्रतिवेदन (IEE) सम्बन्धमा ।

श्री कोल्हवी नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
कोल्हवी बारा ।

प्रस्तुत विषयमा, कोल्हवी नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, मधेश प्रदेशको च.नं. २८८, मिति २०८३/०५/०८ गतेको पत्र प्राप्त भई व्यहोरा अवगत भयो । कोल्हवी नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, कोल्हवी बाराको मिति २०८३/०५/०७ गते बसेको बैठकको निर्णय अनुसार र सो सम्बन्धमा यस मन्त्रालयको (सचिवस्तर) मिति २०८३/०५/०९ को निर्णय अनुसार वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन सम्बन्धि प्रस्तावको प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण प्रतिवेदन (IEE) को स्वीकृत भएकोमा श्रमको उपलब्धताको अभाव, लागत प्रभावकारिता लगायतको कारण जनाइ उक्त प्रतिवेदनको पेज नं. ११ को बुदा नं. २ मा श्रममूलक हाते औजार मार्फत सावेल, डोको, बेल्ला, कोदालो, गैची मार्फत वर्तमान समयमा खोजे जति श्रमिक पाउन नसकेको अवस्था नरहेको तोकेको परिमाणका रेभेल संकलन तथा व्यवस्थापन कार्य सम्भव नभएकोले संशोधनका लागि अनुरोध भएकोमा यस मन्त्रालयको माननीय मन्त्रीस्तर मिति २०८३/०५/१० को निर्णय अनुसार सो प्रकृतिको समस्यालाई सम्बोधन गर्न देहायको शर्तहरूको अधिनमा रही मेशिनरी औजारको प्रयोग गर्न सक्ने गरी संशोधन गरी दिने भन्ने भएकोले उक्त शर्तको पूर्ण पालना गर्ने गरी नदीजन्य पदार्थ उत्खनन तथा संकलन गर्ने विधि सम्बन्धि पेज नं. ६ मा संशोधन गरिएको व्यहोरा जानकारीका लागि अनुरोध छ ।

२०८३/०५/१६

राम युगल साह
वन अधिकृत

शर्तहरू :

१. श्रममूलक हाते औजार मार्फत सावेल, डोको, बेल्ला, कोदालो, गैची मार्फत हुन नसकेको अवस्थामा मेशिनरी औजार (बकेट जडित ट्रयाक्टर) प्रयोग गर्न सकिनेछ ।
२. मेशिनरी औजार प्रयोग गरे तापनि स्वीकृत प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षणको प्रतिवेदनमा उल्लेखित प्रावधान अनुसार तोकिएको परिमाणमा माव संकलन गर्नु पर्नेछ ।
३. मेशिनरी औजार (बकेट जडित ट्रयाक्टर) प्रयोगबाट वातावरणीय (जैविक, भौतिक, सामाजिक, जलीय) अवयवहरूमा प्रतिकूल असर पर्ने गरी गरिने छैन ।
४. मेशिनरी औजारहरू प्रयोग गर्दा जिल्ला अनुगमन समितिको सहमतिमा तोकिएको स्थान, औजार र संख्यामा माव प्रयोग गर्नु पर्नेछ ।
५. विपद् जोखिम संवेदनशिल क्षेत्रमा मेशिनरी औजारहरू प्रयोग गर्दा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको अनुमति लिनु पर्नेछ ।
६. मेशिनरी औजारहरू प्रयोगबाट पर्न सक्ने वातावरणीय असर प्रभावहरूको न्यूनीकरण, क्षतिपूर्ति प्रस्तावक स्वयंले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

बोद्धार्थ :

१. दिभिजन वन कार्यालय, बारा ।

राम युगल साह
वन अधिकृत

मधेश प्रदेश बारा जिल्लाको कोल्हवी नगरपालिकाको क्षेत्राधिकार तथा वन क्षेत्र
भित्र बग्ने बकैया नदीको विभिन्न बगर क्षेत्रबाट
गिट्टी र बालुवा उत्खनन तथा सङ्कलन कार्यका लागि
प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) को प्रतिवेदन

मधेश प्रदेश सरकार वन तथा वातावरण मन्त्रालयको मिति २०८२/१२/२० गते
को निर्णय (सचिक्स्तर) श्रुसात् स्वीकृत गरिएको ।

प्रतिवेदन पेश गरिने निकाय
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
मधेश प्रदेश
जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल
फोन नं. ०४१-५२७०१२
इमेल: moitfep2@gmail.com
वेब: mofe.madhesh.gov.np

प्रस्तावक :
कोल्हवी नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
कोल्हवी, बारा
मधेश प्रदेश, नेपाल
फोन नं. ०५३४९०९९५
इमेल: kolhvinagar2071@gmail.com
वेब: www.kolhabimun.gov.np

विषयसूची

तालिका सूची.....	vi
चित्रको सूची.....	vii
कार्यकारी सारांश	viii
संक्षिप्त सूची.....	xii
परिच्छेद १ प्रतिवेदन तयार गर्ने व्यक्ति वा संस्थाको नाम र ठेगाना.....	१
१.१ प्रस्तावकको नाम र ठेगाना.....	१
१.२ प्रस्तावकको पूरा ठेगाना:	१
१.३ प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण तयार गर्ने जिम्मेवार संस्था:	१
१.४ प्रतिवेदन तयार गर्ने व्यक्तिहरूको नाम र योग्यता.....	१
१.५ प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण अध्ययनको कानुनी औचित्य.....	२
१.६ प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण अध्ययनको उद्देश्यहरू.....	२
परिच्छेद २ प्रस्तावको सारांश.....	४
२.१ प्रस्तावको उद्देश्य.....	४
२.२ भू-उपयोगमा पर्ने असर.....	५
२.३ वातावरणमा पर्ने प्रतिकूल प्रभाव, मानव जीवनमा पर्ने असर, जनसङ्ख्याको चाप:	५
२.४ स्थानीय पूर्वाधारमा हुने क्षति:	५
परिच्छेद ३ प्रस्तावको विवरण	६
३.१ प्रस्तावको प्रमुख विशेषताहरू.....	६
३.२ प्रस्तावको किसिम:	७
३.३ प्रस्तावको क्षमता:	७
३.४ सङ्कलन/उत्खनन् गरिने परिमाणको आंकलन.....	८
३.५ क. प्रयोग गरिने विधि र सामग्री:	११

Gan

निसित प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

ख. मेसिन प्रयोग कार्ययोजना	११
३.६ प्रस्ताव कार्यान्वयन हुँदा निष्कासन:	१३
३.७ प्रयोग हुने ऊर्जा:	१४
३.८ जनशक्तिको आवश्यकता:	१४
३.९ प्रस्ताव कार्यान्वयन हुने क्षेत्रको विस्तृत विवरण:	१४
३.१० प्रस्ताव क्षेत्रको अवस्थिति	१५
३.१०.१ नक्साहरू	१५
३.१०.२ सो क्षेत्र र वरिपरिको जनसङ्ख्या र बसोबासको स्थिति	२१
३.१०.३ भौतिक वातावरण	२५
३.१०.४ जैविक वातावरण	२७
३.११ प्रस्तावित क्षेत्रमा यातायातको पहुँच	२८
३.१२ अन्य आवश्यक कुरा:	२९
३.१२.१ प्रस्तावको क्षेत्र निर्धारण	२९
परिच्छेद ४ प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा वातावरणमा पर्ने प्रभाव	३०
४.१ प्रभाव पहिचान, अनुमान एवं मूल्याङ्कन	३०
४.१.१ अनुकूल प्रभाव	३०
४.१.२ प्रतिकूल प्रभाव	३१
परिच्छेद ५ प्रभाव कार्यान्वयनका विकल्प	४२
५.१ प्रस्तावक कार्यान्वयन नगर्ने	४२
५.२ प्रस्तावका विकल्पहरू	४२
५.२.१ ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको सङ्कलन/उत्खनन् गर्ने	४२
५.२.२ आयोजना स्थल:	४३
५.२.३ प्रक्रिया, समय-तालिका:	४३
५.२.४ वैकल्पिक विधि	४३

Gane

X

विश्व प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन

वकैया खोलाको नदी जन्य पदार्थ

निष्कर्ष.....
सन्दर्भ सामग्रीहरु..... ८५
अनुसूची..... ८६

Gau

निसिना प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

तालिका सूची

तालिका ३-१ प्रस्तावको प्रमुख विशेषताहरू.....	६
तालिका ३-२ राजस्व प्रक्षेपण.....	१०
तालिका ३-३ मेसिन प्रयोग योजना.....	१२
तालिका ३-४ वनस्पति प्रकार.....	२७
तालिका ३-५ प्रस्ताव क्षेत्र वरपर पाइने स्तनधारी जन्तुहरू.....	२८
तालिका ३-६ प्रस्ताव क्षेत्रमा पाइने चरा प्रजातीहरू.....	२८
तालिका ३-७ प्रस्ताव क्षेत्रमा पाइने माछा प्रजातीहरू.....	२८
तालिका ४-१ प्रभावहरू पहिचान एवं मूल्याङ्कन.....	३४
तालिका ४-२ सकारात्मक प्रभावहरूको मूल्याङ्कन.....	४०
तालिका ४-३ नकारात्मक प्रभावहरूको मूल्याङ्कन.....	४०

निर्दिष्ट प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

चित्रको सूची

तस्विर ३-१ कोल्हवी नगरपालिका अवस्थितिको चित्र.....	१५
तस्विर ३-२ कोल्हवी नगरपालिका भू-उपभोग नक्सा.....	१६
तस्विर ३-३ कोल्हवी नगरपालिकामा रहेको उत्खनन क्षेत्र टोपो नक्सामा.....	१७
तस्विर ३-४ गुगल नक्शामा बकैया खोलामा रहेका उत्खनन क्षेत्रहरू.....	१८
तस्विर ३-५ भौगर्भिक नक्सामा बकैया खोलामा रहेका उत्खनन क्षेत्रहरू.....	१९
तस्विर ३-६ ड्रोन नक्सामा बकैया खोलामा रहेका उत्खनन क्षेत्रहरू.....	२०
तस्विर ३-७ नगरपालिकाको वडा अनुसारको जनसंख्या.....	२१
तस्विर ३-८ नगरपालिकामा जातजाति विवरण.....	२१
तस्विर ३-९ नगरपालिकामा प्रयोग हुने मुख्य भाषाहरू.....	२२
तस्विर ३-१० नगरपालिकामा रोजगारको अवस्था.....	२२
तस्विर ३-११ नगरपालिकामा खाना पकाउन प्रयोग हुने मुख्य उर्जाहरू.....	२३
तस्विर ३-१२ नगरपालिकामा बिजुलीका लागि प्रयोग हुने मुख्य स्रोतहरू.....	२३
तस्विर ३-१३ नगरपालिकामा खानेपानीका लागि प्रयोग हुने मुख्य स्रोतहरू.....	२४
तस्विर ३-१४ नगरपालिकामा शिक्षाको अवस्था.....	२४
तस्विर ३-१५ कोल्हवी नगरपालिका नजिक रहेको सिमराको वर्षाको विवरण.....	२६
तस्विर ३-१६ कोल्हवी नगरपालिका नजिक रहेको सिमराको तापक्रमको ग्राफ.....	२६
तस्विर ६-१ वातावरणीय व्यवस्थापन योजना कार्यन्वयनका लागि संगठनात्मक स्वरूप.....	६५

मिनिस्टर प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

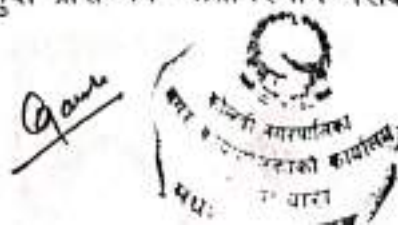
कार्यकारी सारांश

परिचय

वर्षाको समयमा बकैया खोलाले ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा तथा नदी जन्य पदार्थहरू थुपार्ने गर्दछ । यी सामग्रीहरू खोलाको बगरमा थुपारिँदा नदीको बहाव फेरिन जाने तथा प्रकोप निम्तिने सम्भावना हुन्छ । साथसाथै यी थुपारिएका सामग्रीहरू निर्माण कार्यमा ज्यादै उपयोगी हुन्छन् । जनसंख्या वृद्धि र शहरीकरण र नजिकमा रहेको विभिन्न राष्ट्रिय स्तरका विकास निर्माण कार्यहरू हेर्दा निर्माण सामग्रीहरूको माग बढिरहेको छ । कोल्हवी नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, कोल्हवीले यी सामग्रीहरूको दिगो एवं वातावरण मैत्री सङ्कलन/उत्खनन् गर्ने योजना बनाएको छ, जसले गर्दा स्थानीय रूपमै निर्माण सामग्रीहरू उपलब्ध हुनेछ भने प्रकोप न्यूनीकरण हुने अपेक्षा गरिएको छ, साथै यसबाट नगरपालिकालाई राजस्व सङ्कलन गर्नमा सघाउ पुग्ने र नगरपालिकाको आय श्रोतमा बृद्धि हुने देखिन्छ ।

यस प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदनले बारा जिल्लाको कोल्हवी नगरपालिका वन क्षेत्रमा पर्ने बकैया खोला उत्तरी सिमाना (बकैया र भमरा खोलाको दोभान) देखि दक्षिण सिमाना (हनुमानगंज-बाँध हुँदै बकैया नदी जाने बाटोसम्म)को विभिन्न बगर क्षेत्रबाट दिगो रूपमा गिट्टी तथा बालुवाको सङ्कलन/उत्खनन् गर्दा पर्न जाने प्रभावहरूको मूल्यांकन गर्दछ । यस अध्ययनको मुख्य उद्देश्य नै खोला नियन्त्रण गर्नका लागि खोलाले थुपारेको गिट्टी तथा बालुवा निकाल्दा स्थानीय वातावरणमा पर्न जाने प्रभावहरूको पहिचान गर्नु हो । यस कार्य गर्दा स्थानीय वातावरणमा केही सकारात्मक तथा केही नकारात्मक प्रभावहरू पर्न जाने छन् । यस अध्ययन प्रतिवेदनले सकारात्मक प्रभावहरूलाई बढोत्तरी गर्ने तथा नकारात्मक प्रभावहरूलाई न्यूनीकरण गर्न उचित परामर्श दिएको छ ।

वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ र कोल्हवी नगरपालिका संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण स्वीकृत कार्यविधि २०७९ साथै वन नियमावली २०७९ को नियम ३०(५) अनुसार वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनबाट तोकिएको परिमाणमा नदीजन्य ढुङ्गा, गिट्टी वा बालुवा सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयको सिफारिसमा सम्बन्धित स्थानीय तहले खुला प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट सङ्कलन र बिक्री विवरण गर्न सक्ने प्रावधान रहेको हुँदा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गर्नुपर्ने रहेको छ । यस प्रस्तावमा दैनिक २९९.८५२ घनमिटर (३०० घनमिटर भन्दा कम) नदी जन्य पदार्थहरू उत्खनन् गर्ने भएको हुँदा र प्रस्तावित क्षेत्र राष्ट्रिय निकुञ्ज र आरक्ष क्षेत्रमा नपर्ने हुँदा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गरिएको छ ।

विद्यमान वातावरणीय अवस्था :

भौतिक वातावरण

प्रस्तावित क्षेत्र बारा जिल्ला मधेश प्रदेशमा पर्दछ । गिट्टी तथा बालुवा सङ्कलन तथा उत्खनन गरिने बकैया खोला खहरे खोलामा पर्दछ । वर्षा याममा खोलाको बहाव धेरै भए पनि हिउँदमा भने बहाव कम हुन्छ । प्रस्तावित सङ्कलन क्षेत्रहरूका नजिकका क्षेत्रहरूमा बाढीले कटानी गर्ने जस्ता जोखिमयुक्त स्थानहरू न्यून रहेका छन् भने अधिकतम भू-उपयोगमा वन क्षेत्र र बुट्ट्यान क्षेत्रहरू रहेका छन् ।

जैविक वातावरण :

गिट्टी तथा बालुवा सङ्कलन क्षेत्र कुनै संरक्षित क्षेत्र, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा जैविक महत्वको संवेदनशील क्षेत्रभित्र पर्दैन । यस क्षेत्रमा कुनै दुर्लभ वनस्पति तथा दुर्लभ जीवजन्तु नभएको हुँदा गिट्टी, बालुवा सङ्कलन/उत्खनन कार्यले यी जन्तुहरू संकटमा पर्ने छैन ।

सामाजिक तथा धार्मिक वातावरण :

कुल क्षेत्रफल १५७.४० वर्ग किलोमिटर रहेको यस नगरपालिकामा पुर्व पश्चिम राजमार्गबाट तामागढी हुदै प्रवेश गर्न सकिन्छ । कोल्हवी नगरपालिकामा ११ वटा वडा कार्यालयहरू स्थापना भएका छन् । वडा नं.१ को वडा कार्यालय कोल्हवी, वडा नं.२ को वडा कार्यालय पुरानो कट्टा (निकास), वडा नं.३ र ४ को वडा कार्यालय सपही कलेज, वडा नं.४, वडा नं ५, ८ र ६ को वडा कार्यालय पसौनी वडा नं ६, वडा नं.७ र १०को वडा कार्यालय अमाव वडा नं.१० र वडा नं.९ र ११ को वडा कार्यालय वडा नं.११ रमपूर्वमा अवस्थित छन् । यस नगर क्षेत्रमा इलाका प्रहरी कार्यालय, शशस्त्र प्रहरी कार्यालय, पशुसेवा केन्द्र, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, नगरपालिका कार्यालय र उच्च माध्यामिक तह सम्म पढाइ हुने सरकारी विद्यालयहरू रहेका छन् । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को अनुसार जम्मा १०५६१ घरधुरी र ५११८२ जनसंख्याको यहाँ बसोबास रहेको छ । यस नगरपालिकामा मुख्य रूपमा थारु समुदायको बसोबास रहेको छ भने अन्य सम्पूर्ण समुदायको मिश्रित रूपमा बसोबास रहेको छ ।

वातावरणीय प्रभावहरू

सकारात्मक प्रभाव :

मूल्यतः प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा खोलाले धुपारेको गिट्टी तथा बालुवा जस्ता नदी जन्य पर्दार्यहरूले खोलाको सतह बढाउने, खोलाले धार फेर्ने र दैविक प्रकोप निम्त्याउने जस्ता विपत्तिहरूको रोकथाम हुन्छ । यसको अलावा प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट नगरपालिका र प्रदेश सरकारको करको

दायरा बढेर राजस्व श्रोतमा वृद्धि हुन गई स्थानीयस्तरमा सेवा प्रवाह गर्न सहज हुनेछ ।
आयोजना कार्यान्वयनले स्थानीयबासीलाई रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्छ र विकास निर्माण
कार्यका लागि आवश्यक निर्माण सामग्रीको उपलब्धता पनि बढ्ने छ । प्रस्ताव कार्यान्वयन हुंदा
स्थानीय श्रमशक्ति खपत हुनेछ । यसबाट स्थानीयबासीहरूले आफ्नो दैनिक आवश्यकताका
वस्तुहरूको परिपूर्ति गरी जीवनस्तरमा परिवर्तन ल्याउने छन् ।

नकारात्मक प्रभाव :

गिट्टी र बालुवा सङ्कलन/उत्खनन् गर्दा तोकिएको परिमाण भन्दा बढी र अव्यवस्थित गिट्टी र
बालुवा सङ्कलन/उत्खनन् गर्नाले खोलाले आफ्नो प्राकृतिक बहाव परिवर्तन गरी नदी किनार
कटान र बाढी निम्त्याउन सक्नेछ, साथै, पुल समेतका भौतिक संरचना नजिकै जथाभावी गिट्टी,
बालुवा सङ्कलन/उत्खनन् कार्य गरेमा संरचनाहरू भँसिन सक्दछन् । नदी जन्य पदार्थहरू ओसार
प्रसार गर्दा बाटो बिग्रनुका साथै धुलो धुवाँको कारणले स्वास्थ्यमा प्रतिकूल असर पर्नसक्छ ।
यस बाहेक प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा अन्य कुनै नकारात्मक प्रभाव पर्ने छैनन् ।

प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू

गिट्टी र बालुवा सङ्कलन/उत्खनन् कार्यमा संलग्न कामदारहरूबाट स्थानीय वन तथा वातावरणमा
हुन सक्ने नकारात्मक क्रियाकलापहरूको न्यूनीकरणको लागि सङ्कलन कार्य दिउँसोमा मात्र
सञ्चालन गर्न अनुमति दिइनेछ । वर्षाको समयमा खोलाबाट उत्खनन्/सङ्कलन गर्न दिइनेछैन ।

गिट्टी र बालुवा सङ्कलन/उत्खनन कार्य गर्दा धुलो उत्सर्जन हुन्छ । त्यसैगरी ढुवानी साधनहरूको
आवागमनले पनि धुलो उत्सर्जन हुन्छ । यसको न्यूनीकरणको लागि ढुवानी साधनमा सामग्रीहरू
लोड गरिसकेपछि त्रिपालले ढाक्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

गिट्टी र बालुवाको सङ्कलन/उत्खनन् गर्दा कामदारहरूलाई चोटपटक लाग्न सक्छ । धुलोको
कारणले श्वास—प्रश्वास र आँखाका रोगहरू लाग्न सक्छन् । ढुवानी साधनहरूको आवत जावतले
आकस्मिक दुर्घटनाको सम्भावना पनि त्यतिकै रहन्छ । यस्ता प्रकृतिका प्रतिकूल असर
न्यूनीकरण गर्न कामदारहरूलाई स्वास्थ्य तथा सुरक्षाका आधारभूत ज्ञान र औषधि उपचारको
लागि प्राथमिक उपचारका सामग्रीहरू जस्तै: बेटाडिन, व्याण्डेज प्याड, टेप आदि उपलब्ध
गराइनेछ ।

प्रभाव न्यूनीकरणका लागि गरिने कृयाकलाप र बजेट :

वातावरणीय प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्नका लागि अवलम्बन गरिने कृयाकलापहरूको कार्यान्वयन
पक्ष महत्वपूर्ण हुनेछ । वातावरणीय प्रभाव न्यूनीकरण सम्बन्धी अनुगमन गरिने कृयाकलापहरूमा
नदी किनार कटान, पहुचमार्ग मर्मत तथा निर्माण र बाढी एवं अन्य जल उत्पन्न प्रकोपको
न्यूनीकरणका लागि जम्मा रु. २०,७०,००० बजेट अनुमानित गरिएको छ ।

वातावरणीय व्यवस्थापन योजना :

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा यसबाट हुन सक्ने सकारात्मक प्रभावलाई अधिकतम गर्न तथा नकारात्मक प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्न त्यस्ता उपायहरूको पहिचान गरी तिनीहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि आवश्यक मानवीय श्रोत र बजेट समेतको व्यवस्था गर्न सिफारीश गरिएको छ । यसका लागि सम्बन्धित निकायले अनुगमन व्यवस्थापन योजना बनाई आधार रेखा, नियमपालन, प्रभाव अनुगमन प्रक्रियालाई सशक्त गरिए मात्र उत्खनन् कार्य दिगो र वातावरणमैत्री हुन सक्नेछ ।

निष्कर्ष

प्रस्ताव कार्यान्वयनको चरणमा दैनिक ३०० घनमिटर भन्दा कम मात्रामा नदी जन्म सामग्रीहरूको उत्खनन् तथा सङ्कलन गरिने हुँदा ठूलो क्षति हुने वा अपेक्षाकृत धेरै प्रतिकूल प्रभावहरू पर्ने स्थिति देखिदैन । प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरूलाई कार्यान्वयन गरी नियमित रूपमा अनुगमन गर्दा वातावरण मैत्री प्रस्ताव कार्यान्वयन हुनेछ ।

विकल्पहरूको विश्लेषणमा यो प्रस्तावमा सुझाइएका न्यूनीकरणका उपायहरू अवलम्बन गर्दै न्यूनीकरणका कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन गरी ती उपायहरूको अनुगमनको सुनिश्चितता गरी उपरोक्त अनुसारका गिट्टी तथा बालुवा जस्ता श्रोत सङ्कलन तथा बिक्री वितरण गर्न नगरपालिकाको योजना कार्यान्वयन गर्न यो प्रस्ताव कार्यान्वयनका लागि सिफारिस गर्न सकिने स्पष्ट रूपमा देखिएकोले प्रतिवेदन स्वीकृतिका लागि प्रस्ताव गरिएको छ । साथै प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण मात्र गरे पुग्ने र थप वातावरणीय अध्ययन गर्न आवश्यक नरहेको देखिएको छ ।

सिद्धि लाल प्रशासकीय अधिकारी

संक्षिप्त सूची

आ.व.	आर्थिक वर्ष
कि.मि.	किलोमिटर
के.त.वि.	केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग
गै.स.सं.	गैर सरकारी संस्था
घ.मि.	घनमिटर
जि.अ.स.	जिल्ला अनुगमन समिति
जि.स.स.	जिल्ला समन्वय समिति
डि.से.	डिग्री सेन्टीग्रेड
डि.व.का.	डिभिजन वन कार्यालय
नि.मा.वि.	निम्न माध्यमिक विद्यालय
प्रा.वा.प.	प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण
प्रा.वि.	प्राथमिक विद्यालय
प्रा.स्वा.के.	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र
मि.	मिटर
मि.मि.	मिलिमिटर
रु.	रुपैयाँ
सा.सं.	सामुदायिक संस्था
स्था.नि.	स्थानीय निकाय
क्षे.नं.	क्षेत्र नम्बर
डि.व.का.	डिभिजन वन कार्यालय
प्रा.लि.	प्राइभेट लिमिटेड
IEE	Initial Environmental Examination
EIA	Environmental Impact Assessment

निर्देशावली प्रयोगशाला, काठमाडौं

परिच्छेद १

प्रतिवेदन तयार गर्ने व्यक्ति वा संस्थाको नाम र ठेगाना

१.१ प्रस्तावको नाम र ठेगाना

यस प्रस्तावको नाम बारा जिल्लाको कोल्हवी नगरपालिका स्थित बकैया खोलाको उत्तरी सिमाना (बकैया र भमरा खोलाको दोभान) देखि दक्षिण सिमाना (हनुमानगंज-बाँध हुँदै बकैया नदी जाने बाटोसम्म)को विभिन्न बगर क्षेत्रबाट दिगो र वातावरण मैत्री रूपले गिट्टी तथा बालुवा (नदी जन्य पदार्थ) उत्खनन तथा सङ्कलन गर्नुपूर्व प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण हो ।

१.२ प्रस्तावकको पूरा ठेगाना:

कोल्हवी नगरपालिका,

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,

कोल्हवी, बारा

इमेल: ito.kolhabimun@gmail.com

फोन: ०५३-४९०९९५

१.३ प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण तयार गर्ने जिम्मेवार संस्था:

यस प्रतिवेदन तयार गर्ने संस्था निम्न रहेको छ ।

ग्रेट हिमालयन रिसर्च एण्ड कन्सल्ट प्रा. लि.

बानेश्वर, काठमाडौं

इमेल: ghrc018@gmail.com

फोन नं : ९८५९२०३४५३

१.४ प्रतिवेदन तयार गर्ने व्यक्तिहरूको नाम र योग्यता

तालिका १-१ अध्ययनमा समावेश भएका जनशक्ति

क्र.सं.	पद	नाम
१	वातावरण विज्ञ	सुबास ढकाल
२	जैविक विज्ञ	विशाल शर्मा
३	जल विज्ञ	सन्दिप श्रेष्ठ
४	समाजशास्त्री	बिनोद चन्द्र आचार्य
५	भौतिक वातावरण विज्ञ	मनिष सिंह
६	GIS विज्ञ	उमेश कुँवर

Garu

निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

१.५ प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण अध्ययनको कानुनी औचित्य

नेपालको संविधानको अनुसूची २ स्थानीय तहको अधिकारको सूचीमा जलाधार, वन्यजन्तु, खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण रहेको छ । स्थानीय सरकार संचालन एन, २०७४ को दफा ११ (घ) (६)दका अनुसार ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, माटो, काठ दाउरा, जराजुरी, स्लेट, खरीढुगा आदि प्राकृतिक एवं खानी जन्य वस्तुको बिक्री तथा निकासी शुल्क दस्तुर सङ्कलन गर्ने र परिच्छेद ९ को गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको वित्तीय अधिकारक्षेत्र भित्र दफा ६२ (क) अनुसार बिक्री गर्न सक्नेमा (१) मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणबाट तोकिएको परिमाणमा स्लेट, ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा एवं माटोजन्य वस्तुको बिक्री गर्न सक्नेछ भनि उल्लेख गरेको छ। प्रदेश वन नियमावली २०८१ को परिच्छेद ३ वनपैदावार सङ्कलन तथा बिक्री बितरणको नियम १८ उपनियम (१) बमोजिम डिभिजनल वन अधिकृतले स्वीकृत कार्ययोजनामा तोकिएको वार्षिक परिमाण नबढ्ने गरी वनपैदावार सङ्कलन गर्नु गराउनु पर्नेछ, उपनियम (५) बमोजिम मन्त्रालय समक्ष स्वीकृतिका लागि पेश गर्नुपर्ने र सङ्कलन अनुमति लिनुपर्ने प्रावधान रहेको छ ।

वातावरण संरक्षण नियमावली २०७७ अनुसूची २ को ग (७) अनुसार नदी नाला सतहबाट दैनिक १०० घनमिटर भन्दा बढी ३०० घनमिटर सम्म बालुवा, ग्राभेल, गिर्खा माटो निकाल्ने कार्यका लागि प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गर्नु पर्ने प्रावधान रहेको छ साथै वन नियमावली २०७९ को नियम ३०(५) अनुसार वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनबाट तोकिएको परिमाणमा नदीजन्य ढुङ्गा, गिट्टी वा बालुवा सम्बन्धित डिभिजन वन कार्यालयको सिफारिसमा सम्बन्धित स्थानीय तहले खुला प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट सङ्कलन र बिक्री विवरण गर्न सक्ने प्रावधान रहेको हुँदा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गर्नुपर्ने रहेको छ। यस उत्खनन कार्य नेपाल सरकार द्वारा पहिचान गरीएका राष्ट्रिय वन, राष्ट्रिय महत्वका स्थलहरू (ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक स्थलहरू), संरक्षित क्षेत्रहरू (राष्ट्रिय निकुञ्ज, संरक्षित क्षेत्र, वन्यजन्तु आरक्ष आदि) भित्र पर्दैन, त्यसैले वातावरण प्रभाव मूल्याङ्कन अध्ययन गर्नु नपर्ने देखिन्छ।

१.६ प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण अध्ययनको उद्देश्यहरू

बारा जिल्लाको कोल्हवी नगरपालिका स्थित बकैया खोलाको विभिन्न बगर क्षेत्रबाट दिगो र वातावरण मैत्री रूपले गिट्टि तथा बालुवा (नदी जन्य पदार्थहरू) उत्खनन तथा सङ्कलन कार्य गर्दा स्थानीय जैविक, भौतिक, रासायनिक तथा सामाजिक-सांस्कृतिक वातावरणमा पर्ने असरहरूबारे

मिति: १५/०५/२०८१

१५

लेखाजोखा गरी दिगो रुपमा नगरपालिका भित्रको उक्त खोलाको बगर क्षेत्रहरुबाट गिडी बालुवा सङ्कलनमा टेवा पुऱ्याउन प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण को प्रमुख उद्देश्य रहेको छ । अन्य उद्देश्यहरु निम्नानुसार रहेका छन्:

- प्रस्ताव क्षेत्र एवं प्रभावित क्षेत्रको भौतिक, जैविक, सामाजिक/आर्थिक तथा सामाजिक वातावरणको लिखत तयार पार्ने ।
- प्रस्ताव क्षेत्र वरिपरि बसोबास गर्ने बासिन्दाहरुको राय सुझाव समेत सङ्कलन गरि परियोजनालाई वातावरण मैत्री बनाउने ।
- प्रस्ताव कार्यान्वयनका कारणले वातावरणमा देखिन सक्ने सम्पूर्ण सकारात्मक तथा नकारात्मक असरहरु पहिल्याउने ।
- प्रस्तावको प्रभावहरु पहिचान, समीक्षा एवं वर्गीकरण गर्ने ।
- नदी जन्म सामाग्रीहरुको दिगो सङ्कलन विधि कार्यान्वयनका लागि सिफारिस गर्ने ।
- प्रतिकूल प्रभावहरुलाई न्युनीकरण गर्ने र अनुकूल प्रभावहरुलाई अधिकतम गर्ने उपायहरु अवलम्बन गर्न सुझावहरु दिने ।
- प्रस्तावित क्षेत्रको प्रस्ताव कार्यान्वयनका लागि अनुगमन विधि तय गर्ने ।
- वातावरणीय व्यवस्थापन योजना स्पष्ट पार्ने ।
- प्रस्ताव कार्यान्वयनबाट वातावरणमा पर्न सक्ने प्रभावका सम्बन्धमा जानकारी गराई उचित निर्णय लिन निर्णयकर्तालाई सघाउ पुऱ्याउने ।

Garu

बिप्लव राय प्रशासकीय अधिकारी

परिच्छेद २ प्रस्तावको सारांश

कोल्हवी नगरपालिका वडा नं. २ स्थित बकैया खोलाको विभिन्न बगर क्षेत्रमा प्रशस्त मात्रामा गिट्टी तथा बालुवा लगायतका निर्माण सामग्रीहरू उपलब्ध रहेको छ । यी निर्माण सामग्रीहरूको दिगो एवं वातावरण मैत्री रूपले सङ्कलन तथा प्रयोगले स्थानीय ढुवानी कर्ता, सङ्कलन कर्ता तथा निर्माण क्षेत्रमा काम गर्ने ज्यामी मजदुरहरूको आयस्तर र जीवनस्तरमा वृद्धि हुनुको साथै विभिन्न भौतिक संरचना निर्माणको लागि सामग्रीहरू (गिट्टी र बालुवाको) उपलब्धतामा वृद्धि हुनेछ ।

वर्षाको समयमा बकैया खोलाले गिट्टी र बालुवा तथा नदी जन्य पदार्थहरू थुपार्ने गर्दछ । यी सामग्रीहरू खोलाको विभिन्न क्षेत्रमा थुप्रिँदा नदीको बहाव फेरिन जाने तथा प्रकोप निम्तिने सम्भावना हुन्छ । साथसाथै यी थुपारिएका सामग्रीहरू निर्माण कार्यमा ज्यादै उपयोगी हुन्छ । जनसंख्या वृद्धि र सहरीकरणको गतिलाई हेर्दा निर्माण सामग्रीहरूको माग बढिरहेको छ । स्थानीय लगायत संघ तथा प्रदेश सरकारका ठूला रुपान्तरणकारी आयोजनाहरू जस्तै काठमाडौँ-तराईमधेस द्रुतमार्ग आयोजना र पूर्व पश्चिम राजमार्ग स्तरोन्नति आयोजनाहरूमा निर्माण सामग्रीको माग पनि बढ्ने क्रममा रहेको हुँदा कोल्हवी नगरपालिकाले यी सामग्रीहरूको दिगो एवं वातावरणमैत्री रूपले सङ्कलन/उत्खनन् गर्ने योजना बनाएको छ, जसले गर्दा स्थानीय रूपमै निर्माण सामग्रीहरू उपलब्ध हुनेछ भने यसबाट प्रकोप न्यूनीकरण हुने अपेक्षा गरिएको छ । साथै यसबाट नगरपालिका लाई राजश्वमा सघाउ पुग्ने र नगरपालिका को आय श्रोतमा वृद्धि हुने देखिन्छ ।

बारा जिल्ला अन्तर्गतका पालिकाहरूमा विकास निर्माणका कार्यहरू द्रुत गतिमा अघि बढिरहेका छन् । कोल्हवी नगरपालिका भएर बग्ने बकैया खोला विभिन्न स्थानहरूमा बालुवा र ग्राभेल सङ्कलन तथा विक्री वितरण हुँदै आएको तथा नेपाल सरकारले वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ मा स्वीकृति लिएर मात्र ढुङ्गा, बालुवा र ग्राभेल सङ्कलन गर्न पाइने व्यवस्था भएको र ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा सङ्कलन, उत्खनन् र निकासीको अनुमती दिनु पूर्व उल्लेखित प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयार गरी स्वीकृति लिनुपर्ने प्रावधान रहेको छ । कोल्हवी नगरपालिका भित्रका प्रस्तावित खोलामा ढुङ्गा बालुवा र ग्राभेल सङ्कलन/उत्खनन गर्दा हाल के कस्तो वातावरणीय असर हुन्छ, सो को लेखाजोखा गरि यो प्रतिवेदन तयार गरिएको हो । साथै प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदनको म्याद २ वर्षको हुनेछ र त्यस पश्चात पुनः अध्ययन गरेर मात्र उत्खनन् तथा सङ्कलन गर्ने कार्य अगाडी बढाउनुपर्ने हुन्छ ।

२.१ प्रस्तावको उद्देश्य

गिट्टी र बालुवा जस्ता नदी जन्य सामग्रीहरूको सङ्कलन/उत्खनन् कार्यका निम्न उद्देश्यहरू रहेका छन् ।

Handwritten signature.

Handwritten text: "नगर प्रमुख, कोल्हवी नगरपालिका"

— 24 —

食

अनुसूचित जाति आयोग

॥ काव्यमय मैत्री लयाने
निर्मितम् म-उपयोगम् अस्मि

जनसङ्ख्याको आधार:

योग सामाजिकवादी विरोधी एवं
वृत्तान्तकारों तथा निर्माण क्षेत्र
को समर्थन देने तथा बाह्य सहायता
को। उपलब्धता के बिना होने।
ले तथा प्रयोग विभिन्न सम्भावना
आधुनिकता को जातीयता के प्रति
वापस तथा म. प्र. प्र. प्र. प्र. प्र.
पातन गरी प्रतिकूल प्रभाव पड़े

संयम सत्यम समम जने सुखम मायाम
ननीका कमला सत्यकामा सति सुखोत्तम

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

पृष्ठ संख्या २

[illegible]

२१. प्रस्तावको जेरोम

21. विद्युत चुम्बकीय विकिरण की तरंग दैर्घ्य 10^{-10} मीटर है।
यह किस क्षेत्र में आता है?

मध्य प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
न्यूनतमकपुरधाम, नेपाल

- पानीको कारणले हुने प्रकोपहरू जस्तै बाढी, भू-क्षय तथा नदी किनार कटान आदि न्यून हुने।
- गिट्टी र बालुवाको सङ्कलन तथा उत्खनन कार्यलाई दिगो एवं वातावरण मैत्री बनाउने।
- रोजगारीका अवसरहरूको श्रृजना गरि आय बृद्धि गर्न सघाउ पुऱ्याउने।
- स्थानीय श्रोतको सदुपयोग गर्ने।
- स्थानीय श्रोत सङ्कलन र सदुपयोगको बैधानिक पद्धति कायम गर्ने।
- स्थानीयवासीहरूलाई रोजगारमा बढि प्राथमिकता दिने।
- प्रभावित क्षेत्रमा आएको आयआर्जनबाट बिकास निर्माणका कार्यहरूलाई बढी प्राथमिकता दिने।

२.२ भू-उपयोगमा पर्ने असर

प्रस्तावित स्थानबाट उत्खनन गर्दा भू-उपयोगमा केही फरक पर्दैन। तर वातावरण मैत्री तवरले नगर्दा नदी कटान, भू-क्षय लगायत विभिन्न प्रकोप आउने र त्यस परिस्थितिमा भू-उपयोगमा असर पर्न सक्ने देखिन्छ।

२.३ वातावरणमा पर्ने प्रतिकूल प्रभाव, मानव जीवनमा पर्ने असर, जनसङ्ख्याको चापः

यस आयोजनाबाट उत्खनन गरिएका नदी जन्य पदार्थ र निर्माण सामग्रीहरूको दिगो एवं वातावरणमैत्री रूपले सङ्कलन तथा प्रयोगले स्थानीय ढुवानीकर्ता, सङ्कलनकर्ता तथा निर्माण क्षेत्रमा काम गर्ने ज्यामी मजदुरहरूको आयस्तर र जीवनस्तरमा वृद्धि हुनुको साथै घर तथा बाटो लगायत अन्य भौतिक संरचना निर्माणको लागि सामग्रीहरू (गिट्टी र बालुवाको) उपलब्धतामा वृद्धि हुनेछ। यी सामग्रीहरू खोलाबाट उत्खनन नगर्दा खोलाको बहाव फेरिन जाने तथा प्रकोप निम्तिने सम्भावना हुन्छ। यसले मानव जीवनमा ठूलो नोक्सानी हुन जान्छ। यस आयोजनाको कार्यान्वयनबाट पर्न सक्ने प्रतिकूल प्रभावहरू भनेका नदी किनार कटान, जल, ध्वनि, वायु तथा भू प्रदूषण रहेका छन्। यस प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएका वातावरण व्यवस्थापन योजना पालना गर्दा प्रतिकूल प्रभाव पनि न्यून हुनेछ।

२.४ स्थानीय पूर्वाधारमा हुने क्षतिः

यस आयोजनाको कार्यान्वयनले स्थानीय पूर्वाधारहरू मध्ये उत्खनन स्थल सम्म जाने पहुँच मार्गमा प्रभाव पर्ने छ। नदिजन्य पदार्थको वजन धेरै हुने हुँदा ढुवानीका क्रममा सडकमा क्षति पुर्‍याउन सक्छ।

नदिजन्य पदार्थको वजन धेरै हुने हुँदा ढुवानीका क्रममा सडकमा क्षति पुर्‍याउन सक्छ।

परिच्छेद ३ प्रस्तावको विवरण

३.१ प्रस्तावको प्रमुख विशेषताहरू

तालिका ३-१ प्रस्तावको प्रमुख विशेषताहरू

१.	प्रस्तावको नाम: कोल्हवी नगरपालिका क्षेत्राधिकार भित्र बग्ने बकैया नदीको उत्तरी सिमाना (बकैया र भमरा खोलाको दोभान) देखि दक्षिण सिमाना (हनुमानगंज-बाँध हुँदै बकैया नदी जाने बाटोसम्म)को क्षेत्रबाट दिगो र वातावरण मैत्री रूपले नदीजन्य पदार्थहरूको उत्खनन तथा सङ्कलन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन।	
२.	प्रस्तावको अवस्थिति:	
	प्रदेश :	मधेश प्रदेश
	जिल्ला :	बारा
	नगरपालिका	कोल्हवी नगरपालिका वडा नं.२
३.	भौगोलिक/हावापानी प्रकृति एवं विवरण :	
	नदीको नाम र प्रकार:	बकैया, खहरे खोला
	भूवोट	समथर तराई भूभाग
	माटो	बलौटे (Alluvial), मिश्रीत माटो र चिम्ट्याइलो माटो
	हावापानी (Climate)	न्यानो समशितोष्ण र उष्ण मौसमी हावापानी
४.	सङ्कलन/उत्खनन कार्य, स्थल र प्रकृया:	
	सङ्कलन/उत्खनन क्षेत्र	अक्षांश/देशान्तर/ उचाई (समुद्र सतहबाट)
	उत्खनन क्षेत्र १	२७.१६३८३२° उत्तर/ ८५.१७६११२° पूर्व / १६० मी.
	उत्खनन क्षेत्र २	२७.१५८२७१° उत्तर/ ८५.१८१४०९° पूर्व / १५१ मी.
	उत्खनन क्षेत्र ३	२७.१४९११०° उत्तर/ ८५.१८७१४१° पूर्व / १४६ मी.
	उत्खनन क्षेत्र ४	२७.१४१२६७° उत्तर/ ८५.१९३९३४° पूर्व / १४२ मी.
	उत्खनन क्षेत्र ५	२७.१२५९४८° उत्तर/ ८५.२०१०५२° पूर्व / १४० मी.
	उत्खनन क्षेत्र ६	२७.१२२०७२° उत्तर/ ८५.२०१२६४° पूर्व / १३८ मी.
	सङ्कलन/उत्खनन विधि	श्रमिक, हाते औजार र यस प्रतिवेदनले तोकेको विधि अनुसार मेशिन औजार प्रयोग गरि। (सेक्सन ३.५ मा विस्तृत रूपमा दिइएको)
	सङ्कलन/उत्खनन कार्यमा प्रयोग हुने सामग्री वा मेशीनरी/उपकरणहरू	सङ्कलन/उत्खनन कार्यका लागि हाते औजार जस्तै खन्ती, बेल्ला, आदि प्रयोग गरेर गरिने छ र ढुवानीको लागि मात्र ट्रक तथा ट्र्याक्टरको प्रयोग गरिनेछ, सङ्कलन/उत्खनन कार्यमा डोजर, स्क्राभेटर,

मधेश प्रदेश सरकार
को तथा वातावरण मन्त्रालय
जयपुर, नेपाल

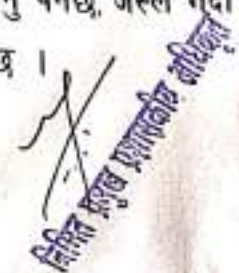
		लोडर जस्ता मेशिनरी उपकरणहरू प्रयोग गर्न व्यवस्थापन समितीको सिफारिसमा मात्र गर्न सकिने । (सेक्सन ३.५ मा विस्तृत रुपमा दिइएको)
वार्षिक सङ्कलन/उत्खननको परिमाण		दैनिक ३०० घ.मि. भन्दा कम (सेक्सन ३.४ मा विस्तृत तालिका दिइएको)
वार्षिक सङ्कलन/उत्खननको परिमाण		८०,९६० घन. मि.
सङ्कलन /उत्खनन गरीने अवधि		प्रत्येक आ.व.को असोज १ गतेदेखि जेठ मसान्तसम्म मात्र (असार, श्रावण र भाद्रमा सङ्कलन गर्नुपर्ने भएमा सम्बन्धित निकायको स्वीकृत लिएर मात्र सङ्कलन तथा उत्खनन गर्ने)
सङ्कलन/उत्खनन गरिने सामग्रीहरू :		गिट्टी, र बालुवा समेतका नदीजन्य सामग्रीहरू
प्रस्तावित अन्तर्गतका कार्यहरू :		सङ्कलन, उत्खनन, घाटगद्दी तथा विक्री वितरण
प्रभावित नगरपालिका		कोल्हवी नगरपालिका
५. प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदनको वैधानिकता :		प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन स्वीकृत भएको २ बर्षसम्म हुनेछ ।

३.२ प्रस्तावको किसिम:

यो उत्खनन वातावरण संरक्षण नियमावली २०७७ को अनुसूची २ को ग (७) मा रहेको नदी नाला सतहबाट दैनिक १०० घनमिटर भन्दा बढी ३०० घनमिटर सम्म बालुवा, ग्राभेल, गिट्टी माटो निकाल्ने प्रकारको रहेको छ ।

३.३ प्रस्तावको क्षमता:

प्रस्तावित क्षेत्रमा बर्पेनी आउने बाढीले बगाएर ल्याएको गिट्टी र बालुवा थुप्रिएर रहेका छन् र यी बगाएर ल्याएका नदीजन्य पदार्थहरूलाई उत्खनन र ढुवानी गर्दा खोलाले आफ्नो बहाव परिवर्तन गर्दैन र खोलाको आफ्नो गन्तव्य यथास्थितिमा रहन्छ, त्यसैले प्रस्तावित क्षेत्रमा गिट्टी तथा बालुवा निकाल्दा बर्पेनी खोलाले बगाएर ल्याएका नदीजन्य पदार्थहरू मात्र निकाल्नु पर्नेछ, जस्तो गर्दा त्यस खोलाको नदीजन्य पदार्थहरूको उत्खनन/सङ्कलन दिगो रूपमा गर्न सकिन्छ ।

३.४ सङ्कलन/उत्खनन गरिने परिमाणको आंकलन

प्रभावित क्षेत्रमा स्थलगत अध्ययन गरेर, उत्खनन क्षेत्रको ड्रोन सर्वे गरेर त्यस क्षेत्रमा उत्खनन सङ्कलन गर्न सकिने परिमाण निकालिएको छ। यसरी घनमिटर निकाल्दा उत्खनन स्थलको क्षेत्रफललाई गहिराईले गुणन गरेर निकालिएको हो ।

निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

तालिका ३-१: सङ्कलन/उत्खनन गरिने परीमाणको आँकलन

क्र. स.	सङ्कलन/उत्खनन स्थल	औसत लम्बाइ (मि.)	औसत चौडाई (मि.)	औसत क्षेत्रफल (वर्ग मि.)	औसत गहिराई (मि.)	मौजुदा परीमाण (घ.मि.)	उत्खनन गर्न सकिने परीमाण (घ.मि.)	समुद्री सतहबाट उचाइ (मि.)	अक्षांश / देशान्तर	नदीजन्य पदार्थ
१	उत्खनन क्षेत्र १	५१०	८५	४३३५०	०.८	३४६८०	२७७४४	१६० मि.	२७.१६०६३°N ८५.१७४५१°E देखि २७.१६२२६८°N ८५.१७७४९४°E	गिट्टी: ८०% बालुवा: २०%
२	उत्खनन क्षेत्र २	२६०	६०	१५६००	०.८	१२४८०	९९८४	१५१ मि.	२७.१५९४७१°N ८५.१८०५५४°E देखि २७.१५७५८५°N ८५.१८२१८४°E	गिट्टी: ८०% बालुवा: २०%
३	उत्खनन क्षेत्र ३	३८०	५३	२०१४०	०.८	१६११२	१२८८९.६	१४६ मि.	२७.१५०५१३°N ८५.१८५९०८°E देखि २७.१४८०२४°N ८५.१८८६११°E	गिट्टी: ८०% बालुवा: २०%
४	उत्खनन क्षेत्र ४	३००	४०	१२०००	०.८	९६००	७६८०	१४२ मि.	२७.१४३०३८°N ८५.१९३०३२°E देखि २७.१४०९५२°N ८५.१९३८८५°E	गिट्टी: ८०% बालुवा: २०%

Gaw

मन्त्रालय
वातावरण
कोष
कोटेश्वरी
काठमाडौं

मिति प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

अ.प्र.

५	उत्खनन क्षेत्र ५	३९०	५०	१९५००	०.८	१५६००	१२४८०	१४० मि.	देखि २७.१२७३३२°E ८५.२०१९३२°E २७.१२४४५३°N ८५.१९९९३४°E	गिट्टी: ७०% बालुवा: ३०%
६	उत्खनन क्षेत्र ६	३७०	४३	१५९९०	०.८	१२७२८	१०९८२.४	१३८ मि.	देखि २७.१२३५२९°N ८५.२००२३२°E २७.१२०७६८°N ८५.२०२४१३°E	गिट्टी: ७०% बालुवा: ३०%
	जम्मा					१,०९,२००	८०,९६०			

नोट: मौजुदा परिमाणको ८० प्रतिशत मात्र उत्खननका लागि सिफारीस गरिएको।

तालिका ३-२ राजस्व प्रक्षेपण

नदीजन्य पदार्थहरू	जम्मा
उत्खनन/सञ्चालन गरिने दिन	२७०
दैनिक उत्खनन सिफारिस गरिने (क्यू.मि.)	३०० भन्दा कम (२९९.८५२)
वार्षिक उत्खनन सिफारिस गरिने (क्यू.मि.)	८०,९६०
वार्षिक उत्खनन सिफारिस गरिने (क्यू.फुट.)	२८,५९,०७५.४
राजस्व प्रति घन फिट (गिट्टी वा ग्राभेल)	रु.९

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ उपदफा २ घ(६) बमोजिम गाउँपालिका वा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्रका नदी नालाको ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, माटो, स्लेट, खरीदुहा आदि प्राकृतिक एवं खानीजन्य वस्तुको बिक्री तथा निकासी शुल्क दस्तुर सञ्चालन गर्न सक्ने कानूनी प्रावधान रहेको छ । वातावरण संरक्षण तथा व्यवस्थापनका लागि स्थानीय निकायका वातावरण शाखा पूर्णरूपले जिम्मेवार रहनेछन् भन्ने समेतको व्यवस्था रहेको छ । वन नियमावली, २०७९ को अनुसूची ८ तालिका (ग) अनुसार गिट्टी वा ग्राभेल प्रति घन फिट रु.९ रहेको छ ।

कोशी प्रदेश, ताप्लेजुङ जिल्ला, बकैया खोला

अग्र

निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

मधेश प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
जनकपुरधाम, नेपाल

३.५ क. प्रयोग गरिने विधि र सामग्री:

प्रस्तावित खोलाबाट दिगो रुपमा गिट्टी तथा बालुवाको सङ्कलन/उत्खनन् गर्दा मुख्यतयः निम्न तरिकाहरू अवलम्बन गरिने छ ।

- उत्खनन स्थलहरू विवरण अनुसूचीमा उल्लेख गरेको ढाँचामा होर्डिङ बोर्ड वा अन्य सूचना प्रदायक उपाय अवलम्बन गर्ने ।
- निर्दीष्ट क्षेत्रबाट गिट्टी, बालुवाको सङ्कलन/उत्खनन् कार्य स्थानीय जनशक्तिबाट हात र हाते औजारहरू जस्तै साबेल, हथौडा, कोदालो, गैची आदिबाट गरिने, ठुला-ठुला मेशिनरी औजार, डोजर, स्काइभेटर आदि प्रयोग जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सिफारिसमा नगरपालिकाको प्राविधिकको रोहबरमा मात्र गर्ने ।
- नदीजन्य पदार्थ सङ्कलन/उत्खनन् कार्यमा संलग्न जनशक्तिलाई समाज तथा वातावरणमा पर्न सक्ने प्रतिकूल प्रभाव बारे सचेत गराइने ।
- यस प्रतिवेदनले तोकिएको स्थानबाट मात्र गिट्टी तथा बालुवाको सङ्कलन/उत्खनन् गर्ने तोकिएको दैनिक परिमाण भन्दा बढी उत्खनन् नगर्ने ।
- ढुवानीको हकमा ट्रयाक्टर, टिपरहरू प्रयोग गर्ने
- नदी कटान हुनसक्ने स्थान वा कमजोर भू-अवस्थिति भएको स्थानमा ग्याबियन वालको निर्माण गर्ने ।
- हिउँदमा नदीमा पानी भैरहेको वा बगिरहेको क्षेत्रबाट श्रोत ननिकाल्ने ।
- खोलाको धार परिवर्तन हुने गरी श्रोत सङ्कलन नगर्ने । खोलाको सतह भन्दा गहिरो हुने गरी नदीजन्य पदार्थहरू निकाल्न नदीने ।
- खोलाको पानीको सतहभन्दा गहिरो हुने गरी खोला किनारबाट श्रोत उत्खनन् नगर्ने ।
- वर्षा याममा नदीको बहाव हुने किनारदेखि करीब ५ मि. छोडेर मात्र उत्खनन् गर्ने ।
- उपरोक्त श्रोतहरू सङ्कलन कार्य गर्दा समय, परिमाण आदि सबै उपलब्ध विषयवस्तुहरूलाई गम्भीरताका साथ हेरी त्यस सम्बन्धमा सङ्कलनकर्ता, ठेकेदार र कामदारलाई तालिम दिई सङ्कलन गरिने छ । त्यसरी सङ्कलन गर्दा निस्केका उप-उत्पादन (प्रयोग नहुने सामग्रीहरू)लाई उचित व्यवस्थापन गरिने छ ।

ख. मेशिन प्रयोग कार्ययोजना

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयद्वारा जारी गरिएको ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा उत्खनन, विक्री तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ को दफा ४ उपदफा ४ का अनुसार सामान्यतया श्रम मूलक प्रविधिको प्रयोग गर्नुपर्ने तर वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लेखित शर्त र सीमा भित्र रही वा विपद् जोखिम संवेदनशील क्षेत्रमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सिफारिसमा मेशिनको प्रयोग गर्न सकिने उल्लेख गरेको छ ।

Gan

निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

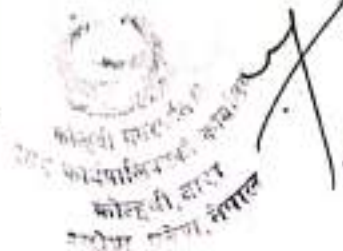
यस नगरपालिकामा नदी जन्म पदार्थ अत्याधिक मात्रामा जम्मा भएकोले श्रम मूलक प्रविधिको प्रयोग गर्दा सम्भव नहुने हुँदा यस प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसारको मात्रा उत्खनन गर्न उल्लेखित क्षेत्रफल निर्धारण गरि नगरपालिकाको प्राविधिकको रोहबरमा तोकिएको अबधिभित्र तोकिएको परिणाम उत्खनन गर्ने गरी नगरपालिकाका प्राविधिकले तयार गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट सिफारिस अनुसार गर्नु पर्ने छ । साथै वन जङ्गल, गाउँ बस्ती, नदि कटान हुन सक्ने स्थान, मठ मन्दिर क्षति हुन सक्ने स्थान तथा नदीले क्षति हुने सक्ने अन्य सम्भावित स्थानहरूमा समेत जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सिफारिस अनुसार उत्खनन गर्न सक्ने छ । प्रस्तावित उत्खनन सङ्कलन स्थानहरूमा रहेको परिमाण मानविय श्रोतसाधन बाट उत्खनन तथा सङ्कलन गर्न सम्भव नदेखिएको हुँदा तपशिल कार्ययोजनामा आवश्यकता अनुसार विवरण भरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सिफारिस अनुसार उत्खनन तथा सङ्कलन कार्य गर्ने ।

तालिका ३-३ मेसिन प्रयोग योजना

मशिन उपकरणको किसिम	
प्रयोग हुने स्काभेटरको संख्या	
प्रयोग गर्ने क्षेत्र	
प्रयोग गर्ने कारण	
प्रयोग गर्ने समय	
प्रयोग गर्ने महिना	
विधि, प्रकृया	उत्खनन क्षेत्रलाई रेखांकन गर्ने, गहिराइ मापनका लागि बेन्चमार्क तोकेर, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सिफारिस अनुसार
अधिकतम गहिराई	०.८ मिटर
च्यानेज	
अनुमानित निकालिने परिमाण (प्रति महिना)	

Gan

विश्व प्रमुख प्राविधिक

मूख्य बस्ती देखि भेशिन उपकरणको प्रयोग गर्ने क्षेत्र सम्मका औषत दुरी	
स्थानीय रोड देखि भेशिन उपकरणको प्रयोग गर्ने क्षेत्र सम्म औषत दुरी	
अन्य संवेदनशिल क्षेत्र भए	

३.६ प्रस्ताव कार्यान्वयन हुँदा निष्कासन:

(१) ठोस

यस प्रस्तावको कार्यान्वयनका क्रममा निकै कम मात्रामा फोहर निस्कन्छ । उत्खननमा संलग्न जनशक्तिहरूले कामका बीचमा खाने लगायतका कृयाकलापका क्रममा ठोस फोहर उत्पादन हुने हो । अनुमानित दैनिक रूपमा १ देखि २ केजी फोहर उत्पादन हुने अनुमान यस अध्ययनमा गरिएको छ ।

(२) तरल

तरल फोहर गाडी धुँदा र कामदारले चर्पी प्रयोग गरे पश्चात् आउने फोहर पानी मात्र हुन्छ । दैनिक रूपमा यो १००० लिटर अनुमान गरिएको छ । तर खोलाको बहाव हेर्दा यती परिमाणले नगण्य असर पर्ने देखिन्छ ।

(३) हावा,

यस प्रस्तावबाट कुनै पनि हावा निष्कासन हुँदैन ।

(४) ग्याँस,

ढुवानीका क्रममा सवारी साधनको दुवा उत्पादन हुन्छ । अन्दाजी १ लिटर डिजेल प्रयोग हुँदा २.६२ केजी कार्बन निष्कासन हुन्छ । अन्दाजी यो आयोजनाबाट दैनिक २६२ केजी कार्बन निष्कासन हुने अनुमान गरिएको छ । यो सँगसँगै सल्फर र नाइट्रोजन ग्याँस पनि निष्कासन हुन्छ तर ती ग्याँसहरू नगण्य परिमाणमा हुन्छन् ।

(५) ध्वनि

यस प्रस्ताव कार्यान्वयनका क्रममा सवारी साधन र उत्खनन दुवै कारणले ध्वनि उत्पादन हुन्छ । यसबाट उत्खननको समयमा मात्र ध्वनि उत्पादन हुनेछ ।

Gan

विश्वेश्वर प्रसाद शर्मा

(६) धूलो

सवारी साधन चल्दा धूलो उड्ने गर्दछ । यो पहुँच मार्गमा अझै बढी उत्पादन हुने गर्दछ ।

(७) अन्य ।

३.७ प्रयोग हुने ऊर्जा:

(१) किसिम: डिजेल

(२) स्रोत: नेपाल आयल निगम

(३) खपत हुने परिमाण: प्रति दिन १०० लिटर

३.८ जनशक्तिको आवश्यकता:

यस प्रस्ताव कार्यान्वयन हुँदा ६ जना ड्राइभर र १० जना अदक्ष जनशक्ति आवश्यक पर्दछ ।
मेसिन प्रयोग गर्नुपर्ने रहेको खण्डमा दिनको २० जना जनशक्ति आवश्यक पर्ने देखिन्छ ।

३.९ प्रस्ताव कार्यान्वयन हुने क्षेत्रको विस्तृत विवरण:

कोल्हवी नगरपालिका नेपालको साविकको मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्र, नारायणी अञ्चल अन्तरगत पर्ने बारा जिल्लामा पर्दछ । मधेश प्रदेशमा अवस्थित यस नगरपालिका, साविकको कोल्हवी, सपही, प्रसोना, ककडी, अमाव, वछनपुरवा र रामपुरवा गाविसको सम्पूर्ण वडाहरू र सिंहासनीको १ र २, हरैया गाविसको ६ नं. वडा, करैयाको ८ नं. वडा र सिंहवाको ५ नं. वडालाई मिलाई यस नगरपालिकाको पुनरसंरचना गरिएको छ । कोल्हवी नगरपालिकाको पूर्वमा रौतहट जिल्ला, पश्चिममा जीतपुर सिमरा उप-महानगरपालिका, कलैया उप-महानगरपालिका र करैयामाई गाँउपालिका, उत्तरमा निजगढ नगरपालिका र दक्षिणमा बारा गढी गाँउपालिका र करैयामाई गाँउपालिका रहेको छ ।

कुल क्षेत्रफल १५७.४० वर्ग किलोमिटर रहेको यस नगरपालिकामा पूर्व पश्चिम राजमार्गबाट तामागढी हुदै प्रवेश गर्न सकिन्छ । कोल्हवी नगरपालिकामा ११ वटा वडा कार्यालयहरू स्थापना भएका छन् । वडा नं.१ को वडा कार्यालय कोल्हवी, वडा नं.२ को वडा कार्यालय पुरानो कट्टा (निकास), वडा नं.३ र ४ को वडा कार्यालय सपही कलेज, वडा नं.४, वडा नं. ५, ८ र ६ को वडा कार्यालय पसौनी वडा नं. ६, वडा नं.७ र १०को वडा कार्यालय अमाव वडा नं.१० र वडा नं.९ र ११ को वडा कार्यालय वडा नं.११ रमपूर्वमा अवस्थित छन् । यस नगर क्षेत्रमा इलाका प्रहरी कार्यालय, शशस्त्र प्रहरी कार्यालय, पशुसेवा केन्द्र, प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, नगरपालिका कार्यालय र उच्च माध्यमिक तह सम्म पढाइ हुने सरकारी विद्यालयहरू रहेका छन् । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को अनुसार जम्मा १०५६१ घरधुरी र ५११८२ जनसंख्याको यहाँ बसोबास रहेको छ । यस

निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

नगरपालिकामा मुख्य रूपमा थारु समुदायको बसोबास रहेको छ भने अन्य सम्पूर्ण समुदायको मिश्रित रूपमा बसोबास रहेको छ ।

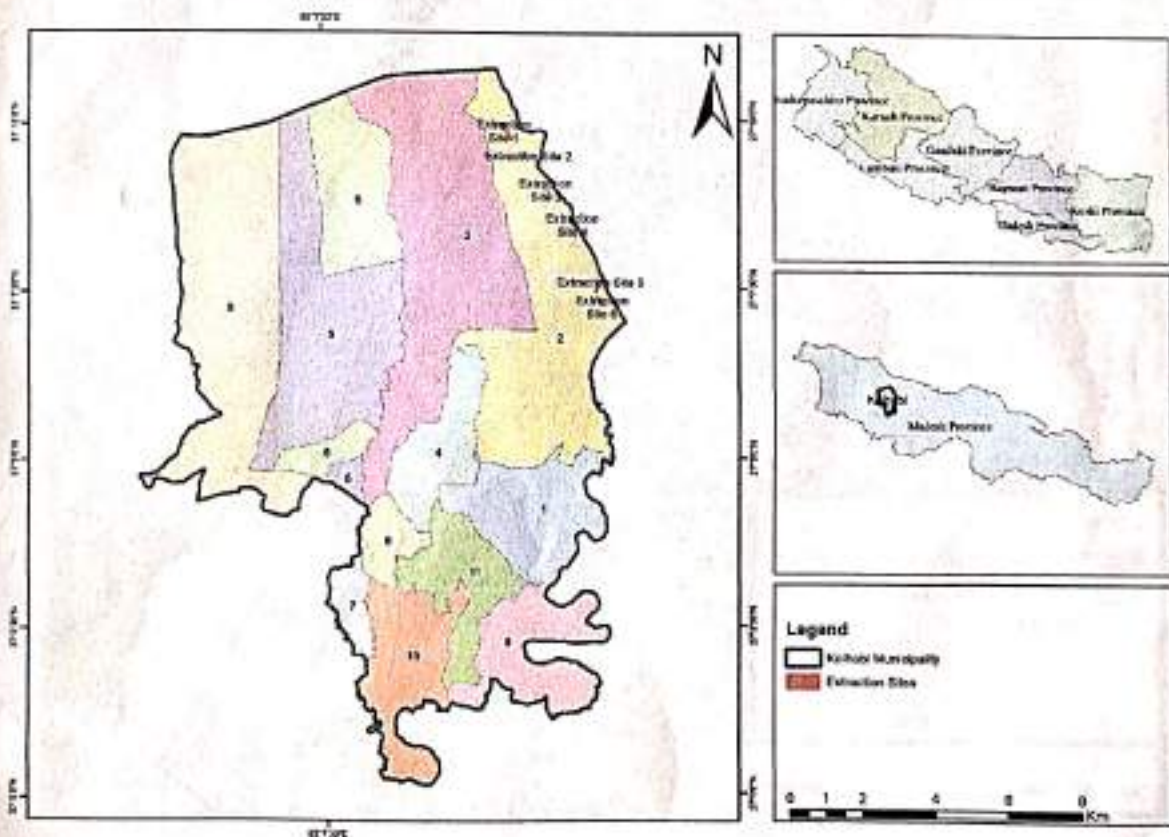
३.१० प्रस्ताव क्षेत्रको अवस्थिति

प्रस्ताव उत्खनन स्थलहरू बारा जिल्लाको कोल्हवी नगरपालिका क्षेत्रमा पर्ने बकैया नदीको उत्तरी सिमाना (बकैया र भमरा खोलाको दोभान) देखि दक्षिण सिमाना (हनुमानगंज-बाँध हुँदै बकैया नदी जाने बाटोसम्म)को विभिन्न बगर क्षेत्रमा पर्दछ । प्रस्ताव क्षेत्रको अक्षांश, देशान्तर, सङ्कलन/उत्खनन स्थल, उक्त स्थलमा जाने नजिकको पहुँच मार्ग उल्लेख गरिएको छ, साथै सङ्कलन/उत्खनन क्षेत्रलाई Location Map/Google नक्सामा देखाइएको छ ।

३.१०.१ नक्साहरू

आयोजना क्षेत्रको नक्साहरू

Location Map of Extraction Sites Within Kolhabi Municipality

तस्विर ३-१ कोल्हवी नगरपालिका अवस्थितिको चित्र

मिनिटर प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

Land Cover Map of Extraction Sites

तस्विर ३-२ कोल्हवी नगरपालिका भू-उपभोग नक्सा

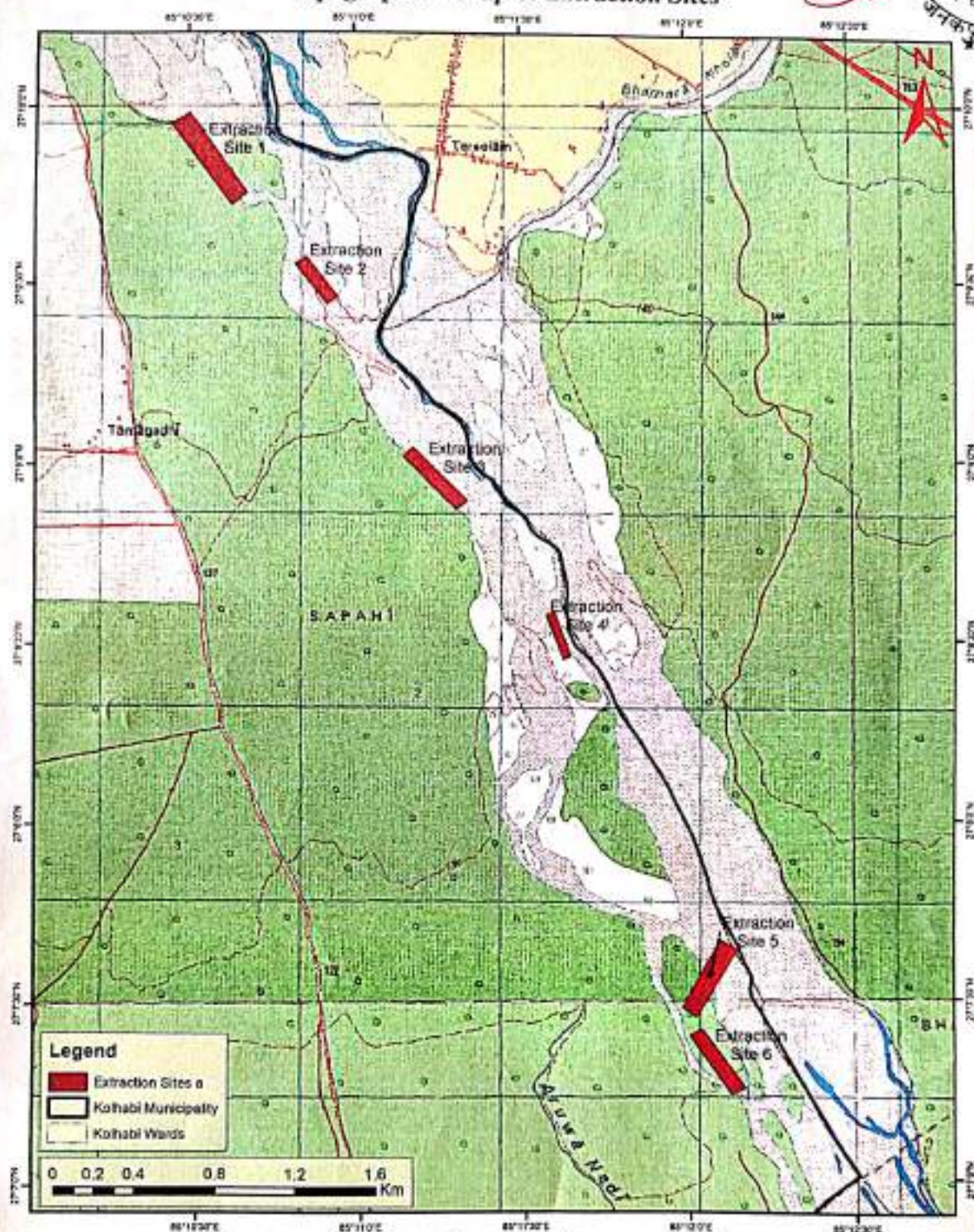

निसिदा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मधेश प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
जनकपुरधाम, नेपाल

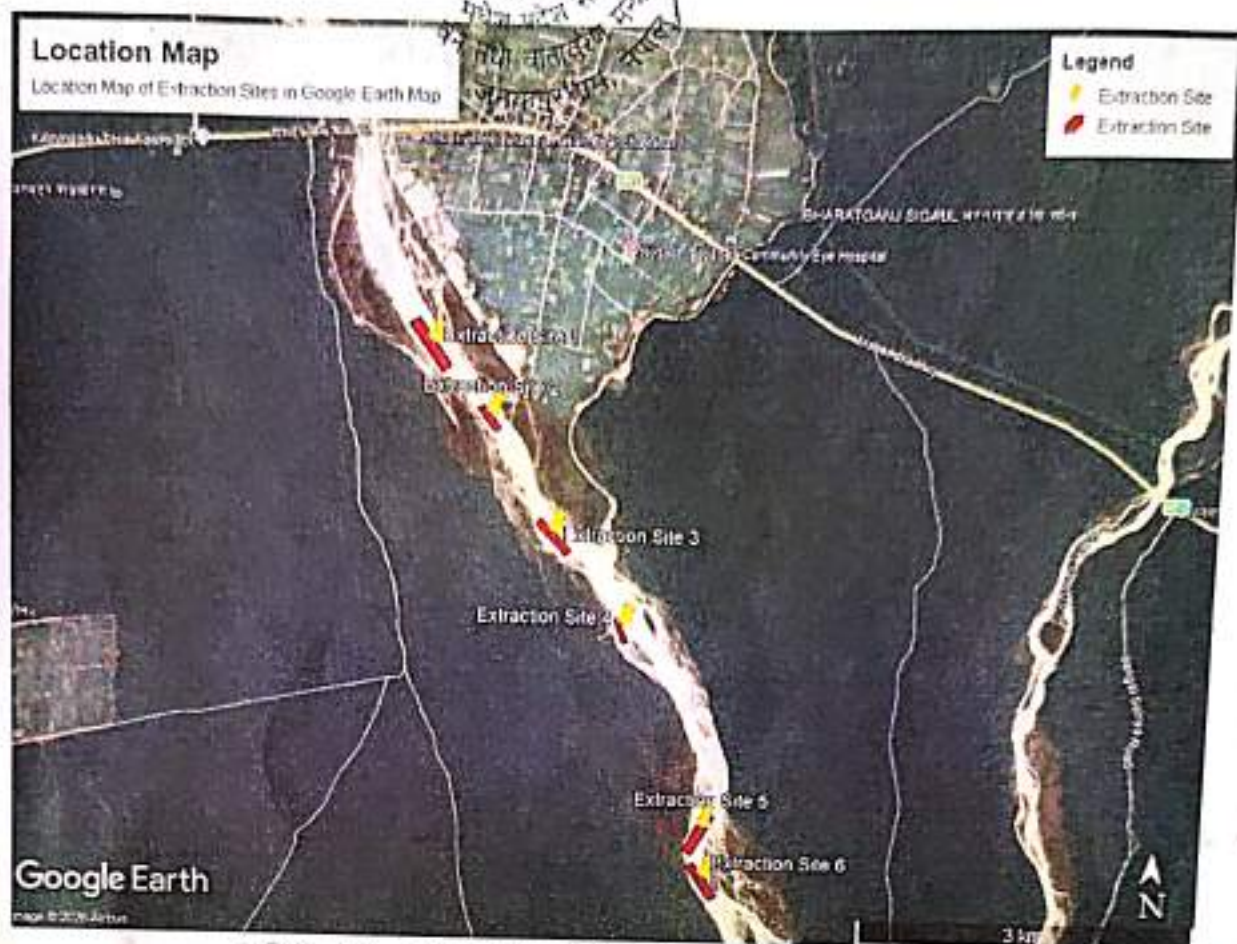
Topographical Map of Extraction Sites

तस्विर ३-३ कोल्हवी नगरपालिकामा रहेको उत्खनन क्षेत्र टोपो नक्सामा

महेश्वर प्रसाद झा
महेश्वर प्रसाद झा

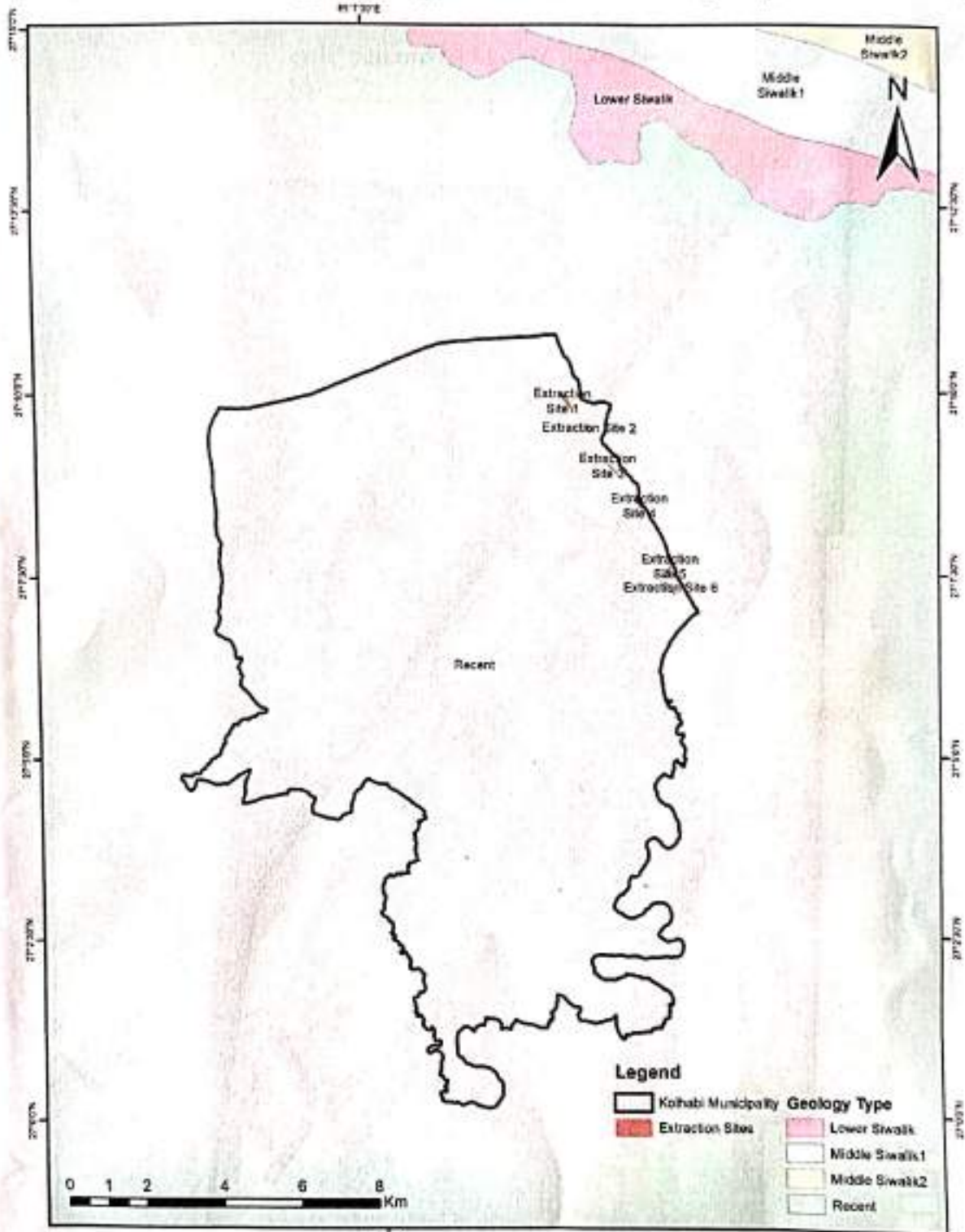
तस्विर ३-४ गुगल नक्शामा बकैया खोलामा रहेका उत्खनन क्षेत्रहरू

X.

निर्देशा प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

Geological Map of Kolhabi Municipality

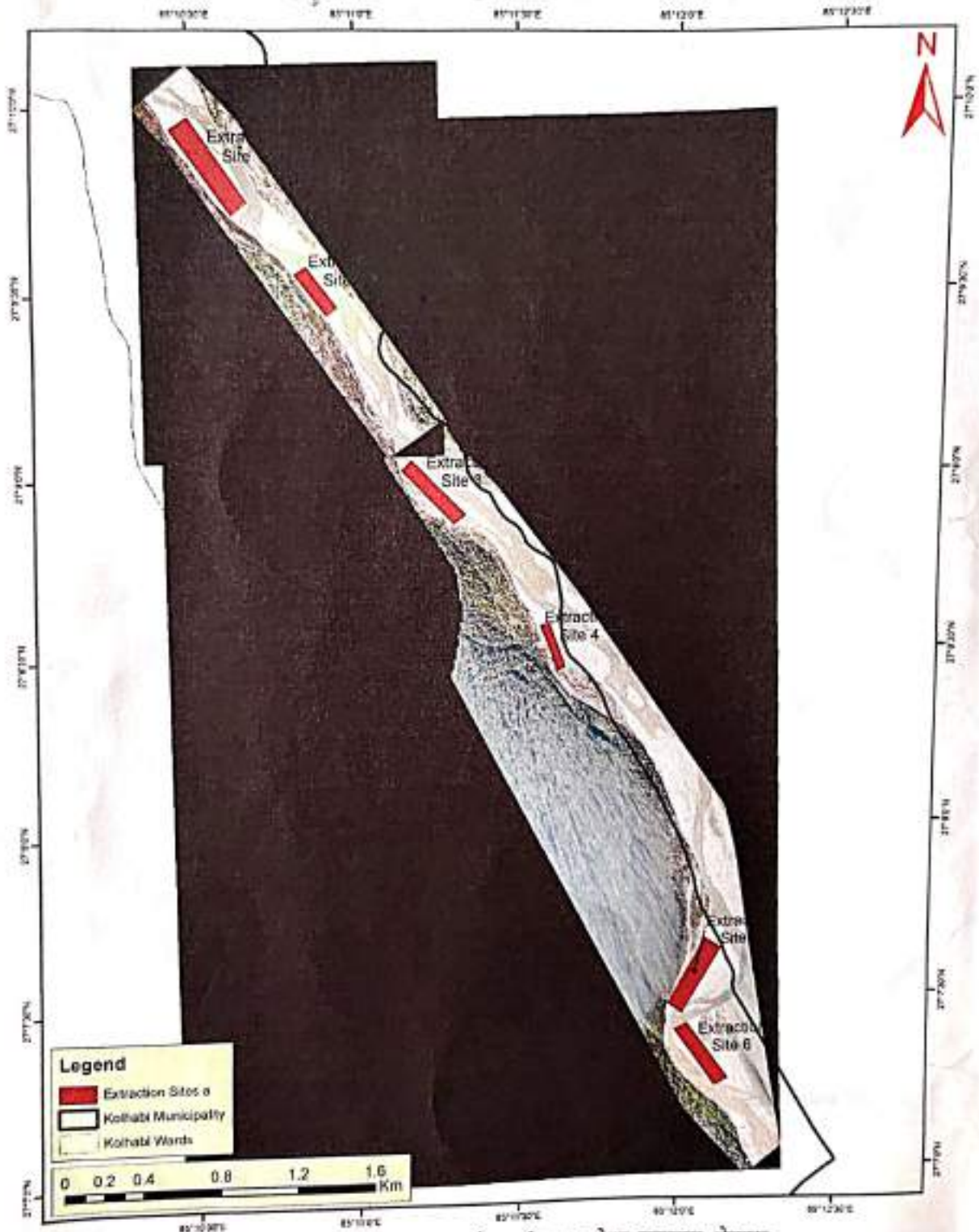
तस्विर-३-५ भौगर्भिक नक्सामा बकैया खोलामा रहेका उत्खनन क्षेत्रहरू

विश्व प्रकृति संरक्षण कोष

Drone Shot Map of Extraction Sites

तस्विर ३-६ ड्रोन नक्सामा बकैया खोलामा रहेका उत्खनन क्षेत्रहरू

निसिप्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

३.१०.२ सो क्षेत्र र वरिपरिको जनसङ्ख्या र बसोबासको स्थिति

प्रस्ताव क्षेत्रको/प्रभावित नगरपालिका को जनसंख्या

कोल्हवी नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफल १५७.४० वर्ग किलोमिटर छ र कुल जनसंख्या २०७८ सालको जनगणना अनुसार ५१,१८२ रहेको छ। नगरपालिकामा जम्मा १०,५६१ घरधुरी रहेको छ भने २४,८६२ पुरुष र २६,३२० महिलाको बसोबास रहेको छ।

तस्विर ३-७ नगरपालिकाको वडा अनुसारको जनसंख्या

श्रोत : (के.त.वि., २०२१)

जात/जाति

नेपाल अनेक जातजातिले भरिपूर्ण सूनदर अनुपम राष्ट्र हो । यहाँ हिमाल देखि तराई सम्म अनेक विशेषताले भरिएका जानजाति देख्न सकिन्छ । विधमै अत्यन्तै सानो राष्ट्रको सुचिमा समावेश भएका पनि जात जातिको हिसाबमा अत्यन्तै सम्पन्न रहेको छ । जातीय विविधताका कारणले नै यहाँ कला तथा संस्कृतिमा अनुपम विविधता छ । नेपालको यो पहिचान विश्वसामुनै परिचय दिन सफल विषय हो । १२५ जातजाति तथा १२३ भाषाभाषि रहेको नेपाल साच्चिकै विविध जातजातिको बगैँचा हो। नेपालको यही गरिमालाई जोगाउँदै कोल्हवी नगरपालिका पनि विविध जानजातिहरूको संगम स्थलको रुपमा रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार कोल्हवी नगरपालिकामा थारु, तामाङ, चमार/हरिजन/राम, क्षेत्री, ब्राह्मण-पहाड, माझी, मगर, मुसहर, मुसलमान लगायतका जातजातिको बाहुल्यता रहेको छ।

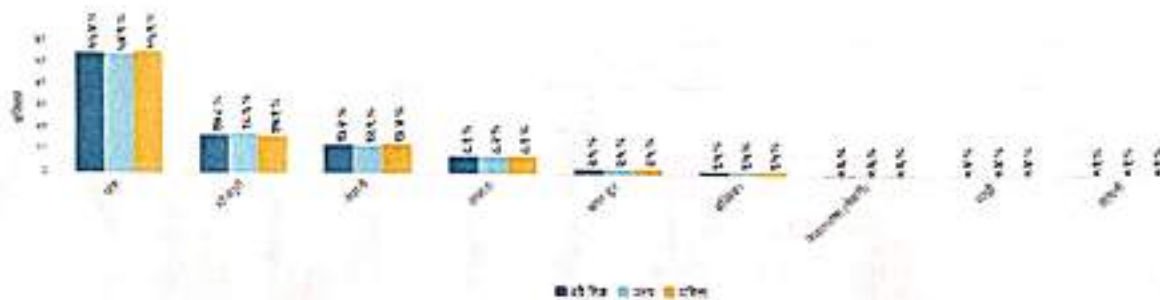

तस्विर ३-८ नगरपालिकामा जातजाति विवरण

निर्देशा प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

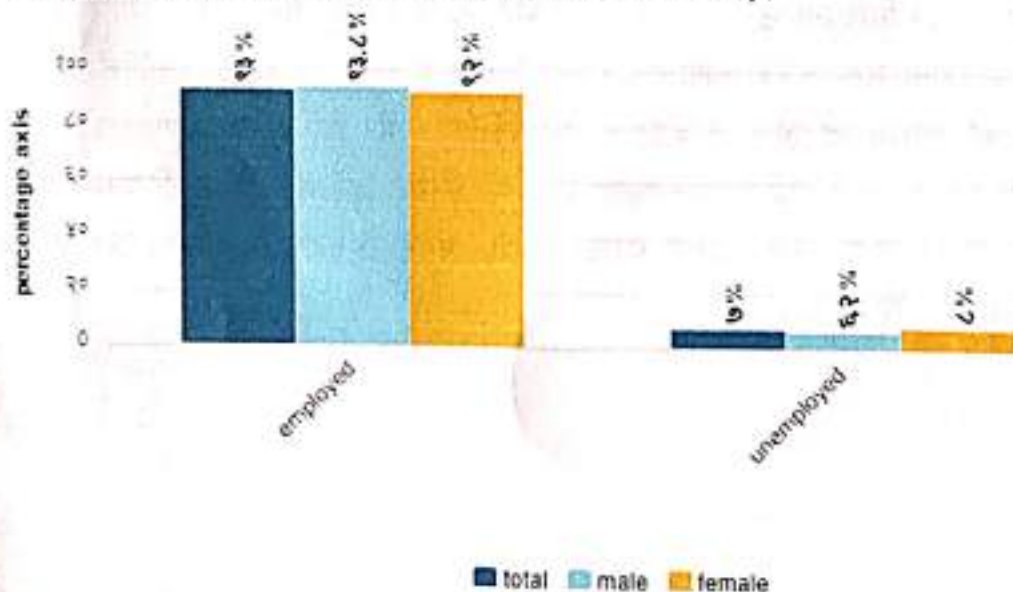
भाषा कुनै पनि विचार तथा सम्बन्धको अभिव्यक्तिको माध्यम हो । साथै भाषा कुनै पनि स्थानको मौलिक पहिचान तथा भिन्नताहरूको अभिन्न अंग हो । नेपाल अनेक भाषाभाषीहरूको समागम स्थल हो । यो एक सानो मुलुक भएर पनि भाषाभाषिको हिसाबमा निकै धनी छ । यसैको फलस्वरूप यस नगरपालिकामा पनि अनेक प्रकारका भाषाभाषि रहेको पाइन्छ । ती मध्ये थारु, भोजपुरी, नेपाली, तामाङ, मगर द्रुट भाषा बढी प्रयोग हुने गर्दछ ।

तस्विर ३-९ नगरपालिकामा प्रयोग हुने मुख्य भाषाहरू

पेशा

अधिकांश मानिसहरू कृषि पेशामा आश्रित छन् । जिविकोपार्जनको लागि यस क्षेत्रका मानिसहरूले व्यापार, व्यवसाय, सरकारी सेवा, तथा वैदेशिक रोजगारका अवसरलाई पनि अवलम्बन गरेको पाइन्छ । मुख्य बजार क्षेत्रमा व्यवसायमा लागेका व्यवसायीहरू पसल, होटल र घरेलु व्यापार आदिमा लागेको पाइन्छ । वैदेशिक रोजगारका लागि यहाँका युवाहरू खाडी मुलुक, मलेसिया, कतार, दुबई, अष्ट्रेलिया, युरोप लगायतका देशहरूमा गएको पाइन्छ । राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार ९३% नगरपालिकाको जनसंख्या आयआर्जनमा लागेको देखिन्छ ।

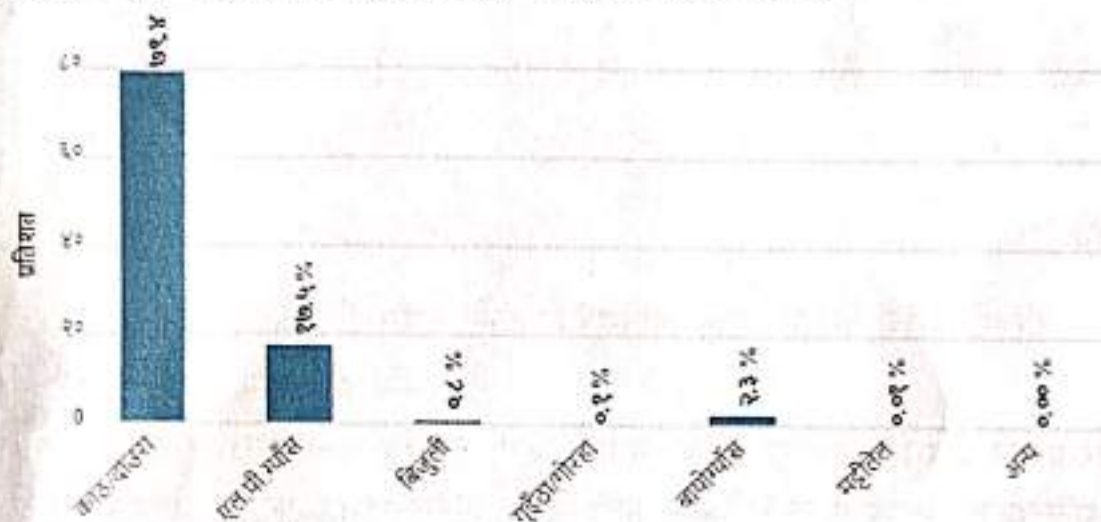
तस्विर ३-१० नगरपालिकामा रोजगारको अवस्था

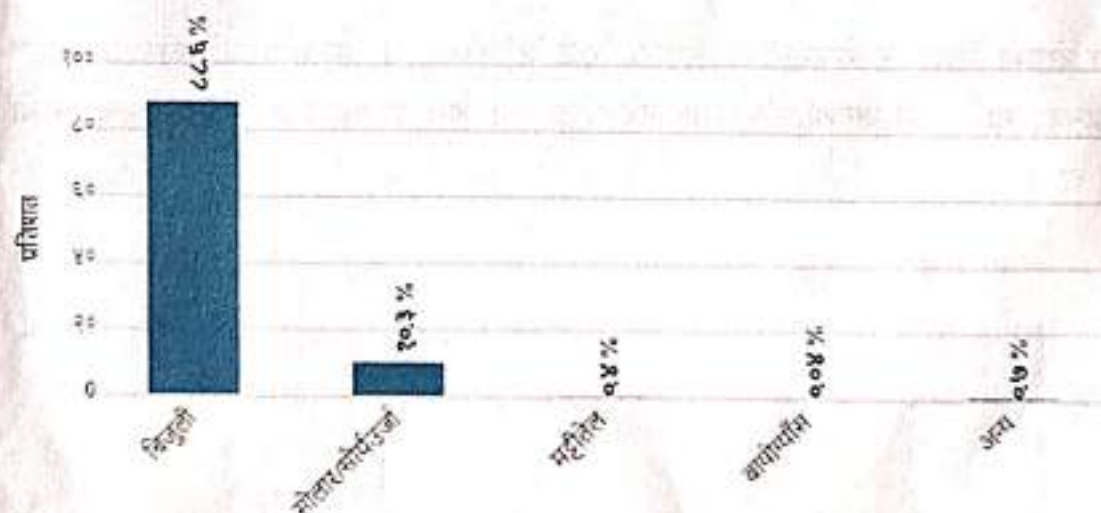
भद्रेश सरबान
रक्षा वातावरण मन्त्रालय
जनकपुरधाम, नेपाल

उर्जा एवं विजुली

कोल्हवी नगरपालिका बासीहरूले खाना पकाउन मुख्य रूपमा दाउरा, एल.पी. ग्यासको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने केही घरहरूमा विजुली प्रयोग भएको पाइन्छ । विजुली बत्तीको लागि अधिकांश घरमा विद्युत नै प्रयोग भएको देखिन्छ । कोल्हवी नगरपालिकाको ८८.६% घरधुरी विद्युत लाइनमा जोडिएका छन् । त्यस्तै सोलार र मट्टीतेल पनि प्रयोग गरेको पाइन्छ ।

तस्विर ३-११ नगरपालिकामा खाना पकाउन प्रयोग हुने मुख्य उर्जाहरू

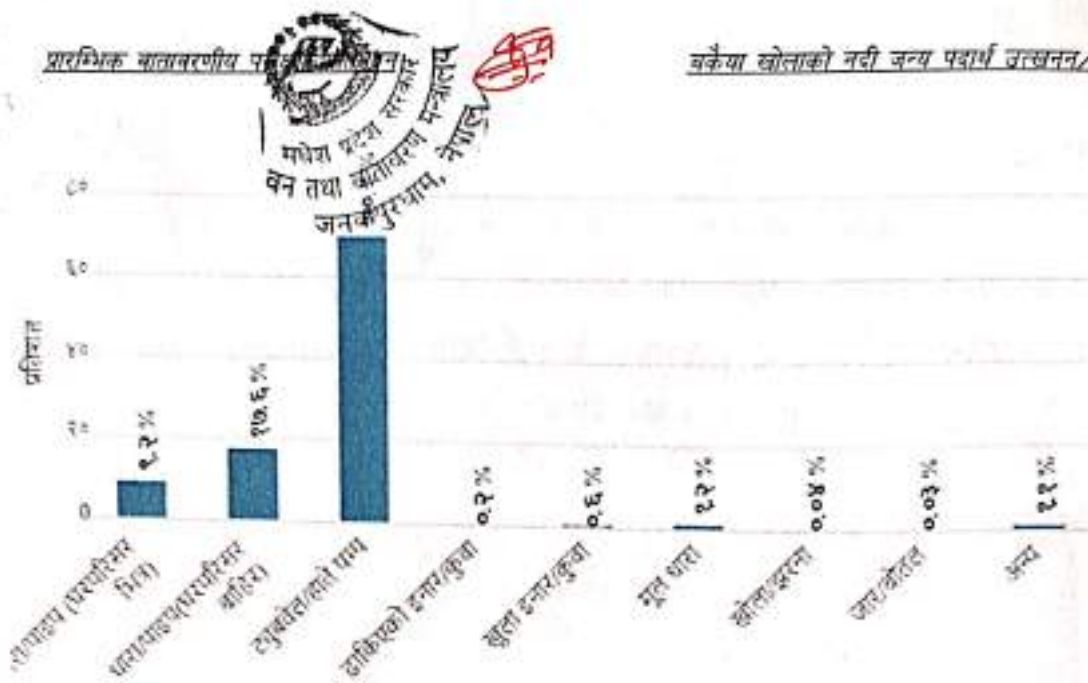
तस्विर ३-१२ नगरपालिकामा विजुलीका लागि प्रयोग हुने मुख्य स्रोतहरू

खानेपानी एवं स्वास्थ्यको सुविधा

यस क्षेत्रका बासीहरूले खानेपानीको लागि मुख्य स्रोतको रूपमा ट्युबवेल/हाते पम्पको पानी प्रयोग गरेको पाइयो भने दोस्रो मुख्य स्रोत धारा/पाइपको प्रयोग भएको पाइयो ।

बिष्णु प्रसाद बhattarai
जिल्ला वातावरण मन्त्री

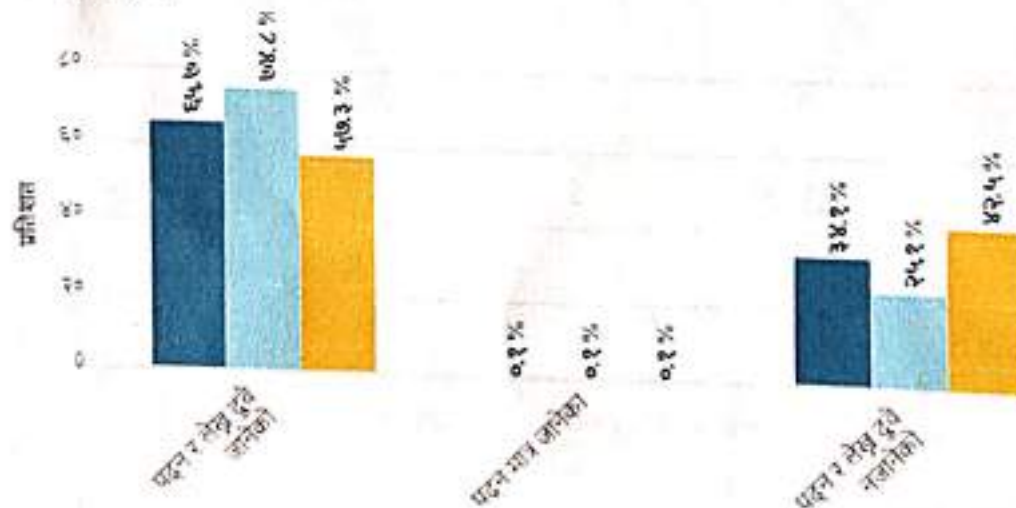
तस्विर ३-१३ नगरपालिकामा खानेपानीका लागि प्रयोग हुने मुख्य स्रोतहरू

(केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग, २०२१)

यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र स्वास्थ्य चौकी लगायत अन्य स्वास्थ्य संस्थाहरू रहेका छन् । यस क्षेत्रका बासिन्दाहरू स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवाका लागि जिल्ला अस्पताल, जनकपुर, हेटौडा वा काठमाडौं उपचार गर्न गएको पाईयो ।

शिक्षा

प्रस्तावीत क्षेत्रमा शिक्षा र रोजगारीको अवस्था राम्रो रहेको छ । समग्रमा अधिकांस जनताहरू साक्षार हुनका साथै केही जनशक्ति रोजगार रहेका छन् । यस क्षेत्रमा शैक्षिक संस्थाहरूको राम्रो व्यवस्था छ ।

तस्विर ३-१४ नगरपालिकामा शिक्षाको अवस्था

कल पुरुष महिला

तस्विर ३-१४ नगरपालिकामा शिक्षाको अवस्था

तस्विर ३-१४ नगरपालिकामा शिक्षाको अवस्था

तस्विर ३-१४ नगरपालिकामा शिक्षाको अवस्था

यातायात र पहुँच मार्ग

यस नगरपालिकामा प्राय सबै ठाउँमा यातायातको सुविधा पुगिसकेको देखिन्छ । पक्की बाटो ठाउँमा नपुगे पनि कच्ची तथा ग्रामेल बाटो नगरपालिका को सबै क्षेत्रमा पुगेको पाईन्छ । उत्खनन क्षेत्रसम्म कच्ची बाटो भएकाले प्रस्तावित क्षेत्रमा गिटी र वालुवा सङ्कलन र उत्खनन गर्न कुनै किसिमको असुविधा रहेको छैन । प्रभावित क्षेत्रका बासिन्दाहरुका लागि यातायातमा पहुँच पुगेको देखिन्छ र यहाँका बासिन्दाहरुले बढी मोटर साईकल प्रयोग गरेको देखिन्छ । यहाँबाट सार्वजनिक यातायातको उपलब्धता पनि राम्रो देखिन्छ ।

धार्मिक, सांस्कृतिक एवं ऐतिहासिक स्थलहरु

यस क्षेत्रमा हिन्दु धर्मालम्बीहरु रहेकाले दशैं, तिहार, छठ, माघेसंक्रान्ति लगायत हिन्दु चाडपर्व मनाउने गरेको पाईन्छ । यस नगरपालिकामा धार्मिक, सांस्कृतिक एवं ऐतिहासिक महत्वका ठाऊहरु कम रहेका छन् । उत्खनन/सङ्कलन प्रस्ताव गरिएको ठाउँ वरपर धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलहरु रहेका छैनन् ।

३.१०.३ भौतिक वातावरण

भू-स्थिति

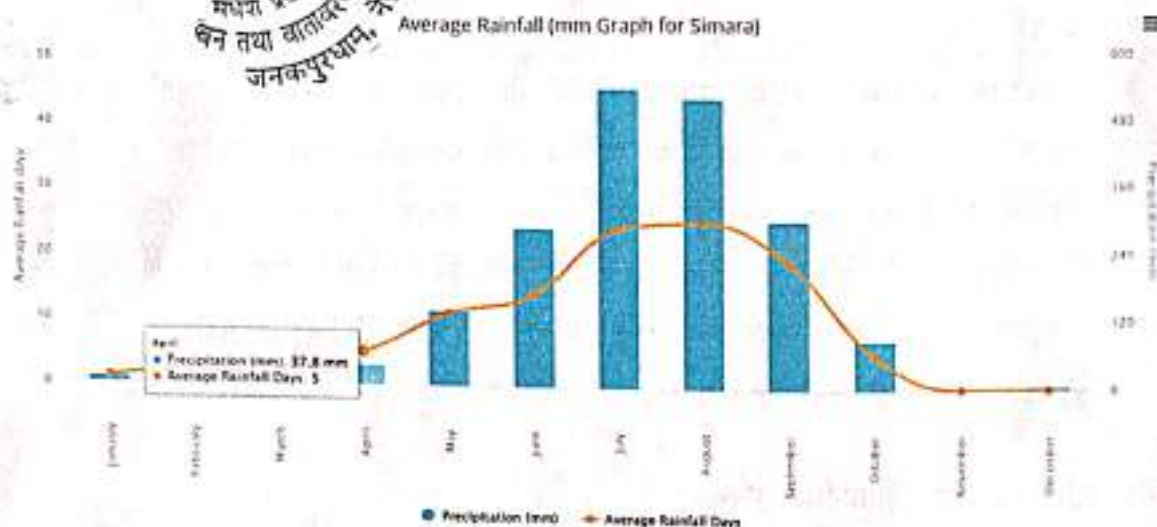
कोल्हवी नगरपालिका बारा जिल्लाका साविकको कोल्हवी, सपही, प्रसोना, ककडी, अमाव, वछनपुरवा र रामपुरवा गाविसको सम्पूर्ण वडाहरु र सिंहासनीको १ र २, हरैया गाविसको ६ नं. वडा, करैयाको ८ नं. वडा र सिंहवाको ५ नं. वडालाई मिलाई बनाइएको हो । यस नगरपालिकामा ११ वटा वडा रहेको छ र यस नगरपालिकाको कोल्हवी नगरपालिकाको पुर्वमा रौतहट जिल्ला, पश्चिममा जीतपुर सिमरा उप-महानगरपालिका, कलैया उप-महानगरपालिका र करैयामाई गाँउपालिका, उत्तरमा निजगढ नगरपालिका र दक्षिणमा बारा गढी गाँउपालिका र करैयामाई गाँउपालिका रहेको छ । यस नगरपालिकाको कुल क्षेत्रफलको ८२.८५ प्रतिशत जंगल, १३.५ प्रतिशत कृषि जमिन, १.८२ प्रतिशत घासे जमिन, ०.१६ प्रतिशत आवस क्षेत्र र १.३३ प्रतिशत बाझो जमिन रहेको छ ।

जलवायु

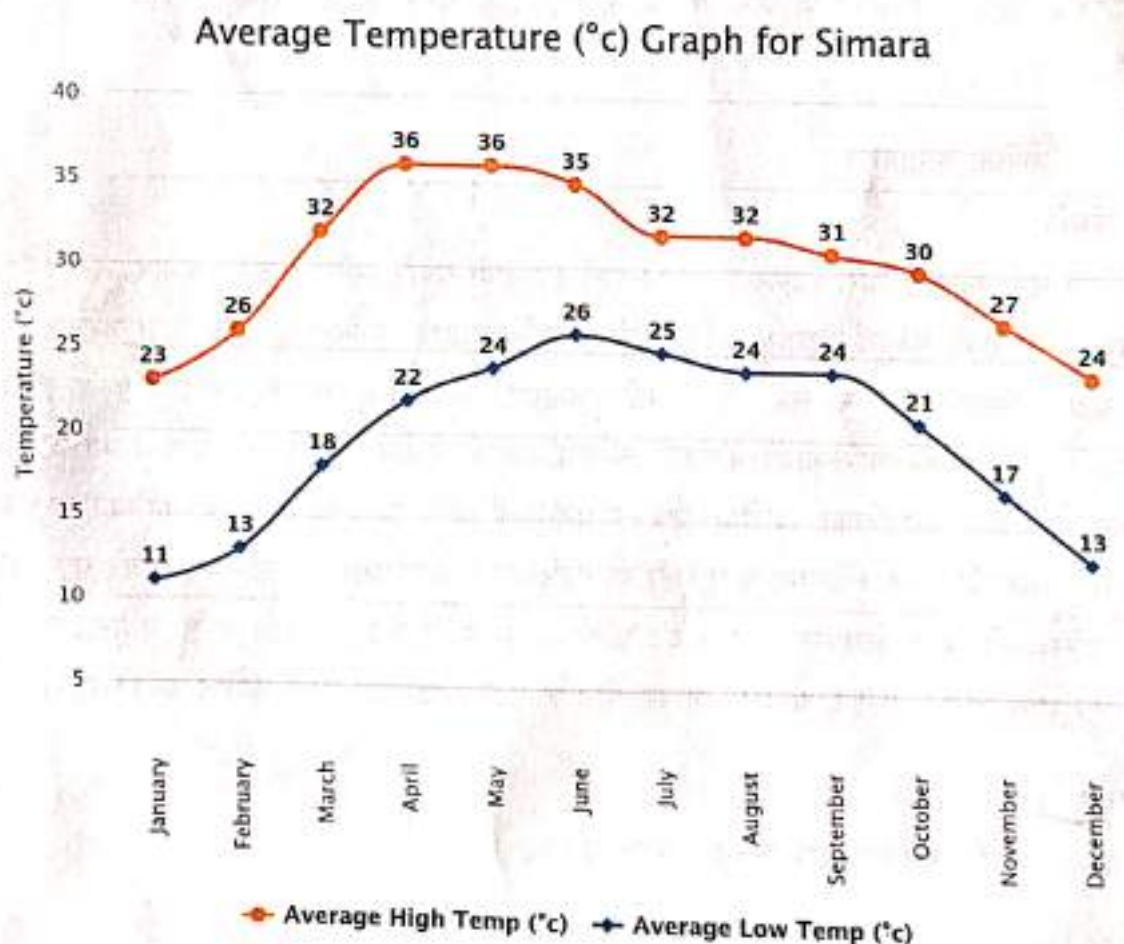
प्रस्तावित क्षेत्रको जलवायु उष्ण मनसुन किसिमको छ ।

निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

तस्विर ३-१५ कोल्हवी न.पा. नजिक सिमराको वर्षाको विवरण (स्रोत: जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, २०८२)

तस्विर ३-१६ कोल्हवी न.पा. नजिक सिमराको तापक्रमको ग्राफ (स्रोत: जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, २०८२)

कोल्हवी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
कोल्हवी, बारा
मधेश प्रदेश, नेपाल

नियन्त्रक प्रशासकीय

असार, श्रावण र भाद्र महिनामा वर्षा हुन्छ । यहाँ सरदर वार्षिक वर्षा १९८७.५ मि.मि. हुने गर्दछ । चैत, वैशाख, जेष्ठ, असार र साउन सम्म गर्मी हुने गर्दछ । भदौ, असोज, कार्तिक, मंसिर महिनामा जाडो न गर्मी हुन्छ भने पुष, माघ र फागुन महिनामा अलि-अलि जाडो हुने गर्दछ ।

हावा र पानीको गुणस्तर एवं ध्वनीको मात्रा

यस क्षेत्रमा कुनै कलकारखाना नभएकोले हावा तथा ध्वनीको गुणस्तर राम्रो रहेको पाइयो । खोला वरपर भने ट्रिपर, ट्रयाक्टर आदि चलेको बेलामा हावामा धुलोका कणहरू मिसिने पाइयो । साथै उत्खनन क्षेत्रको नजिक वायु गुणस्तर मापन गर्दा $PM_{10} 110 \mu g/m^3$ र $PM_{2.5} 20 \mu g/m^3$ रहेको पाइयो । पानीमा ढल तथा कलकारखाना प्रस्तावित स्थान नजिक नहुनु र फोहोर नमिसाईएकोले गुणस्तर राम्रो पाइयो । वर्षाको समयमा भने बाढीको कारणले गर्दा पानीको बहाव उच्च हुने र पानी धमिलो हुने गर्दछ ।

उत्खनन सङ्कलन क्षेत्र नजिक पूर्व पश्चिम राजमार्गमा धेरै सवारीसाधनहरू चल्ने हुँदा औसत ५५ dBA रहेको थियो र दिउँसो औसत ६७ dBA पुग्ने गर्दछ ।

भौतिक संरचना

प्रस्तावित स्थान नजिक खोलाको उत्खनन क्षेत्र १ नजिक पूर्व पश्चिम राजमार्गमा पुल रहेको छ र पुलबाट १ किलोमिटर तल सम्मको भूभाग छोडेर उत्खनन क्षेत्र तोकिएको छ । उत्खनन स्थानमा पुग्ने पहुँच मार्ग कच्ची रहेको र वर्षाको समय यातायात गर्न समस्या हुने गरेको पाइयो ।

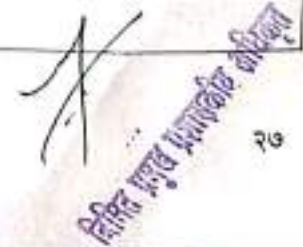
३.१०.४ जैविक वातावरण

वन तथा जीवजन्तु

ढुङ्गा, गिट्टी तथा बालुवा सङ्कलन क्षेत्र वन क्षेत्रको नजिक पर्ने हुनाले वन, वनस्पति तथा वन्यजन्तुलाई प्रत्यक्ष प्रभाव पर्न सकिने देखिन्छ । यस वनमा निम्न प्रकारका वनस्पतिहरू पाइन्छ ।

तालिका ३-४ वनस्पति प्रकार

Local Name	Scientific Name
साल	<i>Shorea Robusta</i>
खयर	<i>Acacia catechu</i>
सिसौ	<i>Dalbergia sissoo</i>
साज	<i>Terminalia latifolius</i>
सिमल	<i>Bobmax cieba</i>
पिपल	<i>Ficus religiosa</i>
बयर	<i>Ziziphus jujuba</i>

आँप	Mangifera indica
अम्रवा	Psidium guajava
जामुन	Syzygium cumini

(स्रोत : सामूहिक छलफल २०८२)

तालिका ३-५ प्रस्ताव क्षेत्र वरपर पाइने स्तनधारी जन्तुहरू

क्र.स.	नाम	वैज्ञानिक नाम	Conservation Status		
			GoN	IUCN	CITES
१.	जङ्गली बिरालो	Felis chaus	Not protected	Not listed	II
२.	बाँदर	Macaca mulata	Not protected	Not listed	II
३.	डेडु बाँदर	Presbykiss entellus	Not protected	Least concern	Not listed
४.	दुम्सी	Hytrix indica	Not protected	Not listed	Not listed
५.	बँदेल	Sus scrofa	Not protected	Least concern	II

(स्रोत : सामूहिक छलफल २०८२)

तालिका ३-६ प्रस्ताव क्षेत्रमा पाइने चरा प्रजातीहरू

क्र.स.	नाम	वैज्ञानिक नाम	Conservation Status		
			GoN	IUCN	CITES
१.	वन कुखुरा	Gallus gallus	Not protected	Least concern	Not listed
२.	सुगा	Psittacula kramera	Not protected	Least concern	Not listed
३.	परेवा	Columba livia	Not protected	Least concern	Not listed
४.	ढुकुर	Streptopelia sps.	Not protected		Not listed
५.	भँगेरा	Passer domesticus	Not protected	Least concern	Not listed
६.	काग	Corvus splendens	Not protected	Least concern	Not listed
७.	मयुर	Pavo cristatus	Not protected	Least concern	Not listed

(स्रोत : सामूहिक छलफल २०८२)

तालिका ३-७ प्रस्ताव क्षेत्रमा पाइने माछा प्रजातीहरू

क्र.स.	नाम	वैज्ञानिक नाम	Conservation Status		
			GoN	IUCN	CITES
१.	सहर	Tor tor	Not protected	Near threatened	Not listed
२.	सिद्धा	Danio dangila	Not protected	Least concern	Not listed
३.	फगेटा	Barilius sps.	Not protected	Least concern	Not listed
४.	रोहू	Labeo rohita	Not protected	Least concern	Not listed

(स्रोत : सामूहिक छलफल २०८२)

३.११ प्रस्तावित क्षेत्रमा यातायातको पहुँच

गिट्टी तथा बालुवा सङ्कलन/उत्खनन गर्नका लागि हाल मार्ग रहेको छ । उक्त सङ्कलन/उत्खनन स्थलमा जान पहुँच मार्ग कच्ची बाटो रहेको छ । यस बाटोमा ढुवानीका साधनहरू ट्रिपर तथा ट्रयाक्टरहरू राम्ररी चलन सक्दछन् ।

३.१२ अन्य आवश्यक कुरा:

३.१२.१ प्रस्तावको क्षेत्र निर्धारण

बारा जिल्लाको कोल्हवी नगरपालिका स्थित बकैया खोलाको विभिन्न बगर क्षेत्रबाट दिगो र वातावरण मैत्री रूपले गिट्टि तथा बालुवा (नदीजन्य पदार्थहरू) उत्खनन तथा सङ्कलन क्षेत्र रहेको छ ।

उच्च प्रभाव क्षेत्र

यो क्षेत्रमा गिट्टी तथा बालुवा सङ्कलन तथा उत्खनन गरिने स्थल पर्दछ । सङ्कलन तथा उत्खनन गरिने स्थलबाट ५० देखि १५० मी. सम्म पर्ने वरपरका क्षेत्र तथा सडकलाई उच्च प्रभाव क्षेत्रमा राखिएको छ ।

न्यून प्रभाव क्षेत्र

प्रस्तावित क्षेत्रको वरपरका २ कि. मि. वा ०.५ घण्टाको हिड्ने दुरी (बसोबासको आधारमा निर्धारण गरिने) सम्म सामाजिक तथा आर्थिक विवरण सङ्कलन तथा विश्लेषण गरिएको छ ।

परिच्छेद ४

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा वातावरणमा पर्ने प्रभाव

४.१ प्रभाव पहिचान, अनुमान एवं मूल्याङ्कन

प्रस्ताव कार्यान्वयनको क्रममा स्थानीय वातावरणमा सकारात्मक तथा नकारात्मक दुवै थरिका असरहरू पार्न सक्छ । उक्त प्रस्ताव कार्यान्वयनको क्रममा पर्ने प्रभावलाई पहिचान, अनुमान एवं मूल्याङ्कन गरि देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

४.१.१ अनुकूल प्रभाव

क) भौतिक प्रभाव

बाढी एवं अन्य जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण

खोलाको बगाएर ल्याएका नदी जन्य पदार्थ बगरमा थुपारिँदा खोलाको बहाव फेरिन जाने हुन्छ । साथै उत्खनन नगर्दा खोलाको सतह बढेर नदी किनार नजिक रहेको जमिनलाई असर गर्न सक्छ । नदी जन्य पदार्थ उत्खनन गर्दा नदीको बहाव फेरिन पाउँदैन र बाढी तथा अन्य प्रकोपहरू हुनबाट बचाउँछ ।

ख) सामाजिक, आर्थिक तथा साँस्कृतिक प्रभाव

आय श्रोतको एवं रोजगारीको अवसर

ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको सङ्कलन कार्यले त्यस क्षेत्रका स्थानीय बासिन्दाको रोजगारीको अवसर श्रृजना गर्दछ । खोलाको यस्ता सामग्री सङ्कलन, उत्खनन तथा ढुवानी कार्यमा रोजगारीका विभिन्न अवसरहरू प्राप्त हुनेछ । साथै यस कार्यमा स्थानीयलाई रोजगारीमा प्राथमिकता दिनुपर्ने हुदा यसबाट स्थानीयको सीप विकास हुने हुँदा अन्य ठाउँमा पनि रोजगारीको संभावना बढ्ने देखिन्छ ।

नगरपालिकाको आयश्रोत

नगरपालिकाले नदीजन्य पदार्थको सङ्कलन, उत्खनन कार्यको ठेक्का बन्दोबस्तबाट राजस्व सङ्कलन गर्नेछ । नगरपालिका द्वारा संकलित राजस्वको प्रयोग गरी नगरपालिका भित्र विभिन्न पुर्वाधार विकासका काम गर्नमा सहयोग पुग्नेछ । यस कार्यबाट नगरपालिकाले वार्षिक राजस्व सङ्कलन गर्नेछ ।

विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता

स्थानीय क्षेत्रमा रहेका ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा जस्ता पैदावारमा आधारित उद्योगहरूलाई आवश्यक पर्ने कच्चा पदार्थको सरल तरिकाले आपूर्ति गर्न यस योजनाले सहयोग पुऱ्याउनेछ साथै स्थानीय स्तर

तथा बाह्य आवश्यक पर्ने निर्माणका सामग्रीहरू (ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा आदि) समेत उपलब्ध हुने हुदा स्थानिय र राष्ट्र विकासमा समेत मद्दत पग्नेछ ।

४.१.२ प्रतिकूल प्रभाव

क) भौतिक प्रभाव

नदी किनार कटान

प्रस्तावित क्षेत्रमा ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको जथाभावी तथा यस प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण रिपोर्टमा सुझाव गरीएको परिमाण भन्दा बढी सङ्कलन/उत्खनन गर्नाले नदीले आफ्नो प्राकृतिकधार परिवर्तन गरी किनार कटान तथा नदी किनारमा रहेको बस्ती र खेतीयोग्य जमीनलाई प्रभाव पार्न सक्छ ।

नदी जन्य पदार्थ प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणले सुझाव गरेको भन्दा भिन्न उत्खनन

उत्खनन कर्ताले प्रस्तावित क्षेत्रबाट जथाभावी रूपले सिफारिस गरिएको विधि र परिमाण भन्दा भिन्न र बढी उत्खनन गर्न सक्दछन् । जसको कारण नदीको बहाव परिवर्तन हुने, सतह गहिरो हुने र बाढी, नदी कटान, आदि प्राकृतिक प्रकोप निम्त्याउँन सक्ने हुन्छ ।

भौतिक संरचनामा हुने असर

प्रस्तावित क्षेत्रबाट ढुङ्गा, गिट्टी तथा बालुवा ओसार पसार गर्दा पहुँच बाटोमा चल्ने गाडीको चाप बढनाले बाटो छिट्टै जीर्ण हुने तथा बाटोमा जताततै खाल्डो बन्न सक्दछ । साथै अत्याधिक मात्रामा उत्खनन गर्दा प्रस्तावित स्थान नजिक रहेको भौतिक संरचनाहरूमा असर पर्नसक्छ ।

फोहर व्यवस्थापन तथा जल प्रदूषण

ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको सङ्कलन/उत्खनन गर्ने क्रममा कामदारहरूबाट फोहर सिर्जना हुन्छ र उचित तरिकाले विसर्जन नगर्दा खोलाको वातावरण प्रदूषित हुन सक्छ । खोलामा शौच गर्ने, खानेकुराहरू फाल्ने, पोखिने, प्लाष्टिकहरू यत्रतत्र छरिने संभावना हुन्छ ।

वायु तथा ध्वनी प्रदूषण

ढुवानी साधनको आवागमन तथा ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको सङ्कलन/उत्खननले वायु प्रदूषण बढ्छ र ढुवानी साधनको कारणले ध्वनि प्रदूषण बढ्छ । साथै ढुवानी साधनको धेरै आवत जावतले गर्दा धुलो उड्न सक्ने देखिएको छ ।

सङ्कलन/उत्खनन सामग्रीको भण्डारणको प्रभाव

नदी जन्य पदार्थहरूलाई निश्चित ठाउँमा निकास गर्नु अघि थुप्रो लगाउनु जरुरी हुन्छ । यसरी ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा तथा माटो धेरै समयसम्म थुप्रिदा हेर्दा र वातावरणीय दृष्टिकोणले नकरात्मक असर

पर्वछ। साथै अकस्मात क्षतिको कारण आउने आकस्मिक बाढीले संकलित सामग्री बगाई लैजाने सम्भावना पनि रहन्छ। भू-आकस्मिक कारण कार्यलाई सकेसम्म निरुत्साहित गर्नु पर्दछ।

ख) सामाजिक आर्थिक प्रभाव

धर्म, संस्कृति तथा परम्परामा प्रभाव

कामदारहरू स्थानीय बासिन्दा हुने भएको कारणले धर्म, संस्कृति तथा परम्परामा अन्य कुनै प्रभाव पर्ने छैन। यस नदीको ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा सङ्कलन तथा उत्खनन स्थलहरू देखि नजिकमा रहे पनि उच्च प्रभाव क्षेत्र भित्र कुनै मठ मन्दिर, गुम्बा, देवस्थल आदि नपर्ने भएकोले कुनै असर पर्ने छैन।

पेशागत स्वास्थ्य तथा सुरक्षा

ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको सङ्कलन गर्दा विभिन्न प्रकृतिका औजारहरूको प्रयोगले कामदारहरूलाई चोटपटक लाग्न सक्छ। त्यसै गरि ढुङ्गा, गिट्टी उछिट्टिएर पनि जिउमा चोट लाग्न सक्छ। धुलोको कारणले स्वास प्रस्वास र आँखाहरूका रोगहरू लाग्न सक्छन्। ढुवानी साधनहरूको आवतजावतले आकस्मिक दुर्घटनाको संभावना पनि त्यतिकै रहन्छ।

जनसंख्या विस्थापन

बकैया खोलाको प्रस्तावित बगर क्षेत्रबाट १० मि. वरिपरि कुनै बस्ति नरहेकाले प्रस्तावित क्षेत्रबाट जनसंख्या विस्थापनामा कुनै असर नपर्ने देखिन्छ। सार्वजनिक सुनुवाईमा वन क्षेत्रमा असर पर्ने भन्ने गुनासो आएकोले, वनस्पति भएको ठाउँ देखि न्यूनतम १५ मि. र किनारदेखि न्यूनतम ५ मि. दुरी कायम गरी उत्खनन गर्दा यो प्रभाव न्यून गर्न सकिने देखिन्छ।

खोलाको वरपर बस्ती विस्तार एवं खोला अतिक्रमण

बहिरबाट कामदारहरू भित्रिएको अवस्थामा खोलाको वरपर बस्ती विस्तार एवं नदी अतिक्रमण हुन सक्ने सम्भावना रहन्छ। साथै कामदारहरूले शिविर स्थल स्थापना गरी बसोबास नै गर्न सक्ने संभावना पनि रहेको छ।

ग) जैविक प्रभाव वन्यजन्तु तथा माछा

प्रस्तावित खोलामा विभिन्न जलचरहरू रहेकाले यस कार्यले नदीको पानी धमिलो र प्रदुषित हुनसक्ने हुदा र श्रमिकहरूद्वारा खोलाका माछा मार्ने काम पनि हुनसक्छ। श्रमिकहरू तथा ढुवानी साधनको आवागमनले वरपरको वनका वन्यजन्तुको प्राकृतिक आवासमा असर पुग्न सक्छ। ध्वनी, धुलो र पानी प्रदूषणका कारण माछा एवं अन्य जलचरहरूका बासस्थान परिवर्तन गर्न सक्छन्। साथै श्रमिक लगायत सबारी साधन आवत जावतमा वृद्धि हुनाले कार्यरत टोलीहरू जङ्गलमा शिकार गर्न घुसपैठ हुनसक्छ।

सिम्ता प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

घ) रसायनीक वातावरण

रसायनको प्रयोगले हुने असरहरू

उत्खनन् तथा सङ्कलन गर्दा रसायनको प्रयोग हुनेछैन तर पनि गाडी तथा औजारहरूको प्रयोग हुने भएकाले तेल तथा रसायन चुहिन सक्छ जसले पानी तथा जमिनमा प्रदूषण हुनेछ। लुब्रिकेन्ट्स र ग्रिजले गर्दा प्रदूषण हुनेछ। सवारी साधनहरू खोला छेउमै धुनाले खोलाको पानी दूषित हुने सम्भावना बढ्छ।

तालिका ४-१ प्रभावहरू पहिचान एवं मूल्याङ्कन

क्र.स.	विषयवस्तु	प्रभाव	तारिका/विधि	कहिले	प्रभाव बढोत्तीकरण/न्यूनीकरण गर्ने उपायहरू
क) भौतिक वातावरण (Physical Environment):					
१	बाढी एवं अन्य जल उत्पन्न प्रकोप	न्यूनीकरण हुन्छ	किन कि नदीले बगाएर ल्याएका नदी अन्य पदार्थ बगरमा थुपारिदा नदीको बहाव फेरिन जाने र निकाल्दा नदीको बहाव फेरिन पाउँदैन र बाढी तथा अन्य प्रकोपहरू हुन चाट बचाउँछ। नदीको सतह बढेर नदी किनार नजिक रहेको जमिनमा बाढी जानबाट बचाउँछ।	प्रस्ताव कार्यान्वयन भन्दा पहिले	- वर्षायाममा र रातको समयमा नदी अन्य पदार्थ ननिकाल्ने। - रिपोर्टले सुझाव गरेको परिमाण निश्चित स्थलबाट मात्र निकाल्ने। - सम्बन्धित निकायबाट अनुगमन गरिने छ।
	नदी किनार कटान	संभावना छ	उत्खनन् कर्तले जथाभावि रूपले सिफारिस गरिएको परिमाण भन्दा बढी उत्खनन् गरेमा।	प्रस्ताव कार्यान्वयन चरणमा	- जथाभावि रूपले नदी अन्य पदार्थ निकाल्न नदिने र प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण रिपोर्टले सुझाव गरेको परिमाण निश्चित स्थलबाट मात्र निकाल्ने। - सङ्कलन गरी सकेपछि सङ्कलन गरिएको क्षेत्रको सतह मिलाउँदै जाने। - सङ्कलन उत्खनन क्षेत्रको नाम, निश्चित क्षेत्रफल, लम्बाई, चौडाई, गहिराई, कुल परिमाण र समयवधि सहितको सुचना पटी राख्नु पर्ने छ। - साथै स्थानीय वासिन्दाहरूबाट अनुगमन समिति बनाई सुचना पाटी अनुसार उत्खनन् कार्य भए नभएको अनुगमन गर्न लगाउने। - प्रस्तावक (सम्बन्धित निकाय)ले अनुगमन संयन्त्र बनाई क्रियाशील पार्ने र उचित ढण्ड तथा पुरस्कारको प्रबन्ध गर्ने।

सिम्ता प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

क्र.स.	विषयवस्तु	प्रभाव	तारिकाविधि	कहिले	प्रभाव बढोत्तीकरण/न्यूनीकरण गर्ने उपायहरु
३	नदी जन्य पदार्थ प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण ले सुझाव गरेको भन्दा बढी उत्खनन्	संभावना छ	उत्खनन् कतल्ले जथाभावी रुपले सिफारिस गरिएको परीमाण भन्दा बढी उत्खनन गरेमा ।	प्रस्ताव कार्यावयन चरणमा	- नगरपालिका ले उत्खनन् पुर्व प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणले सुझाव गरेको सङ्कलनरउत्खनन् सम्बन्धि कार्यविधि बनाई गर्ने छ । - उत्खनन सङ्कलन कार्य सम्पन्न भए पश्चात उत्खनन आदेश बमोजिमको परिमाण भन्दा घटी वा बढी सङ्कलन भयो भनेर तुलना गर्न मिल्ने गरी नापजाँ (measurement) गरी अभिलेख राख्ने । - नदीको सतह भन्दा गहिरो हुने गरी नदीजन्य पदार्थ निकाल्न नदिने
४	नदीको बहावमा आउने प्रभाव	सकारात्मक	नदीको बहावमा आउने प्रभाव कम देखिन्छ किनकि नदीले बागाएर ल्याएका नदी जन्य पदार्थ निकाल्दा नदीले आफ्नो धार परिवर्तन गर्दैन ।	प्रस्ताव कार्यावयन भन्दा पहिले	नदीको बहावधारमा आउने प्रभाव कम गर्नका लागि नदीले बागाएर ल्याएका नदी जन्य पदार्थहरु धुपारेको ठाउँबाट मात्र निकाल्ने । उत्खननकतल्ले निकाल्दा फाईदाको लागि बढी नदीजन्य पदार्थ निकाल्ने हुनाले र तोकिएको निश्चित ठाउँबाट मात्र निकाल्ने त्यस ठाउँका बासिन्दाबाट अनुगमन समिति बनाई निकाल्न लगाउने । उत्खनन सङ्कलनका क्रममा भारी यान्त्रिक उपकरण प्रयोग नगर्ने ।
५	भौतिक संरचनामा हुने असर	नकारात्मक	पहिले बाटोमा चलने गाडीको चाप बढ्नाले बाटोमा जताततै खाल्डो बन्न सक्ने ।	प्रस्ताव कार्यावयन चरणमा	- निकासी डुवानी हुने मार्ग निर्धारण गरी सोही मार्गबाट मात्र नदीजन्य पदार्थ डुवानी गर्ने र यस्तो मार्गको नियमित मर्मत संहार गर्ने व्यवस्था मिलाउने । - डुवानी साधनको क्षमता भन्दा बढी पदार्थ राखेर ओसार पोसार नगर्ने । - पुलको माथि ५०० मिटर र तल १००० मिटर क्षेत्र भित्र उत्खनन तथा सङ्कलन कार्य नगर्ने ।
६	पानी तथा सरसफाई	प्रदुषण बढ्छ	कामदाहरुको उपस्थितिले गर्दा खाएका खाने कुराका खोल र चिसा पिसाब गर्न	प्रस्ताव कार्यावयन चरणमा	त्यस क्षेत्रमा खुला दिसा पिसाब रोक्नु पर्ने र कामदारहरुको लागि अस्थायी शौचालयको लागि अस्थायी शौचालयको व्यवस्था गर्नु पर्ने ।

सिन्धुवा नगरपालिका
नगर कार्यपालिका
प्रमुख कार्यालय
सिन्धुवा, कैलाली, नेपाल

०९/०९/२०७३

सिन्धुवा नगरपालिका
नगर कार्यपालिका
प्रमुख कार्यालय
सिन्धुवा, कैलाली, नेपाल

क्र.स.	विषयवस्तु	प्रभाव	तरीका/विधि	कहिले	प्रभाव बढोत्तीकरण/न्यूनीकरण गर्ने उपायहरु
७	वायु एवं ध्वनि प्रदुषण	बढेछ	धुलो धुवा एवं ध्वनि प्रदुषण बढेछ किनकि नदी जन्म पदार्थ डुबानी गर्दा मोटरहरुको धुवा एवं ध्वनि बढ्ने गर्दछ । साथै प्रदुषण बढ्ने सम्माना रहेको छ । साथै मोटरहरुको धेरै आवत जावतले गर्दा धुलो उड्ने देखिएको छ ।	प्रस्ताव कार्यावयन चरणमा	- खापपदार्थबाट आएका फोहरहरुलाई न्युनिकरण गर्नका लागि ठाउँ, ठाउँमा फोहर राख्ने भाडा (डोको) राख्ने र उपयुक्त स्थानमा बिसर्जनको व्यवस्था गर्ने । - सङ्कलन गरिएका पदार्थहरु तत्काल डुबानी प्रबन्ध मिलाउने । पदार्थ लोड भएको डुबानी साधन सडकमा पार्किङ नगर्ने । ओसार पसार गर्दा प्रेषण गर्नको प्रयोग नगर्ने । - डुबानी गर्दा बिपलले छोपेर गर्ने । धेरै धुलो उड्ने र वस्ती भित्रबाट हुँदै जाने सडकमा पानी छर्किने ।
८	सङ्कलन/उत्खनन न. सामग्रीको भण्डारणको प्रभाव	नकारात्मक	सामान्य रुपमा सङ्कलन/उत्खनन सामग्रीहरुको भण्डारण गर्दा धुलो उड्ने संभावना हुन्छ ।	प्रस्ताव कार्यावयन चरणमा	सङ्कलन गरिएका पदार्थहरु तत्काल डुबानी प्रबन्ध मिलाउने ।
९	फोहरमैला एवं खेरजाने सामग्री	प्रदुषण बढाउछ	कामदार बढे पछि जताततै फोहरमैला एवं खेर जाने सामग्रीहरु छर्ने हुनाले प्रदुषण बढाउछ ।	प्रस्ताव कार्यावयन चरणमा	- प्रस्तावित ठाउँहरुमा फोहर राख्ने भाडाहरु राख्नु पर्ने र सुरक्षित साथ उचित स्थानमा बिसर्जनको व्यवस्था राखिनेछ । - कामदारहरुले फोहर गरेमा प्रतिबन्ध र दण्डको व्यवस्था गरिनेछ । साथै खोला/मा मृत जिवजन्तु र फोहर फाल्न निषेध गरिनुपर्ने ।
१०	सामाजिक आर्थिक एवं सांस्कृतिक वातावरण				
११	आयश्रोतको एवं	बढेछ	प्रस्तावित योजना संचालन गर्दा स्थानिय बासिन्दाले रोजगारीको अवसर पाई आयश्रोत बढ्ने छ ।	प्रस्ताव कार्यावयन चरणमा	प्रस्तावित क्षेत्रमा रोजगारीको लागि स्थानिय बासिन्दाहरुलाई नै प्राथमिकता दिनु पर्ने ।

क्र.स.	विषयवस्तु	प्रभाव	तरीकाविधि	कहिले	प्रभाव बढोतीकरण/न्यूनीकरण गर्ने उपायहरू
२	रोजगारीको अवसर				
२	नगरपालिकाको आयश्रोत	बढ्छ	नदीजन्म पदार्थ निकाल्दा नगरपालिकाको आयश्रोत बृद्धि हुन्छ ।	प्रस्ताव कार्यावधान चरणमा	नगरपालिकाले ठेक्का लनगरदा प्रभावित ठाउँमा कुनै किसिमको जैविक, भौतिक रुपले असर नहुने गरी उत्खननकर्ता संग सम्झौता गर्नु पर्ने ।
३	विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता	बढ्छ	बढ्छ किनकि नदी जन्म पदार्थ निकाल्दा विकास निर्माण कार्यमा ती सामग्रीर उपलब्ध गराउन सकिन्छ	प्रस्ताव कार्यावधान चरणमा	विकास निर्माण कार्यका लागि नदी जन्म पदार्थ निकाल्नु पर्दा ती विकास निर्माण कार्यको रेकर्ड राख्नु पर्ने ।
४	धार्मिक/सांस्कृतिक एवं ऐतिहासिक स्थल	कम असर पर्छ	धार्मिक/सांस्कृतिक एवं ऐतिहासिक स्थलमा अन्य कुनै किसिमको प्रभाव पर्दैन किनकि त्यस क्षेत्रमा काम गर्ने कामदार त्यसै क्षेत्रका भएकाले र प्रस्तावित क्षेत्रको उच्च प्रभाव क्षेत्रमा धार्मिक/सांस्कृतिक एवं ऐतिहासिक स्थलहरू पर्ने भएकाले ।	प्रस्ताव कार्यावधान चरणमा	उच्च प्रभाव क्षेत्रमा धार्मिक/सांस्कृतिक एवं ऐतिहासिक स्थलहरू पर्ने ।
५	पेशागत स्वास्थ्य एवं सुरक्षा		बिग्रन्छ	प्रस्ताव कार्यावधान चरणमा	- प्रस्तावित क्षेत्रमा प्राथमिक उपचार लागि समानहरू उपलब्ध गराउने । - कामदारहरूलाई काम गर्दा हेलमेट र माक्स, पन्जा अनिवार्य लगाउनु पर्ने ।
६	जनसंख्या विस्थापना	हुदैन	उत्खनन क्षेत्र वरिपरि कुनै बस्ती नरहेकाले असर पर्दैन ।	प्रस्ताव कार्यावधान चरणमा	

प्रमाणित गर्ने
नदी जन्म पदार्थ उत्खनन/समालन
महोदय प्रमुख

प्रमाणित गर्ने
नदी जन्म पदार्थ उत्खनन/समालन
महोदय प्रमुख

क्र.स.	विषयवस्तु	प्रभाव	तारिकाविधि	कहिले	प्रभाव बढोत्तीकरण/न्यूनीकरण गर्ने उपायहरू
७	नदीको वरपर वस्ती विस्तार एवं नदी अतिक्रमण	हुन सक्छ	बहिरबाट कामदारहरू भित्रिएको अवस्थामा ।	प्रस्ताव कार्यावयन चरणमा	नदीको वरपर वस्ती विस्तार हुने भएकाले त्यस ठाउँहरूमा सम्बन्धित निकायले चेलाखेलामा अनुगमन गर्नुपर्ने ।
८	जैविक वातावरण				
९	वन वन्यजन्तु तथा माछामा पर्ने प्रभाव	नकारात्मक	सङ्कलन कार्यक्षेत्र वरिपरि सामुदायिक वन परेमा सबारी साधन आवत जावत गर्ने बाटोमा वन्यजन्तुलाई नकारात्मक असर पर्न सक्छ साथै माछा एवं अन्य जलधरमा नकारात्मक प्रभाव पर्छ किनकि नदीका माछा कामदारहरूले मोरेर खाने सम्भावना र नदीजन्य पदार्थ निकाल्दा छवनी कम्पनले गर्दा माछा मर्ने सम्भावना बढ्ने देखिन्छ ।	प्रस्ताव कार्यावयन चरणमा	- सवारी साधन आवत जावत गर्ने बाटोमा हर्नको प्रयोग कम गर्नु, रातको समयमा काम नगर्ने । - शिकार सम्बन्धि कानुनी कार्रहिको बारेमा सचेत गराउने । - खोलाका विस्फोटक पदार्थ, रसायन र करेन्ट प्रयोग गरि माछा मार्ने कामलाई निषेध गर्ने । - माछा एवं अन्य जलधरमा पर्ने प्रभाव र हानि बारेमा अभिमुखिकरण तालिम दिने । - माछा एवं अन्य जलधरका वासस्थान जस्ता ठूला बुझा फोर्ने, शिक्ने काम नगर्ने ।
१०	रसायनिक वातावरण				
१	रसायनको प्रयोगले हुने असरहरू	सम्भावना छ	इन्धन, सुब्रीकेन्टस, अम्ल तथा अन्य रसायनहरूको चुहावट हुनसक्ने सम्भावना बढ्छ किनकि ढुवानीका साधनहरूको बढ्दो चापले गर्दा र ढुवानीका साधनहरू विग्रिने अवस्थाले	प्रस्ताव कार्यावयन चरणमा	इन्धन, सुब्रीकेन्ट, अम्ल तथा अन्य रसायनहरू कम गर्नका लागि प्रभावित ठाउँमा जानु भन्दा पहिले गाडीहरूलाई बगाएर लैजानु पर्ने । पुराना थोत्रा गाडीहरू संचालन गर्न नदिने । ढुवानी साधनको महत्वपूर्ण पार्ट टायर, बेल्क, इन्जिनको अवस्था ठिक पारेर मात्र ढुवानी गर्ने ।

क्र.स.	विषयवस्तु	प्रभाव	तरीका/विधि	कहिले	प्रभाव बढोत्तीकरण/न्यूनीकरण गर्ने उपायहरु
			गर्दा रसायनहरुको चुलावट हुन सक्ने सम्भावना रहेको छ ।		

GHEC

Handwritten signature

प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

सङ्कलन/	वायु तथा ध्वनि प्रदूषण	ढुवानी साधनहरूको चापले गर्दा वायु प्रदूषण	प्र.	उ. (६०)	स्थानीय (२०)	दी (२०)	१०० मध्ये १०० तथा वातावरण मन्त्रालय जनकपुरधाम, नेपाल
सङ्कलन/उत्खनन	पानी प्रदूषण एवं सरसफाइमा कमी	फोहर वातावरण, सरुवा रोग फैलन सक्ने सम्भावना	प्रत्यक्ष	मध्यम (२०)	स्थानीय (२०)	दी (२०)	मध्यम रूपमा महत्वपूर्ण (६०)
जैविक वातावरण							
सङ्कलन/उत्खनन	वन्यजन्तु तथा माछा	वन्यजन्तु र माछा को शिकार हुन सक्छ ।	अ.प्र.	म. (२०)	स्था (२०)	दी (२०)	मध्यम रूपमा महत्वपूर्ण (६०)
सामाजिक—जार्थिक तथा सांस्कृतिक वातावरण							
सङ्कलन/उत्खनन	धर्म, संस्कृति तथा परम्परामा प्रभाव	प्रभाव पर्ने	— —	— —	— —	— —	— —
सङ्कलन/उत्खनन	स्वास्थ्य तथा सुरक्षा	काम गर्दा कहिले काहि अप्रिय घटना	अ. प्र.	म. (२०)	स्था (२०)	दी (२०)	मध्यम रूपमा महत्वपूर्ण (६०)
सङ्कलन/उत्खनन	विकासका संरचनाहरूको संरक्षण	प्रभाव पर्ने	प्र.	म. (२०)	स्था (२०)	दी (२०)	मध्यम रूपमा महत्वपूर्ण (६०)

प्र. = प्रत्यक्ष

अ.प्र. = अप्रत्यक्ष

उ. = उच्च

म. = मध्यम

दी. = दीर्घकालीन

Gano

मिनिस्ट्रिय प्रमुख

परिच्छेद ५

प्रभाव कार्यान्वयनका विकल्प

विकल्पहरूमा ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको सङ्कलन/उत्खनन गर्ने वा नगर्ने भन्ने हो । यदि नगर्ने हो भने त्यसबाट के प्रभाव पर्छ र गर्ने हो भने पनि त्यसबाट के प्रभाव पर्छ भन्ने कुराको विश्लेषण हुनु आवश्यक छ ।

५.१ प्रस्ताव कार्यान्वयन नगर्ने

कार्यान्वयन नगर्ने विकल्पलाई स्वीकार गर्ने हो भने उक्त क्षेत्रमा बाहिरी मानिसहरू आई झै—झगडा गर्न कम हुने, वायु तथा ध्वनी प्रदूषण नहुने, जथाभावी फोहोरमैला नफालिने, पेशागत स्वास्थ्य एवं सूरक्षाको संरक्षण हुने, माछा एवं अन्य जलचरमा प्रभाव नपर्ने देखिन्छ ।

वर्षाको समयमा कोल्हवी नगरपालिकामा बग्ने बकैया खोलाले गिट्टी, बालुवा तथा नदी जन्य पदार्थ थुपार्ने गर्दछ । यी सामग्रीहरू नदीको बगरमा थुपारिँदा नदीको बहाव फेरिन जाने तथा प्रकोप निम्तिने सम्भावना हुन्छ । दोश्रो, प्राकृतिक श्रोतको सदुपयोग हुन पाउँदैन । तेस्रो स्थानीयबासीको रोजगारीको अवसरमा बाधा पुग्छ र चौथो सम्बन्धित निकायको आन्तरिक आर्थिक श्रोत बन्द हुन्छ । नदी जन्य पदार्थहरू बढी मात्रामा थुप्रिएर रहेको हुँदा यदी त्यस ठाउँबाट नदी जन्य पदार्थ निकालिएन भने त्यस ठाउँमा नदीको बहाव फेरिन जाने र आवादी क्षेत्र र खेतीयोग्य जमिनको कटान भई प्रकोप निम्त्याउने सम्भावना हुन्छ ।

अध्ययनबाट प्राप्त विकल्पको विश्लेषण गर्दा विकल्पहरूमा ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको सङ्कलन/उत्खनन नगर्ने र प्रस्ताव कार्यान्वयन नगर्ने विकल्पलाई अस्वीकार गरिएको छ ।

५.२ प्रस्तावका विकल्पहरू

५.२.१ ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको सङ्कलन/उत्खनन गर्ने

यस खोलाको उल्लेखित खण्डमा वर्षाको समयमा वर्षेनि हजारौं घन मिटर ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा पहाड माथिबाट बगाई ल्याएर तराईको समथर भू-भागमा थुपारेको पाईन्छ । यसरी थुप्रिएका नदी जन्य पदार्थहरूलाई तोकेको स्थानहरूबाट निकाल्न पाईने र निकाल्दा वरपर रहेका बस्तिहरूलाई कुनै असर नपर्ने गरि निकालिने छ । यसरी प्राप्त बहुमूल्य श्रोतको सही परिचालन नगर्नु कुनै बुद्धिमानी होइन । यस नगरपालिका र जिल्लाको जनसंख्या वृद्धि र शहरीकरणको गतिलाई हेर्दा स्थानीय तथा राष्ट्रिय बजारमा यसको माग बढ्दो छ । आन्तरिक माग आपूर्ति गरेर राजस्व सङ्कलनमा योगदान दिन सकिन्छ । सर्वप्रथम ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको व्यवस्थित सङ्कलनले खोला किनार कटान नियन्त्रण गर्न ठूलो सहयोग पुग्छ । स्वदेशी श्रमिकहरूको रोजगारको अवसर, उनीहरूको जीवनस्तरमा सुधार,

Gow

निसिन्त प्राप्त गणराज्यीय अति

बहाव फेरिन जाने तथा प्रकोप निम्तिने सम्भावना न्यून हुने तथा राजध सङ्कलन यसको विशेषताहरू हुन्। त्यसकारणले प्रस्तावमा उल्लेखित शर्तहरूको पालना गरी ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको सङ्कलन/उत्खनन् गर्न सिफारिस गरिन्छ।

५.२.२ आयोजना स्थल:

बालुवा, गिट्टी तथा ढुङ्गा नदी बाहेक अन्य ठाउँमा नपाउने हुँदा प्रस्ताव लागु नहुँदा निर्माण सामाग्री अन्य स्थानबाट आयात या उत्खनन् गर्नुपर्छ। साथै नदीले नदी जन्य वस्तु निश्चित स्थानमा मात्र जम्मा गर्ने गर्छ। नदीजन्य यी वस्तुहरू उत्खनन् नगर्दा बाढीको समस्या बढी देखा पर्ने सम्भावना उच्च हुन्छ। तसर्थ यी थेलिएका वस्तुहरू निकास गर्नु बाहेक अरु कुनै विकल्प छैन। यस्तो अवस्थामा नदीबाट निम्तिने प्राकृतिक प्रकोप रहित स्थानहरूको छनौट गरिन्छ। अध्ययनरत टोलीबाट स्थलगत अध्ययन गर्दा नीजि तथा सार्वजनिक संरचना, कुलो सिँचाई योजना पहुँच मार्गको उपलब्धता नदी जन्य वस्तुको उपलब्धताको बारेमा अध्ययन गर्दा प्रस्तावित स्थानहरू नै उपयुक्त देखियो।

५.२.३ प्रक्रिया, समय-तालिका:

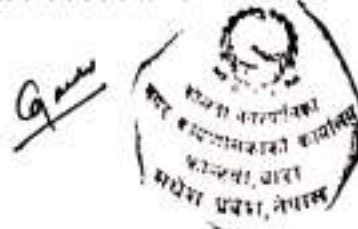
२४ घन्टा उत्खनन् गर्दा रातको समयमा स्थानीयलाई हल्ला हुने र अनुगमन गर्न नसकिने र जथाभावी उत्खनन् हुन सक्ने हुँदा यो विकल्पलाई अपनाईएको छैन र प्रस्तावित क्षेत्रबाट नदीजन्य पदार्थ ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा सूर्योदय देखि सूर्यास्तसम्म मात्र निकाल्ने विकल्पलाई अपनाईएको छ। यस अलवा अन्य विधिबाट निकाल्न नसकिने देखिन्छ। मेशिनरी औजार प्रयोग गर्दा उत्खनन् अत्याधिक हुन सक्ने लगायत अन्य समस्या आउन सक्ने देखिन्छ। मेशिनरी प्रयोग गर्दा दैनिक आवश्यकता अनुसार प्रयोग गर्ने र वर्षमा ९ महिना (असार देखि भदौ सम्म सङ्कलन तथा उत्खनन् नगरिने) मात्र सङ्कलन तथा उत्खनन् गरिने विकल्पलाई अपनाईएको छ र १२ महिना पुरै सङ्कलन तथा उत्खनन् गरिने विकल्पलाई त्यागिएको छ।

५.२.४ बैकल्पिक विधि

प्रस्तावित क्षेत्रमा ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा उत्खनन् गर्दा प्रस्तावित गरिएको विधिबाट मात्र उत्खनन् र सङ्कलन गर्न पर्ने देखिन्छ। प्रस्तावित विधि भन्नाले मानिसद्वारा हाते औजार प्रयोग गरि निकाल्न सकिन्छ।

५.२.५ बैकल्पिक श्रोत

बालुवाको निकासको लागि अरु विकल्प छैन तर पनि गिट्टी र ढुङ्गाको ठाउँमा ईट्टा र खानीबाट झिकिएको ढुङ्गा प्रयोग गर्न सकिन्छ। स्थानीय निकायमा नै श्रोत साधन उपलब्ध हुदाँ त्यही श्रोत

साधन उपयोगी हुने र साथै नदीबाट निम्तिने प्रकोप पनि न्यून हुने देखिदा यो श्रोत नै उचित देखिन्छ ।

निम्ति प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

परिच्छेद ६ वातावरणीय व्यवस्थापन योजना

६.१ प्रभाव बढोत्तरीकरण एवं न्यूनीकरण गर्ने उपायहरू

६.१.१ प्रभाव न्यूनीकरणका उपायहरू

प्रस्तावित क्षेत्रमा ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको सङ्कलन/उत्खनन गर्दा पर्न जाने असरहरूको न्यूनीकरण निम्न तरिकाले गरिने छ ।

क) भौतिक वातावरण

नदी किनार कटान

जथाभावी रूपले नदी जन्य पदार्थ निकालेमा नदी किनारमा क्षति पुऱ्याउने खतरा रहन्छ र नजिकमा रहेको वन क्षेत्रलाई प्रभाव पार्न सक्छ । त्यसकारणले यो स्थानमा जथाभावीरूपले नदी जन्य पदार्थ निकाल्न नदीने र प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण रिपोर्टले सुझाव गरेको परिमाण निश्चित स्थलबाट मात्र निकालिने छ । बेलाबेलामा नगरपालिका र डिभिजन वन कार्यालयबाट अनुगमन गरिने छ । सङ्कलन उत्खनन क्षेत्रको नाम, निश्चित क्षेत्रफल, लम्बाई, चौडाई, गहिराई, कूल परिमाण र समयावधि सहितको सूचना पाटी राखिने छ । साथै स्थानीय बासिन्दाहरूबाट अनुगमन समिति बनाई सूचना पाटी अनुसार उत्खनन कार्य भए नभएको अनुगमन गर्न लगाइने छ ।

नदी जन्य पदार्थ प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण ले सुझाव गरेको भन्दा बढी उत्खनन उत्खनन कर्तले जथाभावी रूपमा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणले सिफारिस गरेको परिमाण भन्दा बढी नदी जन्य पदार्थ उत्खनन गर्न सक्ने संभावना भएकोले बढी उत्खनन नियन्त्रणका लागि कार्यविधि बनाई लागु गरिनेछ । साथै नदीको सतह भन्दा गहिरो हुने गरी नदी जन्य पदार्थ निकाल्न दिइने छैन । जथाभावीरूपले नदी जन्य पदार्थ निकालेको खण्डमा खोला किनारामा क्षति पुऱ्याउने खतरा हुन्छ । प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण रिपोर्टले सुझाव गरेको परिमाण निश्चित स्थलबाट मात्र निकालिने छ ।

भौतिक संरचनामा हुने असर

निकासी ढुवानी हुने मार्ग निर्धारण गरी सोही मागबाट मात्र नदी जन्य पदार्थ ढुवानी गर्ने र यस्तो मार्गको नियमित मर्मत संहार गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । ढुवानी साधनको क्षमता भन्दा बढी पदार्थ राखेर ओसार पसार गरिने छैन ।

मिलिस गुरु प्रशास्त्री, अधिकृत

फोहर तथा जल प्रदूषण

गिट्टी र बालुवा सङ्कलन/उत्खनन् कार्यमा संलग्न कामदारहरूद्वारा खोलामा फोहर पार्ने काम हुन्छ। खानेकुरा र प्लाष्टिकका सामानहरू यत्र तत्र फाल्ने काम हुन्छ। यसको न्यूनीकरणको लागि ठाउँ-ठाउँमा फोहर फाल्ने भाडा (डोको) राखिने छ र हप्तामा कम्तिमा एक पटक त्यस्ता फोहरहरू सङ्कलन गरी उपयुक्त स्थानमा विसर्जन गराइने छ।

वायु तथा ध्वनि प्रदूषण

गिट्टी तथा बालुवा सङ्कलन र उत्खनन् कार्यमा धुलोको कारण वायु प्रदूषण हुन्छ। त्यसै गरी ढुवानी साधनहरूको आवागमनले धुलो र ध्वनि उत्पन्न गराउँछ। त्यसकारण वायु प्रदूषण कम गर्ने उपायहरूमा ढुवानी साधनहरूमा बालुवा र गिट्टी लोड गरिसकेपछि अनिवार्य त्रिपालद्वारा ढाकिने छ। त्यसै गरी ढुवानी साधनहरूमा प्रेशर हर्न र घेरै पुरानो साधनको प्रयोग निषेध गरिनेछ।

सङ्कलन/उत्खनन् सामाग्रीको भण्डारणको प्रभाव

सङ्कलन/उत्खनन् गरिएका पदार्थहरू तत्काल ढुवानी प्रबन्ध मिलाइने छ। घाटगद्दीको व्यवस्था उत्खनन् स्थल वरपर रहेको वन तथा सार्वजनिक क्षेत्रमा गरिने छैन।

ख) सामाजिक-आर्थिक प्रभाव**धर्म, संस्कृति तथा परम्परामा प्रभाव**

स्थानीयबासीहरू कामदारको रुपमा कार्य गर्ने हुनाले धर्म, संस्कृति तथा परम्परामा अन्य कुनै नकारात्मक प्रभाव पर्ने छैन।

पेशागत स्वास्थ्य तथा सुरक्षा

गिट्टी तथा बालुवाको सङ्कलन/उत्खनन् गर्दा कामदारहरूलाई चोटपटक लाग्न सक्छ। त्यसै गरि ढुङ्गा गिट्टी उछिट्टिएर चोट लाग्न सक्छ। धुलोका कारणले स्वास-प्रस्वास एवं आंखाका रोगहरू लाग्न सक्छ। ढुवानी साधनहरूको आवतजावतले आकस्मिक दुर्घटनाको संभावना पनि त्यतिकै रहन्छ। चोट पटक र धुलोको कारणले स्वास्थ्यमा हुने प्रतिकूल असर न्यूनीकरण गर्न कामदारहरूलाई स्वास्थ्य तथा सुरक्षाका आधारभूत जनकारी, सुरक्षा सामाग्रीहरू जस्तै मास्क, बुट, पञ्जा, हेलमेट, र प्राथमिक उपचारका लागि जस्तै टिचर, आयोडिन, व्याण्डेज प्याड, टेप आदि उपलब्ध गराइनेछ। त्यसक्षेत्रमा खुला दिसा पिसाब रोक्नु पर्ने र कामदारको लागि अस्थायी रुपले भएपनी शौचालय को व्यवस्था गरिनेछ।

खोलाको वरपर बस्ती विस्तार एवं खोला क्षेत्र अतिक्रमण

बहिरबाट कामदारहरू भित्रिएको अवस्थामा खोलाको वरपर बस्ती विस्तार एवं नदी अतिक्रमण हुन सक्छ । त्यसैले स्थानीय बासिन्दालाई उक्त काममा प्राथमिकता दिने र रातको समयमा गिट्टी, बालुवाको सङ्कलन कार्य गर्न दिइने छैन र रातको समयमा कामदारहरूलाई बगर क्षेत्रमा बस्न दिइने छैन । खोलाको वरपरको वन क्षेत्रको ठाँउमा वन स्रोतको दुरुपयोग हुन सक्ने भएकाले त्यस ठाउँहरूमा डिभिजन वन कार्यालय संगको समन्वयमा नगरपालिकाले बेलाबेलामा अनुगमन गरिनेछ । कामदारहरूको लागि काम गर्दा दिनमा छाँयामा बस्नको लागि अस्थायी रूपमा लेवर क्याम्प बनाउन सकिनेछ ।

ग) जैविक वातावरण

वन्यजन्तु तथा माछा

गिट्टी, बालुवा सङ्कलन/उत्खनन कार्यमा संलग्न श्रमिकहरू र चालक दलका सदस्यहरू तथा ढुवानीका साधनको आवागमन र उत्पन्न ध्वनिले वन्यजन्तुको प्राकृतिक विचरण र बासस्थानमा खलल पुग्छ । त्यसका साथै वनमा पाइने वन्यजन्तु प्रजातिहरूको अवैधानिक शिकार पनि हुन्छ । यी कार्यहरूको न्युनिकरणका लागि जैविक विविधता र वतावरण सम्बन्धि जनचेतना जगाउने र विद्यमान नेपाल सरकारले अख्तियारी गरेको कानून बारे जानकारी गराइने छ ।

वन्यजन्तु, माछा एवं अन्य जलचरमा जीवहरूलाई मार्ने सम्भावना हुने भएकाले त्यस ठाउँमा माछा मार्ने मानिसलाई कारवाहीको व्यवस्था गर्नुपर्ने । कामदारहरूलाई वन क्षेत्रमा बस्न नदीने र हो हल्ला गर्न दिइने छैन । ढुवानिका साधनहरूलाई हर्न निषेध गरिनेछ ।

घ) रसायनिक वातावरण

रसायनको प्रयोगले हुने असरहरू

यस्तो रसायनहरूको प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाईनेछ र यसको भण्डारण गरिनेछ । अति आवश्यक क्षणमा मात्र खोला किनारमा मर्मत तथा संभार गरिनेछ । खोला किनारमा सवारी साधनलाई धुन निषेध गरिनेछ ।

Gan

मिनिष्टर प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

तालिका ६-१ वातावरणीय व्यवस्थापन योजना

विषयगत क्षेत्र	सकारात्मक प्रभावको बढोत्तरीका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित जनशक्ति, बजेट, समय	अनुगमन तथा मुल्यांकन
	चाढी प्रकोप कम हुने	- प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदनले तोकेको स्थानबाट मात्र नदिक्रम्य पदार्थ उत्खनन गर्ने - उत्खनन/सङ्कलन कार्य गर्दा निस्कने ढुङ्गाहरूलाई खोला किनार कटान रोक्न खोला किनारमा राख्ने	उत्खनन/सङ्कलन क्षेत्रमा	- समय अनुगमन गरिनेछ - उत्खनन स्थानमा कार्य सम्पन्न समर्थ सहित जानकारी सूचना पाटि राखिनेछ - उत्खनन/सङ्कलन कार्य सम्पन्न भए पश्चात उत्खनन आदेश बमोजिमको परिमाण भन्दा घटी वा बढी सङ्कलन भयो भएन तुलना गर्न मिल्ने गरी नापजाँच (Post Measurement) गरिनेछ	उत्खनन कार्य गर्नु भन्दा आगाडि	नगरपालिका	६०,०००	जिल्ला अनुगमन समिति/ डिभिजन कार्यालय/ नगरपालिका
	निर्माण सामग्रीको उपलब्धता	उत्खनन/सङ्कलन गरिएको नदिक्रम्य पदार्थ नगरपालिका वा प्रदेश वा केन्द्रिय	-	नगरपालिका, प्रदेश सरकार वा केन्द्र सरकारको विकास निर्माणको	उत्खनन/ सङ्कलन चरणमा	नगरपालिका	-	जिल्ला अनुगमन समिति/

आयस्रोत एवं रोजगारीको अवसर	सरकारको पूर्वाधार निर्माण योजनाहरूलाई प्राथमिकतामा राख्ने	आयोजनाहरूलाई आवश्यक नदिजन्य पदार्थको उपलब्धता भए नभएको	उत्खनन/सङ्कलन चरणमा	डेकेदार	५०,००० (तात्कालिक प्रदान गर्ने)	जिल्ला अनुगमन समिति/नगरपालिका
आयस्रोत एवं रोजगारीको अवसर	- रोगजारीको कममा स्थानीयबासीहरूको सिप अनुसार प्राथमिकतामा राखिनेछ - पिछडिएका जनसमुदायहरू साथै आयआर्जन न्यून भएकाहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ - रोजगारीका लागि आवश्यकता अनुसारको सिप विकास गर्न तात्कालिक व्यवस्था गरिनेछ	नदिजन्य पदार्थको चोरी निकासी रोक्न स्थानीयबासीलाई राजस्वको बारेमा जानकारी दिने	सङ्कलन/उत्खनन क्षेत्रमा	सङ्कलन/उत्खनन कार्य आगाडी	-	जिल्ला अनुगमन समिति/नगरपालिका

क्षेत्रीय क्षेत्र

क्षेत्रीय क्षेत्र

Gau

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

विषयगत सेवा	मकारात्मक प्रभावको न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित जनशक्ति, बजेट, समय	अनुगमन तथा मुल्यांकन
	ठेकेदारले प्रस्तावित परिमाण भन्दा धेरै नदिजन्य पदार्थ उत्खनन गर्दा हुने नदी किनार कटान	- सूचना पाटी राखिनेछ - सडकल/उत्खनन कार्यविधि बनाएर उत्खनन कार्य गरिनेछ - खोला नियन्त्रण कार्यहरु गरिनेछ	खोलाको बगरमा	आवश्यक स्थानमा ग्याबिन पछाल लगाएर	उत्खनन/सडकल कार्य गर्नु भन्दा अगाडी	प्रस्तावक / ठेकेदार	६,००,०००	जिल्ला अनुगमन समिति/ डिभिजन कार्यालय/ नगरपालिका
	पानीको प्राकृतिक बहावमा हुने परिवर्तन	सुब्बा मौसमको बेलामा बग्ने नदी किनाराबाट ५ मी सम्म उत्खनन कार्य गरिने छैन ।	खोलाको किनारमा	उत्खनन/सडकल क्षेत्रको रेखांकन गर्दा सोहीअनुसार गर्ने	उत्खनन/सडकल कार्य गर्नु भन्दा अगाडी	प्रस्तावक / ठेकेदार	-	जिल्ला अनुगमन समिति/ डिभिजन वन कार्यालय/ नगरपालिका
	फोहर तथा जल प्रदूषण	- फोहर सडकल गर्ने र उपयुक्त स्थानमा विसर्जन गर्ने - बुचानि साधनलाई खोलाको धुन निषेध गर्ने	उत्खनन/सडकल क्षेत्र	फोहर सडकल भाडोहरु राख्ने	उत्खनन/ सडकल चरणमा	प्रस्तावक / ठेकेदार	६०,०००	जिल्ला अनुगमन समिति/ डिभिजन वन कार्यालय/ नगरपालिका

विषयगत क्षेत्र	नकारात्मक प्रभावको न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित जनशक्ति, बजेट, समय	अनुगमन तथा मुल्यांकन
	बायु तथा दूबिनि प्रदूषण	- दुबानी साधनलाई विपलले छोप्ने, - प्रेसर हर्न निषेध गर्ने - घेरै धुलो उडेमा पानी छर्किने	उत्खनन/सङ्कलन क्षेत्र र पहुँच सडक	हर्न निषेधित भनेर सूचना बोर्ड बनाउने र धुलो उड्ने पहुँच मार्गमा पानी छर्किने	उत्खनन/ सङ्कलन चरणमा	ठेकदार	५,००,०००	जिल्ला अनुगमन समिति/ डिभिजन वन कार्यालय/ नगरपालिका
	पानी प्रदूषण एवं सरसफाइमा कमी	- अस्थायी सार्वजनिक सौचालयको निर्माण गर्ने - सरसफाई सम्बन्धित अभिमुखीकरण कार्यक्रम गर्ने - उत्खनन/सङ्कलन क्षेत्रमा Code of Conduct बनाएर लागु गर्ने	उत्खनन/सङ्कलन क्षेत्र	अस्थायी सार्वजनिक सौचालयको निर्माण गर्ने र सरसफाई सम्बन्धित जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	उत्खनन/ सङ्कलन चरणमा	प्रस्तावक / ठेकदार	५०,०००	जिल्ला अनुगमन समिति/ डिभिजन वन कार्यालय/ नगरपालिका

Signature
 जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
 धनकुटा, धनकुटा जिल्ला
 मधेश प्रदेश, नेपाल

Signature
 जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
 धनकुटा, धनकुटा जिल्ला
 मधेश प्रदेश, नेपाल

विषयगत क्षेत्र	नकारात्मक प्रभावको न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित जनशक्ति, बजेट, समय	अनुगमन/सङ्ग्रह मुनीकीको वातावरण प्रभाव
	अन्यजन्तु तथा माछा	अन्यजन्तु र माछा संरक्षण सम्बन्धित जनचेतना कार्यक्रम गर्ने उत्खनन/सङ्ग्रह कार्यमा संलग्न जनशक्तिहरुलाई अन्यजन्तु तथा माछाको सिकार गरेको खण्डमा हुनसक्ने जरिवाना सम्बन्धि जानकारी गराउने माछा एवं अन्य जलचरका बासस्थान जस्ता ठूला ढुङ्गा फोर्ने, झिक्ने कार्य नगर्ने	उत्खनन/सङ्ग्रह क्षेत्र	सूचना बोर्ड बनाएर पर्दर्शनीमा राख्ने	उत्खनन/सङ्ग्रह चरणमा	प्रस्तावक / ठेकदार	५०,०००	जिल्ला अनुगमन समिति, जि.स.स., डिभिजन वन कार्यलय र नगरपालिका
	वनस्पतिहरुमा पर्ने प्रभाव	उत्खनन/सङ्ग्रह कार्यमा संलग्न जनशक्तिहरुलाई खाना पकाउन वा अन्य कार्यका लागि काठ सङ्ग्रहणमा निषेध गरिनेछ	उत्खनन/सङ्ग्रह क्षेत्र	जनचेतना कार्यक्रम गर्ने	उत्खनन/सङ्ग्रह चरणमा	प्रस्तावक / ठेकदार	-	जिल्ला अनुगमन समिति, जि.स.स., डिभिजन वन कार्यलय र नगरपालिका

गोपनीय
प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

पेशागत स्वास्थ्य तथा सुरक्षा	उत्खनन/सङ्कलन क्षेत्रमा काम गर्ने जनशक्तिहरुलाई काम गर्दा अनिवार्य पेशागत सुरक्षाका साधनहरु जस्तै हेलमेट र माक्स, पन्जा अनिवार्य लगाउनु पर्ने प्रावधान राख्ने	सङ्कलन/उत्खनन क्षेत्रमा	पेशागत स्वास्थ्य तथा सुरक्षा महत्वको जनचेतना दिने, प्रयोग गर्न सिकाउने र जनचेतना सम्बन्धित बोर्डहरु उत्खनन/सङ्कलन स्थानहरुमा राख्ने	उत्खनन/सङ्कलन चरणमा	प्रस्तावक / ठेकदार	२,००,०००	जिल्ला अनुगमन समिति जि.स.स. र नगरपालिका
पेशागत स्वास्थ्य तथा सुरक्षा	- उत्खनन/सङ्कलन क्षेत्रमा काम गर्ने जनशक्तिहरुलाई काम गर्दा अनिवार्य पेशागत सुरक्षाका साधनहरु जस्तै हेलमेट र माक्स, पन्जा अनिवार्य लगाउनु पर्ने प्रावधान राख्ने - उत्खनन/सङ्कलन तथा ढुवानीमा संलग्न जनशक्तिहरुको पेशागत विमा गराउने - प्रत्येक दिन उत्खनन/सङ्कलन कार्य गर्नु भन्दा आगाडी, पेशागत स्वास्थ्य सुरक्षा सम्बन्धि जानकारी कार्यक्रम गर्ने - पेशागत स्वास्थ्य सुरक्षा सम्बन्धित सूचना बोर्डहरु बनाएर प्रस्तावित स्थानमा राख्ने - प्रकोपबाट बच्ने आकस्मिक योजना जनशक्तिहरुलाई						

संस्थापक

Ganw

प्रदेश स्वास्थ्य सेवा
काठमाडौं, नेपाल
पदार्थ, जल
पदार्थ, जल

सिम्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

मधेश प्रदेश सरकार
जनकपुरधाम, नेपाल

विषयगत क्षेत्र	नकारात्मक प्रभावको न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित जनशक्ति, बजेट, समय	अनुगमन तथा मूल्यांकन
	सार्वजनिक संरचनाहरूको संरक्षण	- बुझाउने, तालिम दिने र सूचना पाटी बनाएर राख्ने - प्रारम्भिक आतावरणीय परिक्षणले तोकेको भन्दा धेरै परिमाण ननिकाल्ने - मेसिन प्रयोग गर्नु भन्दा आगाडी त्यस स्थानमा रहेको पाइप, बिजुलीको लाइनहरूको बारेमा स्थानीय संग सल्लाह लिने - पहुँच मार्गको यर्मत सम्भार गर्ने	उत्खनन/सङ्कलन क्षेत्रमा	उत्खनन/सङ्कलन क्षेत्र वरपर सार्वजनिक संरचनाहरूको जानकारी उत्खनन/सङ्कलन कार्यमा लाग्ने जनशक्तिहरूले लिने	उत्खनन/सङ्कलन चरणमा	प्रस्तावक / ठेकेदार	२,५०,०००	जिल्ला अनुगमन समिति जि.स.स. र नगरपालिका
	सामाजिक द्वन्द्व	उत्खनन/सङ्कलन क्षेत्रमा उठेका विवादको कुराहरु बेलायै समाधान गर्ने	उत्खनन/सङ्कलन क्षेत्र पहुँचमार्ग	नगरपालिकाको समन्वयमा	उत्खनन/सङ्कलन चरणमा	नगरपालिका/ठेकेदार	-	जिल्ला अनुगमन समिति जि.स.स. र नगरपालिका
	गुनासो व्यवस्थापन	स्थानीयवासीहरूको गुनासो व्यवस्थापन गुनासो आफैको एक हप्ता भित्र नै गर्ने	उत्खनन/सङ्कलन क्षेत्र	गुनासो व्यवस्थापन संयन्त्र बनाउने	उत्खनन/सङ्कलन कार्य आगाडी	नगरपालिका/ठेकेदार	-	जिल्ला अनुगमन समिति

विषयगत क्षेत्र	नकारात्मक प्रभावको न्यूनीकरणका क्रियाकलाप	के के गर्ने	कहाँ गर्ने	कसरी गर्ने	कहिले गर्ने	कसले गर्ने	अनुमानित जनशक्ति, बजेट, समय	अनुमान तथ्या मुल्यांकन
								वि.स.स. र नगरपालिका

Gan

प्रमुख अधिकारी बिर्ता मण्डल

१५

मधेश प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
जनकपुरधाम, नेपाल

वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ अनुसार अनुगमन कार्यमा प्रस्तावक जिम्मेवार निकाय हुन पर्दछ । विभिन्न वातावरणीय समस्याहरू, प्रतिकूल प्रभावहरूको न्यूनिकरणका उपायहरू, अनुकूल प्रभावका अभिवृद्धि आदि ठीक र सही ढंगबाट कार्यान्वयन भइरहेको छ वा छैन भनी अध्ययन गर्न अनुगमन गर्नु अनिवार्य आवश्यकता हो । वातावरणमैत्री कृषाकलापहरूको कार्यान्वयनले मात्र वातावरणीय प्रतिकूल प्रभावहरूलाई न्यूनिकरण गर्न सकिन्छ । अनुगमन नियमित र कडाईका साथ भएन भने कार्यान्वयन पक्ष फितलो र अप्रभावकारी हुन्छ । त्यसैले प्रस्तावमा उल्लेखित न्यूनिकरण उपायहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि प्रस्तावकले अनुगमन गर्नु पर्दछ । ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा सङ्कलनबाट वातावरणमा पर्न सक्ने असरहरूको प्राविधिक दृष्टिकोण सहितको व्यवस्थापन योजनाको अवधारणको आवश्यकता हुन्छ । यस्तो अवधारणामा योजना,संगठन, श्रमशक्ति, निर्देशिका, समन्वय, प्रगति तथा लागतको समावेश हुन्छ । सकारात्मक पक्षहरूको अभिवृद्धि र नकारात्मक पक्षहरूको न्यूनिकरणका उपायहरू कार्यान्वयन गर्नलाई के गर्ने, कसरी गर्ने, कहाँ गर्ने, कहिले गर्ने र कसले गर्ने भन्ने विस्तृत अवधारणा सहितको योजना तयार गर्नु पर्ने हुन्छ । वातावरणीय व्यवस्थापन योजनाले वातावरण संरक्षणका उपायहरू उपयुक्त रूपमा कार्यान्वयन भएको छ कि छैन, यसको प्रभावकारी अनुगमन तथा मुल्यांकन भएको छ कि छैन भन्ने कुराको निर्देश गर्छ ।

६.२ स्थानीय स्तरका जिम्मेवार निकायहरू

६.२.१ नगरपालिका

नगरपालिकाले ठेक्का लगाइसकेपछि पनि स्थानीय बासिन्दा लगायत सरोकारवालाहरूले दिएको राय सुझाव अनुसार काम भइरहेको छ वा छैन भन्ने कुराको अनुगमन गर्नुपर्नेछ । साथै नगरपालिकाले उत्खननकर्तालाई दैनिक उत्खनन अभिलेख राख्न लगाउने र सोको पनि अनुगमन गर्नु पर्नेछ । प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदनका शर्तहरूका पालना, सामान्य निर्माणमुखी सामग्री उत्खनन र सङ्कलन परिमाणको नियन्त्रण, राजस्व चुहावट तथा चोरी नियन्त्रण, लगायतका कार्यहरूको आन्तरिक अनुगमन गर्न देहाय बमोजिम आन्तरिक अनुगमन समिति गठन गर्नेछ ।

क) नगरपालिका अध्यक्ष	संयोजक
ख) जिल्ला समन्वय समितिको प्रतिनिधि	सदस्य
ग) जिल्ला प्रशासन कार्यालयको प्रतिनिधि	सदस्य
घ) जिल्ला प्रहरी कार्यालयको प्रतिनिधि	सदस्य
ङ) सशस्त्र प्रहरी बल कार्यालयको प्रतिनिधि	सदस्य
च) डिभिजन वन कार्यालयको प्रतिनिधि	सदस्य
छ) डिभिजन सडक कार्यालयको प्रतिनिधि	सदस्य

निसि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

ज) पूर्वाधार विकास शाखा प्रमुख

सदस्य

झ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन इकाई प्रमुख

सदस्य

ञ) योजना तथा अनुगमन उपशाखा प्रमुख

सदस्य-सचिव

१. आन्तरिक अनुगमन समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

क) नदीजन्य तथा खानीजन्य पदार्थको उत्खनन् कार्य प्रारम्भ भैसके पछि यस निर्देशिका बमोजिम भए नभएको नियमित अनुगमन गर्न अनुगमन कार्यदल बनाई नियमित अनुगमनका लागि परिचालन गर्ने,

ख) नदीजन्य तथा खानीजन्य पदार्थको उत्खनन् सङ्कलन र प्रशोधन सम्बन्धी अनुगमन गर्दा अनुसूची-९ को नमुना बमोजिम चेक लिष्ट तयार गरी प्रयोग गर्ने,

ग) उत्खनन् सङ्कलन तथा ओसार पसारका शर्तहरूको पालना, उत्खनन् परिमाणको नियन्त्रण, राजस्व चुहावट तथा चोरी नियन्त्रण जस्ता कार्यको जुनसुकै बेला अनुगमन गर्न अनुगमन समितिले आवश्यक जनशक्ति परिचालन गर्ने,

घ) उल्लिखित अनुगमन व्यवस्था अनुसार उत्खनन् तथा ओसार पसारका लागि यस निर्देशिकामा गरिएको सबै व्यवस्थाको पालना भए नभएको, निषेधित क्षेत्रमा प्रवेश गरी चोरी उत्खनन् नियन्त्रण, अन्य सरकारी सार्वजनिक जग्गामा हुने चोरी उत्खनन् नियन्त्रण, नदीजन्य तथा खानीजन्य पदार्थको राजस्व छली हुन सक्ने ओसार पसार, अनुमति बेगर भारी यान्त्रिक औजारको प्रयोग गरी गरिने उत्खनन् लगायतका विषयमा अनुगमन गरी शर्त उल्लंघन गर्ने उपर कारवाही गर्न नगरपालिको न्यायिक समितिमा प्रतिवेदन सहित सिफारिस गरेमा न्यायिक समितिले संविधानले दिएको अधिकारमा रही कारवाही चलाउन सक्नेछ ।

ङ) नदीजन्य तथा खानीजन्य पदार्थको बजार मूल्य नियमन गर्न उत्खनन् स्थल, बजार दुरी र उत्खनन् लागत समेत ध्यान दिई नगरपालिकाको आन्तरिक अनुगमन समितिले चौमासिक रुपमा अधिकतम बिक्री दररेट हेरफेर तथा निर्धारण गरी बजार नियमन कार्य गर्नु पर्नेछ र सो को प्रचार प्रसार समेत गर्नु पर्नेछ । यसरी निर्धारण गर्दा अन्य स्थानीय तहको दरलाई पनि आधार लिनु पर्नेछ ।

च) सम्झौता अनुसार नदीजन्य तथा खानीजन्य पदार्थ उत्खनन्लाई वार्षिक रुपमा व्यवस्थित गर्न सङ्कलन गरिएको ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको मौज्दात आर्थिक वर्षको अन्तमा वा सम्झौता बमोजिम शन्य गर्ने गरी अनुगमन समितिले व्यवस्था मिलाउनेछ ।

६.२.२ गैर सरकारी तथा समुदायमा आधारित संस्थाहरू

स्थानीय क्लबहरू, गैर सरकारी संस्थाहरू, साझेदारी वन उपभोक्ता आदि संघसंस्थाहरूले ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा सङ्कलन र ढुवानी कार्य र वातावरण संरक्षणमा प्रमुख भूमिका खेल्न सक्नेछन् ।

Gano

१७

विभिन्न तहसँग प्रभावकारी अर्थिक

नदी खोलाबाट ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा सङ्कलन/उत्खनन र ढुवानी गर्न स्वीकृति प्रदान गर्ने संस्था जिल्ला समन्वय समिति हो । नदी खोलाबाट ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा सङ्कलन कार्यको कार्यन्वयन र अनुगमन गर्ने जिल्ला समन्वय समिति जिल्ला कै सबैभन्दा उच्च संस्था हो ।

६.२.४ डिभिजन वन कार्यालय

वन क्षेत्र भित्र पर्ने नदी खोलाहरूबाट ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा सङ्कलन/उत्खनन कार्यको स्वीकृति दिन सक्ने अधिकारिक संस्था डिभिजन वन कार्यालय हो । प्रस्तावित गिट्टी, बालुवा सङ्कलन क्षेत्र वनमा पर्ने हुँदा यस कार्यालयले पनि उत्खनन/सङ्कलन कार्यको अनुगमन गर्नेछ साथै यस कार्यालयका प्रमुख सदस्य रहेको जिल्ला अनुगमन समितिको भूमिका अनुगमनमा रहन्छ ।

६.२.५ जिल्ला अनुगमन समिति

नदी खोलाबाट ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा सङ्कलन/उत्खनन र ढुवानीको अनुगमन जिल्ला समन्वय समिति अन्तर्गतको जिल्ला अनुगमन समितिले पनि गर्नेछ ।

ढुङ्गा गिट्टी बालुवा उत्खनन बिक्री तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड २०७७ का अनुसार ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा तथा खानीजन्य पदार्थको उत्खनन, सङ्कलन र बिक्री सम्बन्धी प्रक्रियाको अनुगमन गर्न देहाय बमोजिमको अनुगमन तथा समन्वय समिति रहने भनी उल्लेख गरिएको छ ।

१. जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुख	संयोजक
२. स्थानीय सरकारको प्रमुख	सदस्य
जिल्ला समन्वय समितिको उप-प्रमुख	सदस्य
३. प्रमुख जिल्ला अधिकारी	सदस्य
४. जिल्ला प्रहरी कार्यालयको प्रमुख	सदस्य
५. जिल्ला स्थित सशस्त्र प्रहरी बलको प्रमुख	सदस्य
६. डिभिजन वन कार्यालय प्रमुख	सदस्य
७. जिल्लामा कार्यरत मध्येबाट समितिले तोकेको इन्जिनियर	सदस्य
८. आन्तरिक राजस्व कार्यालय वा कोलेनिका प्रमुख	सदस्य
९. जिल्ला समन्वय अधिकारी	सदस्य सचिव

६.२.६ केन्द्रीय स्तरका जिम्मेवार निकायहरू

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

वातावरणीय असरहरू र तिनीहरूको न्युनिकरणका उपायहरूको सवाल आउन साथ वन तथा वातावरण मन्त्रालयको सन्दर्भ अनिवार्य हुन्छ । वातावरण संरक्षण ऐन र वातावरण संरक्षण नियमावली जारी गर्ने केन्द्रस्तरको संस्था वन तथा वातावरण मन्त्रालय हो । त्यसैले प्रारम्भिक

निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
५८

वातावरणीय परीक्षण, प्रारम्भिक वातावरण परीक्षण प्रतिवेदन र वातावरण प्रभाव मूल्यांकन गर्दा वातावरण संरक्षण ऐन र वातावरण संरक्षण नियमावलीलाई मुख्य आधार बनाउनु अनिवार्य हुन्छ ।

६.३ अनुगमन तथा वातावरणीय व्यवस्थापन योजना र समय तालिका

राष्ट्रिय वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन निर्देशिका २०५० ले अवस्था अनुसार आधार रेखा अनुगमन, नियमपालन अनुगमन र प्रभाव अनुगमन गरी ३ प्रकारका अनुगमन प्रस्ताव गरिएका छन् । यस प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणले गरेका अनुगमन प्रस्तावहरूको विस्तृत विवरण यस प्रकार रहेका छन् ।

क. आधाररेखा अनुगमन

आधाररेखा अनुगमनको लागि नगरपालिका जिम्मेवार हुनेछ । अनुगमनको लागि नगरपालिका ले खटाएका कर्मचारीले उत्खनन स्थलको स्थलगत भ्रमणमा जानेछन् । भ्रमणको क्रममा कर्मचारीले खोलाको तटीय अवस्था, भीर खोला किनाराको उत्खननको अवस्था, नजिकका रुखहरूको अवस्था र नदीको बहावको अवस्थाको बारेमा अध्ययन गर्नेछन् । यस प्रकारको अनुगमन प्रत्येक ६/६ महिनामा गर्नुपर्नेछ ।

ख. नियम पालन अनुगमन

सम्झौता अनुसार वा कानून पालना गरे नगरेको अनुगमन गर्ने जिम्मेवारी नगरपालिका को हुन्छ भने सोको पालना गर्ने दायित्व ठेकेदारको हुन्छ । यसप्रकार नियमपालन गराउने र गर्ने क्रममा हुने अनुगमनमा सम्बन्धित निकायले तल प्रस्तुत गरे अनुसारको कार्यहरू गर्नु पर्नेछ ।

- प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणले प्रस्ताव गरेका वातावरणीय न्यूनीकरणका कार्यहरू भए नभएको अनुगमन गर्ने ।
- ठेकामा प्रस्तुत भए अनुसारको प्रविधिले उत्खनन गरे नगरेको वा भए नभएको अनुगमन गर्ने ।
- तोकिएको परिमाण मात्र सङ्कलन भए नभएको अनुगमन गर्ने ।
- भौतिक, जैविक र सामाजिक संरचनाहरूको संरक्षण भए नभएको अनुगमन गर्ने ।

ग. प्रभाव अनुगमन

योजना संचालन गर्दा पर्न सक्ने प्रभावहरूको निरन्तर अनुगमन हुनु आवश्यक हुन्छ । प्रभाव अनुगमनको प्रमुख जिम्मेवारी नगरपालिका र ठेकेदारको रहनेछ । प्रभाव अनुगमन कार्य गर्दा देहायका विषयहरूमा ध्यान दिनुपर्ने र गर्नुपर्नेछ ।

- योजना क्षेत्र वरपरका जनतासँग निरन्तर सल्लाह र सुझाव माग्ने ।
- योजना क्षेत्र वरपरका वन तथा वन्यजन्तुलाई असर परे नपरेको अनुगमन गर्ने ।
- योजना कार्यान्वयनले गर्दा नदीको बहावलाई कुनै असर परे नपरेको अनुगमन गर्ने ।
- वायु, जल र ध्वनिको प्रदूषण भए नभएको अनुगमन गर्ने ।

मिनि भुइँ प्रशासकीय अधिकृत

प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन

बर्कैया खोलाको नदी जन्म पदार्थ उत्खनन/सङ्कलन

Handwritten signature

स्थानीय रोजगारी प्रदान गरे नगरेको अनुगमन गर्ने ।

यस गिट्टी तथा बालुवा आदि सङ्कलन कार्यको अनुगमन तथा वातावरणीय व्यवस्थापन योजना र समय तालिका यस प्रकार छ ।

Handwritten signature
निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

तालिका ६-२ अनुगमन तथा ज्ञातावरण व्यवस्थापन योजना र समय तालिका

क्र.स.	अनुगमन प्रकार	विषय वस्तु	सूचक	अनुगमनको विधि	अनुगमन गर्ने स्थान	समय	अनुमानित रकम	अनुगमन गर्ने निकाय
१	आधार रेखा अनुगमन	खोलाको तटिए अवस्था, बहावको अवस्था, छेउछाउको रुखहरूको अवस्था	खोलाको अवस्था	स्थलगत निरीक्षण	सङ्कलन क्षेत्र	प्रत्येक ६ महिनामा	५०,०००	नगरपालिका जि.स.स., डिभिजन कार्यालय वन
२	नियम पालना अनुगमन	सिफारिस गरिएका न्यूनिकरणका कार्य भए नभएको	उत्खनन कार्य तोकिएको	ठेक्का सम्झौताको सम्पूर्ण व्यहोरा अध्ययन	न्यूनिकरणका उपायहरू दिईएका स्थानहरू	प्रत्येक ३ महिनामा	१००,०००	नगरपालिका जि.स.स., डिभिजन कार्यालय वन
३		सङ्कलन ईजाजत अनुसार काम भए नभएको	स्थान र मापदण्ड र मात्रामा सङ्कलन गरेको हेर्ने	स्थलगत निरीक्षण, स्थानीयसंग छलफल	सङ्कलन क्षेत्र	प्रत्येक ३ महिनामा		नगरपालिका जि.स.स., डिभिजन कार्यालय वन
		तोकिएको परिमाण वा बढी सङ्कलन गरेको तथा संवेदनशील स्थानमा सङ्कलनकार्य भए नभएको	रेकर्ड हेर्ने तथा पैदावारको निरीक्षण, संवेदनशील क्षेत्रको विवरण	स्थलगत निरीक्षण	सबै सङ्कलन क्षेत्रहरू	आवश्यकता अनुसार प्रत्येक ३, ३ महिनामा		नगरपालिका जि.स.स., डिभिजन कार्यालय वन

(Red Stamp)

महेश प्रदश सरकार
वातावरण मन्त्रालय
जनकपुरधाम, नेपाल
६९

(Handwritten signature and blue stamp)

(Handwritten signature and blue stamp)

क्र.स.	अनुगमन प्रकार	विषय बस्तु	सूचक	अनुगमनको विधि	अनुगमन गर्ने स्थान	समय	अनुमानित रकम	अनुगमन गर्ने निकाय
५		भौतिक	खोला किनारको संरक्षित क्षेत्र, भौतिक संरचना तलमाथिको क्षेत्र, नदीको बहाव आदि	स्थलगत निरीक्षण	सबै सङ्कलन क्षेत्रहरू	आवश्यकता अनुसार प्रत्येक ३,३ महिनामा		नगरपालिका जि.स.स., डिभिजन कार्यालय
६		भू संरक्षण कार्य गरे नगरेको	खोला किनारको अवस्था, बाटो	स्थलगत निरीक्षण	सबै सङ्कलन स्थानको नदीको किनारा	आवश्यकता अनुसार प्रत्येक ६ महिनामा		नगरपालिका जि.स.स., डिभिजन कार्यालय
७	प्रभाव अनुगमन	वायु, धुवा, छक्कीको प्रदूषण	सङ्कलन गर्ने तरिका दुवानीमा	स्थलगत निरीक्षण	सबै सङ्कलन क्षेत्रहरू	आवश्यकता अनुसार प्रत्येक ६ महिनामा	१०००००	नगरपालिका जि.स.स., डिभिजन कार्यालय
८		जैविक विविधता तथा वासस्थानमा असर परे नपरेको	वन र वनस्पतिको अवस्था, वन्यजन्तु र माछाको अवस्था,	स्थलगत निरीक्षण	सबै सङ्कलन स्थलको नदीमा	आवश्यकता अनुसार प्रत्येक ६ महिनामा		नगरपालिका जि.स.स., डिभिजन कार्यालय, ठेकदार

मधेश प्रदेश सरकार
वन तथा खोलाविकास मन्त्रालय
कपुरथान, नेपाल

५२

क्र.स.	अनुगमन प्रकार	विषय वस्तु	सूचक	अनुगमनको विधि	अनुगमन गर्ने स्थान	समय	अनुमानित रकम	अनुगमन गर्ने निकाय
			स्थानीयसँग छलफल					

Handwritten signature
प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

Handwritten signature
गाम
१२/१२/२०७३
१२:१५:१५
१२/१२/२०७३

Handwritten signature

६.३.१ अनुगमन र न्यूनीकरणको खर्चको विवरण

आयोजना कार्यान्वयन पूर्व कार्यान्वयन भइरहेको समयमा र कार्यान्वयन पश्चात नियमित अनुगमन गरिने हुँदा त्यसको लागि निम्न रकम छुट्याइएको छ ।

तालिका ६-३ अनुगमन र न्यूनीकरणको खर्चको विवरण

सि.न.	कृयाकलाप	अनुमानित रकम	अनुगमन गर्ने निकाय
१	अनुगमन गरिने कृयाकलाप	२५०,०००।-	नगरपालिका/ जि.अ.स./डि.ब.का.
२	नदी किनार कटान संरक्षण	६६०,०००।-	नगरपालिका/ जि.अ.स./डि.ब.का.
३	आयस्रोत एवं रोजगारीको तालिम दिने	५०,०००।-	नगरपालिका/ जि.अ.स./डि.ब.का.
४	अस्थायी सार्वजनिक शौचालयको निर्माण	५०,०००।-	नगरपालिका/ जि.अ.स./डि.ब.का.
५	बाटोको निर्माण तथा मर्मत सम्भार	२५०,०००।-	नगरपालिका/ जि.अ.स./डि.ब.का.
६	फोहर सङ्कलन गर्ने र विस्तारित गर्ने	६०,०००।-	नगरपालिका/ जि.अ.स./डि.ब.का.
८	वन्यजन्तु संरक्षण सम्बन्धी जन चेतना र पेशागत स्वास्थ्य तथा सुरक्षा	२,५०,०००।-	नगरपालिका/ जि.अ.स./डि.ब.का.
९	बायु तथा ध्वनी प्रदूषण कम गर्न	५,००,०००।-	नगरपालिका/ जि.अ.स./डि.ब.का.
	जम्मा	२०,७०,०००।-	

अनुगमन र प्रभाव न्यूनीकरणको खर्चको प्रति वर्ष रु २०,७०,०००।-

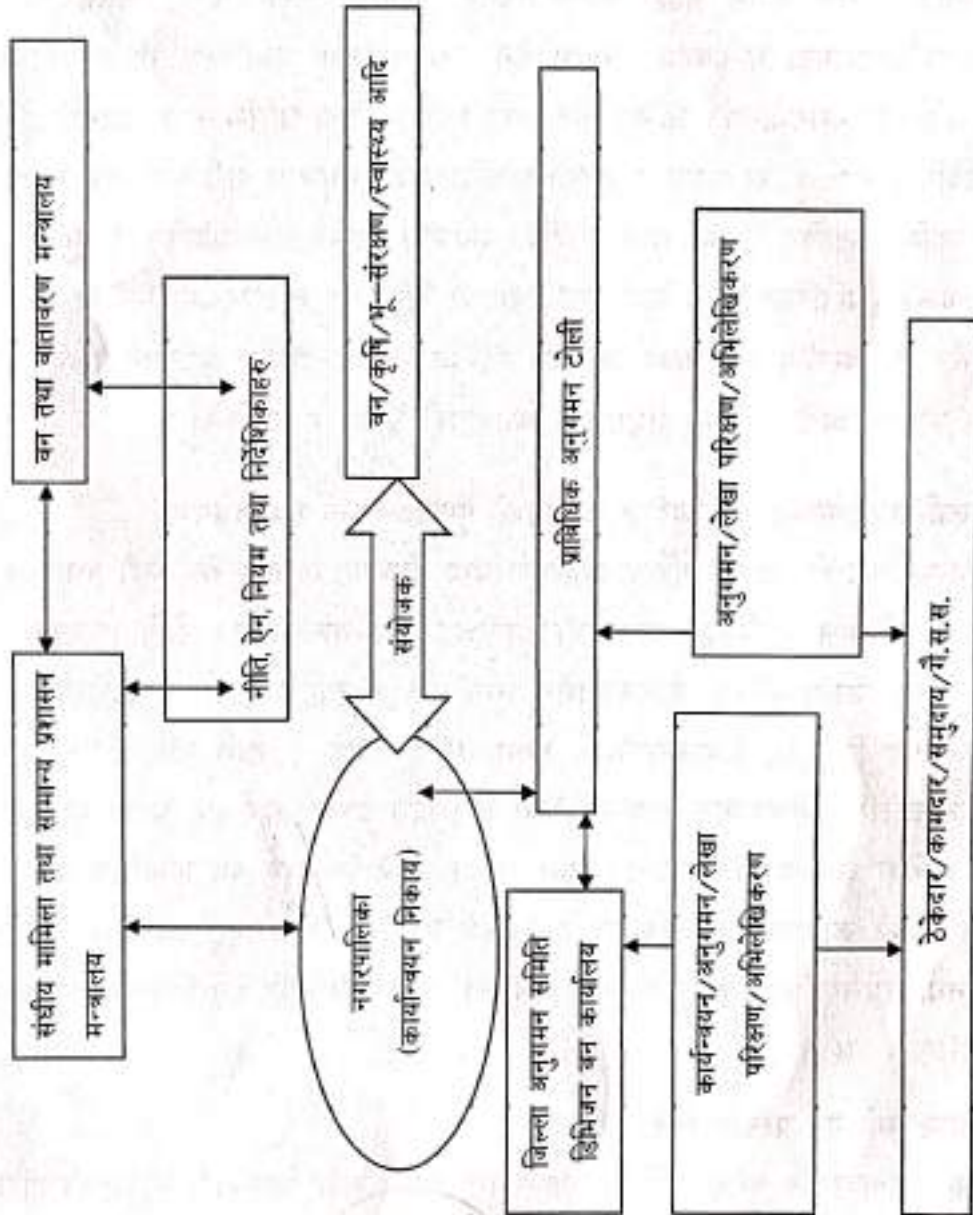
६.३.२ वातावरणीय व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयनका लागि जिम्मेवार निकायहरूको संगठनात्मक स्वरूप

विशेषज्ञ अनुगमन सदस्यहरू निम्न रहेका छन् ।

तालिका ६-४ विशेषज्ञ अनुगमन सदस्य

क.स.	विशेषज्ञ
१	वातावरण इन्जिनियर
२	समाजशास्त्री
३	वनस्पति शास्त्री
४	जियोलेजिष्ट

वातावरणीय व्यवस्थापन योजना कार्यन्वयनका लागि जिम्मेवार निकायहरूको संगठनात्मक स्वरूप निम्न स्वरूप देखाइएको छ ।

तस्विर ६-१ वातावरणीय व्यवस्थापन योजना कार्यन्वयनका लागि संगठनात्मक स्वरूप

निसिना प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

परिच्छेद ७
अन्य आवश्यक कुरा

७.१ अध्ययन विधि
 यस प्रस्तावित नदी जिल्लाको कोल्हवी नगरपालिका स्थित चकैया खोलाको विभिन्न बगर क्षेत्रबाट दिगो र वातावरण मैत्री रूपले नदी नुन पदार्थहरू उत्खनन तथा सङ्कलन क्षेत्रको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गर्दा वातावरण संरक्षण ऐन २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली २०७७ र कोल्हवी नगरपालिका सशिम वातावरण अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण त्वाकृत कार्यविधि २०७९ मा व्यवस्था भएका प्रक्रियाहरूको अनुसरण गरी प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणका लागि प्रस्तावित क्षेत्रमा गएर त्यहाँका स्थानीय बासिन्दाहरू, पदाधिकारी, बुद्धिजीवीहरू, राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरूसँग हुडा, निह्री, वातुवा निकाल्दा वातावरणमा पर्ने जाने असरबारे छलफल गरेर वातावरणीय अवस्थाको अध्ययन गरिएको छ । यसको अध्ययन गर्दा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण विधिको निम्न सैद्धान्तिक पक्षहरूको प्रयोग गरिएको छ ।

७.१.१ प्रकाशित/उपलब्ध जानकारी र तथ्याङ्कको पुनरावलोकन एवं संश्लेषण
 कोल्हवी नगरपालिका क्षेत्रमा पर्ने चकैया खोलाको बगर क्षेत्रबाट दिगो रूपमा निह्री तथा वातुवाको सङ्कलन/उत्खनन विभिन्न प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गर्दा यस क्षेत्रको भौगोलिक अवस्था, मु- उपयोगको स्थिति जस्ता भौतिक वातावरणसँग सम्बन्धित जानकारी प्राप्त गर्न टोपोग्राफी नक्सा, नगरपालिका तथा वि.स.स. प्रोफाइलहरूको प्रयोग गरिएको छ । त्यसै गरि जैविक वातावरण सम्बन्धित जानकारी डिभिजन वन कार्यालय बारा बाट प्राप्त दस्तावेजहरूबाट प्रयोग गरिएको छ । सामाजिक आर्थिक अवस्थासँग सम्बन्धित जानकारीका लागि डिभिजन वन कार्यालय बारा जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय बारा जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय बारा बाट प्रकाशित प्रकाशनहरू नक्साहरू तथा उपलब्ध तथ्याङ्कहरूको साथै वैधानिक र कानूनी नीति, ऐन, नियम, निर्देशिकाहरूको अध्ययन गरिएको छ ।

७.१.२ फिन्ड सन्ने एवं प्रस्ताव क्षेत्र अवलोकन
 यस प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको उद्देश्यहरू पुरा गर्नका लागि जानकारी सङ्कलनको तरिकाहरू जस्तै स्थलगत भ्रमण समूह छलफल, घरघुरी सर्वेक्षण समेत गरिएको थियो । प्रस्तावित क्षेत्रको भौतिक तथा जैविक वातावरणीय जानकारीहरू उच्च प्रभाव क्षेत्र तथा मध्यम प्रभाव क्षेत्रबाट सङ्कलन

Handwritten signature
 [Official Stamp]

Handwritten signature
 [Official Stamp]

Prabhu Chaudhary
 (Official Stamp)

Javed Ashraf
 Exclusive Dealer
 (Official Stamp)

परिच्छेद ७

अन्य आवश्यक कुरा

७.१ अध्ययन विधि

यस प्रस्तावित बारा जिल्लाको कोल्हवी नगरपालिका स्थित बकैया खोलाको विभिन्न बगर क्षेत्रबाट दिगो र वातावरण मैत्री रूपले नदी जन्य पदार्थहरू उत्खनन तथा सङ्कलन क्षेत्रको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गर्दा वातावरण संरक्षण ऐन २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली २०७७ र कोल्हवी नगरपालिका संक्षिप्त वातावरण अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण स्वीकृत कार्यविधि २०७९ मा व्यवस्था भएका प्रक्रियाहरूको अनुसरण गरी प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणका लागि प्रस्तावित क्षेत्रमा गएर त्यहाँका स्थानीय बासिन्दाहरू, पदाधिकारी, बुद्धिजीवीहरू, राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरूसँग बुझा, गिटी, बालुवा निकाल्दा वातावरणमा पर्ने जाने असरबारे छलफल गरेर वातावरणीय अवस्थाको अध्ययन गरिएको छ । यसको अध्ययन गर्दा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण विधिका निम्न सैद्धान्तिक पक्षहरूको प्रयोग गरिएको छ ।

७.१.१ प्रकाशित/उपलब्ध जानकारी र तथ्याङ्कको पुनरावलोकन एवं संश्लेषण

कोल्हवी नगरपालिका क्षेत्रमा पर्ने बकैया खोलाको बगर क्षेत्रबाट दिगो रूपमा गिटी तथा बालुवाको सङ्कलन/उत्खनन विभिन्न प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गर्दा यस क्षेत्रको भौगोलिक अवस्था, भु-उपयोगको स्थिति जस्ता भौतिक वातावरणसँग सम्बन्धित जानकारी प्राप्त गर्न टोपोग्राफी नक्सा, नगरपालिका तथा जि.स.स. प्रोफाइलहरूको प्रयोग गरिएको छ । त्यसै गरि जैविक वातावरण सम्बन्धित जानकारी डिभिजन वन कार्यालय बारा बाट प्राप्त दस्तावेजहरूबाट प्रयोग गरिएको छ । सामाजिक आर्थिक अवस्थाले सम्बन्धित जानकारीका लागि डिभिजन वन कार्यालय बारा, जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय बारा, जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, बारा बाट प्रकाशित प्रकाशनहरू, नक्शाहरू तथा उपलब्ध तथ्याङ्कहरूको साथै वैधानिक र कानूनी नीति, ऐन, नियम, निर्देशिकाहरूको अध्ययन गरिएको छ ।

७.१.२ फिल्ड सर्भे एवं प्रस्ताव क्षेत्र अवलोकन

यस प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको उद्देश्यहरू पुरा गर्नका लागि जानकारी सङ्कलनको तरिकाहरू जस्तै स्थलगत भ्रमण, समूह छलफल, घरधुरी सर्भेक्षण समेत गरिएको थियो । प्रस्तावित क्षेत्रको भौतिक तथा जैविक वातावरणीय जानकारीहरू उच्च प्रभाव क्षेत्र तथा मध्यम प्रभाव क्षेत्रबाट सङ्कलन

निर्वाह प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

गरि विश्लेषण गरिएको छ । आर्थिक सामाजिक जानकारी प्रस्तावित क्षेत्रको सङ्कलन गरि विश्लेषण गरिएको छ ।

फिल्ड सर्भे तथा प्रस्ताव क्षेत्र अवलोकन क्रममा स्थानीय व्यक्ति, नगरपालिका का पदाधिकारी तथा प्रतिनिधिहरू सँगको अन्तरवार्ता, परामर्श बैठक, विषय विज्ञको स्थलगत भ्रमण आदि विधिहरूको प्रयोग गरिएको थियो । फिल्ड सर्भे तथा प्रस्ताव क्षेत्र अवलोकन गर्नका लागि विज्ञहरूको टोली प्रस्तावित क्षेत्रमा पुगेको थियो ।

७.१.३ तथ्याङ्क विश्लेषण प्रभावहरूको पहिचान/अनुमान/मूल्याङ्कन, प्रभाव न्यूनीकरण विधिहरूको पहिचान सुझाव एवं प्रतिवेदन तयारी

वातावरण सम्बन्धि विभिन्न पक्षहरू बीचको आन्तरिक सम्बन्धको पहिचान गरि विश्लेषण गर्नका लागि विभिन्न विषयगत विज्ञहरू (वातावरणविद्, भूगर्भविद्, समाजशास्त्री) सम्मिलित टोलीले छलफल गरेको थियो । वातावरणीय प्रभावको पहिचान र यसका संभावित न्यूनीकरण उपायहरू बारे र वातावरणीय अनुगमन योजनाको तयारीको बारेमा टोलीले सामुहिक निर्णय गरेको थियो । त्यस क्षेत्रको भौतिक, जैविक, आर्थिक सामाजिक तथा साँस्कृतिक वातावरण बारे स्थलगत तथ्यांक सङ्कलन गरि वातावरण संरक्षण ऐन २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली २०७७ र कोल्हवी नगरपालिका संक्षिप्त वातावरण अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण स्वीकृत कार्यविधि २०७९ अनुसार न्यूनीकरणका उपायहरू तथा अनुगमन योजना समेत प्रस्तुत गरिएको छ । कुनै पनि काम गर्दा त्यसका सकारात्मक र नकारात्मक असरहरू पर्दछन्, यसरी ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा निकाल्दा विभिन्न किसिमका सामाजिक, आर्थिक, भौतिक, साँस्कृतिक प्रभावहरू पर्दछन् ।

७.१.४ सार्वजनिक सूचना, सार्वजनिक सुनुवाई एवं सिफारिस पत्रहरू सार्वजनिक संलग्नता

यस अध्ययनका क्रममा स्थानीय र सरोकारवालाहरू सँग विभिन्न चरणमा संलग्न गराइएको छ । वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन सार्वजनिक दस्तावेज भएको र वातावरणको संरक्षण एवं दिगो विकासका लागि यस अध्ययनमा तथ्याङ्क सङ्कलन देखि नै प्रतिवेदन तयारी पश्चात सम्म सार्वजनिक सरोकारवालासँग हातेमालो गर्दै जानु पर्ने हुन्छ । तथ्याङ्क सङ्कलनमा पनि चेक लिष्ट भर्दा औपचारिक अनौपचारिक छलफलहरू लगायत धेरै तरिकाले सरोकारवालासँग संलग्न भइएको थियो । त्यस बाहेक सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरि यस दस्तावेजलाई थप सार्वजनिक गराइएको थियो ।

निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

१३

वातावरण संरक्षण ऐन २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली २०७७ र कोल्हवी नगरपालिका संक्षिप्त वातावरण अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण स्वीकृत कार्यविधि २०७९ अनुसार तयार प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको कार्यसूची मधेश प्रदेश सरकार, वन तथा वातावरण मन्त्रालयको मिति २०८२/०८/११ गते स्वीकृत पश्यात मिति २०८२/०८/२० गते मध्यान्ह राष्ट्रिय दैनिक पत्रिका माध्यमबाट सार्वजनिक सुनुवाईका लागि मिति, स्थान र आयोजनाका बारे जानकारी गराई विभिन्न सरोकारवाला कार्यालयहरूमा सूचना टाँस गरिएको थियो। मिति २०८२/०८/२५ गते नगरपालिकामा नगर प्रमुख, नगर उप प्रमुख, वडा अध्यक्षहरू, सब डिमिजन वन कार्यालयको प्रतिनिधि सहित विभिन्न सरोकारवालाहरूको उपस्थितिमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम संचालन गरि राय सुझाव सङ्कलन गरिएको थियो। सङ्कलित राय सुझावहरू समावेश गरी मस्यौदा प्रतिवेदन तयार गरिएको थियो र मध्यान्ह दैनिक पत्रिकामा मिति २०८२/०८/२८ गतेको पत्रिकामा ७ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरी सूचित गरिएको थियो। प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण सम्बन्धी चासो र मुद्दाहरू लिखित रूपमा प्रस्तुत गर्न स्थानीय र सरोकारवालाहरूलाई सूचित गर्न ७ दिने सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरी स्थानीय क्षेत्रका कार्यालयमा टाँस गरिएको थियो।

सिफारिस

कोल्हवी नगरपालिकाको संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि, २०७९ अनुसार सम्बन्धित सब डिमिजन वन कार्यालय, वडाबाट सिफारिस पत्रहरू सङ्कलन गरी प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण रिपोर्टमा संलग्न गरिएको छ।

७.२ विधान, नीति, कानुनी व्यवस्था, निर्देशिका, मापदण्ड एवं सम्मेलनहरूको पुनरावलोकन

७.२.१ विद्यमान सान्दर्भिक नीति तथा कार्यनीतिहरू

नेपालको संविधान

नेपालको संविधान, २०७२ ले प्रत्येक व्यक्तिलाई स्वच्छ र स्वस्थ वातावरणमा बाँच्ने हक हुनेछ भनी धारा ३० अन्तर्गत स्वच्छ वातावरणको हकलाई मौलिक हकको रूपमा स्थापित गरेको छ। त्यस्तै धारा ५१ को उपधारा छ मा राज्यका नीतिहरू अन्तर्गत प्राकृतिक श्रोतको संरक्षण, संवर्धन र उपयोगका सम्बन्धमा विभिन्न नीतिहरू अवलम्बन यस संविधानले गरेको छ। उपधारा छ (१) अनुसार राष्ट्रिय हित अनुकूल तथा अन्तरपुस्ता समन्यायको मान्यतालाई आत्मसात गर्दै देशमा उपलब्ध प्राकृतिक स्रोत साधनको संरक्षण, संवर्धन र वातावरण अनुकूल दिगो रूपमा उपयोग गर्ने र स्थानीय समुदायलाई प्राथमिकता र अग्रधिकार दिदै प्राप्त प्रतिफलहरूको न्यायोचित वितरण गर्ने नीति राज्यले अवलम्बन गर्ने छ। उपधारा छ (४) अनुसार राज्यले जलउत्पन्न प्रकोप

मिति प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

नियन्त्रण र नदीको व्यवस्थापन गर्दै दिगो र भरपर्दो सिंचाइको विकास गर्ने नीति लिएको छ । उपधारा छ (५) अनुसार जनसाधारणमा वातावरणीय स्वच्छता सम्बन्धी चेतना बढाई औद्योगिक एवं भौतिक विकासबाट वातावरणमा पर्न सक्ने जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्दै वन, वन्यजन्तु, पक्षी, वनस्पति तथा जैविक विविधताको संरक्षण, संवर्धन र दिगो उपयोगलाई राज्यले प्राथमिकता दिने छ । प्रकृति, वातावरण वा जैविक विविधता माथि नकरात्मक असर परेको वा पर्न सक्ने अवस्थामा नकरात्मक वातावरणीय प्रभाव निर्मूल वा न्यून गर्ने उपयुक्त उपायहरू अवलम्बन गर्ने नीति राज्यले लिएको छ ।

त्यस्तै अनुसूची-८ स्थानीय तहको अधिकारको सूचीमा २१ मा जलाधार/ वन्यजन्तु, खानी तथा खनिज पदार्थको संरक्षण रहेको छ ।

यस्तै, प्रस्तावनाको कार्यान्वयनमा वातावरणीय अध्ययन गर्नु गराउनु संविधानले परिकल्पित प्रकृति र प्राकृतिक श्रोतको संरक्षण तथा संवर्धनको सुनिश्चित गराउने सिद्ध कार्यविधि हो ।

वातावरण सम्बन्धित नीति

नेपाल सरकारले विकास आयोजना तथा उद्योग स्थापना गर्दा वातावरणमा पर्न सक्ने असरहरूलाई ध्यानमा राखी छैटौँ योजना अवधि (२०३७-२०४२) देखि नै वातावरण संरक्षणमा सजगता देखाउँदै केही चुनिएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरू संचालन गर्न वातावरणीय अध्ययनको आवश्यकता औल्याएको थियो ।

यो नीतिलाई सातौँ योजना अवधिमा (२०४२-२०४७) केही विस्तार गरी ठूला आयोजना तथा कार्यक्रमहरू संचालन गर्दा वातावरणीय अध्ययनको आवश्यकतामा जोड दिइएको थियो । तर वातावरण संरक्षण र त्यसको सुनिश्चितताका लागि नेपाल अधिराज्यको संविधान २०४७ मा पहिलो पटक व्यवस्था भए पछि आठौँ योजना (२०४९-२०५४) ले यसलाई अझ सुदृढ गर्न वातावरणीय अध्ययनका लागि एक राष्ट्रिय पद्धति स्थापनाको सोच राख्दै सडक, जलविधुत, उद्योग, सिंचाई, खानेपानी तथा ढल निकास जस्ता ठूला आयोजनाको लागि वातावरणीय अध्ययन गर्नु पर्ने कुरामा जोड दियो ।

वनक्षेत्रको नीति २०४६

वर्तमान वन सम्बन्धि नीतिहरू वन विकास गुरु योजना, २०४६ हाल सम्म प्रमुख दस्तावेजको रूपमा रहेको छ । यसमा दीर्घकालीन र अल्पकालीन उद्देश्यहरूका साथै प्रमुख प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम र टेवामुलक कार्यक्रम गरी दुई किसिमका कार्यक्रमहरूको व्यवस्था गरेको छ । दीर्घकालीन उद्देश्य अन्तर्गत जनसाधारणको आधारभूत आवश्यकता काठ, दाउरा, ढालेघाँस र अन्य वन पैदावार सहज रूपमा उपलब्ध गराउने, परिस्थितिकिय प्रणाली वंशाणु श्रोतको संरक्षण तथा

वन व्यवस्थापन, वन पैदावारमा आधारित विकास गरी राष्ट्रिय तथा स्थानीय अर्थतन्त्रमा योगदान गर्ने, रोजगारी तथा आयस्रोतको अवसर तयार गर्ने रहेको छ । यसका प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रमहरूमा सामुदायीक वन तथा नीजि वन, राष्ट्रिय वन तथा कबुलियति वनका अतिरिक्त वन परिस्थितिकीय प्रणाली र वंशाणु श्रोत संरक्षण रहेको देखिन्छ ।

नेपाल सरकारको वन क्षेत्रमा कार्यान्वयन संरचनाको रूपमा गैहकाष्ठ वन पैदावर र औषधी जन्म तथा सुगन्धित वनस्पति को संरक्षण व्यवस्थापन र खेती गर्ने तथा जैविक विविधता अभिलेखीकरण आदि कुराहरूलाई उठाईएका छन् भने यसलाई प्रमुख कार्यनीतिका रूपमा अगाडी बढाईएको छ ।

जडिबुटी तथा गैहकाष्ठ वन पैदावार विकास नीति २०६१, जैविक विविधता सम्बन्धी रणनीति, २०५० पनि मुख्य सान्दर्भिक नीतिका रूपमा रहेका छन ।

सान्दर्भिक ऐन तथा नियमहरू

वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ र वातावरण संरक्षण नियमावली २०७७

विकास आयोजना तथा कार्यक्रमहरू संचालन गर्दा वातावरणीय पक्षलाई समावेश गर्नुपर्ने अवधारण अनुरूप नेपाल सरकारद्वारा वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली २०७७ जारी भै सकेको छ । उक्त ऐनमा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण/प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण/वातावरण प्रभाव मुल्यांकन गर्नुपर्ने प्रस्तावहरू र प्रस्ताव स्वीकृत नगराई कार्यान्वयन गर्न नहुने व्यवस्था गरिनुका साथै यस प्रस्ताव सन्दर्भमा वातावरण संरक्षण नियमावली २०७७ को नियम ३ संग सम्बन्धित अनुसूचि १, २ र ३मा कस्ता कस्ता आयोजनालाई कस्तो वातावरणीय अध्ययन गर्नुपर्ने उल्लेख भएको छ । उक्त नियमावलीमा अन्य व्यवस्थाका अतिरिक्त प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गर्नुपूर्व सम्बन्धित निकायबाट सोको कार्यसूची स्वीकृत गराउनुपर्ने प्रावधान समेत रहेको छ ।

वातावरण संरक्षण ऐन को परिच्छेद २ वातावरणीय अध्ययन को ३ (२) (ग) स्थानीय तहको अधिकारक्षेत्रभित्र पर्ने विषयसँग सम्बन्धित विकास निर्माण सम्बन्धी कार्य वा आयोजना सम्बन्धी प्रस्तावको हकमा संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन वा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन भए सम्बन्धित स्थानीय कानूनले तोकेको निकाय समक्ष र वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन भए प्रदेश कानूनले तोकेको प्रदेश सरकारको निकाय समक्ष पेश गर्ने उल्लेख गरेको छ ।

मिति प्राप्त प्रशासकीय कारिका

वन सम्बन्धि ऐन तथा नियमहरू

वन जंगलको संरक्षण गरी वातावरणको प्रबर्धन गर्न र वन पैदावारको समुचित सदुपयोग गरी जनताको आधारभूत आवश्यकता परिपूर्ति गर्न नेपाल सरकारको वन ऐन, २०७६ जारी गरेको छ । सोहि ऐनमा सरकारद्वारा व्यवस्थित वनको दिगो व्यवस्थापनका लागि कार्ययोजना तयार गरी स्वीकृत गर्नुपर्ने तथा कार्ययोजनाले निर्दिष्ट गरेको बाहेक अन्य कुनै पनि कार्य गर्न गराउन नपाईने कानुनी प्रावधान रहेको छ । सोही ऐनमा सरकारद्वारा व्यवस्थित वनको वन पैदावारको स्वामित्व तथा बिक्री वितरण गर्ने व्यवस्था गरेको पाईन्छ । वन व्यवस्थापन कार्ययोजनामा समावेश हुनुपर्ने कुराहरू, वनपैदावार सङ्कलन गर्दा अपनाउनु पर्ने तरिका, बिक्री, व्यवस्थापन, निकासी गर्ने अवधि तथा कस्तो अवस्थामा वन पैदावार सङ्कलन र बिक्री गर्न नपाईने आदि उल्लेख गरेको छ ।

यसका अतिरिक्त वन ऐन ले कुनै राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त आयोजना संचालन गर्दा वातावरणमा उल्लेख प्रतिकूल असर नपर्ने भएमा र वन क्षेत्र प्रयोग गर्नु बाहेक अन्य विकल्प नभएमा नेपाल सरकारले राष्ट्रिय वन प्रयोग गर्न दिन सक्ने प्रावधान गर्दै यस्तो आयोजना संचालन गर्दा कसैलाई हानी नोक्सनी पुग्न गएमा सम्बन्धित आयोजनाले क्षतिपूर्ति दिनु पर्ने प्रावधान गरी जनसाधारणको मौलिक हकको सुरक्षको प्रत्याभुति दिएको छ ।

वन नियमावली, २०७९

वन नियमावली, २०७९ अनुसार ढुङ्गा, गिट्टी र बालुवा सङ्कलन गर्न सामुदायिक, राष्ट्रिय वा सरकारी वन क्षेत्रभित्र सम्बन्धित वन कार्यालय वा वन व्यवस्थापन समितिको लिखित स्वीकृति अनिवार्य हुन्छ र अनुमति बिना यस्तो सामग्री सङ्कलन गर्न पाईदैन । सङ्कलन कार्य वनको संरक्षण, माटो कटान नियन्त्रण, भू-क्षय न्यूनीकरण, जलाधार संरक्षण तथा जैविक विविधतामा नकारात्मक असर नपर्ने गरी मात्र गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ । व्यावसायिक प्रयोजनका लागि ढुङ्गा, गिट्टी र बालुवा सङ्कलन गर्न वन व्यवस्थापन योजना, आवश्यक परे वातावरणीय अध्ययन (IEE/EIA) तथा तोकिएको राजस्व र शुल्क बुझाई अनुमति लिनुपर्ने हुन्छ । नदी, खोला तथा जलाधार क्षेत्रभित्रको ढुङ्गा, गिट्टी र बालुवा सङ्कलन गर्दा स्थानीय तह, वन कार्यालय तथा प्रचलित वातावरणीय कानून अनुसार समन्वय र स्वीकृति आवश्यक हुने व्यवस्था छ । नियम विपरीत वा अनुमति बिना सङ्कलन गरेमा सामग्री जफत, जरिवाना तथा कानुनी कारबाही हुने प्रावधान छ भने स्थानीय आवश्यकता तथा सामुदायिक पूर्वाधारका लागि सीमित परिमाणमा तोकिएको प्रक्रिया पूरा गरी प्राथमिकता दिन सकिने व्यवस्था गरिएको छ ।

भु तथा जलाधार संरक्षण ऐन, २०३९ तथा नियमावली २०४२

भु तथा जलाधार संरक्षण ऐन, २०३९ तथा भु तथा जलाधार संरक्षण नियमावली २०४२ मा जलाधार क्षेत्रहरूमा भू-क्षय तथा बाढी पहिरोको प्रकोपलाई नियन्त्रण तथा न्यूनीकरण गर्न विभिन्न प्रावधानहरू समावेश गरिएको छ ।

जलश्रोत ऐन सम्बन्धि ऐन तथा नियमहरू

जलश्रोत ऐन, २०४९ र नियमावली २०४९ मा पानीको कारणले भू-क्षय, बाढी तथा पहिरो हुन गई जमिनको क्षति हुने कुराको साथै जल प्रदूषण पनि बढ्ने हुनाले वातावरणमा पर्ने यस्ता दूषप्रभावहरूको न्यूनीकरणका प्रावधानहरू उल्लेख गरिएका छन् । ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवाको सङ्कलन/उत्खनन् कार्यले बसोबास क्षेत्रमा पर्ने वातावरणीय प्रभावहरूको न्यूनीकरण गर्न प्रस्तावको वातावरणीय विश्लेषण गरी प्रभाव नियन्त्रण र सूरक्षाका उपायहरू अवलम्बन गर्न प्रस्तावकलाई अनिवार्य गरिएको छ ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ उपदफा २ घ(६) बमोजिम नगरपालिका वा नगरपालिकाले आफ्ना क्षेत्रभित्रका नदी नालाको ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, माटो, स्लेट, खरीढुङ्गा आदि प्राकृतिक एवं खानीजन्य वस्तुको बिक्री तथा निकासी शुल्क दस्तुर सङ्कलन गर्न सक्ने कानुनी प्रावधान रहेको छ । वातावरण संरक्षण तथा व्यवस्थापनका लागि स्थानीय निकायका वातावरण शाखा पुर्णरूपले जिम्मेवार रहने छन् भन्ने समेतको व्यवस्था रहेको छ । साथै दफा ६२ (क) बिक्री गर्न सक्नेमा १) गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणबाट तोकिएको परिमाणमा स्लेट, ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा एवं माटोजन्य वस्तुको बिक्री गर्न सक्नेछ भनि उल्लेख गरेको छ ।

फोहर मैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८

फोहरमैला व्यवस्थापनको जिम्मेवारी स्थानीय तहलाई तोकेको छ । यस अन्तर्गत ऐनले स्थानान्तरण केन्द्र, ल्याण्डफिल साइट, प्रसोधन प्लान्ट, बायोग्यास प्लान्ट लगायत फोहरमैलाको सङ्कलन, अन्तिम विसर्जन तथा प्रसोधनका लागि आवश्यक पर्ने पूर्वाधार तथा संरचनाको निर्माण तथा संचालनका कामहरूको परिकल्पना गरेको छ ।

श्रम ऐन, २०७४

यो ऐन तथा यस ऐन अन्तर्गत नियममा उल्लिखित प्रारम्भिक वा सुविधा लिने दिने गरी वा यस

ऐनमा उल्लेखित शर्त विपरित हुने गरी रोजगारदाता तथा श्रमिकबीच रोजगार सम्झौता यो ऐन विपरित मानिनेछ र सो हदसम्म त्यस्तो रोजगार बदर हुनेछ । रोजगारदाताले श्रमिकलाई धर्म, वर्ण, लिङ्ग, जात जाति, उत्पादि, भाषा वा वैचारिक आस्था वा अन्य त्यस्तै आधार मध्ये कुनै कुराको आधारमा भेदभाव गर्न पाइने छैन । यस ऐन तथा अन्य कानूनको अधीनमा रही प्रत्येक श्रमिकलाई युनियन गठन गर्ने, संचालन गर्ने, त्यस्तो युनियनको सदस्यता लिने वा सो युनियनमा आवद्ध हुने वा ट्रेड युनियन सम्बन्धी अन्य गतिविधिमा संलग्न हुने अधिकार हुनेछ ।

बाल श्रम (निषेध र नियमित गर्ने) ऐन, २०५६

चौध वर्ष उमेर नपुगेका कुनै बालकलाई श्रममा लगाउन निषेध गरेको छ । यस ऐनले बालकलाई जोखिमपूर्ण व्यवसाय वा काममा (ऐनको अनुसूचीले परिभाषित गरे अनुसार) लगाउन निषेध गरेको छ । बालकलाई काममा लगाउँदा दैनिक छ घण्टा भन्दा धेरै आराम गर्ने समय दिनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

निर्देशिका, दिग्दर्शन तथा मापदण्डहरू

ढुङ्गा गिट्टी बालुवा उत्खनन बिक्री तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड २०७७

यस मापदण्डका अनुसार नदी जन्म पदार्थ स्वीकृत वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनले तोकेको स्थान वा विपदको संभावना भइ जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिद्वारा स्वीकृति भएमा मात्र उत्खनन गर्न पाउने प्रावधान रहेको छ । यसका लागि उत्खनन/सङ्कलन सम्बन्धी कार्य योजना तयार गरी कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गरी, अधिकार प्राप्त निकायबाट वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन स्वीकृत गराइ, गाँउसभा वा नगरसभाद्वारा स्वीकृत दरमा प्रतिवेदनले तोकेको मात्राको ठेक्का लगाउन पाउने प्रावधान रहेको छ । दफा ४ उपदफा ४ का अनुसार सामान्यतया श्रम मूलक प्रविधिको प्रयोग गर्नुपर्ने तर वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनमा उल्लेखित शर्त र सीमा भित्र रही वा विपद् जोखिम संवेदनशील क्षेत्रमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सिफारिशमा मेशिनको प्रयोग गर्न सकिने उल्लेख गरेको छ । यसका अनुसार घना बस्ती र वन बाट २ किमि, राजमार्गको पाँचसय मिटर, पुलहरूबाट १ किमि तल र पाँचसय मिटर माथिबाट उत्खनन गर्न नपाइने उल्लेख गरेको छ । अनुगमनका लागि जिल्ला समन्वय समितिको प्रमुखको संयोजकत्वमा जिल्ला समन्वय अधिकारी सदस्य सचिव रहने गरी स्थानीय सरकारको प्रमुख, प्रमुख जिल्ला अधिकारी, जिल्ला प्रहरी कार्यालयको प्रमुख, जिल्ला स्थित सशस्त्र प्रहरी बलको प्रमुख, डिभिजन वन कार्यालय प्रमुख, जिल्लामा कार्यरत मध्येबाट समितिले तोकेको इन्जिनियर, आन्तरिक राजस्व कार्यालय वा को.ले.नि.का प्रमुख रहेका टोलीले गर्ने प्रावधान गरेको छ ।

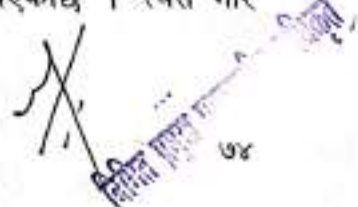

कोल्हवी नगरपालिका संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि, २०७९

यस कार्यविधिको दफा ३ अनुसार स्थानीय सरकारले क्षेत्रभित्र गरिने स्लेट, ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा एवं माटोजन्य वस्तुको विक्री सम्बन्धी कार्य समेत समावेश गरी कार्यालयले स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा कार्ययोजनाको आधारमा वातावरणीय अध्ययन आवश्यक पर्ने विकास निर्माण सम्बन्धी कार्य वा आयोजना तथा कार्यक्रम पहिचान गरी सङ्घीय वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को आधारमा संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन, प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण र वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनका लागि छुट्टाछुट्टै सूची तयार गर्नु पर्नेछ । अनुसूची ३ र ४ का अनुसार कार्यसूची तयार गरी वातावरण हेर्ने महाशाखा/शाखा/एकाईमा पेश गर्नु पर्नेछ र पेश भएको संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन सम्बन्धी कार्यसूची भए प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले र प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण सम्बन्धी कार्यसूची भए प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत मार्फत अध्यक्ष/प्रमुखले आवश्यक जाँचबुझ गरी पेश भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र स्वीकृत गर्नु पर्नेछ । दफा ५ का अनुसार प्रस्तावको कार्यान्वयनबाट प्रभावित हुने क्षेत्रमा प्रस्तावको बारेमा सार्वजनिक सुनुवाईको आयोजना गरी राय सुझाव सङ्कलन गर्नु पर्नेछ । परिच्छेद ३ दफा ६ का अनुसार बमोजिम स्वीकृत कार्यसूची र दफा ५ बमोजिम आयोजना हुने सार्वजनिक सुनुवाईबाट प्राप्त सुझाव समेतको आधारमा प्रस्तावकले प्रत्येक आयोजना तथा कार्यक्रमको लागि छुट्टाछुट्टै वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्नेछ । यस सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना पनि प्रकाशन गर्नु पर्ने प्रावधान रहेको छ । संशोधित प्रतिवेदन स्वीकृतिका लागि पेश गरिनु पर्ने प्रावधान रहेको छ । यसका अनुसार अनुगमन गर्ने जिम्मेवारी प्रस्तावक स्वयंको हुनेछ र प्रत्येक छ महिनामा उपदफा (१) बमोजिम स्वःअनुगमन गरी तयार गरेको प्रतिवेदन गाउँ/नगरपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ । गाउँपालिका/नगरपालिका स्वयं प्रस्तावक भएको वा अन्य प्रस्तावकबाट कार्यान्वयन गरिने प्रस्तावको अनुगमनका लागि कार्यपालिकाले अनुगमन समिति गठन गर्नेछ ।

राष्ट्रिय वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन निर्देशिका २०५०

नेपाल सरकारले आठौँ योजनाको नीति कार्यान्वयनमा सहयोग पुगोस् भन्न को लागि वातावरण संरक्षण ऐन र वातावरण संरक्षण नियमावली ल्याउनु अगाडी नै एक राष्ट्रिय वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन निर्देशिका २०५० लागु गरिसकेको छ । यो निर्देशिकाले अध्ययनको क्रममा जनसहभागिता जुटाउनु पर्ने, आवश्यक सूचनाहरूको सङ्कलन गर्ने, विवादका विषयहरूको गम्भिरताको मूल्याङ्कन गर्ने र वातावरणीय अध्ययनको लागि विषयहरूको प्राथमिकताक्रम निर्धारण गर्ने कुराहरूलाई प्राथमिकताक्रम निर्धारण गर्ने कुराहरूलाई अझै रूपमा जोड दिएको छ । त्यसै गरि

वातावरणीय योजना तर्जुमा निर्देशिका २०५५ र वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन निर्देशिका २०६२ समेत जारी भएको पाईन्छ । यसका साथै मन्त्रिपरिषदको मिति २०६६/१२/१७ को निर्णय तथा व्यवस्थापिका संसद, प्राकृतिक श्रोत साधन समितिको निर्देशनले ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा सङ्कलन सम्बन्धी जिल्लागत रुपमा एकीकृत कार्य योजना बनाउने, सङ्कलन गर्न हुने वा नहुने भन्ने क्षेत्रको पहिचान गर्ने, जिल्ला अनुगमन तथा समन्वय समितिले गर्ने तथा रणनीति बनाउने आदि उल्लेख गरेको पाईन्छ ।

अन्तराष्ट्रिय कानून तथा सम्झौता

माथि उल्लेख गरेका ऐन नियमका अतिरिक्त नेपाल पक्ष भएका वातावरण सम्बन्धि केही अन्तराष्ट्रिय कानूनहरूलाई प्रस्ताव कार्यान्वयनका लागि प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणका क्रममा ध्यान दिनु पर्ने जरुरी देखिन्छ । नेपालले हस्ताक्षर तथा अनुमोदन गरेका अन्तराष्ट्रिय स्तरका विभिन्न सन्धि वा महासन्धिहरूमा महत्वपूर्ण दस्तावेजको रुपमा रहेका छन् । यस्ता अन्तराष्ट्रिय सन्धि तथा वा महासन्धिहरू दक्षिण पूर्वी एशिया तथा प्रशान्त क्षेत्रको लागि विरुवा संरक्षण सम्झौता (Plant protection Agreement for Southeast Asia and Pacific, February -27,1956,Rome), जैविक विविधता सम्बन्धि महासन्धि (Convention n Biological Diversity, June 5, 1992,Rio De Jenerio), संकटापन्न जंगली वनस्पति तथा जीव जन्तुका प्रजातिको अन्तराष्ट्रिय व्यापार सम्बन्धी (CITES Convention on international Trade in Endangered Species or Wild Flora and Founa, March -3,1973, Washington), जल पंक्षिको बसोबास जस्ता अन्तराष्ट्रिय महत्वका सिमसार सम्बन्धि महासन्धि (Convention on Wetlands or international importance, February-2,1971), विश्व सांस्कृति तथा प्राकृतिक सम्पदा संरक्षण सम्बन्धि महासन्धि(November-23,1972, Paris), अन्तराष्ट्रिय ट्रपिकल-Tropical_काष्ठ सम्झौता आदि प्रमुख छन् । यी महासन्धिहरूले प्राकृतिकोत व्यवस्थापन तथा जीव र वनस्पति संरक्षणको सुनिश्चिताबाट वातावरण संरक्षण गर्न आवश्यक प्रावधानको व्याख्या गरेका छन् ।

अदालत र मन्त्रि परिषदका निर्णयहरू

संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयद्वारा जारी गरिएको ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा उत्खनन, विक्री तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७ का अनुसार यो मापदण्ड लागू हुन साथ निम्न आदेशहरू खारेज हुने उल्लेख गरेको छ ।

प्राकृतिक स्रोत र साधनको बचाउ गर्नका लागि जिल्ला बारा सपही गा.वि.स वडा नं ९ घर भै हाल काठमाण्डौ जिल्ला काठमाण्डौ महानगरपालिका वडा नं ३२ अनामनगर बस्ने अधिवक्ता नारायण प्रसाद देवकोटाले सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा दायर गर्नुभएको रिट निवेदनको सुनुवाईको

Handwritten signature.

Handwritten signature and text: "सिद्धि प्रसाद प्रधानकोष, धरिभुवा".

सन्दर्भमा सम्मानीत सर्वोच्च अदालतको निर्णय मिति २०६७ श्रावण २१ गते एउटा महत्वपूर्ण आदेश जारी भएको छ । सो आदेशमा अन्य कुराको अतिरिक्त खास गरी देहायका कुराहरू उल्लेख गरिएका छन् :—

१. ढुङ्गा, बालुवा आदी प्राकृतिक स्रोत हुन् । प्राकृतिक स्रोत अनुसार कुनै व्यक्तिको ownership मा हुन सक्दैन । प्राकृतिक स्रोत सबै नेपालीको फाइदा र सार्वजनिक हित हुने काममा मात्र प्रयोग हुन सक्दछ ।
२. प्राकृतिक स्रोतको सङ्कलन तथा उत्खनन प्रयोग आदी गर्दा विद्यमान प्रचलित कानून अनुसार वातावरणमा कुनै प्रकारको प्रतिकूल प्रभाव नपर्ने गरी मात्र गर्नुपर्नेछ ।
३. कानूनी व्यवस्था अनुसार कुनै योजना, आयोजना वा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने सम्बन्धमा प्रस्ताव तयार गर्नुपर्ने हुन्छ । त्यस्तो प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा वातावरणीय प्रभाव र परीक्षण मूल्यांकन गर्नुपर्ने हुन्छ । यसरी वातावरणीय प्रभाव र परिमाण मूल्यांकन गर्नु भनेको वातावरणलाई असर पार्ने नपार्ने र पार्ने भए त्यस्तो प्रभावलाई हटाउने वा कम गर्ने अध्ययन र मूल्यांकन हो । वातावरण संरक्षण नियमावलीको व्यवस्था अनुसार वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन गर्दा सार्वजनिक सूचना जारी गरी गाँउ विकास समिति वा नगरपालिका वा त्यस क्षेत्रको स्कूल, अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी तथा सरोकारवाला व्यक्ति वा संस्थाबाट सुझाव लिने र उनीहरूको सुझाव अनुरूप प्रस्ताव कार्यान्वयन हुने वा नहुने सम्बन्धमा स्थानीय जनता वा निकायको विशेष भूमिका हुने देखिन्छ । यस्तो कानूनी व्यवस्था नै defective देखिन्छ । यो व्यवस्था फौजदारी मुद्दामा सर्जिमिन गर्ने र सर्जिमिनका भरमा कसैलाई दोषी नठहर्याउने व्यवस्था सरह हो । वातावरण प्रदूषण हुने वा नहुने भन्ने कार्य उल्लेखित निकायका व्यक्तिहरूले दिएको व्यक्तिगत विचार र रायले यकिन र निर्धारण गर्ने विषय होईन । वातावरण प्रदूषण हुने वा नहुने भन्ने कुरा सम्बन्धीत आयोजनाको प्रस्ताव प्राप्त भएपछि नेपाल सरकारको आफ्नो वा कुनै निष्पक्ष विशेषज्ञ जस्तै भू-गर्भविद्, भुगोल विद्, भौतिक शास्त्री, रसायन शास्त्री, वातावरण विशेषज्ञ, जलस्रोत विशेषज्ञ, वन, वन्यजन्तु विशेषज्ञ, तथा अन्य विशेषज्ञ तथा अर्थशास्त्री सहित रहेको टोलीले प्रस्तावको सन्दर्भमा प्रस्ताव कार्यान्वयन हुने स्थलको वैज्ञानिक अध्ययन विश्लेषण गरी प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा वातावरण प्रदूषण हुने वा नहुने एकीन हुने विशुद्ध प्राविधिक विषय हो । तर विद्यमान कानूनी व्यवस्था हेर्दा प्रस्तावक आफैले सार्वजनिक सूचना जारी गरी उल्लेखित व्यक्ति र संस्थाहरूको विरोध वा समर्थनमा प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्दा प्रदूषण हुने वा नहुने निर्धारण हुने कानूनी व्यवस्था नै अव्यवहारीक, अनुपयुक्त र त्रुटीपूर्ण देखिन्छ ।

निसि पञ्च प्रशासक अधिकृत

४. अब यस्ता उद्योग सञ्चालन गर्ने इजाजत दिनु अगाडी सरकार आफैले विशेषज्ञ टोली गठन गरी उद्योग स्थापना गर्न इच्छुक प्रस्तावकको प्रस्तावमा फिल्ड भिजिट समेत गराई प्रतिवेदन लिई सरकारले गठन गरेको टोलिले दिएको राय अनुसार कति हदसम्म बुझा, रोडा, बालुवा झिक्न दिदा वातावरणीय सन्तुलन विग्रदैन त्यति हदसम्म मात्र रोडा, बुझा झिक्न अनुमति दिनु । त्यसरी वैज्ञानिक आधारमा उत्खनन गर्ने कुरा निर्धारण गरी त्यही हद ननाघ्ने गरी मात्र इजाजत दिने, त्यसको अनुगमन गर्ने र इजाजत अवधि समाप्त भएपछि सो क्षेत्रलाई उद्योग स्थापना गर्नेले नै यथास्थितिमा ल्याउने शर्त तोक्नु ।

५. प्रस्ताव कार्यान्वयनमा उद्योग विभागले दर्ता गरी स्वीकृति दिएपछि माथि उल्लेखित विशेषज्ञ सम्मिलित टोलीबाट अनुगमन हुने कानूनी व्यवस्था नै देखिएन । उद्योग सञ्चालन भएपछि विशेषज्ञले नियमित पानीको नमूना लिने, आवाज कस्तिको प्रदूषण भयो जाँचनुपर्ने । आवाजले वनजंगल, वनस्पति र वन्यजन्तुलाई कति प्रभाव पार्यो हेर्ने । उद्योग सञ्चालन गर्दा वन क्षेत्र हेरियो हेरिएन सो केही देखिएन । वायुमण्डलमा धुवाँ र धुलोले कति प्रदूषण गर्यो गरेन, बालुवा, रोडा, ढुङ्गा कति उत्खनन् गर्यो सो पनि हेर्ने आदी केही हुने गरेको देखिएन । तसर्थ यि सबै कुरा उद्योग सञ्चालन कै अवस्थामा नियमित रूपमा विशेषज्ञ टोलीको गठन गरी अनिवार्य अनुगमन गर्नु ।

६. निवेदकको अर्को मुख्य माग ट्रकको क्षमता भन्दा बढी बालुवा, रोडा र ढुङ्गा लोड गरी त्यस्ता Over loaded ट्रकले सडक तथा पुललाई क्षति पुर्याएको कारण यसलाई रोकी पाउँ भन्ने रहेको छ । सो माग जायज माग हो । ठेकेदार वा उद्योगको मालिकले सवारी साधन चलाएकोले सार्वजनिक सडक क्षति गरी त्यसको मर्मतको लागि करदातामा नाजायज भार पार्न हुँदैन । त्यस कारण निम्नानुसार गर्नु :-

(क) यस प्रकार ट्रकमा रोडा, ढुङ्गा, बालुवा overloaded गरी चलाउने कार्यलाई रोक्नको लागि प्रहरी परिचालन गर्नु ।

(ख) जनताको कर तिरेको पैसाले बनेको सडक सबैको साझा सम्पत्ति हो । यस्तो सम्पत्ति रोडा, ढुङ्गा उद्योग सञ्चालन गर्ने केही सीमित व्यक्तिहरूको मात्र आर्थिक फाइदाको लागि चलाएको overloaded सवारी साधनको प्रयोगले हुन गएको सडकको क्षतिको मर्मत गर्न जनतालाई पुनः करको भार बोकाउन हुँदैन । तसर्थ यस्ता रोडा, ढुङ्गा बोकेको सवारी साधनको कारण सडक पुल विग्रन हुँदैन । उद्योग क्षेत्रबाट माल बोकेको truck मुल सडकमा निस्कनु अघि truck को भारी तौलले यन्त्र उद्योग सञ्चालन कर्ताको खर्चमा जडान गर्ने व्यवस्था मिलाई truck को क्षमता अनुसारको माल मात्र छाड्न ।

१३

(ग) यस्तो साझा सम्पत्तिको सडक तथा पुलमा कसैको व्यक्तिगत फाइदाको लागि सो को क्षमता र स्वयं सवारी साधनको क्षमता भन्दा बढी overloaded सवारी साधन चलाउँदा सडक र पुलको क्षति हुने उल्लेखित कारणहरूले गर्दा त्यस्ता overloaded सवारी साधन चलाउन नदीन नेपाल प्रहरीलाई कडा निर्देशन दिनु । साथै त्यस्ता सवारी साधनको बजन जाँच गर्न सडकका मुख्य-मुख्य ठाउँमा जाँच यन्त्र राखी जाँच गर्ने व्यवस्था मिलाई जाँचपास हुने सवारी साधनलाई मात्र सडकमा प्रवेश दिने व्यवस्था मिलाउनु ।

निवेदकको माग बालुवा, रोडा, ढुङ्गा भारत निकासी रोकी पाउँ भन्ने पनि छ । मिसिल हेर्दा नेपाल र भारतसँग भएको सन्धि अनुसार भारत निकासी गरिएको भन्ने देखिन्छ । प्राकृतिक स्रोत प्रकृतिले प्रयोग कै लागि दिएको हो । त्यसकारण राष्ट्र निर्माण र आर्थिक विकासमा प्राकृतिक स्रोतको प्रयोग गरेर वा प्राकृतिक स्रोत निकाल्दा वरपरका अन्य क्षेत्र, बस्ती, सडक, पानीको मुहान, वन, वन्यजन्तु, प्राचिन स्मारक आदीलाई प्रतिकूल असर पर्ने भए त्यसलाई रोक्नुपर्छ । तसर्थ हाललाई रोडा, ढुङ्गा, बालुवा विदेश निकासी गर्ने कार्य रोकी यस अदालतको आदेश अनुसार गठित प्राविधिक समितिले तत्तत् उद्योगबाट बालुवा, रोडा, ढुङ्गा निकाल्न सक्ने क्षमता, आर्थिक लगायत वातावरणीय दृष्टिले सम्भव छ भन्ने प्रतिवेदन दिएमा सो प्रतिवेदन अनुसार मात्र निकासी गर्न दिनु ।

(घ) यस आदेशको प्रयोजनको लागि नेपाल सरकारको सम्बन्धीत निकायको संयोजकत्वमा देहाय बमोजिमको समिति गठन गर्नु :-

१. वातावरण मन्त्रालयको वा वातावरण मन्त्रालयले तोकेको वातावरणविद् संयोजक,
२. भूगर्भ शास्त्री,
३. माइनिङ इन्जिनियर,
४. उद्योग विभागको प्रतिनिधि,
५. स्थानीय निकायको प्रतिनिधि र
६. नेपाल सरकारले तोकेको अन्य सदस्य तथा वातावरणविद् भएको एक समिति गठन गर्नु ।

(ङ) दर्ता नभई संचालन भएको र इजाजत अवधि नाघेका उद्योगहरू तुरुन्त बन्द गर्नु ।

(च) दर्ता भई अवधि ननाघेको संचालनमा रहेको उद्योगले प्रदूषण गरे नगरेको, उद्योग संचालन गर्ने अनुमति दिएको क्षेत्रमा बालुवा, रोडा, ढुङ्गाको क्षमता अर्थात् मात्रा अब कति हो / यकिन गर्ने । यदि अब अरु बढी उत्खनन गर्दा वातावरणीय र भौगोलिक क्षति पुग्ने भएमा त्यस क्षेत्रमा संचालित उद्योग बन्द गर्नु । तर अहिले नै वातावरण प्रदूषण गरिरहेको देखिएमा वा उत्खनन गर्दा वातावरणलाई प्रतिकूल असर पार्छ भन्ने तुरुन्त बन्द गर्नु ।

नियमित प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(छ) अब उपरान्त उद्योग स्थापनाको अनुमति दिदा प्रस्तावकले पेश गरेको प्रस्तावमा संलग्नक पुरा पेश गरेको वातावरण प्रभाव मूल्यांकनलाई यस आदेश अनुसार गठित समितिले पनि आफुले अध्ययन गरी दिएको राय र प्रतिवेदन अनुसार मात्र अनुमति प्रदान गर्नु ।

(ज) बालुवा, रोडा, ढुङ्गा प्राकृतिक स्रोत भएको कारण र संविधानको धारा ३३ (क) अनुसार प्राकृतिक स्रोत राज्यको स्वामित्वको सार्वजनिक सम्पत्ति हो । यस्तो सम्पत्तिमा कुनै एक ठेकेदारले राजस्व बुझाएको भएमा कारोबार गरी ठेकेदारलाई नाजायज फाईदा हुनुहुँदैन । प्राकृतिक स्रोत उत्खनन पछि जमिनलाई यथास्थितिमा छाड्न पर्ने गरी नेपाल पेट्रोलियम ऐन र खानी तथा खनिज पदार्थ ऐन अनुरूप सरकारलाई हुने फाईदाको आधारमा मात्र ठेक्का दिनु ।

(झ) यस आदेश अनुसार गठित विशेषज्ञ समितिको राय प्रतिवेदन र सुझाव अनुसार मात्र बालुवा, रोडा, ढुङ्गा, कसर उद्योग सञ्चालन गर्ने अनुमति दिनु र उक्त समितिको राय प्रतिवेदन सुझाव नआउन्जेल ढुङ्गा र रोडा उद्योगलाई इजाजत नदीनु ।

(ञ) प्राकृतिक स्रोतको अधिकतम सदुपयोग र प्राकृतिक स्रोतको उत्खनन एवं विकास गर्दा हुने प्रदूषण नियन्त्रणमा वातावरण सम्बन्धी ऐन, नियम ज्यादै अपर्याप्त देखियो, यसमा सुधार गर्नु ।

(ट) प्रदूषण मुक्त र स्वच्छ वातावरण प्रत्येक नागरिकको मौलिक हक हो । आजको विश्व वातावरण सचेत विश्व हो । दोस्रो विश्वयुद्ध पछि औद्योगिककरणमा दौडको विश्वले गरेको कोइला, पेट्रोल, डिजेल आदीको खपतले गर्दा प्रदूषण बढेको कारण औद्योगिक राष्ट्रमा सवारी र यातायातको साधनमा विद्युत प्रयोग र कोइलाको सट्टा Nuclear energy तर्फ केन्द्रित छ । नेपालमा पनि प्रदूषणको आफ्नै समस्या छ । नेपालमा औद्योगिक विकासको कारण भन्दा पनि जथाभावी उद्योग सञ्चालनको कारण प्रदूषण बढेको छ । नेपालको वातावरण संरक्षण सम्बन्धी कानून ज्यादै अपुरो देखिन्छ । प्रदूषण रोकथामको नजरमा सरकारमा सीमित छ ।

उद्योग स्थापना गर्न चाहने प्रस्तावकले स्थानीय जनता र निकायहरूसँग सोधी उनीहरूले उद्योग स्थापना गर्न हुन्छ भनेको व्यक्तिगत रायका आधारमा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन पारित हुने र त्यही आधारमा सरकारले इजाजत दिने गरिन्छ । वातावरणीय प्रदूषण भन्नाले ध्वनी प्रदूषण, वायुमण्डलमा धुलो र धुँवाको प्रदूषण, पानीको मुहानहरूमा मानवीय कार्यले गर्दा प्रदूषण, भू-क्षय तथा वन विनास, वन क्षेत्रमा धुलो, धुँवा र आवाजको प्रवेशले वन जंगलमा भएको शान्तिको खलबलीले चराचुरुङ्गी र जनावरमा पर्ने क्षती आदी पर्दछन् ।

यसै गरि वातावरण संरक्षण सम्बन्धी कानून पनि वातावरण प्रदूषणको रोकथाम र नियन्त्रणमा प्रभावकारी हुन सक्ने प्रकृतिको हुनुपर्छ । तर नेपालको वातावरण संरक्षण सम्बन्धी कानूनले सरकारलाई licensing भूमिकामा सीमित राखेको देखिन्छ । सो कानूनले आजको वातावरण

निर्देशा अनुसार प्रस्तावकले तयार पारेको

समस्यालाई cope गर्न सक्दैन । वातावरण सम्बन्धी कानूनमा आवश्यक संशोधन भई Self-contained act, नहुन्जेल र सरकारी निकायहरू अनुगमन गर्न well equipped नहुन्जेल यस अदालतले असाधारण अधिकार अन्तर्गत active role खेल्नुपर्ने हुन्छ । अदालतले आफ्नो संवैधानिक भूमिका निर्वाह गर्न यस अदालतमा एक वातावरण इजलासको गठन गर्ने व्यवस्था हुन आवश्यक छ । त्यसैले वातावरण इजलास को गठन गर्न कानूनी व्यवस्था हुनुपर्ने तर्फ सम्माननीय प्रधान न्यायधिशज्यूलाई जानकारी गराउनु ।

मन्त्रिपरिषद, आर्थिक तथा पूर्वाधार समितिका निर्णय-२०७०/०२/२१

मन्त्रिपरिषद, आर्थिक तथा पूर्वाधार समितीको २०७०/२/२१ गतेका बैठकबाट गठित उपसमितिबाट ढुङ्गा, गिट्टी तथा बालुवा समेतको व्यवस्थापनका सन्दर्भमा महत्वपूर्ण निर्णय भएको छ । सो तय भएको निर्णयहरूबाट अन्य कुराको अतिरिक्त खास गरी देहायका कुराहरू उल्लेख गरिएका छन् :

१. वन क्षेत्रको ढुङ्गा, गिट्टी तथा बालुवा सङ्कलन, ओसारपसार र विक्री वितरणमा विद्यमान वन ऐन, २०४९ र प्रचलित स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ मा देखिएको क्षेत्राधिकारको विवाद व्यवस्थापन गरी नेपाल सरकारको निर्णयनुसार एकद्वार प्रणाली अन्तर्गत ठेक्का बन्दोबस्त गर्ने सम्बन्धमा निम्न अनुसार गर्ने :

क. राष्ट्रिय वनको हकमा जिल्ला अनुगमन समितिले वन क्षेत्र अनुगमन गरी आवश्यकता र औचित्य खुलाई अनुरोध गरेमा प्रचलित वन ऐन बमोजिम वार्षिक रुपमा सङ्कलन गर्ने क्षेत्र, परिमाण, समयावधि र उपयुक्त प्रविधि खुलाई जिल्ला वन कार्यालयले IEE/EIA स्वीकृत गराउनुपर्ने ।

ख. स्वीकृत IEE/EIA प्रतिवेदनमा उल्लेख भए बमोजिमको ढुङ्गा, गिट्टी तथा बालुवा सङ्कलन र विक्री कार्यका लागि सम्बन्धित जिल्ला वन कार्यालयको सिफारिसमा जिल्ला समन्वय समितिले ठेक्का बन्दोबस्त गर्ने ।

ग. वन क्षेत्रको ढुङ्गा, गिट्टी तथा बालुवा उत्खनन् सङ्कलन गर्दा स्वीकृत IEE/EIA प्रक्रिया भन्दा अन्यथा गरे गराएको पाइएमा वन सम्बन्धी कसुरमा सम्बन्धित जिल्ला वन कार्यालयले प्रचलित कानून बमोजिम कारवाही गर्ने । ढुङ्गा, गिट्टी तथा बालुवाका ठेक्का पट्टा सम्बन्धी कसुर भएमा कारवाहीको लागि जि.स.स.लाई अनुरोध गर्ने र त्यस्तो अनुरोधमा जि.स.स.ले कारवाही गर्ने ।

घ. वन क्षेत्र बाहिरको ढुङ्गा, गिट्टी तथा बालुवा उत्खनन् सङ्कलन तथा विक्रीको हकमा प्रचलित कानून बमोजिम जिल्ला समन्वय समितिले गर्ने/गराउने ।

२. ढुवानी गर्दा तोकिएको भन्दा बढी परिमाण बोकी वा न्यून विल काटी बढी सामान उठाएको पाइएमा कानून बमोजिम कारवाही गर्ने ।

मिर्जात प्रभु स्थानीय अधिकारी

मन्त्रिपरिषद्, आर्थिक तथा पूर्वाधार समितिका निर्णय-२०७०/०३/२७

मन्त्रिपरिषद्, आर्थिक तथा पूर्वाधार समितीको २०७०/०२/२१ गतेको बैठकबाट गठित उपसमितिबाट हुङ्गा, गिटी तथा बालुवा समेतको व्यवस्थापनको सन्दर्भमा महत्वपूर्ण निर्णय भएको छ । उक्त निर्णय अनुसार प्राकृतिक स्रोत र साधनको सङ्कलन, उत्खनन् वा दोहन अनियन्त्रित रूपमा नहोस् भन्नाका लागि प्रत्येक जिल्लाले आफ्नो जिल्लाभित्र रहेका प्राकृतिक स्रोत र साधनको आँकलन गरी कुन क्षेत्रबाट कति हदसम्म सङ्कलन, उत्खनन् वा दोहन गर्न सकिन्छ सो विवरण सार्वजनिक रूपमा प्रकाशन गरी त्यसैका आधारमा EIA/IEE गरेपछि मात्र ठेक्का बन्दोबस्त लगाउने व्यवस्था मिलाउने ।

राजमार्ग, खेतबारी, गाउँ, वस्ती, बजार, पुल जस्ता सार्वजनिक ठाउँमा बाढी, पहिरोले थुपारेको हुङ्गा, गिटी, बालुवा, गोग्रान हटाउनुपर्ने भएमा जिल्ला समन्वय समितिले सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय गरी रीतपूर्वक प्राथमिकता साथ हटाई व्यवस्थापन गर्नुपर्ने निर्णय गरिएको छ ।

वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रिज्यूका अध्यक्षतामा बसेको बैठकको निर्णय-२०७०/११/२०

वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रिज्यूका अध्यक्षतामा २०७०/११/२० गते बसेको हुङ्गा, गिटी तथा बालुवाको उत्खनन् तथा नियमन सम्बन्धी बैठकमा महत्वपूर्ण निर्णय भएको छ । सो तय भएको निर्णयहरूबाट अन्य कुराको अतिरिक्त खास गरी देहायका कुराहरू उल्लेख गरिएका छन् :-

१. निकुञ्ज र आरक्षको मध्यवर्ती क्षेत्रबाट हुङ्गा, गिटी, बालुवाको विदेश निकासी बन्द गर्ने ।
२. जैविक विविधताको संरक्षण, जैविक मार्गहरूका व्यवस्थापन तथा जलाधारको संरक्षणबाट तल्लो तटीय क्षेत्रमा पानीको उपलब्धता सुनिश्चित गर्न चुरेका अति संवेदनशील क्षेत्रको पहिचान गरी संरक्षित क्षेत्र/संरक्षित वनका रूपमा विकास गर्ने कार्य वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालयले आरम्भ गर्ने ।
३. चुरे क्षेत्रमा व्यापक रूपमा भईराखेको मानवीय अतिक्रमण र गैरकानूनी बसोबासले समेत समस्यालाई जटिल बनाएको सन्दर्भमा यसरी अनाधिकृत रूपमा बसोबास गर्नेलाई स्थान्तरण प्रक्रिया आरम्भ गरी स्थानीय जनताको जीविकोपार्जनका लागि नयाँ अवसरहरूको सिर्जना गर्ने ।
४. केहि क्रसर उद्योगहरूले मापदण्ड पुरा नगरेका, केही अवैध रूपमा संचालनमा रहेको अवस्था र वातावरणीय, मानवीय संवेदनशीलता र सुरक्षालाई दृष्टिगत गरी २०७१ आषाढ मसान्त सम्मका लागि क्रसर उद्योगका दर्ता बन्द गर्न उद्योग मन्त्रालयल कारवाही अघि बढाउने ।

मन्त्रिपरिषद, आर्थिक तथा पूर्वाधार समितिका निर्णय— २०७०/१२/२०

१. ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा तथा नदी जन्य पदार्थ उत्खनन तथा सङ्कलन तथा ढुवानी प्रयोजनका लागि वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ तथा नियमावली २०५४ बमोजिम के गर्नुपर्ने हो, सो को यकिन गरी प्रस्तावको कार्यसूची तयार गरी यस मन्त्रालय/विज्ञान, प्रविधि तथा वातावरण मन्त्रालयबाट स्वीकृत गराएर मात्र गर्ने, वातावरणीय अध्ययन कार्यको लागि अध्ययन कार्यदलमा geologist, Biologist, Environmentalist, Sociologist लाई विज्ञको रुपमा अनिवार्य रुपमा समावेश गर्ने र स्थलगत रुपमा नै उपस्थित हुने व्यवस्था मिलाउने ।

२. वातावरणीय अध्ययन गर्दा वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ तथा नियमावली २०५४ का अतिरिक्त ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा तथा नदी जन्य पदार्थ उत्खनन तथा सङ्कलन प्रयोजनको लागि EIA/IEE प्रतिवेदनमा स्वीकृत भएको अवस्थामा बाहेक डोजर, स्क्राभेटर जस्ता भारी मेशिन, उपकरण प्रयोग गर्न गराउन पूर्णतः निषेध गर्ने ।

३. स्वीकृत प्रतिवेदन बमोजिमको वातावरण व्यवस्थापन योजना (EMP) कार्यान्वयनको लागि प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिए बमोजिम वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम समावेश गरी कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

४. ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा तथा नदी जन्य पदार्थ उत्खनन तथा सङ्कलन तथा ढुवानी स्वीकृत EIA/IEE प्रतिवेदन बमोजिम भए नभएको सम्बन्धमा नियमित रुपमा अनुगमन, मूल्यांकन गर्ने गराउने र चौमासिक रुपमा त्यसको प्रतिवेदन मन्त्रालयमा पठाउने, प्रमुख जिल्ला अधिकारीको अध्यक्षतामा गठित जिल्ला स्तरीय अनुगमन तथा समन्वय समितिबाट गरिएको अनुगमन प्रतिवेदन कार्यान्वयन गर्ने गराउन र यसको जानकारी मन्त्रालयलाई समेत गराउने ।

५. उत्खनन तथा सङ्कलन स्थलका साइट र परिमाणको नियमित रुपमा जि.स.स. ले अनुगमन गर्नुपर्ने ।

६. उत्खनन तथा सङ्कलन गरिने प्रत्येक स्थानमा उत्खनन तथा सङ्कलन गरिने क्षेत्र, परिमाण, विधि र समय सहितका होर्डिङ्गबोर्ड राख्ने, जि.स.स.ले प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदनको सम्बन्धमा जनचेतना जगाउने र होर्डिङ्गबोर्ड राख्ने, स्वीकृत प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदनको एक/एक प्रति संबन्धित प्रभावित गाउँपालिका र नगरपालिका पठाउने ।

७. उत्खनन/सङ्कलनको अवधि आश्विन—जेठ सम्म र समय सूर्योदय देखि सूर्यास्त सम्म मात्र हुने, दैनिक उत्खनन/सङ्कलनको परिमाण बढीमा ३०० घ.मी मात्र हुने ।

निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकारी

८. नदीको पानी बगीरहेको सतहभन्दा गहिरो हुने गरी उत्खनन् तथा सङ्कलन गर्न नहुने सङ्कलन र ढुवानीको लागि नदीको मार्गलाई नै पहुँच मार्गका रूपमा प्रयोग नगरी छुट्टै पहुँच मार्गको व्यवस्था गर्ने गराउने ।

९. वातावरण संरक्षण प्रयोजनका लागि स्वीकृत भएका सब योजना तथा कार्यक्रमहरू वातावरण संरक्षण विशेष कोष अन्तर्गत राखी सोही बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

निष्कर्ष

प्रस्तावित कार्य तराइको वन भू भागको क्षेत्रमा पर्ने हुनाले वातावरणीय दृष्टिकोणले प्रस्ताव कार्यन्वयन गर्दा सावधानी अपनाउनु आवश्यक देखिन्छ । तोकिएको ठाउँबाट तोकिएको परिमाणमा गिट्टी तथा बालुवा सङ्कलन उत्खनन कार्यले जलउत्पन्न प्रकोप न्यूनीकरण गर्न सहयोग पुग्दछ । बकैया खोलामा थुप्रिएर रहेको बालुवा तथा गिट्टीहरूको सही रूपमा उपयोग गरेमा भौतिक र जैविक वातावरणमा उल्लेखनीय प्रतिकूल प्रभाव नपरेता पनि सिफारिस गरिएका ठाउँ छेउछाउ रहेका वनमा पर्न सक्ने प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्न सकिने र त्यस्ता प्रभावहरू अल्पकालीन, स्थानीय स्तरको र कम महत्व राख्ने खालका हुनाले यस प्रतिवेदनमा सिफारिस गरिएका न्यूनीकरणका उपायहरू होसियारी पूर्वक अवलम्बन गरेमा प्रस्ताव कार्यन्वयन गर्न कुनै प्रकारको कठिनाई हुदैन । प्रस्तावको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि डिभिजन वन कार्यालय, नगरपालिका, वडा र स्थानीय बासिन्दाहरूको सक्रिय सहभागितामा गरिने उत्खनन, अनुगमन तथा प्रभाव विश्लेषणले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्नेछ । त्यसैले प्रस्ताव कार्यन्वयन गर्दा कहाँबाट, कति परिमाणमा, कुन समयमा, कति अवधिसम्म, कस्ता औजारहरूको माध्यमबाट बालुवा तथा गिट्टी सङ्कलन तथा उत्खनन गर्ने हो सो को विवरण सहितको जानकारी बोर्ड प्रस्तावित क्षेत्रमा राखी प्रस्ताव कार्यन्वयन गरिने छ ।

यस बाहेक सम्भावित प्रतिकूल प्रभावहरूलाई न्यूनीकरण गर्दै दीगो श्रोत व्यवस्थापन पक्षहरूमा ध्यान दिईने छ ।

बकैया खोलाको नदी जुन्य पदार्थ उत्खनन/सङ्कलन

सन्दर्भ सामग्रीहरू

नेपालको संविधान

वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६

वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७

डुङ्गा गिट्टी बालुवा उत्खनन बिक्री तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड २०७७

केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग (२०११), राष्ट्रिय जनगणना

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४

संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि, २०७९

संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयका GIS नक्शाहरू

नापी विभागका नक्शाहरू

अनुसूची

१. स्वीकृत कार्यसूची
२. आयोजना स्थान र आयोजनाको नक्शा
३. सूचनाहरू / सूचना टाँसको मुचुल्का/ सार्वजनिक सुनवाइको माइन्ड्युट
४. आयोजना स्थानका तस्विरहरू
५. उत्खनन स्थलमा राख्नु पर्ने सूचना पाटीको नमूना

५/५/२०७३

अनुसूची १ : स्वीकृत कार्यसूची

कोस नं ०४१-४२००१२

मधेश प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
जयपुरधाम, धनुषा

पत्र संख्या- ०८६/०८३

चसानी नं. ४९६

मिति- २०८२/०८/११

विषय: प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणको कार्यसूची (ToR) स्वीकृति सम्बन्धमा ।

श्री कोल्ही नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, निजगढ, चारा ।

श्री कोल्ही नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, निजगढ, चाराको प.स. २०८२/८३ च.नं. ८३४ मिति २०८२/०६/२९ पवानुसार जिल्ला चारा, निजगढ नगरपालिकाको क्षेत्र भएर खाने लाल चक्रेका खोला क्षेत्रबाट दियो एब वातावरणमैत्री तरिकाले नविविन्न पदार्थहरु बुझा, गिट्टी तथा बालुवा उत्खनन तथा संकलन गर्ने उद्देश्य रहेको श्री कोल्ही नगरपालिका, चाराको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तयार गर्ने प्रयोजनको लागि कार्यसूची (ToR) तयार गरी स्वीकृतिको लागि पेश भएकोमा प्रचलित कानूनको पूर्ण पालना हुने गरी यस मन्त्रालय (प्रदेश सचिबस्तर) को मिति २०८२/०८/११ गतेको निर्णयानुसार स्वीकृत भएको जसको अनुरोध छ । साथै स्वीकृत कार्यसूचीको प्रमाणित प्रति १ (एक) र सकल फाइल तार्हो कार्यालयमा किर्ना पठाईएको छ ।

(श्रेष्ठ कायस्थ)

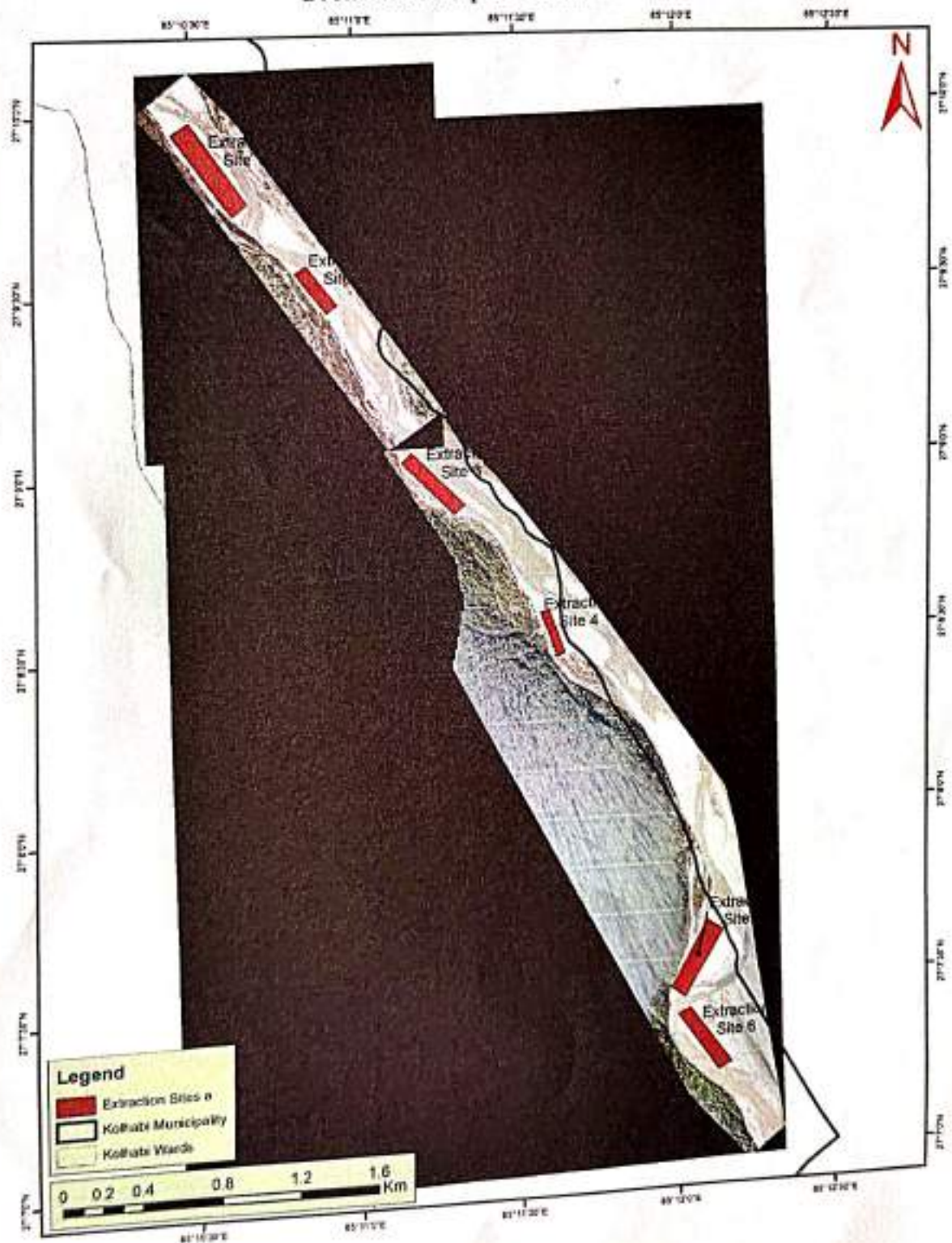
महापाखा प्रमुख

महाराजगढ

अध्यक्ष: श्री दिग्विजय वन कार्यालय, चारा, सिमरा

अनुसूची २ : आयोजना स्थान र आयोजनाको नक्सा

Drone Shot Map of Extraction Sites

अनुसूची ३ : सूचनाहरू/ सूचना टाँस र सिफारिस पत्रहरू/ सार्वजनिक सुनुवाईको माइनुट

नदिजन्य पदार्थ उत्खनन् तथा सङ्कलन कार्यका लागि प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धि सार्वजनिक सुतवाङ्को सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०८२/०८/२०

मधेश प्रदेश द्वारा जिल्हाको कोहलवी नगरपालिका वडा नं. २ भित्र बग्ने साल बकैया खोलाको विभिन्न क्षेत्रबाट गिट्टी र चामुवा उत्खनन तथा सङ्कलन कार्यका लागि वातावरण संरक्षण ऐन, २०७३ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७३ र कोहलवी नगरपालिकाद्वारा जारी कोहलवी नगरपालिका सीधप्त वातावरणीय अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण कार्यविधि, २०७९ अनुसार प्रस्ताव क्षेत्रको स्थानीय र प्रस्तावसँग सरोकार राख्ने सरोकारवालाहरूसँग अन्तरक्रिया गर्न सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने प्रावधान बमोजिम निम्न लिखित स्थान र समयमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम आयोजना हुने भएकाले उक्त कार्यक्रममा उपस्थित भई आफ्नो अमूल्य राय-सुझावहरू विनू हुन अनुरोध गरिन्छ ।

सार्वजनिक सुनवाई होने स्थान, मिति र समय

मिति	स्थान	समय
२०८२/०८/२५ (बिहवार)	कोहलवी नगरपालिकाको कार्यालय	दिउँसो २ बजे

सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम

आज मिति २०८२/०८/२५ गते, बिहिबार कोल्हवी नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय प्रस्तावक मधेश प्रदेश वारा जिल्लाको कोल्हवी नगरपालिकाको क्षेत्राधिकार तथा वन क्षेत्र भित्र यान्त्रिक यकैया नदीको विभिन्न वगर क्षेत्रबाट हुँदा गिट्टी र बासुवा उत्खनन तथा सङ्कलन कार्यका लागि प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण सम्बन्धी कार्य गर्ने शिलसिलामा वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६, वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ तथा कोल्हवी नगरपालिकाको संश्लिष्ट वातावरणीय अध्ययन तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि, २०७९ बमोजिम निम्न मिति, स्थान र समयमा सुझाव संकलनको लागि सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम राखी देहायबमोजिमका राय सुझाव संकलन गरियो।

मिति: २०८२/०८/२५ गते, बिहिबार

स्थान: कोल्हवी नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, कोल्हवी

समय: २:०० बजे

उपस्थिति

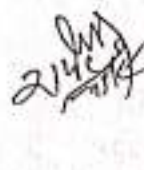
क्र.सं.	नाम	पद	ठेगाना	हस्ताक्षर
१.	राम प्रसाद चौधरी	नगर प्रमुख	कोल्हवी नगरपालिका	
२.	लक्ष्मी कुमारी चौधरी	नगर प्रमुख	" "	
३.	पितामह लुइटेल्	प्र.प्र.म.		
४.	वाइल लम्हाल्	वन अधिकृत	कोल्हवी स्वामिनी	
५.	लिङ्गा साह	जमदार	" "	
६.	शत्रुघ्न चौधरी	का.अध्यक्ष १	कोल्हवी नगर	
७.	दुर्गा लम्हाल् प्रेम्ण	का.अध्यक्ष २	" "	
८.	छिमुन लम्हाल् चौधरी	का.अध्यक्ष ३	" "	
९.	विष्णु गौतली	का.अध्यक्ष ४	" "	
१०.	सुरेन्द्र प्रसाद चौधरी	ले.म.	" "	

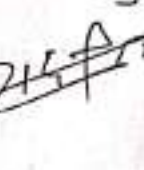
क्र.स.	नाम	पद	ठेगाना	हस्ताक्षर
११.	शत्रुघ्न अचार्य	शत्रुघ्न अचार्य	डेल्फी नगरपालिका	पुष्प
१२.	गणेश प्रसाद चौधरी	प्रान्ति प्रमुख	"	गुरु
१३.	गिरीलाल साह	गिरि अचार्य	"	गिरी
१४.	दिनेशप्रसाद चौधरी	सरसफेद प्रमुख	"	सफेद
१५.	लोकनाथ भौली	लोकनाथ प्रमुख	"	लोक
१६.	रामप्रसाद चौधरी	रामप्रसाद चौधरी	डेल्फी नगरपालिका	राम
१७.	शमान्नी चौधरी	शमान्नी चौधरी	"	शमान्नी
१८.	सोनिता चौधरी	सोनिता चौधरी	"	सोनिता
१९.	संजिव सुब्बा	सुब्बा प्रमुख	"	संजिव
२०.	रामजगत प्रसाद	गिरी प्रमुख	"	राम
२१.	रंजित चौधरी	रंजित चौधरी	"	रंजित
२२.	सुवर्ण सुब्बा	सुवर्ण सुब्बा	मुसुङ्गु आ. वि.	सुवर्ण
२३.	शिव चौडेल	का.प्रमुख	कोल्होनी न.पा.	शिव
२४.	वि.व. साह	गणेश	कोल्होनी न.पा.	वि.व.
२५.	पुष्प प्रसाद महता	प्रधान	डेल्फी - १	पुष्प
२६.	राजेश्वर पाण्डे	दीर्घा लक्ष्मी	न.पा. न.पा. ४	राजेश्वर
२७.	बलराम प्र. मियाँ	दमकल चौधरी	कोल्होनी न.पा.	बलराम
२८.	रामचन्द्र चौधरी	स. क. क.	कोल्होनी न.पा.	राम
२९.	राम प्रसाद साह	गिरि प्रमुख	कोल्होनी न.पा.	राम
३०.	जोशी प्रसाद साह	गिरि प्रमुख	"	जोशी
३१.	रवली चौधरी	रवली चौधरी	"	रवली

क्र.स.	नाम	पद	ठेगाना	हस्ताक्षर
४७.	मानु मोहरी	सहस्रिणी	अगली १०॥	मानु
४८.	निलग मोहरी	सहस्रिणी	"	निलग
४९.	मुनिगहन चौधरी	सहस्रिणी	"	मुनिगहन
५०.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
५१.	मिरा कुमारी चौधरी	सहस्रिणी	"	मिरा
५२.	रमेश चौधरी	सहस्रिणी	"	रमेश
५३.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
५४.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
५५.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
५६.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
५७.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
५८.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
५९.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
६०.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
६१.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
६२.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
६३.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
६४.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
६५.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
६६.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
६७.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
६८.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
६९.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल
७०.	बाबुलाल चौधरी	सहस्रिणी	"	बाबुलाल

રાય સુધાણ

૧. રૂબરૂનું તથા હાંતરણ કાર્ય વાતાવરણને ત્રી તરફથી
ગોળિયું પડે.
૨. વન દોષના પરિ રૂબરૂનું દોષના વિનિમય વન કાર્યનું
સહકાર ગોળિયું રૂબરૂનું તથા હાંતરણ ગોળિયું પડે.
૩. દાહગાદી ગોળિયું વન દોષના તપને ગોળિયું પડે,
વિનિમય વન કાર્યનું હોય સમજવું ગોળિયું પડે.
૪. રૂબરૂનું ગોળિયું દાહગાદી ગોળિયું પાંચેથી નાંખીને
પાંચેથી હાંતરણ ગોળિયું પડે.
૫. હુવાની વાઈ ગોળિયું તમારેથી હોય પુ-સાકુન હોય.
૬. વાતાવરણ અનુગમન કાર્યના વિનિમય વન કાર્યનું
તથા સહકારના નિવાસ હોય સમજવું ગોળિયું પડે.

मधेश प्रदेश बारा जिल्लाको कोल्हवी नगरपालिकाको क्षेत्राधिकार भित्र बग्ने बकैया नदीको विभिन्न बगर क्षेत्रबाट दीगो रुपमा गिट्टी र बालुवा उत्खनन् तथा सङ्कलन कार्यका लागि प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना

प्रकाशित मिति २०८२/०८/२८

मधेश प्रदेश बारा जिल्लाको कोल्हवी नगरपालिकाद्वारा निम्न बमोजिमको प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्ने लागिएको छ ।

प्रस्तावकको नाम र ठेगाना	कोल्हवी नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, कोल्हवी, बारा फोन नं. ०५३-४१०११५, ईमेल: kolhvinagar2071@gmail.com वेब: www.kolhabimun.gov.np
प्रस्तावको व्यहोरा	कोल्हवी नगरपालिकाको क्षेत्राधिकार भित्र बग्ने बकैया नदीको विभिन्न बगर क्षेत्रबाट दीगो रुपमा गिट्टी र बालुवा उत्खनन् तथा सङ्कलन
प्रभाव पर्ने सक्ने जिल्ला/न.पा.	बारा जिल्ला/ कोल्हवी नगरपालिका वडा नं. २

यसि उल्लिखित प्रस्तावको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण सम्बन्धी प्रतिवेदन तयारी गर्ने क्रममा सो क्षेत्रहरूको प्राकृतिक भौतिक प्रणाली, जैविक प्रणाली, सामाजिक प्रणाली, सांस्कृतिक प्रणाली र आर्थिक प्रणालीबीच के कस्तो प्रभाव पर्दछ भनी यकिन गर्ने कोल्हवी नगरपालिका वडा नं. २ तथा त्यस क्षेत्रका विद्यालय, अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी तथा सरोकारवाला व्यक्ति वा संस्थाको लिखित राय सुझाव लिन आवश्यक भएकोले यो सार्वजनिक सूचना प्रकाशन भएको मितिले ७ (सात) दिनभित्र निम्न ठेगानामा आई पुग्ने गरी लिखित राय सुझाव उपलव्ध गराई दिनु हुन अनुरोध गरिन्छ ।

राय सुझावको लागि पत्राचार गर्ने ठेगानाहरु:

प्रस्तावकको नाम र ठेगाना	कोल्हवी नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, कोल्हवी, बारा फोन नं. ०५३-४१०११५, ईमेल: kolhvinagar2071@gmail.com वेब: www.kolhabimun.gov.np
प्रामाणिकताको नाम र ठेगाना	ग्रेट हिमालयन रिसर्च एण्ड कन्सल्ट प्रा. लि. बानेश्वर, काठमाण्डौ, फोन नं. ९८५१२०३४५३, ९८०१८४८८९३ ईमेल ghrc018@gmail.com

निजगढ नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

पत्र संख्या: २०८३/८३

च.सं.: २१०१

फोन नं.: ०३१-५५०२००९

मिति: २०८२/१२/०३

श्री कोल्हवी नगरपालिका
कोल्हवी - १, धारा १

विषय: सहमति सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत विषयका सम्बन्धमा तहोत पालिकाको चसानी नम्बर २१९० मिति २०८२/११/१५ गतेको प्राम पत्रानुसार यस नगरपालिका अन्तर्गत बकैया पुलको दक्षिणी भागमा अवस्थित रहेको बकैया नदीबाट नदीजन्य पदार्थ दहतर बहतर उत्खनन, सङ्कलन तथा निकासी गर्ने प्रयोजनका लागि प्रारम्भिक बातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयार भई स्वीकृतिका लागि श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालय धनुषमा पेश भएकोमा, श्री वन तथा वातावरण मन्त्रालयको पत्रबाट दृढबटै स्थानीय तह (निजगढ नगरपालिका र कोल्हवी नगरपालिका) बीच सहमति लागू गरिएको पत्रको व्यहोरा अवगत भयो । उक्त पत्रानुसार निजगढ नगरपालिका र कोल्हवी नगरपालिकाको आ-आफ्नो क्षेत्राधिकार बिच रहेको बकैया नदीमा नदीजन्य पदार्थ उत्खनन, सङ्कलन तथा निकासी कार्यका लागि दृढबटैस्थानीय कुनै किसिमका सीमा विवाद नरहेको व्यहोरा जाणकारीका साथै आ-आफ्नो क्षेत्राधिकार बिचको क्षेत्रमा नियमानुसार प्रारम्भिक बातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन स्वीकृतिका लागि सहमति प्रदान गरिएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

श्री वडा जी
३१.०१.२०८३
०३/१२/२०८२

सुप प्रसाद गौतम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
उपस्थित
सुप प्रसाद गौतम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

नियमावली अनुसार
मिति: ०३/१२/२०८२
२५६६

www.nijagadmun.gov.np, nijagadmun@gmail.com

निजगढ नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

पत्र संख्या: २०८२/०८३

च.नं.: १०९१

फोन नं.: ०३३-२५०१००

मिति : २०८२/०८/२६

श्री कोल्हवी नगरपालिका
कोल्हवी - १, बारा ।

विषय : सहमति सम्बन्धमा ।

प्रस्तुत विषयका सम्बन्धमा तहसील पालिकाको चलायती नम्बर १४०० मिति २०८२/०८/२६ गतेको प्रसन्न पत्रानुसार तहसील पालिका क्षेत्रभित्र बस्ने नदिजन्य पदार्थ उत्खनन् तथा विक्रीका लागि आवश्यक पर्ने प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयारी तथा नदिजन्य पदार्थको उत्खनन् एवम् निकासी गर्दा सीमामा रहेको पालिकाको सहमति आवश्यक पर्ने व्यवस्थानुसार निजगढ नगरपालिका र कोल्हवी नगरपालिकाको सीमामा पर्ने लाल बकैया खोलाको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण प्रतिवेदन तयारी तथा नदिजन्य पदार्थको उत्खनन् एवम् निकासी कार्यका लागि आकर्षित हुने प्रचलित ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधिहरूको अधिनमा रहि नियमानुसार गर्ने गरि सहमति प्रदान गरिएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

श्री प्रसाद मोतम
निजगढ नगरपालिका
शाख प्रमुख
२०८२/०८/२६

सुप्री प्रसाद मोतम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सुप्री प्रसाद मोतम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
उपस्थित

कोल्हवी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
बाराको बजार
महानगरपालिका
तहसील नं. १०९१
च.नं. १०९१

पत्र संख्या: ०८२/०८३ योजना

पत्रांश नं. १०३६

[illegible]

૭. નરીકામ પદાર્થ દુકામી ગમે દુકામી અપ્રત્યક્ષે પુર્ણસ્થાને ધોળે ન્યાગ્રુ થયે ।

८. उता नरी/पोताको प्रतिवेदनका सर्वप्रथम वन ऐन २०७१, संशोधन वन विनियम २०७१, मध्या वन विनियम २०७१ तथा मध्या वन विनियम २०८१ एवं अन्य सम्बन्धित कानून कार्यविधि लागू गरि उपलब्ध हुनु पर्ने ।

૧. ડાંગરમાં લેવા જાય તેવી બધી જાતનાં શાકભાજીની વાવણી કરવાને અગાઉ જાણીતા અને સારા ગુણવત્તાવાળા પાકો ઉત્પન્ન કરવા માટે આ પ્રકારના કાર્યક્રમો ચલાવવા જરૂરી છે.

૧૦. શ્રાવણ સર્વોત્કર્ષ/પોતાના વન સ્થાન વિષય પોતેએ જોયેલા વૈરાગ્ય વાર્તા સમજાવે/ આશ્રય વાર્તા વૈદિક વિધિના સંરક્ષણને કહેવાતીતાલકાર્તા જેવાં તિનુપ્ત શુદ્ધ આશ્રય વાર્તાઓ જોવા મળે છે. આવામાં વિશાળ કથા વર્ણનમાંથી આશ્રય વાર્તાની કાર્ય સંપાદન પુર્ણ થાય છે. વિશાળકથાનાં વ્યવસ્થા ગણતરી અને સ્વચાલક દ્વારા છે.

११. पैसात ताज्यात, प्रेसा ताज्यातही तबीयत बराबरीत निर्वात राख्येस हर्ष वचने उज्ज्वल ह्नुवें ।

११. नेपाल सरकार/ प्रदेश सरकारले पाठ्य पुर्ण एउटा बालक बालिकाको अभिभावक सम्बन्धित छात्राका नाममा गर्नुपर्नेछ ।

13. ગતીશીલ વસ્તુના સંચાલન દ્વારા પદ્ધતિ, શ્રી એલિયસ સંકલન નહીં તેજ, શરીરો વચ્ચે તેજ જટિલ થી રીડી વચ્ચે અભિવ્યક્તિ થાય છે ।

14. નીચેના અર્થ સમજાવ/ જાણત વિધીમાં સમાવેશ દો આ મેળિય, કુલ અવધાનમાં અર્થસમીપ પ્રયોગ દુનિ ર કુલ અવધાન મેળિયનો પ્રયોગ દુનિ રજા ઉત્તોષ કન પવે ।

१३. नदीजन्य अवशेष एकत्रित तथा व्यवस्थापन कार्य River bed and river silt कार्य व्यवस्था एसी नहीं, घातकों के बर्तन भागवाट नदीजन्य अवशेष एकत्रित एवं सफाई, प्रतिदिन रूपसे होतु हैं।

१६. उल्लेखित नदी/खोलाको अवस्थित तीरमा स्थानीय परिसर माथ उल्लेख गर्ने मर्मकोमा सो सबै खोलाको बहाव तीर कम्तीमा पाताल सिमाना सम्मको सम्पूर्ण परिसरमा अवस्थित क्षेत्र रहेको उल्लेख हुनु पर्ने ।

૧૭. અનુસૂચિત રાજ્યવાસીઓને કાર્યે વર્ગીકૃત કરીને પ્રશ્નચિન્હ હેઠળે સંપર્કરૂપિયતામાંથી ન્યાયલેખિત તરફને સમ્બોધન કરુ ખર્ચે

૧૮. દેવદાસનગિરી થન શેષમા અગ્ર થા જ્ઞાન જ્ઞાનિ ધૈન મ્હનિ મ્હનમથ મ્હનુરે ।

11. जनक संजयन पाटको डिभि.एन. सेन्ट्रल सहितको दल बना सम्प्रेषण गरी वृषभ बोई छुपे । छोलको नदीमथ पदार्थ सजजन भई छोटा किछपपट भन्दा छोटाको नदीमथ पदार्थ छोलको पौडाईलाई तीन भाग लगाई छोलको दुवै छेउम एक/एक भाग छोडी बीचको एक भागबाट गन्ध सजजन गर्ने पद्धतमा फिर्ता गर्ने

१०. वह नियमवली, १०७१ को नियम १० को उप-विषय ५ अनुसार "उत्पि वन क्षेत्रविषय वाले नदीबट नेपाल सरकारले नेपाल सरकारले नेपाल सरकार गरी तीर्थको मर्यादा र नियमविधि" अर्थात् एही कानूनको अन्तर्गत छिमेकी देशको सीमाको

१५/३/७९
निर्वाकल वि. अधिकारी

ગુજરાત પ્રદેશ સરકાર
વન સંરક્ષા, વાણીજ્ય અને પર્યટન
શ્રેણી સંરક્ષા નિયંત્રણ પ્રાધાન્ય
ડિભિજન વૃક્ષ કાર્યાલય
વારા સિમરા

વન સંખ્યા - ૦૮૨/૦૮૩ પોરબા

પત્રાવી નં - ૧૦૩૬

વનિચ્છેદન દુર, મિટી વા ચણુશ માન્યકિત દિભિજન વન કાર્યાલયને તિત્તરિયામ કલ્પકિત રખાવિય મારને ચુરત પ્રકિતપદ્ધતિને માન્યમચટ સરતર ૧ વિધી વિતરણ તર્વ સરનેણ અને ઉચ્છેદન દુરને ।

૨૧. વરીચ્છેદન પદ્ધતિને મુનતમ મુખ્ય વન નિયંત્રણી, ૨૦૭૧ ને અનુકુળિ ઢાંગા માન્યકિત દુરને ।

પ્રકૃતિક શ્રેણીક સંધેતક વર્તિ મારને કલ્પકિત

૧. સરતરક કલ્પકિત

૧. વરીચ્છેદન પદ્ધતિને મ્યરકિત સરતર દુર ચરીમે ઘાત મુલક મર્તિ વરી કિતારમે વનરોપના કટાન દુરે સંચરત કલ્પ દુરે ।
૨. વરીચ્છેદન પદ્ધતિ સરતરક કલ્પકિત દુર વતિકા સચરતમે મર્તિક સરતર વિર્યક કરીક સરતર દુરે ।
૩. વેરકાપીમે મુનત મર્તિ રખાવિય અધિક તમા મેરિત ઓમરતારી કલ્પકિત અધાર વરુને ।
૪. રખાવિય અધાર માર્તરક વરુ મર્તિ વેરતમે અધારના વરુ દુરે ।

૨. વનકલ્પકિત કલ્પકિત

૧. વરીચ્છેદન પદ્ધતિને અધારકિત સરતર દુર વરીમે ઘાત વરીચ્છેદન મર્તિ વરી કિતારમે વનરોપક કટાન મર્તિ વન કિતાર દુરે ।
૨. અધારકિત રખાવિય મેરિત ઓમરતારી કલ્પકિત દુર વરીમા રોકેકે વનરોપકે વીચન પ્રકુપામ અરોપ કલ્પકિત દુરે ।
૩. મોપા લેન્ડેર દુરની સચરતે સરતરકે અધાર કલ્પ દુરે ૧ વરીચ્છેદન માર્તર સચરતકે વીચન પ્રકુપામ પ્રકિતક અધાર વરીચ્છેદન ।
૪. વરીચ્છેદન પદ્ધતિને અધારકિત સરતર દુર ચરીમે શ્રેણીક કલ્પ મર્તિ વાતર સચરતકે વીચનમુલકે વીચન વરતમા પ્રકિતક કલ્પકિત વરુને ।
૫. દુરની સચરતકે કલ્પકિત દુરે લેત, વિચ, હુરિકેન્ડ મર્તિ મેરિત વરીચ્છેદન મુનત દુર મારે ૧ વરી પ્રકુપા દુરે ।

સંકલ્પ

વી વોનમી વન દિભિજન વન કાર્યાલય, ઓમરતારી વાઘા: કાર્તરકિત મુનતારીક ઉપકિત દુર દુર ।

વી તલપાટી સર દિભિજન વન કાર્યાલય, તલપાટી વાઘા: કાર્તરકિત મુનતારીક ઉપકિત દુર દુર ।

રાજકિતિયાર ગત
દિભિજન વન કાર્યાલય

प्रतिबद्धता पत्र

म प्रस्तावक यस पत्रमार्फत देशावका सर्वै शर्तहरू पूर्ण रूपमा पालना गर्ने र गराउने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दै यो प्रतिबद्धता पत्रमधेश प्रदेश सरकार, वन तथा वातावरण मन्त्रालय, जनकपुरधाम, धनुषामा पेश गर्दछु।

प्रतिबद्धता विवरणः

1. आयोजनाको निर्माण कार्य गर्दा तोकिएको मापदण्ड अनुसार नदिको दुवै किनारामा बफर जेज छाड्नु पर्ने।
2. वन, वन्यजन्तु र नदि प्रणालीमा आधारित पारिस्थितीय प्रणालीमा प्रतिकूल असर गर्ने छैन।
3. उत्खनन/संकलनका कारण तल्लो तटिय जमीनको पुर्वाधार, कृषीवाली हानी पुर्‍याउने छैन, पुर्णमा उचित क्षतिपुर्तीको व्यवस्था गर्ने छु।
4. नदिजन्य पदार्थको संकलनबाट नियमानुसार प्राप्त हुने रोयल्टी मधेश प्रदेश र पालिकामा ८०:२० को अनुपातमा छुटपाई समयमै दाखिला गरिने छ।
5. पानीको गुणस्तर, बहाव, जमिनको पानीको सतह (Ground water table) घट्ने गरि संकलन कार्य गरिने छैन।
6. संकलन गरिएको नदिजन्य पदार्थलाई उचित स्थानमा धाटगद्दी गरेपछी मात्र बिक्रि वितरण गरिने छ।
7. वन क्षेत्रबाट नदिजन्य पदार्थ संकलन गर्दा डि.ब.का. को सहमती र सिफारिसमा गरिने छ।
8. स्थानिय अनुगमन समिति, जिल्ला एवं प्रदेश स्तरीय अनुगमन समितिको निर्देशनको पुर्ण पालना गरिने छ।
9. कार्ययोजना र प्रतिवेदनले औल्याएको स्थानमा तोकिएको विधी प्रक्रिया अपनाई तोकिएको परीमाण को नदिजन्य पदार्थ संकलन गरिने छ।
10. संकलन प्रक्रिया प्रचलित कानून बमोजिम अगाडी वडाई निर्णय मुताबिक गरिने छ।
11. संकलन उत्खनन क्षेत्रको पुनरोत्थान (Site Rehabilitation) को व्यवस्था EPM बमोजिम गरिने छ।
12. वातावरणीय र सामाजिक सुरक्षाका मापदण्ड र सिद्धान्तको पुर्ण पालना गरिने छ।

माथि उल्लेखित सर्वै शर्तहरूको पूर्ण पालन गर्नेछु नगरेवा नगराएको खण्डमा प्रचलित ऐन, नियम र कार्यविधिअनुसार हुने छ।

प्रस्तावकको विवरणः

प्रस्तावकको

नाम

ठेगाना

सम्पर्क नम्बर

ईमेल ठेगाना

हस्ताक्षर

कोल्हवी नगरपालिका

कोल्हवी-१, बारा

०२३४९०९९५

Kolhvingar2021@gmail.com

राम प्रसाद चौधरी
नगर प्रमुख

आयोजनाको विवरणः

आयोजनाको नाम

ठेगाना

सम्पर्क नम्बर

ईमेल ठेगाना

कोल्हवी नदीको पारिस्थितिक
वातावरणीय परीक्षा प्रतिवेदन

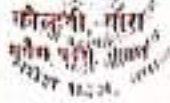

२०७०/०५/२६

राम युगल साह
नदि कार्यकारी अधिकारी

कोल्हवी नगरपालिका
१ नं. वडा कार्यालय

प.सं. : २०८२/०८२

च.सं. : ८०८

मिति : २०८२/०९/०३

विषय : राय सुझाव सहित सिफारिस गरिएको बारे ।

भी मधेश प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
जनकपुरधाम, प्रनुषा, नेपाल ।

प्रस्तुत विषयमा मिति २०८२/०८/२० गते "मध्याह्नक दैनिक प्रबिकामा" प्रकाशित सार्वजनिक सूचना अनुसार मिति २०८२/०८/२५ गते भएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम र मिति २०८२/०८/२८ गते "मध्याह्नक दैनिक प्रबिकामा" प्रकाशित राय सुझाव सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना अनुसार वारा जिल्ला कोल्हवी नगरपालिका क्षेत्रभित्र पर्ने ताल बर्हैया खोला क्षेत्रबाट दिगोरूपमा डुहा, गिह्री, बालुवा र ग्राभेलका संकलन तथा उत्खनन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी विषयको प्रस्तावबाट यस क्षेत्रमा निम्नानुसारको वातावरणीय प्रभाव पर्न जाने देखिन्छ ।

क) सकारात्मक प्रभाव : स्थानीयमा रोजगारीको क्षृंण, सिप, प्रवाह तथा अभिवृद्धि, व्यापारका अवसरहरू क्षृंण हुने, खोला आफ्नो प्राकृतिक बहावमा बग्ने विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता हुने, स्थानीय तहको राजस्वमा वृद्धि, पहुँच मार्गमा वृद्धि हुने ।

ख) नकारात्मक प्रभाव : सामान्य ध्वनि र नायू प्रदुषण हुने ।

उल्लेखित प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक प्रभाव न्यून गर्ने वातावरणीय व्यवस्थापनको योजना कार्यान्वयन गर्दा उल्लेखित प्रस्तावको सकारात्मक प्रभाव बढी देखिएकोले उल्लेखित प्रस्ताव निम्न आधारमा कार्यान्वयन गर्न मिल्ने व्यहोरा उल्लेख गरी यो सिफारिस गरिएको छ ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न मिल्ने आधार

१. स्थानीय जनताले रोजगारी पाउने ।
२. स्थानीय स्तरमा सस्तो मूल्यमा दिगो रूपमा पूर्वाधार निर्माणको लागि नदीजन्य डुहा, गिह्री, बालुवा र ग्राभेल उपलब्ध हुने ।
३. पालिकाको राजस्वमा वृद्धि हुने ।
४. आर्थिक गतिविधि बढ्ने जस्तै गर्दा गरिबी ग्युनिकरणमा टेवा पुग्ने ।
५. नदीजन्य पदार्थको दिगो एवं वैज्ञानिक व्यवस्थापन हुने ।

.....
२०८० ८/३
सिफारिस दिने
वडा कार्यालय

कोल्हवी नगरपालिका
२ नं. वडा कार्यालय

नमोया सारा
मधेश प्रदेश, नेपाल
२०८२/०८/२५

प.सं. : २०८२/०८/२५

प.नं. : ५९९

मिति: २०८२/०९/०३

विषय : राग सुझाव सहित सिफारिस गरिएको बारे ।

श्री मधेश प्रदेश सरकार
वन तथा जलवायु मन्त्रालय
जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल ।

प्रस्तुत विषयमा मिति २०८२/०८/२० गते "महानगर वैज्ञानिक पत्रिका" प्रकाशित सार्वजनिक सूचना अनुसार मिति २०८२/०८/२५ गते भएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम र मिति २०८२/०८/२८ गते "महानगर वैज्ञानिक पत्रिका" प्रकाशित राग सुझाव सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना अनुसार वारा निल्ला कोल्हवी नगरपालिका क्षेत्रभित्र पर्ने हाल नकैला खोला क्षेत्रबाट दिगौरूपमा डुहा, गिरी, बालुवा र ग्रभेलका संकलन तथा उत्खनन कार्यको प्रारम्भिक नातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी विषयको प्रस्तावकट यत् क्षेत्रमा निम्नानुसारको नातावरणीय प्रभाव पर्ने जाने देखिन्छ।

क) सकारात्मक प्रभाव : स्थानीयमा रोजगारीको क्षृण, सिप, प्रवाह तथा अभिवृद्धि, व्यापारका अवसरहरू क्षृण हुने, खोला आफ्नो प्राकृतिक बहावमा चर्ने, विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता हुने, स्थानीय तहको राजस्वमा वृद्धि, पहुँच मार्गमा वृद्धि हुने ।

ख) नकारात्मक प्रभाव : सामान्य ध्वनि र बायु प्रदुपण हुने ।

उल्लेखित प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक प्रभाव न्यून गर्ने नातावरणीय व्यवस्थापनको योजना कार्यान्वयन गर्दा उल्लेखित प्रस्तावको सकारात्मक प्रभाव बढी देखिएकोले उल्लेखित प्रस्ताव निम्न आधारमा कार्यान्वयन गर्ने मिल्ने व्यहोरा उल्लेख गरी यो सिफारिस गरिएको छ ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्ने मिल्ने आधार

१. स्थानीय जनताले रोजगारी पाउने ।
२. स्थानीय स्तरमा सस्तो मूल्यमा दिगो रूपमा पूर्वाधार निर्माणको लागि नवीजन्य डुहा, गिरी, बालुवा र ग्रभेल उपलब्ध हुने ।
३. पत्रिकाको राजस्वमा वृद्धि हुने ।
४. आर्थिक प्रतिस्ति बढ्ने जसले गर्दा गरिबी न्यूनीकरणमा टेवा पुग्ने ।
५. नदीजन्य पदार्थको दिगो एवं वैज्ञानिक व्यवस्थापन हुने ।

२०८२/०९/०३
२०८२/०९/०३
जो महादुर
नगरपालिका

कोल्हवी नगरपालिका
४ नं. वडा कार्यालय

प.सं. : २०८२/०८३

प.नं. : ४९६

मिति- २०८२/०९/०३

विषय : राय शुश्रूषा सहित सिफारिस गरिएको याँर ।

श्री मधेश प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल ।

प्रस्तुत विषयमा मिति २०८२/०८/२० गते "महजान्हा वैज्ञानिक पत्रिकामा" प्रकाशित सार्वजनिक सूचना अनुसार मिति २०८२/०८/२५ गते भएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम र मिति २०८२/०८/२८ गते "महजान्हा वैज्ञानिक पत्रिकामा" प्रकाशित राय सुझाव सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना अनुसार वारा बिल्ला कोल्हवी नगरपालिका क्षेत्रभित्र पर्ने ताल बकैया खोला क्षेत्रबाट दिगोरूपमा डुङ्गा, गिडी, बालुवा र ग्रामेलका संकलन तथा उत्खनन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी विषयको प्रस्तावबाट यस क्षेत्रमा निम्नानुसारको वातावरणीय प्रभाव पर्न जाने देखिन्छ ।

क) सकारात्मक प्रभाव : स्थानीयमा रोजगारीको श्रृजना, सिप, प्रवाह तथा अभिवृद्धि, व्यापारका अवसरहरु श्रृजना हुने, खोला आफ्नो प्राकृतिक बहानमा बग्ने, विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता हुने, स्थानीय तहको राजस्वमा वृद्धि, पहुँच मार्गमा वृद्धि हुने ।

ख) नकारात्मक प्रभाव : सामान्य ध्वनि र वायु प्रदूषण हुने ।

उल्लेखित प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक प्रभाव न्यून गर्ने वातावरणीय व्यवस्थापनको योजना कार्यान्वयन गर्दा उल्लेखित प्रस्तावको सकारात्मक प्रभाव बढी देखिएकोले उल्लेखित प्रस्ताव निम्न आधारमा कार्यान्वयन गर्न मिल्ने व्यहोरा उल्लेख गरी यो सिफारिस गरिएको छ ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न मिल्ने आधार

१. स्थानीय जनताले रोजगारी पाउने ।
२. स्थानीय स्तरमा सस्तो मूल्यमा दिगो रूपमा पूर्वाधार निर्माणको लागि नदीजन्य डुङ्गा, गिडी, बालुवा र ग्रामेल उपलब्ध हुने ।
३. पालिकाको राजस्वमा वृद्धि हुने ।
४. आर्थिक गतिविधि बढ्ने जसले गर्दा गरिबी न्यूनीकरणमा टेवा पुग्ने ।
५. नदीजन्य पदार्थको दिगो एवं वैज्ञानिक व्यवस्थापन हुने ।

५ वाचडा अध्यक्ष

काठमाडौं नगरपालिका
५ नं. वडा क्षेत्रपालिका
काठमाडौं, लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

प.सं. : २०८२/०८३

प.मं. : ८९४

मिति:- २०८२/०९/०३

CS CamScanner

विषय : राय सुझाव सङ्गित सिफारिस गरिएको बारे ।

श्री मधेश प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल ।

प्रस्तुत विषयमा मिति २०८२/०८/२० गते "मध्याह्नक दैनिक प्रतिक्रिया" प्रकाशित सार्वजनिक सूचना अनुसार मिति २०८२/०८/२५ गते भएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम र मिति २०८२/०८/२८ गते "मध्याह्नक दैनिक प्रतिक्रिया" प्रकाशित राय सुझाव सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना अनुसार वाराणसी जिल्ला कोल्हवी नगरपालिका क्षेत्रमि पर्ने लाल कर्कश खोला क्षेत्रबाट दिगोरुपमा डुङ्गा, गिद्दी, वातुवा र ग्राभेलका संकलन तथा उत्खनन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी विषयको प्रस्तावबाट यस क्षेत्रमा निम्नानुसारको वातावरणीय प्रभाव पर्न जाने देखिन्छ ।

- क) सकारात्मक प्रभाव : स्थानीयमा रोजगारीको क्षृण्ण, सिप, प्रवाह तथा अभिवृद्धि, व्यापारका अवसरहरू क्षृण्ण हुने, खोला आफ्नो प्राकृतिक बहावमा बग्ने, विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता हुने, स्थानीय तहको राजस्वमा वृद्धि, पहुँच मार्गमा वृद्धि हुने ।
- ख) नकारात्मक प्रभाव : सामान्य ध्वनि र वायु प्रदुषण हुने ।

उल्लेखित प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक प्रभाव न्यून गर्ने वातावरणीय व्यवस्थापनको योजना कार्यान्वयन गर्दा उल्लेखित प्रस्तावको सकारात्मक प्रभाव बढी देखिएकोले उल्लेखित प्रस्ताव निम्न आधारमा कार्यान्वयन गर्न मिल्ने गरी उल्लेख गरी यो सिफारिस गरिएको छ ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न मिल्ने आधार

१. स्थानीय जनताले रोजगारी पाउने ।
२. स्थानीय स्तरमा सस्तो मूल्यमा दिगो रूपमा पूर्वाधार निर्माणको लागी नदीजन्य डुङ्गा, गिद्दी, वातुवा र ग्राभेल उपलब्ध हुने ।
३. पालिकाको राजस्वमा वृद्धि हुने ।
४. आर्थिक गतिविधि बढ्ने जसले गर्दा गरिबी न्युनिकरणमा टेवा पुग्ने ।
५. नदीजन्य पदार्थको दिगो एवं वैज्ञानिक व्यवस्थापन हुने ।

काठमाडौं नगरपालिका
५ नं. वडा क्षेत्रपालिका

संविधान: नगरपालिका

न. वडा कार्यालय

नयागन्दी, वारा
नयागन्दी, वारा

प.सं. : २०८२/०८३

च.नं. : ३३७

मिति- २०८२/०९/०३

CS CamScanner

विषय : राय सुझाव सङ्कलित गरिएको बारे ।

श्री मधेश प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
जनकपुराञ्चल, धनुषा, नेपाल ।

प्रस्तुत विषयमा मिति २०८२/०८/२० को "मध्यान्तक दैनिक पत्रिका" प्रकाशित सार्वजनिक सूचना अनुसार मिति २०८२/०८/२५ को भएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम र मिति २०८२/०८/२८ गते "मध्यान्तक दैनिक पत्रिका" प्रकाशित राय सुझाव सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना अनुसार वारा जिल्ला कोल्हवी नगरपालिका क्षेत्रभित्र पर्ने लाल बर्जे खोला क्षेत्रबाट दिगोरूपमा डुहा, गिटी, वातुवा र प्राग्धेतका संकलन तथा उत्खनन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी विषयको प्रस्तावबाट यस क्षेत्रमा निम्नानुसारको वातावरणीय प्रभाव पर्ने जाने देखिन्छ ।

क) सकारात्मक प्रभाव : स्थानीयमा रोजगारीको क्षृजना, सिप प्रकाश तथा अभिवृद्धि, व्यापारका अवसरहरू क्षृजना हुने, खोला आफ्नो प्राकृतिक बहावमा बग्ने, विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता हुने, स्थानीय तहको राजस्वमा वृद्धि, पहुँच मार्गमा वृद्धि हुने ।

ख) नकारात्मक प्रभाव : सामान्य ध्वनि र वायु प्रदूषण हुने ।

उल्लेखित प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक प्रभाव न्यून गर्ने वातावरणीय व्यवस्थापनको योजना कार्यान्वयन गर्दा उल्लेखित प्रस्तावको सकारात्मक प्रभाव बढी देखिएकोले उल्लेखित प्रस्ताव निम्न आधारमा कार्यान्वयन गर्न भिन्ने व्यवहार उल्लेख गरी यो सिफारिस गरिएको छ ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न भिन्ने आधार

१. स्थानीय जनताले रोजगारी पाउने ।
२. स्थानीय स्तरमा सस्तो मूल्यमा दिगो रूपमा पूर्वाधार निर्माणको लागि नदीजन्य डुहा, गिटी, वातुवा र प्राग्धेत उपलब्ध हुने ।
३. पालिकाको राजस्वमा वृद्धि हुने ।
४. आर्थिक गतिविधि बढ्ने जसले गर्दा गरिबी न्यूनीकरणमा टेवा पुग्ने ।
५. नदीजन्य पदार्थको दिगो एवं वैज्ञानिक व्यवस्थापन हुने ।

२०८२/०९/०३

अनूप सुतेदी
तडा अध्यक्ष

कोल्हवी नगरपालिका

९ नं. वडा कार्यालय

पत्र संख्या:- २०८२/०८३
चलानी नं. - ५५१

पडरी, बारा
मधेश प्रदेश, नेपाल

मिति:- २०८२/ १/४ गते

CS CamScanner

श्री मधेश प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल ।

विषय: राय सुझाव सहित सिफारिस गरिएको थाने ।

प्रस्तुत विषयमा मिति २०८२/०८/२० गते "मध्याह्न दैनिक पत्रिकामा" प्रकाशित सार्वजनिक सूचना अनुसार मिति २०८२/०८/२५ गते भएको सार्वजनिक सुनुवाई, कार्यक्रम र मिति: २०८२/०८/२८ गते मध्याह्न दैनिक पत्रिकामा प्रकाशित राय सुझाव सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना अनुसार बारा जिल्ला कोल्हवी नगरपालिका क्षेत्रभित्र पर्ने स्थल नक्का खाता क्षेत्रबाट दिगो रूपमा बुझा, मिट्टी बातुवा र ग्राभेलका संकलन तथा उत्खनन कार्यको प्रारम्भिक कार्यावली परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी विषयको प्रस्तावबाट यत् क्षेत्रमा निम्नानुसारको वातावरणीय प्रभाव पर्न जाने देखिन्छ ।

क) सकारात्मक प्रभाव स्थानीयमा रोजगारीको थपना सिप बढाउने तथा अभिवृद्धि व्यापारका अवसरहरू सृजना हुने, खोला आबने प्राकृतिक बहावमा थपने विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता हुने स्थानीय तहको राजस्वमा वृद्धि पहुँच मार्गमा वृद्धि हुने ।

ख) नकारात्मक प्रभाव : सामान्य ध्वनि र वायु प्रदूषण हुने ।

उल्लेखित: प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक प्रभाव न्यून गर्ने कार्यावलीको व्यवस्थापनको योजना कार्यान्वयन गर्दा उल्लेखित प्रस्तावको सकारात्मक प्रभाव बढी देखिएकोले उल्लेखित प्रस्ताव निम्न आधारमा कार्यान्वयन गर्न मिल्ने व्यवहार उल्लेख गरी यो सिफारिस गरिएको छ ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न मिल्ने आधार:-

१. स्थानीय जनताले रोजगारी पाउने ।
२. स्थानीय स्तरमा सरल मूल्यमा दिगो रूपमा पूर्वाधार निर्माणको लागि नदीजन्य बुझ, मिट्टी, बातुवा र ग्रेभेल उपलब्ध हुने ।
३. पलिकाको राजस्वमा वृद्धि हुने ।
४. आर्थिक स्थिति बढ्ने जसले गर्दा गरिबी न्यूनीकरणमा टेवा पुग्ने ।
५. नदीजन्य पदार्थको दिगो एवं वैज्ञानिक व्यवस्थापन हुने ।

२०८२/१/४
राय सुझाव कोषी
मिति: २०८२/१/४

कोल्हवी नगरपालिका
१० नं. वडा कार्यालय
अभियन्ता कार्यालय
कोल्हवी नगरपालिका

प.सं. : २०८२/०८३

प.नं. : ४६४

मिति : २०८२/०९/०३

विषय : राय सुझाव सहित सिफारिस गरिएको खरे ।

श्री मधेश प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल ।

प्रस्तुत विषयमा मिति २०८२/०८/२० गते "मध्याह्न रैनिक पत्रिकामा" प्रकाशित सार्वजनिक सूचना अनुसार मिति २०८२/०८/२५ गते भएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम र मिति २०८२/०८/२८ गते "मध्याह्न रैनिक पत्रिकामा" प्रकाशित राय सुझाव सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना अनुसार वाराणसी कोल्हवी नगरपालिका क्षेत्रभित्र पर्ने तुलु अर्कैया खोला क्षेत्रबाट दिगोरूपमा ढुङ्गा, मिट्टी, बालुना र ग्राभेलको संकलन तथा उत्खनन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी विषयको प्रस्तावबाट यस क्षेत्रमा निम्नानुसारको वातावरणीय प्रभाव पर्न जाने देखिन्छ ।

- क) सकारात्मक प्रभाव : स्थानीयमा रोजगारीको भूजना, शिप, प्रवाह तथा अभिवृद्धि, म्युनिसिपल अवसरहरू भूजना हुने, खोला आफ्नो प्राकृतिक बहावमा बग्ने, विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता हुने, स्थानीय तहको राजस्वमा वृद्धि, पहुँच मार्गमा वृद्धि हुने ।
- ख) नकारात्मक प्रभाव : सामान्य ध्वनि र नाग्य प्रदुषण हुने ।

उल्लेखित प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक प्रभाव न्यून गर्ने वातावरणीय व्यवस्थापनको योजना कार्यान्वयन गर्दा उल्लेखित प्रस्तावको सकारात्मक प्रभाव बढी देखिएकोले उल्लेखित प्रस्ताव निम्न आधारमा कार्यान्वयन गर्न मिल्ने ब्यहोरा उल्लेख गरी यो सिफारिस गरिएको छ ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न मिल्ने आधार

१. स्थानीय जनताले रोजगारी पाउने ।
२. स्थानीय स्तरमा सस्तो मूल्यमा दिगो रूपमा पूर्वाधार निर्माणको लागि नदीजन्य ढुङ्गा, मिट्टी, बालुना र ग्राभेल उपलब्ध हुने ।
३. पालिकाको राजस्वमा वृद्धि हुने ।
४. आर्थिक गतिविधि बढ्ने जस्तो गर्दा गरिबी न्यूनीकरणमा टेवा पुग्ने ।
५. नदीजन्य पदार्थको दिगो एवं वैज्ञानिक व्यवस्थापन हुने ।

(Signature)
२०८२/०९/०३
पञ्चक. ११
२०८२/०९/०३

श्री नेपाल राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालय

सुरक्षा संपत्ति धारा

CS CamScanner

प.सं. :— २०८३/०८३

स.सं. :— ९९

मिति :— २०८३/०९/०३

विषय : राग सुझाव सहित सिफारिस गरिएको थोरे ।

श्री मोक्ष प्रदेश सरकार
जन तथा यातावरण मन्त्रालय
जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल ।

प्रस्तुत विषयमा मिति २०८२/०८/२० गते "मध्यान्ह दैनिक प्रतिक्रिया" प्रकाशित सार्वजनिक सूचना अनुसार मिति २०८२/०८/२५ गते भएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम र मिति २०८२/०८/२८ गते "मध्यान्ह दैनिक प्रतिक्रिया" प्रकाशित राग सुझाव सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना अनुसार बाग बिल्ला कोल्हवी नगरपालिका क्षेत्रभित्र पर्ने सल्ल बर्केया खोला क्षेत्रबाट दिगोरूपमा ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा र ग्रामेलका संकलन तथा उत्खनन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IED) प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी विषयको प्रस्तावबाट यस क्षेत्रमा निम्नानुसारको वातावरणीय प्रभाव पर्ने जाने देखिन्छ ।

क) सकारात्मक प्रभाव : स्थानीयमा रोडगाडीको खनन, सिप, प्रवाह तथा अभिवृद्धि, व्यक्तिको अवसरहरू भोजना हुने, खोला आफ्नो प्राकृतिक बहावमा बग्ने, विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता हुने स्थानीय तहको राजस्वमा वृद्धि, पहुँच मार्गमा वृद्धि हुने ।

ख) नकारात्मक प्रभाव : सामान्य ध्वनि र बायू प्रदूषण हुने ।

उल्लेखित प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक प्रभाव न्यून गर्ने वातावरणीय व्यवस्थापनको योजना कार्यान्वयन गर्दा उल्लेखित प्रस्तावको सकारात्मक प्रभाव बढी देखिएकोले उल्लेखित प्रस्ताव निम्न आधारमा कार्यान्वयन गर्न मिल्ने व्यहोरा उल्लेख गरी यो सिफारिस गरिएको छ ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न मिल्ने आधार

१. स्थानीय जनताले रोडगाडी पाउने ।
२. स्थानीय स्तरमा सल्लो मूल्यमा दिगो रूपमा पूर्वाधार निर्माणको लागि नदीनन्य ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा र ग्रामेल उपलब्ध हुने ।
३. पालिकाको राजस्वमा वृद्धि हुने ।
४. आर्थिक गतिविधि बढ्ने जसले गर्दा गरिबी न्यूनीकरणमा टेवा पुग्ने ।
५. नदीनन्य पदार्थको दिगो एवं वैज्ञानिक व्यवस्थापन हुने ।

सुझाव
पुनर्निर्माण

कोशी नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
स्वास्थ्य शाखा

प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र

कोशी, राप्ता
मौला, नेपाल

प.सं. : २०८२/०८२

प.नं. : ४९

मिति : २०८२/०९/०३

विषय : राप्ता सुझाव रक्षित सिफारिस गरिएको बारे ।

श्री मधेश प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल ।

प्रस्तुत विषयमा मिति २०८२/०८/२० गते "मध्यान्त दैनिक प्रतिक्रिया" प्रकाशित सार्वजनिक सूचना अनुसार मिति २०८२/०८/२५ गते भएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम र मिति २०८२/०८/२८ गते "मध्यान्त दैनिक प्रतिक्रिया" प्रकाशित राप्ता सुझाव सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना अनुसार राप्ता जिल्ला कोशी नगरपालिका क्षेत्रभित्र पर्ने राप्ता बजार खोला क्षेत्रबाट दिगौरुपमा डुहा, गिरी, कानुषा र छामेलका संरक्षण तथा उत्खनन कार्यको प्रारम्भिक मातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी विषयको प्रस्तावबाट यस क्षेत्रमा निम्नानुसारको मातावरणीय प्रभाव पर्न जाने देखिन्छ ।

- क) सकारात्मक प्रभाव : स्थानीयमा रोजगारीको शृङ्खला, सिप, प्रवाह तथा अभिवृद्धि, व्यापारका अवसरहरू शृङ्खला हुने, खोला बापने प्राकृतिक बहावमा बग्ने, विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता हुने, स्थानीय तहको राजस्वमा वृद्धि, पहुँच मार्गमा वृद्धि हुने ।
- ख) नकारात्मक प्रभाव : सामान्य ध्वनि र कम्प प्रदुषण हुने ।

उल्लेखित प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक प्रभाव न्यून गर्ने मातावरणीय व्यवस्थापनको योजना कार्यान्वयन गर्दा उल्लेखित प्रस्तावको सकारात्मक प्रभाव बढी देखिएकोले उल्लेखित प्रस्ताव निम्न आधारमा कार्यान्वयन गर्न मिल्ने स्पष्टोत्तर उल्लेख गरी यो सिफारिस गरिएको छ ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न मिल्ने आधार

१. स्थानीय जनताले रोजगारी पाउने ।
२. स्थानीय स्तरमा सस्तो मूल्यमा दिगो रूपमा पूर्वाधार निर्माणको लागि नदीजन्य डुहा, गिरी, कानुषा र छामेल उपलब्ध हुने ।
३. पालिकाको राजस्वमा वृद्धि हुने ।
४. आर्थिक गतिविधि बढ्ने जसले गर्दा गरिबी न्यूनीकरणमा टेवा पुग्ने ।
५. नदीजन्य पदार्थको दिगो एवं वैज्ञानिक व्यवस्थापन हुने ।

सिंहदर प्रसाद चौधरी
कोशी प्रदेशको नदीजन्य प्रमुख

श्री अनुप दिपनी माध्यमिक विद्यालय

प.सं. :- २०८२०८३

प.सं. :- ६८

मिति :- २०८२/०९/०३

विषय : राम सुझाव सहित शिफारिस गरिएको थोरे ।

श्री मधेश प्रदेश सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
जनकपुरधाम, धनुषा, नेपाल ।

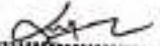
प्रस्तुत विषयमा मिति २०८२/०८/२० गते "मध्यम स्तरिक परियोजना" प्रकृतिगत सार्वजनिक सूचना अनुसार मिति २०८२/०८/२५ गते भएको सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम र मिति २०८२/०८/२८ गते "मध्यम स्तरिक परियोजना" प्रकृतिगत राम सुझाव सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना अनुसार बाग बिरता कोल्हवी नगरपालिका क्षेत्रभित्र पर्ने तल्लो बर्केश खोला क्षेत्रबाट विगोरूपमा ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा र घाभेलका संकलन तथा उत्खनन कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी विषयको प्रस्तावबाट यस क्षेत्रमा निम्नानुसारको वातावरणीय प्रभाव पर्न जाने देखिन्छ ।

- क) सकारात्मक प्रभाव : स्थानीयमा रोजगारीको खोजना, सिप, प्रवाह तथा अभिवृद्धि, व्यापारका अवसरहरू खोजना हुने, खोला आफ्नो प्राकृतिक बहावमा बग्ने, विकास निर्माण सामग्रीको उपलब्धता हुने, स्थानीय तहको राजस्वमा वृद्धि, पहुँच मार्गमा वृद्धि हुने ।
- ख) नकारात्मक प्रभाव : सामान्य ध्वनि र वायु प्रदूषण हुने ।

उल्लेखित प्रभावको आधारमा सकारात्मक प्रभाव अभिवृद्धि गर्ने र नकारात्मक प्रभाव न्यून गर्ने वातावरणीय व्यवस्थापनको योजना कार्यान्वयन गर्दा उल्लेखित प्रस्तावको सकारात्मक प्रभाव बढी देखिएकोले उल्लेखित प्रस्ताव निम्न आधारमा कार्यान्वयन गर्न मिल्ने व्यहोरा उल्लेख गरी यो शिफारिस गरिएको छ ।

प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न मिल्ने आधार

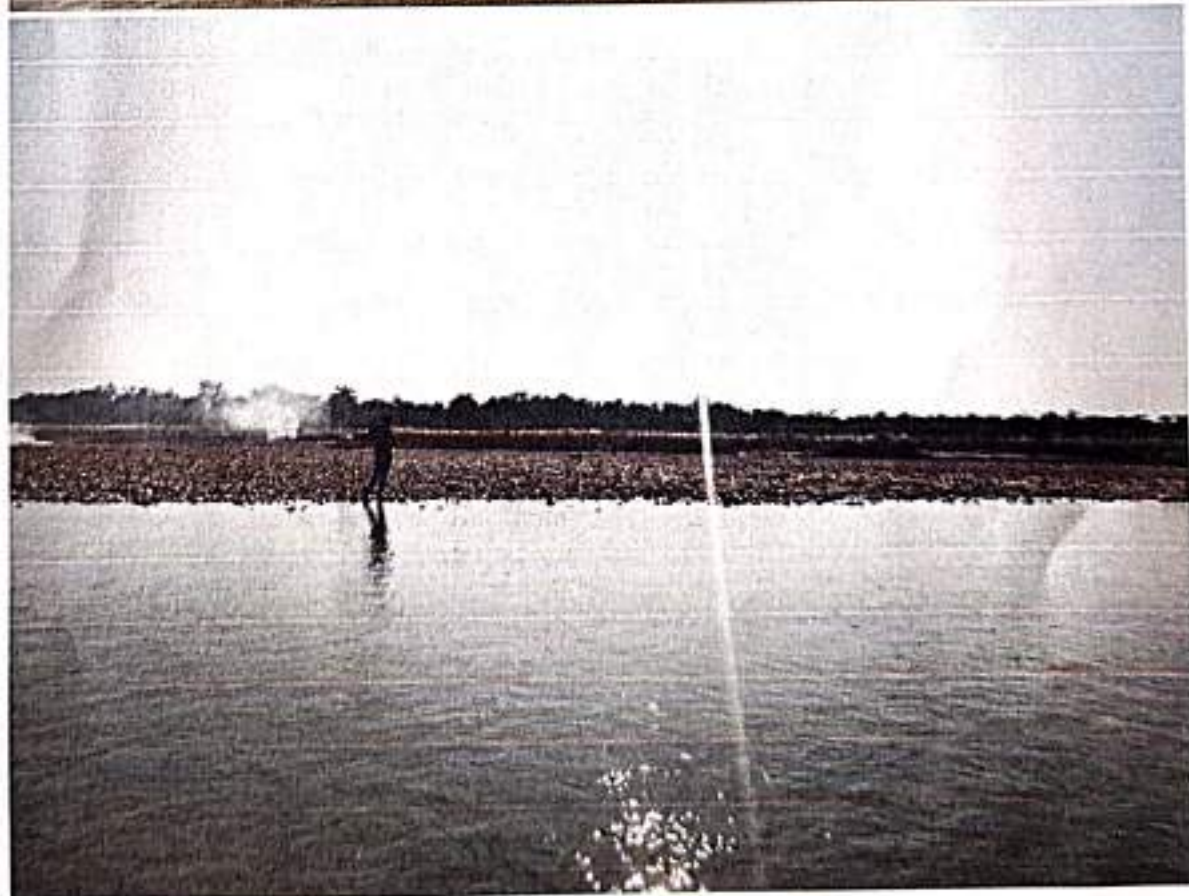
१. स्थानीय जनताले रोजगारी पाउने ।
२. स्थानीय स्तरमा सरलै रूपमा दिगो रूपमा पूर्वाधार निर्माणको लागि नदीजन्य ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा र घाभेल उपलब्ध हुने ।
३. पल्लिकाको राजस्वमा वृद्धि हुने ।
४. आर्थिक गतिविधि बढ्ने जस्तै गरिबी न्यूनिकरणमा टेवा पुग्ने ।
५. नदीजन्य पदार्थको दिगो एवं वैज्ञानिक व्यवस्थापन हुने ।

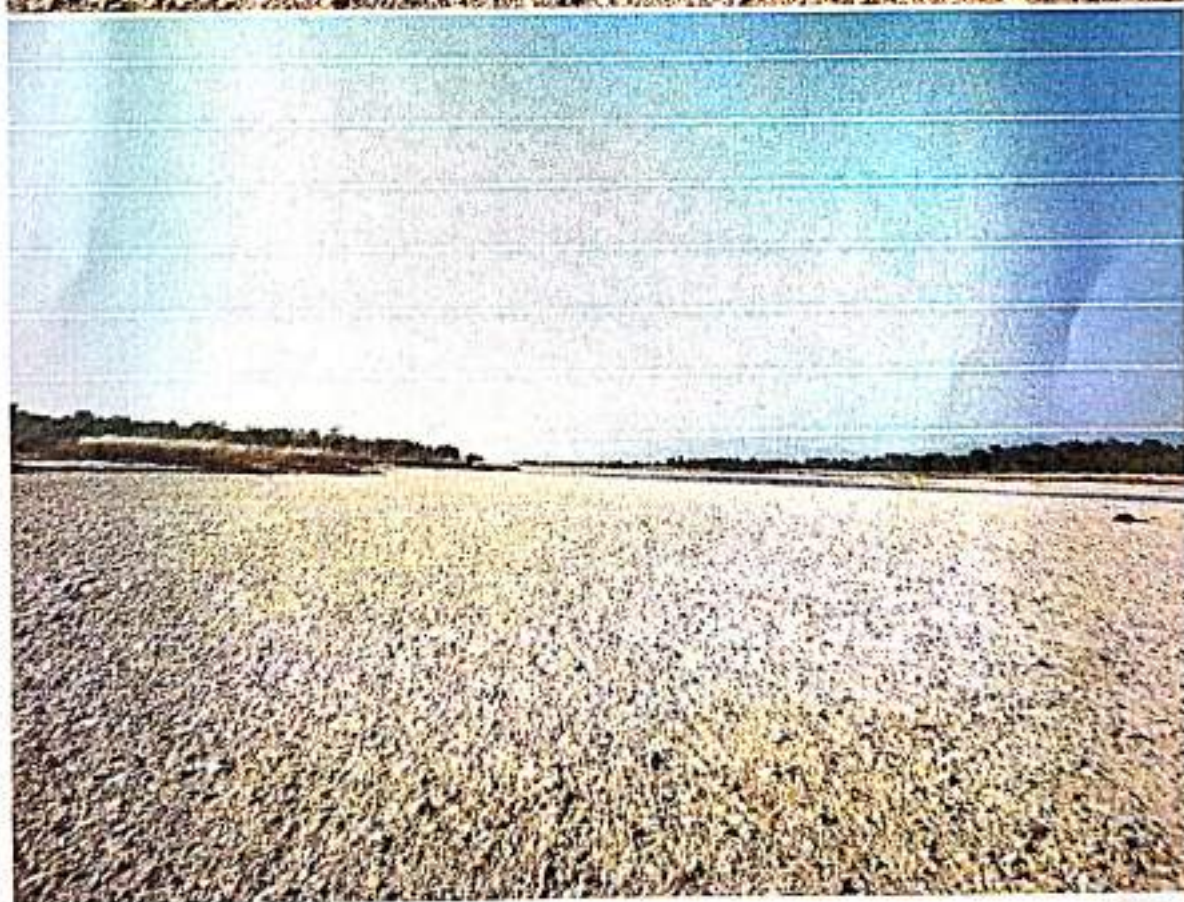

Head Master
Shree Anup Dipani S.School

અનુસૂચી ૪ : અધ્યયન ક્રમકા તસ્વીરહરુ

अनुसूची ५ : उत्खनन स्थलमा राख्नु पर्ने सूचना पाटीको नमूना

उत्खनन स्थलमा राख्नु पर्ने सूचना पाटीको नमुना

(क) उत्खनन, सङ्कलन गरिने स्थल:

(ख) उत्खनन, सङ्कलनको विवरण

१. नदीको नाम

२. ठाउँको नाम

३. उत्खनन गरिने परिमाण घनफिटमा

४. उत्खनन कार्यमा प्रयोग हुने साधन

५. उत्खनन गर्ने कार्य गर्न अधिकार प्राप्त ठेकेदार/फर्मको नाम र ठेगाना

६. उत्खनन गर्ने अवधि: मिति गते बाट भित्र ।

(कुनै गुनासो वा थप जानकारीको लागि कोल्हवी नगरपालिका मा सम्पर्क गर्नुहोला)

अनुसूची ६ : अध्ययन टोलीको स्वघोषणा पत्र तथा बायोडाटा

स्वघोषणा पत्र

मधेश प्रदेश चारा जिल्ला कोल्हवी नगरपालिका -२ मा भित्र बग्ने लाल बकैया नदीको विभिन्न बगर क्षेत्रबाट दिगो रूपमा ढुङ्गा, गिट्टी र बालुवा उत्खनन् तथा संकलन कार्यका लागि प्रचलित वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ र वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ अनुसार प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तपशील बमोजिमका हामी परामर्शदाताहरूले उपलब्ध स्रोत तथा साधन तथा तथ्यांक र जानकारी एवं आफ्नो विषयगत विज्ञताको आधारमा तयार गरेको छौं। यस प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षणमा उल्लेख भएका तथ्यांक एवं जानकारीहरू हाम्रो धारणामा यथार्थ परक र सही रहेको भनी यो स्व घोषणा गरेका छौं।

सुभास ढकाल, स्नातकोत्तर, (वातावरण इन्जिनियरिङ्ग).....

विशाल शर्मा (स्नातकोत्तर, वातावरण विज्ञान).....

जल विज्ञ (स्नातकोत्तर, जल विज्ञान).....

बिनोद चन्द्र आचार्य (स्नातकोत्तर, आर्थिक-समाजशास्त्री).....

मनिष सिंह (स्नातक, सिभिल इन्जिनियर).....

उमेश कुंवर (स्नातक, GIS विज्ञ).....

ग्रेट हिमालयन रिसर्च एण्ड कन्सल्ट प्रा.लि.

Curriculum Vitae

A. Personal detail:

Name: Subash Dhakal
DOB: 23rd June, 1991 (9th Asadh, 2048)
Nationality: Nepalese
Sex: Male
Marital status: Married
Permanent address: Sunwal Municipality, Nawalparasi, Lumbini, Nepal
Contact address: Lainchaur, Kathmandu, Nepal
Telephone: +977-9851203453 (Mob)
Email: Dhakal.subbi@gmail.com

B. Languages:

Languages	Proficiency		
	Speaking	Reading	Writing
Nepali	Good	Good	Good
English	Good	Good	Good
Hindi	Fair	Good	Good

C. Academic Qualification:

Level	Institution	Year	Division
Ph.D. in Environmental Engineering	Kathmandu University	Ongoing	
M.Tech. in Environmental Engineering	Kathmandu University	2016-2018	First
B. Tech in Environmental Engineering	Kathmandu University	2011-2015	First
Higher Secondary Education Board	Glorious College, Butwal	2007-2009	First
School Leaving Certificate	HMG/ SLC board of Nepal	2007	Distinction

D. Experience records:

Road Sector

- > Worked as a team leader for EIA (Dovan Taplejung to Olangchunggola National Highway 115 KM).
- > Worked as a team member in IEE study of Gaighat-Phoksingtar Road (55 Km)
- > Worked as a team member in IEE study of Sangpaldhap-Bhotang Road (10 Km)

Building Sector

- > Working as team leader in EIA study of Damak View Tower, Damak.

- Worked as team member in IEE study of Sunwal Municipality Building.
- Worked as team leader in IEE study of Annapurna Rural Municipality Building.
- Worked as team leader in IEE study of Thakre Rural Municipality, Mahadevbesi.
- Worked as team member in IEE study of Cold Store Building, Sunwal Municipality

Education Sector

- Worked as a team leader for EIA (Lumbini Buddhist University) at Devdaha Municipality-8, Province no.5
- Worked as a team leader in IEE study of Chautara-Sangachowkgadi Multi Technical College, Sindhupalchowk, Province 3

Energy Sector

- Team leader in IEE study of Pralappur Solar Project (5 MW)
- Team leader in IEE study of Malta Solar Project (1.3 MW)
- Team member in IEE study of Banke Solar Project, Block 1, (10MW)
- Team member in IEE study of Banke Solar Project, Block 2, (10 MW)
- Team leader in IEE study of Kharekhola Transmission Line, Kathmandu
- Team Leader in IEE study of Maya Khola Hydropower, (5 MW)
- Team member in IEE study of Chhepa Khola Hydropower, (9 MW)
- Team member in Toj Khola Hydropower, (2MW)

Hotel Sector

- Working as Team Leader in EIA study of Lumbini Jungle Resort, Sunwal
- Worked as Physical Environment Expert for EIA of Le-Sherpa Hotel, Lainchaur
- Worked as Physical Environment Expert for EIA of Akama Hotel, Dhumbarehi
- Worked as Physical Environment Expert for EIA of Park Village Resort, Budanilkantha
- Worked as team leader in IEE study of Hotel Thamel Park, Thamel
- Worked as team leader in IEE study of Surya Heritage Hotel, Thamel
- Worked as team leader in IEE study of Hotel Seven Star, Chitwan
- Worked as team leader in IEE study of River Side Resort, Chitwan
- Worked as team leader in IEE study of Greenwich Village Resort, Godawari
- Worked as team leader in IEE study of Greenwich Hotel Resort, Kupondole
- Worked as team leader in IEE study of Hotel Rainforest, Chitwan
- Worked as team leader in IEE studies of various hotel projects of Chitwan District.

Industry Sector

- Worked as team leader in IEE study of Citizen Pharmaceutical Industry, Bardaghat
- Worked as team leader in IEE study of Asphalt Plant, Chitwan by Madhye Nepal Nirman Sewa Pvt. Ltd.
- Worked as team leader in IEE study of Asphalt Plant, Bhaktapur by Samanantar Nirman Sewa Pvt. Ltd.
- Worked as team leader in IEE study of Sand Wash Plant, Chitwan by Jay Bhole Baluwa Prasodhhan Udhyog Pvt. Ltd.
- Worked as team leader in IEE study of RD Food and Beverage Pvt. Ltd.
- Worked as team leader in IEE study of Tirumala Agro Pvt. Ltd.
- Worked as team leader in IEE study of Tirupati Limes and Minerals Pvt. Ltd.
- Worked as team leader in IEE study of Babu Itla Vatta Pvt. Ltd.
- Worked as team leader in IEE study of Dauti Soap and Chemical Industries Pvt. Ltd.
- Worked as team leader in Jay Shree Ram Kaltha Udhyog Pvt. Ltd.
- Worked as team leader in Aman Itla Bhatta Pvt. Ltd.

Resource Sector

- Worked as team leader in Sand Gravel and Stone (SGS) extraction from Chhuni, Mahadev and Sangle River of Terkeshwor Municipality.
- Worked as team leader in Sand Gravel and Stone (SGS) extraction from various river of Bangad, Baluwa Sangraha, Bheri River of Bangad Kupinde Municipality.
- Worked as team leader in Sand Gravel and Stone (SGS) extraction from various river of Nepalgunj District.
- Worked as team leader in Sand Gravel and Stone (SGS) extraction from various river of Nawalparasi District.
- Worked as team leader in Sand Gravel and Stone (SGS) extraction from Panvar River of Sunwal Municipality.
- Worked as team leader in Sand Gravel and Stone (SGS) extraction from various river of Devdaha Municipality.
- Worked as team leader in Sand Gravel and Stone (SGS) extraction from various river of Likhu Rural Municipality.
- Worked as team leader in Sand Gravel and Stone (SGS) extraction from various river of Sundarbazar Municipality.
- Worked as team leader in Sand Gravel and Stone (SGS) extraction from various river of Hupsekot Rural Municipality.
- Worked as team leader in Sand Gravel and Stone (SGS) extraction from various river of Kawsoti Municipality.
- Worked as team leader in Sand Gravel and Stone (SGS) extraction from various river of Birendranagar Municipality.
- Worked as team leader in Sand Gravel and Stone (SGS) extraction from various river of Gokarneshwor Municipality.
- Worked as team leader in Sand Gravel and Stone (SGS) extraction from various river of Umakunda Rural Municipality.
- Worked as team leader in Sand Gravel and Stone (SGS) extraction from various river of Buddhabhumi Municipality.
- Worked as team leader in Sand Gravel and Stone (SGS) extraction from various river of Belaka Municipality.

Adventure Sector

- Worked as team leader in Initial Environment Examination (IEE) in Bungy Nepal Adventure, Pokhara, Kaski

E. Academic Researches (Under-graduate and Graduate):

- Analysis on Arsenic Concentration on drinking water of Mauwa VDC which is located 10km far from Sunwal Municipality and has very huge problem of Arsenic. (4th sem project)
- Sewer and Storm water pipeline network design using EPA SWMM (Supervisor: Dr. Nawaraj Khatiwoda)
- Impact of rural road construction on water bodies in Nepal. (Supervisor: Dr. Nawaraj Khatiwoda, Co-supervisor: Dr. Anish Ghimire)
- Technical and Economic feasibility study of Teku Biogas Plant. (Supervisor: Dr. Nawaraj Khatiwoda, Co-supervisor: Er. Surya Man Shakya)
- Use of Low Impact Development (LID) model against flooding problem in Jamal Area, Kathmandu. (Supervisor: Dr. Bikash Adhikari, Co-supervisor: Dr. Nawaraj Khatiwoda, Dr. Anish Ghimire, Pro.Dr Guan Yuntao)

F. Training, Workshop and Seminar attained:

- Learning Event on Waste to Energy Experiences from Nepal, India and Switzerland
- Geographical Information Science and Earth Observations
- Low-volume Roads Engineering Best Management Practices
- Human Values and Personal Transformation Course
- Advances in Aquatic Ecology and Hydropower Development

- Seminar in Solid Waste Management 2017, Hyderabad, India
- International Conference on "Water, Environment and Climate Change: Knowledge Sharing and Partnership" 2018, Kathmandu
- JST Sakura Science Program, 2019, Japan

G. Special capabilities

Can analyze any sort of data related to design and social sciences using following statistical packages whenever needed.

- AutoCAD
- ArcMap 10.2.2
- ENVI (Remote Sensing Program)4.3
- MATLAB 7.6.0
- SWMM 5.1
- Google Earth Pro version
- EPA SWMM (Storm Water Management Model)5.1

(Can use all MS-Office 2022 packages more efficiently)

H. Referees:

Asst. Professor Suman Dhakal (MSC-AG)
Assistant Professor
Institute of Agriculture and Animal Science, Rampur, Chitwan, Nepal
Telephone: 9855054457

Ass. Professor Bikash Adhikari
Board member, University Grant Commission (UGC)
Environmental Expert at National Reconstruction Authority (NRA)
Board member at TVET policy coordination committee in CTEVT
Assistant Professor, Department of Environmental Science and Engineering
Kathmandu University, Nepal Telephone: 9841472088

Declaration:

I, the undersigned, uphold that all aforesaid information regarding me is factual, inclusive and proper to the best of my comprehension and confidence. I consent that even a single fake explanation, subject to proof, will provide grounds for the erasure of the engagement if any is accredited.

Subash Dhakal

KATHMANDU UNIVERSITY

Dhulikhel, Kavre, Nepal

CONFERS UPON

Subash Thakur

THE DEGREE OF

Master of Technology

IN THE FIELD OF

Environmental Engineering

IN RECOGNITION OF THE COMPLETION OF THE COURSE PRESCRIBED BY THE UNIVERSITY
FOR THE DEGREE WITH ALL THE RIGHTS AND PRIVILEGES APPERTAINING THERETO.

GIVEN UNDER THE SEAL OF THE UNIVERSITY.

Wadhwa
V. WADHWAN

Wadhwa
V. WADHWAN

DATE: December 14, 2018

नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषद् Nepal Engineering Council

साधारण दर्तावाला इन्जिनियरको नाम दर्ताको प्रमाणपत्र

भूमिका: प्रथम पञ्चमसकस्यस्य सुवर्ण नगरपालिका वार्ड नम्बर १०, काठमाडौं, नेपाल, २०७३/०३/०९ को
भी. मुद्राङ्कन नम्बर: २०७३/०३/०९ को स्थिति अनुसार काठमाडौं नगरपालिका इन्जिनियरको दर्ता
विभाजनमा नाम दर्ता गर्ने नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषद्, २०७३ को इच्छा ११ तथा नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषद् विनियम, २०७३ को नियम १० को
अनुसार (१) को नियम १० को अन्तर्गत यो नाम दर्ताको प्रमाणपत्र दिइएको छ।
दर्ता नम्बर: १५३ "इन्जिनियरिङ्ग" "अ" को
यस दर्ताको प्रमाणपत्र जारी भएको मिति: २०७३/०३/०९

संस्थापक: *Dr. Subash Thakur*
सदस्य: *Dr. Subash Thakur*
संस्थापक

CERTIFICATE FOR REGISTERED ENGINEERS

As per the resolution of the Council dated 21/06/2018, *Subash Thakur* has been admitted as Registered Engineer and is issued this Certificate in accordance with section 16 of Nepal Engineering Council Act 1995 and
Sub-rule (1) of Rule 11 as Rule 14 of Nepal Engineering Council Rule 2000.
Regd. No.: 153 "Environmental" "A" Category
Issued On: 22/08/2016

Signature: *Dr. Umesh Prasad Thakur*
Name: *Dr. Umesh Prasad Thakur*
Signature

**PERSONAL
INFORMATION**

Bishal Sharma

T: Kathmandu Metropolitan-26, Kathmandu
P: Putali Bazar Municipality-14, Syangja

wishal.vishal10@gmail.com b.sharma@enprosec.org.np
bishal.sharma@sc.tn.edu.np

Sex Male | Date of birth 13/04/1992 | Nationality Nepali

CAREER OBJECTIVE Wildlife Management, Biodiversity Conservation and Climate Change

**WORK
EXPERIENCES**

**December 2019-
Present**

Lecture

Golden Gate International College, Department of Environment Science (GGIC)

- Teaching and theory and practical class.
- Supervising students in different fields and research.
- Supervising students in project work and dissertation work

July 2019- Present

Lecture

Anant Science College, Department of Environment Science (ASCOL)

- Teaching and theory and practical class.
- Supervising students in different fields and research.
- Supervising students in project work and dissertation work

**January 2019-July
2021**

Research Officer

National Cooperative Development Board (NCDB)

- Conducting different kinds of research and monitoring and evaluating them through cooperative.
 - Feasibility study of vegetables and fruits through cooperatives,
 - Feasibility study of fish and meat products through cooperatives,
 - Honey production processing and marketing (study, survey and research) through cooperatives,
 - Coffee production processing and marketing through cooperatives (study, survey and research).
- Providing research grants for students of Masters, MPhil and PhD in the field of cooperatives.
- Drafting policy, long term strategy

January 2018-
Present

Research Assistance

Environment Protection and Study Centre (ENPROSC)

- Preparation of concept notes related to climate change and their impact on wildlife and bio-diversity conservation
- Aware and sensitize local people living in and around the wildlife habitats to sustain the conservation program
- Coordinating different training on climate change and wildlife management
- Providing Training on data collection (Kobo Toolbox/Collect) to Province Representative (PR), District Representative (DR) and Volunteer of Croaking Monsoon Project since 2018-2021

January 2018-
Present

Outreach and Coordination Officer

Companion for Amphibians and Reptiles in Nepal (CARON)

- Develop a scientific inventory of amphibians and reptiles of Nepal
- Study the biology, ecology and biogeography of amphibians and reptiles and their habitats within Nepal
- Coordinate efforts for the conservation of amphibians and reptiles of Nepal
- Aware and sensitize local people living in and around the habitats to sustain the conservation program

November 2017 -
December 2017

Consultant

International Union for Conservation of Nature and Natural Resource (IUCN)

- Assisting PI in Jaibak Map project to design and create an interactive, open data, a free web-based mapping tool that contains data of mammalian species of Nepal
- Data collection and compilation of 208 Red list mammal species, their habitat, abundance and distribution (with GPS information), from the existing literature and various organizations like DNPWC, DHM, WWF, BCN, WCN, ICIMOD, NTNC etc.
- Assisting in data acquisition, their management, compilation and analyzing along with disseminating the obtained results in Monthly Project Steering Committee and Bi-monthly Project Management Committee Meeting.
- Preparation of Concept notes related to Wildlife and Bio-diversity Conservation.
- Assisting in drafting various projects, scientific reports, conference papers along with preparation of periodic reports for the project.

April 2017 - October
2017

Intern

Kathmandu Institute of Applied Science (KIAS)

- Assisting in organizing second International Mountain in Changing World (MoChWo) conference (Platform for sharing research findings and Knowledge regarding Mountains and Biodiversity in the changing climatic conditions)
- Reviewing literature regarding the conference theme for preparation of conference abstract book

- Data management and data analysis regarding several sectors that were presented at the conference
- Completed duty as Logistic coordinator in 2nd International Mountain in Changing World (MoChWo) conference
- Primarily focused on Coordinating with different line agencies and organizations during MoChWo Conference.

April 2016 - March 2017 Environmental Expert
Avyantra Consultancy

- Literature review, preparation of ToR, Scoping and writing the report of Environmental Impact Assessment (EIA) and Initial Environmental Examination (IEE) of different physical infrastructure construction works.
- Conducting public hearing of EIA and IEE
- Field visit and collecting data for EIA and IEE

November 2014 - Secondary Level Science Teacher
November 2015 Shree Himalayan English Boarding School (HEBS), Syangja

OTHER WORK EXPERIENCES

- Worked as Environmental Expert in IEE of *Sand, Gravel and Stone extraction From Likhu Khola River in Umakunda Rural Municipality; Ramechhap District*, 2021
- Working as a Team Leader (Environmental Expert) in SEA of construction of Rambazar Regional Buspark Buspark at Dhankuta District, 2021
- Worked as a Environmental Expert in IEE of Larke Himal Jadibuti Udhyog, at Chandragiri Municipality, Kathmandu, 2021
- Working as Team Leader (Environmental Expert) in SEA of *Likhu Khola Bridge* at Okhaldhunga and Ramechhap (Creation Nepal Engineering Solution Pvt. Ltd.), 2021
- Working as Team Leader (Environmental Expert) in IEE of Construction of *Tinpokhari Tal* at Tinau Rural Municipality, Palpa, Lumbini Province (Civil Work Consultancy Pvt. Ltd.), 2021
- Working as Team Leader (Environmental Expert) in EIA of *Upgradation of Rapti Academy of Health Science* at Ghorahi Sub-Municipality-14, Lumbini Province (Civil Work Consultancy Pvt. Ltd.), 2021
- Worked as a Biological and Wildlife expert in EIA of *Construction and Operation of Lumbini Buddhist University* at Devdaha Municipality-8 Province 5 (Abhiyantra Consulting Pvt. Ltd), 2019

MEMBERSHIP

- Life Member- Companions for Amphibians and Reptiles of Nepal (CARON)
- Life Member- Barca Nepal (BFCN)
- Executive Member- Environment Protection and Study Centre (ENPROSC)
- Member- Bird Conservation Nepal (BCN)

SCHOLARSHIPS & GRANT

USAID/Hariyo Ban Programme 2017, To conduct Master dissertation: *Status of illegal pangolin trade in Nepal* (\$800) by WWF

RESEARCH EXPERIENCE AND TRAINING

- Croaking Monsoon 2020: "A Citizen Based Approach to Study Frogs and their Habitat"
Companions for Amphibians and Reptiles of Nepal (CARON), Environment Protection and Study Centre (ENPROSC) and Wildlife Conservation Nepal (WCN) Kathmandu, Nepal.
- Croaking Monsoon 2019: "A Citizen Based Approach to Study Ponds and Frogs of Kathmandu Valley"
Companions for Amphibians and Reptiles of Nepal (CARON), Environment Protection and Study Centre (ENPROSC) and Wildlife Conservation Nepal (WCN) Kathmandu, Nepal.
- Kathmandu Amphibian Survey 2018
Companions for Amphibians and Reptiles of Nepal (CARON), Kathmandu, Nepal
- Field Herpetology, 2018
Companions for Amphibians and Reptiles of Nepal (CARON), Kathmandu, Nepal
- National Pangolin Survey, 2016
Small Mammals Conservation and Research Foundation (SMCRF)

CONFERENCE AND SYMPOSIUM

- Nepal Turtle Symposium (II) – Coalition for Turtles - Research, Education and Conservation, 2021
"Turtles in Display: Status of Turtles in Mini Zoos of Nepal"
- 3rd International Mountain in Changing World (MoChWo)

Conference, Kathmandu, 2018
"Status of Illegal Pangolin Trade in Nepal"

- Evidence to Action "Research to Address Illegal Wildlife Trade, London, 2018

Quantifying Unregulated Wildlife Trade in Nepal Exemplified by Trade in Turtle and Tortoise Species through Terai"

POPULAR COMMUNICATION

- Sharma, B. (2020). *Frog Conservation* (in Nepali Language). Nagarik News <https://nagariknews.nagariknews.org.uk/article/284381-1505653147.html>

PUBLICATION

- Khadka, D., Chaudhary, A., Karki, R., Sharma, B., & Bhatta, S. (2019). Ecotourism in Ghoda Ghodi Wetland Sukhad, Kailali, Nepal. *Journal of Tourism & Hospitality Education*, 11, 22-42.
- Aryal, P. C., Aryal, C., Neupane, S., Sharma, B., Dhamala, M. K., Khadka, D., & Neupane, D. (2020). Soil moisture & roads influence the occurrence of frogs in Kathmandu Valley, Nepal. *Global Ecology and Conservation*, e01197.
- Khadka, D., Neupane, S., Sharma, B., Dixit, S., Wagle, P. C., Thapa, L., & Bhujel, A. (2019). Ecotourism Potential of Tinjure Milke Jaljale Area: A Rhododendron Capital of Nepal. *Journal of Tourism & Adventure*, 2(1), 40-60.
- Neupane, S., Dahal, B. R., Aryal, P. C., & Sharma, B. (2018). Identification of Illegal Wildlife Trade Routes From Nepal. *Golden Gate Journal of Science and Technology*, 4: 59-72

RESEARCH REPORTS

- Croaking Monsoon 2019: A Citizen Based Approach to Study Ponds and Frogs of Kathmandu Valley"-2019, Research Report, ENPROSC
- A Report on "Kathmandu Amphibian Survey, - 2018", Research Report, CARON
- Status of Illegal Pangolin Trade in Nepal- 2018, M.Sc. Dissertation, GGIC
- A Case Study to Assess Habitat Status and Threats of Porcupine in Putalibazar Municipality, Syangja District- 2017, M.Sc. Case Study, GGIC

REFERENCES

Name: Prakash Chandra Aryal
Affiliation: Goldengate International College (GGIC)
Designation: Academic Coordinator
Email: arc.prakash@gmail.com
Phone no: +977-9851102256

Name: Mukesh Karna
Affiliation: National Cooperative Development Board (NCDB)
Designation: Deputy Director
Email: mukeshkarn55@gmail.com
Phone no: +977-9851134155

DECLARATION

I, the undersigned, uphold that all aforesaid information regarding me is factual, inclusive and proper to the best of my comprehension and confidence. I consent that even a single fake explanation, subject to proof, will provide grounds for the erasure of the engagement if any is accredited.

Bishal Sharma, 2024

Bishal.
.....

Tribhuvan University

Office of the Controller of Examinations
Kathmandu, Nepal
Academic Transcript

S 0009721

Student's Name: **BISHAL SHARMA**Regd. No: **6-1-20-20-098**Campus: **GoldMega International College, Bhatbhateni, Kathmandu**Institute / Faculty: **Science and Technology**Examination: **Master's Degree in Environmental Science**Course Duration: **2 Years (Four Semesters)**

FIRST SEMESTER				
Code No.	Subjects	Cr. Hrs.	GPA	Grade
Env 311	Ecology and Environmental Science	4	3.75	A-
Env 312	Environmental Earth Science	4	3.00	B
Env 313	Environmental Pollution and Monitoring	4	3.00	B
Env 314A	Ecology and Environmental Science Practical	3	4.00	A
Env 314B	Environmental Earth Science Practical	2	4.00	A
Env 314C	Environmental Pollution and Monitoring Practical	1	4.00	A

SECOND SEMESTER				
Code No.	Subjects	Cr. Hrs.	GPA	Grade
Env 321	Environmental Conservation and Management	4	3.00	B
Env 322	Environmental Impacts and Management Techniques	4	4.00	B
Env 323	Environment and Energy	4	2.75	B+
Env 324	Waste Management	4	3.75	A-
Env 325	Case Study and Field Work	2	3.75	A-

THIRD SEMESTER				
Code No.	Subjects	Cr. Hrs.	GPA	Grade
Env 431	Environmental Economics, Law and Policy	4	3.00	B
Env 432	Environmental Modeling and Research Methodology	3	3.00	B
Env 433	Biodiversity Conservation and Management	4	3.75	A-
Env 434	Urban Environment	4	3.75	B+
Env 435A	Field Visit and Community Work / Internship	2	4.00	A
Env 435B	Term Papers, Dissertation, Proposal and Seminar	2	4.00	A

FOURTH SEMESTER				
Code No.	Subjects	Cr. Hrs.	GPA	Grade
Env 541	Remote Sensing and Geographical Information System	2	3.50	B+
Env 542	Conservation Work	8	4.00	A

GPA	3.44
Final Grade	B+
Remarks	First Division
Passing Year	2018

Examinee	I	II	III	IV
GPA	3.44	3.51	3.44	3.55
Grade	B+	B	B+	A-

Total Credit Hours Required: 64 SD: 05/09/2018 V.D: 12/10/2018

Probationary Status Year: 1985 Expiry Year: 2007

Semester	I	II	III	IV
2015				
2016				
2017				

Note: If a student has failed in the second attempt, he/she must appear in the second attempt in the next two attempts.

2018-19-20
Controller of Examinations

CURRICULUM VITAE (CV)

Position Title:	:	Physical Environment Expert
Name of Expert:	:	SANDEEP SHRESTHA
Date of Birth:	:	1990-11-18
Citizenship:	:	Nepali

Education:

- School Leaving Certificate (SLC), Hill Top Higher Secondary School, Lalpur, NG Board, 2006
- Intermediate level (10+2), NIMS, Lalpur, 2009
- Bachelor's degree in Engineering (Civil), Kantipur Engineering College (TU), Kathmandu, Nepal, 2014
- Master's degree in Integrated Water Resource Management (IWRM), Nepal Engineering College (PU) (Thesis Remaining)

Training:

- Participated on one week of social survey in Jhapa for the Kankai Irrigation System for Parcellary Mapping.
- Canal Project', May 24-31, 2014.
- 2 months training on graphics designing course, software, networking and hardware troubleshooting at Gateway
- Computer Education Center.
- 5 days of hardware troubleshooting training organized by Kantipur Engineering College.
- 5 days of Land Development software training organized by Kantipur Engineering College.
- 3 days of Software Analysis Program (SAP) training organized by Kantipur Engineering College.

Employment record relevant to the assignment:

Period	Employing organization and your title / position. Contact information for references	Country	Summary of activities performed relevant to the Assignment
2020-April - 2024	Employer: Dynamic Resources Management Services Pvt Ltd Position: Civil/ Director Reference Information: Rohit Kumar, MD Phone: 9301848885 Email: consaltdrsmv@gmail.com	Nepal	• Review and understanding of design standard and its finalization with good operation practices • Review and verification of survey data and design • Fixing the alignment and conduct field observation • Initial Environmental Examination (IEE) study of Sand, Gravel and Stone extraction from various riverbeds of various rivers within Buddhabhumi Municipality. • IEE of Sand Gravel and Stone Extraction from various rivers within Belaka Municipality. • IEE Study of Sand Extraction from various rivers within Gokarneshwor Municipality • IEE Study of Sand Gravel and Stone Extraction from various riverbeds within Devdaha Municipality • IEE study of Sand Gravel and Stone Extraction from various riverbeds within Brendranagar Municipality.

Oct 2014 – April 2020	Employer: ERMIC (P.) Ltd Position: Civil / Project Co-ordinator Reference Information: Mr. Uddab Raj Chaulagain, MD, Phone: 01-4483064 Email: ermic@ermicnepal.com	Nepal	- Engineer for Urban Governance Infrastructure and Implementation Project (UGIIP) in about 16 municipalities - Project Co-ordinator and Design Engineer for Detailed Engineering Survey & Design of Railway Line of Butwal-Lamahi Section and Kohalpur-Sukhikhad Section - Project Co-ordinator and Design Engineer for Feasibility Study, Detailed Engineering Survey, Design and preparation of DPR, Environmental and Social Study for improvement to double Lane bituminous standard, Contract Packaging and Preparation of Bidding Documents - Kohalpur-Sukhikhet (Bangesimal) Road (Ratna Highway, H012) and - Butwal-Pokhara Road (Siddhartha Highway, H10) - Design Engineer for Rural Reconstruction and Rehabilitation Sector Development Program (RRRSDP) – 2
July 2017 to Jan 2018 (Part Time)	Employer: : Department of Local Infrastructure (DoLI) Position: : Individual Consultant/ Design Engineer Reference Information: Mr. Ram Chandra Shrestha DG Phone: 9851168128 Email: anuram51@yahoo.com	Nepal	Assist the Project Preparation team of RCIP and ADB team including the updating of the engineering DPR of selected sub-projects prepared by DPR Consultant in line with RCIP guideline.
August 2014 to Sept 2014	Employer: Trail Bridge Support Unit (TBSU) HELVETAS Swiss Inter Corporation Nepal Position: : Individual consultant/ Bridge Inspector Reference Information: Badri Shrestha Phone: +977-1 5531107/ 5527828 Email: badri.shrestha@helvetas.org	Nepal	Quality assurance, monitoring and inspection of trail bridges at Okhaldunga, Nepal
Jan 2014 to August 2014	Employer: NEST (P) Ltd. 224-Suruchi Marg Position: Road Engineer/ Civil Engineer For Reference Reference Information: Bikram Shakya (Director) Phone: 01-4784515/01-4784803 Email: nestconsultancy@gmail.com	Nepal	Responsible for detailed design of roads, drain and watersupply under RRRSDP-2 project. Responsible for drafting, layout and typical drawing of the components of completed road design Responsible for preparation of rate analysis, cost estimate and Bill of Quantities for different category of works in the project Social Survey on parcellary mapping of of canal of Kankai Irrigation system at Jhapa, Nepal Survey on Risk Hazard Assessment at Darchula, Nepal Digital Base Map Survey at Darchula, Nepal

Membership of Professional Associations and Publications:

Language Skills (indicate only languages in which you can work):

Language skills:	Reading	Speaking	Writing
Newari	Mother Tongue		
Nepali	Excellent	Excellent	Excellent
English	Excellent	Excellent	Excellent

Adequacy for the Assignment:

Detailed Task Assigned on	Reference to Prior Work/Assignments that Best Illustrates Capability to Handle the Assigned Tasks
---------------------------	---

Consultant's Team of Experts	
As per the ToR	Name of Assignment or Project : Preparation of Architectural design, structural design, drawing, geotechnical investigation and detail cost estimate, specification and Bid documents of Advance Multispecialty Hospital Pvt Ltd, Damak, Jhapa, Nepal Year: 2020 Location: Damak Jhapa Client: Advance Multispecialty Hospital Pvt Ltd Main Project Features: 100 Bedded Hospital Position: Field Supervisor/ Civil Engineer Activities Performed: Desk study, Detailed Topographical Survey and preparation of Topographical Map, Inventory work and Technical Feasibility study work. Prepared the Master Plan and Conceptual Designing of building premises. Performed the Soil Investigation work with Field Test and Laboratory Test. Prepared the detailed architectural, structure, electrical and sanitary design and drawing of building premises using National Building code. Prepared the detailed cost estimate all complete of civil, electrical and sanitary work. Prepared the detailed technical specification of civil, electrical and sanitary work. Prepared standard bidding documents on the basis of public procurement Act 2063 and Public Procurement Regulation 2064 and also prepared the pre-qualification document of contractor
	Name of Assignment or Project : Structural analysis, sanitary design and drawing, preparation of specification of International School of Management and Technology (ISMT), Chitwan, Year: 2019 Location: Chitwan Client: International School of Management and Technology (ISMT), Chitwan Main Project Features: Position: Field Supervisor/ Civil Engineer Activities Performed: Desk study, Detailed Topographical Survey and preparation of Topographical Map, Inventory work and Technical Feasibility study work. Prepared the Master Plan and Conceptual Designing of building premises. Performed the Soil Investigation work with Field Test and Laboratory Test. Prepared the detailed architectural, structure, electrical and sanitary design and drawing of building premises using National Building code. Prepared the detailed cost estimate all complete of civil, electrical and sanitary work. Prepared the detailed technical specification of civil, electrical and sanitary work. Prepared standard bidding documents on the basis of public procurement Act 2063 and Public Procurement Regulation 2064 and also prepared the pre-qualification document of contractor
	Name of Assignment or Project : Structural analysis, sanitary design and drawing, preparation of specification of International School of Management and Technology (ISMT), Biratnagar, Year: 2019 Location: Biratnagar Client: International School of Management and Technology (ISMT) Main Project Features: Position: Field Supervisor/ Civil Engineer Activities Performed: Desk study, Detailed Topographical Survey and preparation of Topographical Map, Inventory work and Technical Feasibility study work. Prepared the Master Plan and Conceptual Designing of building premises. Performed the Soil Investigation work with Field Test and Laboratory Test. Prepared the detailed architectural, structure, electrical and sanitary design and drawing of building premises using National Building code. Prepared the detailed cost estimate all complete of civil, electrical and sanitary work. Prepared the detailed technical specification of civil, electrical and sanitary work. Prepared standard bidding documents on the basis of public procurement Act 2063 and Public Procurement Regulation 2064 and also prepared the pre-qualification document of contractor
	Name of Assignment or Project : Structural analysis, sanitary design and drawing, preparation of specification of Indreni College, Chitwan, Year: 2020 Location: Chitwan Client: Indreni College, Main Project Features: Position: Field Supervisor/ Civil Engineer Activities Performed: Desk study, Detailed Topographical Survey and preparation of Topographical Map, Inventory work and Technical Feasibility study work. Prepared the Master Plan and Conceptual Designing of building premises. Performed the Soil Investigation work with Field Test and Laboratory Test. Prepared the detailed architectural, structure, electrical and sanitary design and drawing of building premises using National Building code. Prepared the detailed cost estimate all complete of civil, electrical and sanitary work. Prepared the detailed technical specification of civil, electrical and sanitary work. Prepared standard bidding documents on the basis of public procurement Act 2063 and Public Procurement Regulation 2064 and also prepared the pre-qualification document of contractor
	Name of Assignment or Project : Urban Governance Infrastructure and Implementation Project (UGIIP) Year: August 2018 to Till Date Location: 16 Municipalities of Nepal Client: Department of Urban Development and Building Construction, Main Project Features: Position: Field Supervisor/ Civil Engineer, Activities Performed: To assist and support the Team Leader and Deputy Team Leader in identification of needed projects in the municipality and preparation of Feasibility Study Report and Detail Project Report. Responsible for preparation of rate analysis, cost estimate and Bill of Materials for different category of works in the project and

work Assist TL for the management and administration of the project to achieve each target programmed. Reviewing the feasibility study documents, providing the review report and suggestion to Client, and optimizing the design if accepted by Client. Providing monthly progress report to Client, attending important technical or management meeting held between Client and local consultants. Review and understanding of design standard and its finalization with good operation practices. Review and verification of survey data and design. Fixing the alignment and conduct field observation.

Name of Assignment or Project : Detailed Engineering Survey & Design of Railway Line Year: August 2017 to August 2018 **Location:** Kohalpur-Sukkhad, Butwal-Lamahi **Client :** Department of Railway (DoR)

Main Project Features : **Position:** Field Supervisor/ Civil Engineer. **Activities Performed:** To assist and support the Team Leader and Deputy Team Leader in coordination and management of the project and for survey and design of approach roads to the railway stations. Responsible for preparation of rate analysis, cost estimate and Bill of Materials for different category of works in the project and work in close coordination with the international expert. Assist TL for the management and administration of the project to achieve each target programmed. Assist TL in building and maintaining the project team in a reasonable way based on the requirement of the project to ensure the smooth execution Assist TL in assigning and allocating all the available resources in an optimum way, breaking down the workload and identifying the responsibility to each person in an enforceable way. Assist TL in carefully programming the project from the very beginning through the whole process to identify and analyze all the potential risks, to find the solution with the pre-control measures. To assist in reviewing the feasibility study documents, providing the review report and suggestion to Client, and optimizing the design if accepted by Client. To assist TL in executing the project in accordance with the specifications, conditions, and the client's requirements etc. stipulated in the contract. Providing monthly progress report to Client, attending important technical or management meeting held between Client and local consultants. Checking and evaluating the result of each measure in a real-time manner, paying attention to the effectiveness. Review the feasibility study documents and give comments to the client. Review and understanding of design standard and its finalization with good operation practices. Review and verification of survey data and design. Assist Alignment Engineer for fixing the alignment and conduct field observation.

Name of Assignment or Project : Rural Connectivity Improvement Project. Year: July 2017 to January 2018

Location : Panchthar, Ilam, Jhapa, Morang, Sunsari, Dhankuta, Dolakha, Sindhuli, Chitwan, Sindhupalchok, Kavrepalanchok, Kathmandu, Bhaktapur, Parbat, Rukum, Rolpa. **Client:** Department of Local Infrastructure (DoLI)

Main Project Features: Rural Reconstruction and Rehabilitation Sector Development Program **Position:** Individual Consultant/ Design Engineer. **Activities Performed:** Assist in revision, updating of design/drawings of road plan, profile and cross-sections as per recommendations & feedback from RRE/ PCU/ ADB Consultant/ transect walk survey. Assist in preparing DPR as per new template as suggested by ADB International Consultant. Assist RRE in filtering, refining and incorporating the findings of Environmental and Social Transect walk survey into drawings/ DPR. Assist in preparing list of locations/ chainages of road safety items e.g traffic signs, delineator, safety barriers, guard posts, parapets etc that and reflect them drawings as suggested by ADB International Consultant. Assist RRE in preparing a sample DPR of Badkhanjyang-Sano Masino-Thulo Masino-Satghumti road inclusive of road safety component as advised by ADB International Consultant. Assist RRE in carrying out additional works that may need for any alteration, addition, modification, updating of design, drawings and cost estimates during planning and preconstruction phase of RCIP. Perform all works assignment by RRE and PCU.

Name of Assignment or Project : Feasibility Study, Detailed Engineering Survey, Design and preparation of DPR, Environmental and Social Study for improvement to double Lane bituminous standard, Contract Packaging and Preparation of Bidding Documents, Kohalpur-Surkhet (Bagesimal) Road (Ratna Highway, H012) and Butwal-Pokhara Road (Siddhartha Highway, H10). Year: August 2016 to August 2017. **Location:** Kohalpur- Surkhet, Butwal-Pokhara. **Client:** Department of Roads (DoR). **Main Project Features:** Upgrading of Highway to Double Lane Standard. **Position:** Road Engineer/Civil Engineer. **Activities Performed:** Detailed Engineering design and cost estimate of highway. Preparation of Field Activity Report of Engineering Survey Works. Preliminary Design and preparation of data required for Economic Analysis for FS Report. Preparation of Unit Rates, Quantity and Cost Estimates and drawings. Field verification of design completed roads and review in the design after verification.

Name of Assignment or Project : Rural Reconstruction and Rehabilitation Sector Development Program (Phase-2). Year: October 2014 to August 2016. **Location :** Panchthar, Ilam, Jhapa, Morang, Sunsari, Dhankuta, Dolakha, Sindhuli, Chitwan, Sindhupalchok, Kavrepalanchok, Kathmandu, Lalpur, Bhaktapur, Parbat, Rukum, Rolpa, Manang, Mustang, Dadelidhura. **Client:** Department of Local Infrastructure Development and Agricultural Roads (DoLIDAR). **RRRSDP-2. Main Project Features:** To Support and Assist Department of Local Infrastructure Development and Agricultural Roads (DoLIDAR) for the Preparation of Follow on Project of Rural Reconstruction and Rehabilitation Sector Development Program (RRRSDP) -2. **Position:** Road Engineer/Civil Engineer. **Activities Performed:** Assist and guide field teams related to the preparation of feasibility studies, detailed engineering surveys and design and cost estimate reports for sub project roads. Assist

Team Leader to finalize and submit the Main Report, Design Report, Drawings and Cost Estimate for sub project ready, Perform Terrain Modelling, Data Analysis Detailed Design of Roads & Survey Supervision.

Name of Assignment or Project: Bridge Condition Survey of Tnal Bridges. **Year:** August 2014 to September 2014. **Location:** Okhaldhunga. **Client:** TBSU, HELVETAS Swiss Inter Cooperation Nepal. **Main Project Features:** Quality Assurance, Monitoring and Inspection of Bridges. **Position:** Individual Consultant/Bridge Inspector. **Activities Performed:** Quality assurance, monitoring and inspection of 105 bridges at Okhaldhunga, Nepal. **Preparation of District Bridge Record (DBR):** Update the bridge information on the Bridge Management Information System (BIS) prepared by TBSU.

Expert's contact information: (Email: sandeepshrestha02@gmail.com Phone: 9851207464)

Certification:

I, Sandeep Shrestha, certify that the above given information are correct and updated.

- i) This CV correctly describes my qualifications and experience
- ii) I am not a current employee of the GoN
- iii) In the absence of medical incapacity, I will undertake this assignment for the duration and in terms of the inputs specified for me in Form TECH 6 provided team mobilization takes place within the validity of this proposal.
- iv) I was not part of the team who wrote the terms of reference for this consulting services assignment.
- v) I am not currently debarred by a multilateral development bank.
- vi) I certify that I have been informed by the firm that is including my CV in the proposal for this. I confirm that I will be available to carry out the assignment for which my CV has been submitted in accordance with the implementation arrangements and schedule set out in the proposal.
- vii) I declare that corruption case is not filed against me.

I understand that any willful misstatement described herein may lead to my lead to my disqualification or dismissal, if engaged.

POKHARA UNIVERSITY
OFFICE OF THE CONTROLLER OF EXAMINATIONS
Kaski, Nepal
TRANSCRIPT OF ACADEMIC RECORDS

A0142457

S/N 73697

Name of the Student: SANDIPT SHRESTHA

Registration No: 2017-1-30-0011

Exam Roll No: 1750024

College: RUPAL BAKSHI TRICOLLEGE

Faculty: SCIENCE AND TECHNOLOGY

Program: MASTER OF SCIENCE IN INTERDISCIPLINARY WATER

Level: MASTER

RESOURCE MANAGEMENT

Date of Registration: MAY/2017

Date of Completion: SEPTEMBER, 2022

SN	Code No.	Course Title	Credit	Grade	SN	Code No.	Course Title	Credit	Grade
First Semester					Second Semester				
1	TWM 611.1	Hydrological Science	3	B	1	TWM 621.1	Economics of Water Resources Management	3	B+
2	TWM 612.1	Water Flow and Hydraulics	3	B	2	TWM 622.1	Gender, Water and Social Inclusion	3	B+
3	TWM 613.1	Role of Water in Productive Activities	3	B+	3	TWM 623.1	Conflicts in Water Management	3	A-
4	TWM 614.1	Society and Water: Public Health, Livelihood and Ecosystem	3	B	4	TWM 614.3	Legal and Policy Dimensions of Water Management	3	B+
5	TWM 615.1	GIS and GIS Application in Water Resources	3	C+	5	TWM 711.3	Water Induced Disaster and Risk Management	3	B+
6	TWM 616.1	Presentation, Writing and Reporting Skills	2	A					
Credit / SGPA			17	2.99	Credit / SGPA			14	3.39
Third Semester					Fourth Semester				
1	TWM 712.3	Integrated Water Resources Management	3	C+	1	TWM 700	Thesis	16	A-
2	TWM 713.4	Field Research Methodology	4	B					
3	TWM 714.2	Power, Authority and History	1	A-					
4	TWM 751.4	* Climate Change Livelihood and Adaptation	4	A					
Credit / SGPA			13	3.23	Credit / SGPA			16	3.70
Total Credit								40.00	
CGPA								3.33	

The candidate has completed all the requirements prescribed by the University for the 2 years Master Degree in Interdisciplinary Water Resource Management.

Prepared by

Checked by

Controller of Examinations

Date of Issue: 8 DEC 2022

Note: TH=Theory, PR=Practical, *Elective / Specialization

POKHARA UNIVERSITY

Phone No. 53781

OFFICE OF THE CONTROLLER OF EXAMINATIONS

PROVISIONAL CERTIFICATE

This is to certify that Mr./Ms. SANDEEP SHRESTHA was a
student of Nepal Engineering College from 2017 to 2022
S/he has completed all the requirements of the Master of Science in Interdisciplinary
Water Resources Management
Program with a CGPA score of 3.33

Further information about the student according to the record is as follows:

- a. Date of Birth: 18-11-1988 AD
b. Transcript No.: 73697
c. Registration: 2017-1-50-0024

We wish all the best for her/his bright future.

Date of issue: 28 DEC 2022

Prepared by

Checked by

Controller of Examinations

CURRICULUM VITAE

Proposed Position : Sociologist
Name of Staff : BINOD CHANDRA ACHHARYA
Profession : Sociologist
Date of Birth : December 22, 1970
Membership in Professional Societies : NA

Detailed Tasks Assigned:

- Overall coordination of the project.
- Overall guidance to the team members regarding developing methodologies, data collection, report writing in order to complete the assigned task in the stipulated time.
- Support team for the preparation of, survey tools, socio- economic inventory of the area.
- Support team during field survey, conducting workshops, awareness program, Focus Group Discussions (FGD) etc.
- Identify social and economic impacts due to implementation of the project.
- Conduct public hearing and other social requirement of the study.
- Prepare the checklist and questionnaire regarding the social-cultural sector for the workshop, key informants, and reconnaissance survey.

Key Qualifications:

Mr. Acharya has completed master's degree in sociology in 2002 and obtained wide range of experiences in research and administrative field since more than 14years. Delivered supports to team members for designing research tool & technique in research field and management skills to the company owner in administrative field. In research and development projects: found many opportunities to involve various extents of projects such as baseline studies, impact assessments, feasibility studies, performance evaluation studies and comparative studies in relation to non-formal education (NFE), women empowerment program (WEP), poverty alleviation, social inclusion, disabled personalities, and other adjoining social uplifting activities for poor/under privileged and advanced community with focus to irrigation, hydropower, child health, reproductive health, forest resource management, water supply & sanitation, solid waste management, gender auditing etc. as coordinator/ training expert, sociologist, socio-economist, team leader, institutional development expert and consultant. He has already traveled more than 50 districts Nepal including high hills, hills and terai regions and even transportation inaccessible communities. Have computer skills (Operating system-Windows 9X, XP Professional, Application- MS office 95, 98, 2000 and XP, graphics-adobe Photoshop and utilities) and some computer hardware trouble shooting and networking.

Education :

- Master's Degree in Sociology and Anthropology (M.A.), Tribhuvan University, Kirtipur, Kathmandu, 2002.

Employment Record :

From February 2017: To 2020
Position held : Sociologist
Location : Different Districts of Nepal
Description of Duties :

- Worked as Sociologist in Preparation of IEE of
 - MK Paints Kohalpur
 - Babu Bricks, Nepalgunj
 - Tirumala Agro, Nawalparasi
 - NN Bricks, Bardia
 - Denti Soaps and Detergents, Kohalpur
 - Bardaghat Landfill Site, Nawalparasi
 - Sand, Gravel and Stone extraction from various rivers of Belaka Municipality, Udayapur
 - Sand, Gravel and Stone extraction from various rivers of Gokarneshwor Municipality, Kathmandu
 - Sand, Gravel and Stone extraction from various rivers of Tarkeshwor Municipality, Kathmandu
 - Sand, Gravel and Stone extraction from various rivers of Devdaha Municipality, Rupandehi
- Worked as Sociologist in Preparation of 5 years Periodic Plan of Jhapa District
- Worked as Sociologist in Preparation of 5 years Periodic Plan of Rupendehi District
- Preparation of GIS based Base Map and Physical Development Plan of Lamki Town Development Committee Area, Kailali District
- Preparation of GIS based Base Map and Physical Development Plan of Khalanga VDC Area

From February 2006: To 2014

Employer : Sustainable Infrastructure Development Foundation (SIDeF)
 Position held : Sociologist
 Location : Different Districts of Nepal

Description of Duties:

- Updating of District Transport Master Plan DTMP/DTPP of Gorkha district
- Updating of District Transport Master Plan DTMP/DTPP of KavrePalanchowk district

From August 2000 : To Date

Employer : CEMECA Consultant P. Ltd.
 Position held : Sociologist
 Location : Different Districts of Nepal

Description of Duties:

- Worked as Sociologist in Preparation of Detailed Project Report (DPR) of Proposed Ring Road Through Land Pooling Scheme in Biratnagar, Morang District (Third Phase)
- Worked as Sociologist in Preparation of Periodic Plan in following projects:

1. Putalibazar Municipality in Syangha District.
2. Kamalamai Municipality in Sindhuli District.
3. Tulsipur Municipality in Dang District.

In above projects as civil engineer has done following works and activities:

- He should be primarily responsible for collection of primary and secondary information relevant for the social component of study.
- He should be for resource analysis and spatial analysis and hence outline the opportunities and potential of the planning area and its surrounding municipality.
- He will be responsible for gathering information and data pertaining to social infrastructure (health, education), demography and social development (women, child,

-
- disabled, old, poor and helpless population) through checklist enclosed in the Periodic Plan Preparation Manual 2059.
- He had assisted Urban Planner in compiling all plans prepared by individual experts in to a comprehensive periodic plan.
- Worked as Sociologist in Preparation of Digital Base Map in following projects:
 1. Baglung Municipality.
 2. Siddharthanagar Municipality.
 3. Jaleshwar Municipality.
 4. Bhadrapur Municipality.
- In above projects as civil engineer has done following works and activities:
- He should be primarily responsible for collection of primary and secondary information relevant for the social component of study.
 - He should be for resource analysis and spatial analysis and hence outline the opportunities and potential of the planning area and its surrounding municipality.
 - He will be responsible for gathering information and data pertaining to social infrastructure (health, education), demography and social development (women, child, disabled, old, poor and helpless population) through checklist enclosed in the Periodic Plan Preparation Manual 2059.
 - He had assisted Urban Planner in compiling all plans prepared by individual experts in to a comprehensive periodic plan.
- Worked as Sociologist in Preparation of Detail Project Report of ParshaPokhariya Land Pooling Project.
 - Worked as Sociologist in Preparation of Regional Development Plan Encompassing Major Settlements along the Kapilbasta-Lumbini-Siddharthanagar-Burwal Highway Corridor Regional and preparing DPR of one of the key project identified in each settlement.
 - Worked as Sociologist in Preparation of Detailed Planning Report (DPR) of ring road Construction through Land Pooling in Biratnagar, Morang District.
 - Worked as sociologist in Preparation of Physical Development Plan in following projects:
 1. Attariya-Dhabgadhi corridor Region
 2. Inaruwa-Itahari-Dubabi- and Dharan corridor Region.
 3. Panchkhal-Dhulikhel-Banepa and Panauti corridor Region.
 4. Fattepur VDC in Saptari District.
- In above projects sociologist has done following works and activities:
- He will be responsible for gathering information and data pertaining to social infrastructure (health, education), demography and social development (women, child, disabled, old, poor and helpless population) through checklist enclosed in the FDP, their analysis and support the Urban Planner in producing physical development plan.
 - He should be conduct FGD in the planning area and conducting interviews and consultation with key informants.
 - He could be for resource analysis and spatial analysis and hence outline the opportunities and potential of the planning area and its surrounding VDC and region.
- Worked as Sociologist for Preparation of water Use Master plan of Three V.D.Cs (Kushapani, Kalika & Bishalla) in Dailikh District.
 - Worked as Sociologist for Feasibility study of Three Different areas inside Kathmandu Valley.
 - Worked as Sociologist for the preparation of detailed engineering design report for Bagmati Nagar Land Pooling Project.
-

-
- Worked as Sociologist in Study of Development of Model Village of BaderwaGaon, Dumariya VDC at Rautahat District responsible for Collection & analyze social parameters such as education attainment, major source of income, food security, health, migration etc for the preparation of Physical Development Plan, Economic Development Plan, and Social Development Plan etc.
 - Worked as Sociologist in Assessment of Localization of Millennium Development Goal in Slums and Squatter settlements in Nepal.

Language:

<u>Languages</u>	<u>Speaking</u>	<u>Reading</u>	<u>Writing</u>
Nepali	Excellent	Excellent	Excellent
English	Good	Excellent	Excellent
Hindi	Good	Good	Good

Certification :

I, the undersigned certify that to the best of my knowledge and belief, these data correctly describe me, my qualifications and my experience.

त्रिभुवन विश्वविद्यालय

Tribhuvan University

कलाचार्य

मानविकी र सामाजिकशास्त्र

विनोद चन्द्र आचार्य विक्रम सम्बत् २०६५ को

समाजशास्त्र विषयको कलाचार्य परीक्षा पास श्रेणीमा उत्तीर्ण भई

स्नातकोत्तरपदवीका निमित्त योग्य ठहरिएकोले निजलाई यस उपाधिद्वारा विभूषित गरिएको छ ।

Master's Degree

In Humanities and Social Sciences

This is to certify that

Binod Chandra Acharya

having passed **Master's Degree** examination in **Humanities and Social Sciences** in *Sociology*

in *Pass* division of the year *2065* this degree has been awarded on him/her this day.

Kathmandu, Nepal.

Date: *January, 9, 2018*

[Signature]
Vice-Chancellor

Position Title:	: Civil Engineer
Name of Firm:	: Great Himalayan Research and Consult Pvt. Ltd.
Name of Expert:	: Manish Pratap Singh
DATE OF BIRTH:	: 1990-02-19 NATIONALITY: Nepali

EDUCATION :

- School Leaving Certificate (SLC), Adarsha Vidya Mandir, HSS, Manbawan, Lalitpur
- Proficiency Certificate Level (PCL), Capital Higher Secondary School, Koteshwor, Kathmandu
- Bachelor in Civil Engineering, Sagarmatha Engineering College, Sanepa, Lalitpur

OTHER TRAINING :

- Programming: Working Knowledge of Basic Computer Skills, Microsoft Office Packages, AutoCAD, SAP, DTM, SW-Road.
- Trainings on Implementation of Water Supply, Health and Sanitation, ODF and Monitoring of WASH activities, STWSSP / ADB, 2015 (10 Days)

MEMBERSHIP IN PROFESSIONAL ASSOCIATIONS:

- Nepal Engineering Council, 11458 Civil "A"
- Nepal Engineers' Associations', 20807

EMPLOYMENT RECORD :

DETAILED TASKS ASSIGNED	WORK UNDERTAKEN THAT BEST ILLUSTRATES CAPABILITY TO HANDLE THE TASKS ASSIGNED
Name of Assignment or Project: Civil Engineer in Initial Environmental Examination (IEE) report preparation of sand, gravel and stone extraction from various rivers within various municipality/rural municipality. -Sand, Gravel and Stone Extraction from various river within Belaka Municipality, Udayapur, Koshi Province, Nepal -Sand, Gravel and Stone Extraction from various river within Bhimfedi Rural Municipality, Makwanpur, Bagmati Province, Nepal -Sand, Gravel and Stone Extraction from various river within Birendranagar Municipality, Surkhet, Karnali Province, Nepal -Sand, Gravel and Stone Extraction from various river within Gokarneshwor Municipality, Kathmandu, Bagmati Province, Nepal -Sand, Gravel and Stone Extraction from various river within Buddhahumi Municipality, Kapilvastu, Lumbini Province, Nepal Year: September 2019-Till Date Client: Various municipality/rural municipalities Employer: Great Himalayan Research and Consult Pvt. Ltd. Positions Held: Civil Engineer Activities Performed: • Prepare checklist for baseline information collection for ToR preparation and IEE report survey. • Coordinate surveyor to get the information about the riverbed materials that can be sustainably excavated. • Review existing act, regulations, guidelines for the delineation of excavation area. • Estimate quantity of riverbed materials for sustainable extraction. • Prepare excavation plan and profile • Identify, predict positive and negative impacts that are possible in the period of extraction • Suggest augmentation/mitigation plan for IEE report in terms of excavation procedures • Prepare drawings for the excavation area.	
Name of Assignment or Project: Consultancy Services for Design, Supervision and Management of Kathmandu Valley Wastewater Management Project. Year: September 2018- September 2023 Client: Project Implementation Directorate, Kathmandu Upatyaka Khanepani Limited, Kathmandu Employer: Dohwa Korea in Association with ERM and TAEC. Positions Held: Civil Engineer Activities Performed: • Prepare Hydrological model for sewer distribution network. • Carryout hydraulic modeling and detailed design of sewerage networks and interceptor sewerage. • Prepare Hydrological model and detailed design of River Training Works. • Prepare Inventory of the materials required to be used in the project and their unit price.	

• Prepare the reports on the requirement of the quality, grades and specifications for the materials and goods based on finalized design of the project components. • Prepare Quantity Estimates and Cost Estimates of the Project Components. • Prepare Bill of Quantities • Prepare detailed Cost Estimate for different packages with rate analysis. • Preparation of Variation Documents. • Preparation of Rate Negotiation documents for extra works to be paid from the Provisional sum of the contract.
Name of Assignment or Project: Consulting Services for Detailed Engineering Survey and Design of Electrified Railway Line for Butwal-Lamahi Section (115 Km) Year: August 2017- September 2018 Client: Department of Railways, Kathmandu Employer: Syuan in Association with ERM P. Ltd. Positions Held: Quantity Surveyor Activities Performed: • Prepare Inventory of the materials required to be used in the project and their unit price. • Prepare the reports on the requirement of the quality, grades and specifications for the materials and goods based on finalized design of the project components. • Prepare Quantity Estimates and Cost Estimates of the Project Components. • Prepare Bill of Quantities • Prepare detailed Cost Estimate for different packages with rate analysis. • Assist Team Leader in Documentation and Preparation of Reports. • Assist Deputy Team Leader in preparation of Bid Documents.
Name of Assignment or Project: Feasibility Study, Detailed Engineering Survey, Design and preparation of DPR, Environmental and Social Study for improvement to double Lane bituminous standard, Contract Packaging and Preparation of Bidding Documents 1. Kohalpur-Surkhet(Bagesimal) Road (Ratna Highway, H012) and 2. Butwal-Pokhara Road (Siddhartha Highway, H10) Year: August 2016- August 2017 Client: Department of Roads Employer: HFAB- BCL JV in Association with SILT, Full Bright and ERM. Positions Held: Civil Engineer/ Quantity Surveyor Activities Performed: • Special inspection, maintenance design and Estimate of existing bridges of Kohalpur- Surkhet Road (38 No.s). • Design of Retaining and River Training Structures along Kohalpur-Surkhet Road. • Prepare Quantity Estimates and Cost Estimates for the Project Components of Kohalpur- Surkhet road. • Assist Team Leader and Deputy Team Leader in preparation of Detailed Project Report. • Assistance in preparation of Bid Document.
Name of Assignment or Project: Consulting Service for Feasibility Study and Detail Design for Construction of New Bridges (55 No.s) and Maintenance of Existing Bridges (55No.s) Year: May 2015-August 2016. Client: Department of Roads Employer: Kunhwa Korea in Association with ERM P. Ltd. Positions Held: Junior Engineer Activities Performed: • Condition Survey Of Existing Bridges 55 No.s under RSDP Roads, Analysis, Estimate and Preparation of Reports. • Responsible for designing of AutoCAD, assistance in Design Calculations and preparation of reports for construction of New Bridges. • Rate analysis and quantity estimation of bridges under RSDP. • Design of approach roads and River training works. • Assist Team Leader in preparation of Detailed Project Report.

Contact information: (email: shmanish60@gmail.com / Phone: +977-9863696103)

CERTIFICATION :

I, the undersigned, certify that to the best of my knowledge and belief, this CV correctly describes myself, my qualifications, and my experience

- i) This CV correctly describes my qualifications and experience
- ii) I am not a current employee of the FMTCL
- iii) In the absence of medical incapacity, I will undertake this assignment for the duration and in terms of the inputs specified for me in Form TECH 6 provided team mobilization takes place within the validity of this proposal
- iv) I was not part of the team who wrote the terms of reference for this consulting services assignment.
- v) I am not currently debarred by a multilateral development bank.
- vi) I certify that I have been informed by the firm that is including my CV in the proposal for this. I confirm that I will be available to carry out the assignment for which my CV has been submitted in accordance with the implementation arrangements and schedule set out in the proposal
- vii) I declare that corruption case is not filed against me.

I understand that any willful misstatement described herein may lead to my lead to my disqualification or dismissal, if engaged.

[Signature of Expert]

Date: 10 August 2025
Day/Month/Year

[Signature of authorized representative of the firm]
Day/Month/Year

Date: 10 August 2025

Full name of Staff member: Mr. Manish Pratap Singh
Full Name of Authorized Representative: Mr. Subash Dhakal

	नेपाल इन्जिनियरिङ्ग परिषद् Nepal Engineering Council लाधारण दत्तबान्ना इन्जिनियरको नाम इलाको प्रमाणपत्र	
आवेदनकर्ताको नाम: मानव प्रसाद शर्मा पेशा: सिभिल इन्जिनियर जन्म मिति: १९८०/०३/०५ पेशा: सिभिल इन्जिनियर	आवेदनकर्ताको नाम: मानव प्रसाद शर्मा पेशा: सिभिल इन्जिनियर जन्म मिति: १९८०/०३/०५ पेशा: सिभिल इन्जिनियर	मानव प्रसाद शर्मा पेशा: सिभिल इन्जिनियर
CERTIFICATE FOR REGISTERED ENGINEERS		
आवेदनकर्ताको नाम: मानव प्रसाद शर्मा पेशा: सिभिल इन्जिनियर जन्म मिति: १९८०/०३/०५ पेशा: सिभिल इन्जिनियर	आवेदनकर्ताको नाम: मानव प्रसाद शर्मा पेशा: सिभिल इन्जिनियर जन्म मिति: १९८०/०३/०५ पेशा: सिभिल इन्जिनियर	मानव प्रसाद शर्मा पेशा: सिभिल इन्जिनियर

CURRICULUM VITAE (CV)

Position Title and No.:	GIS Expert
Name of Expert:	Unesh Kumar
Date of Birth:	December 14 th 1987
Citizenship:	Nepali

Education:

Master of Science in Photogrammetry and Geoinformatics, Hochschule für Technik (HFT) Stuttgart, Germany, 2013 – 2015

Bachelor of Technology in Environmental Engineering, Kathmandu University, Nepal, 2005 – 2009

Employment Record Relevant to the Assignment:

Period	Employing organization and your title / position. Contact information for references	Country	Summary of activities performed relevant to the Assignment
Aug 2019 – Till Date	Employer: Great Himalayan Research and Consult Pvt. Ltd. Position: GIS Expert Reference: Mr. Subash Dhakal, MD ghrc018@gmail.com	Nepal	Worked as GIS expert in preparation of Initial Environmental Examination (IEE) report preparation of Sand, Gravel and Stone Extraction from various riverbeds within Various Municipality as mentioned below -Sand, Gravel and Stone Extraction from various river within Belaka Municipality, Udayapur, Koshi Province, Nepal -Sand, Gravel and Stone Extraction from various river within Bhimsedi Rural Municipality, Makwanpur, Bagmati Province, Nepal -Sand, Gravel and Stone Extraction from various river within Birendranagar Municipality, Sankhu, Karnali Province, Nepal -Sand, Gravel and Stone Extraction from various river within Gokarneshwar Municipality, Kathmandu, Bagmati Province, Nepal -Sand, Gravel and Stone Extraction from various river within Buddhahammi Municipality, Kapilvastu, Lumbini Province, Nepal
Jan 2016 – Sep 2018	Employer: BDA Nepal P. Ltd. Position: GIS Expert Reference: Mr. Jagadishwar N. Shrestha, MD bda-nepal@gmail.com	Nepal	Worked as GIS Expert in 1. Feasibility Study of Integrated Water Supply & Waste Water Management Project in a. Bhogteni, Morang b. Golbazar, Siraha c. Chandrapur, Rautahat 2. Detailed Engineering Design and Study Report Preparation of Integrated Water Supply & Waste Water Management Project, a. Karyabinayak Municipality, Lalitpur b. Chhreshwar Municipality, Dhanusa c. Bardibas Municipality, Mahottari
July 2016 – Dec 2019	Employer: Moonlight Civil Solution P. Ltd. Position: GIS Expert	Nepal	Worked as GIS Expert in 1. Preparation of Digital Base Map of Municipal Territory of Dapcha Kashikhanda Municipality, Bhakundebsi, Kavrepalanchok

Period	Employing organization and your title / position. Contact information for references	Country	Summary of activities performed relevant to the Assignment
	Reference: Mr. Nabin Khanal		2. Preparation of Municipal Profile with Vital Registration of Mechinagar Municipality, Itabhatta, Jhapa 3. Preparation of GIS based Digital Base Map and Development of Metric Addressing System of Lamahi Municipality, Lamahi, Dang 4. Preparation of Integrated Development Plan of a. Suddhodhan Rural Municipality b. Mayadevi Rural Municipality c. Bedkot Municipality 5. Preparation of Integrated Urban Development Plan of selected Municipalities: a. Budhiganga Rural Municipality, Hattimuda, Morang b. Reshanga Municipality, Gulmi c. Devdaha Municipality, Rupandehi d. Sainamaina Municipality, Rupandehi e. Krishna Nagar Municipality, Kapilvastu f. Bhumikasthan Municipality, Argakhachi g. Preparation of Municipal transportation Master plan of Sanoshree Taratal Municipality
Apr 2015 – July 2019	Employer: NEST P. Ltd. Position: GIS Expert	Nepal	Worked as GIS Expert in 1. Planning of House Numbering System and Development of Software for Data Entry and Recording in Compliance with The House Numbering System for Shuklagandaki Municipality, Dulegauda, Tanahun 2. Preparation of GIS Based Urban Map of a. Dashrathchand Municipality, Baitadi b. Dipayal Silgadhi Municipality, Doti
Apr 2019- Dec 2019 And Jul 2011 – Apr 2013	Employer: CEMECA Consultant Pvt. Ltd Position: GIS Expert Reference: Dhirendra Kumar Yadav	Nepal	Worked as GIS Expert in 1. Preparation of Master Plan for Developing Tushipur as a Smart City 2. Preparation of Periodic Plan of Kamalamai Municipality 3. Digitization and Preparation of Geo-database of the cadastral Map of Survey office at Baglung, Palpa and Gulmi
Nov 2016 - May 2017	Employer: Peak Point Engineering Consultancy Pvt. Ltd Position: GIS Expert Reference: Umesh Kumar	Nepal	Worked as GIS Expert in 1. Preparation of VDC Level Land Resource Maps, Database and Reports of 19 Nos. of VDCs Package 10 Dhanusha 2. Preparation of Municipal transportation Master plan of Kamalamai Municipality

Membership of Professional Associations and Publications:

N/A

Language Skills (indicate only languages in which you can work):

Language skills:	Reading	Speaking	Writing
Nepali	Excellent	Excellent	Excellent
English	Good	Excellent	Excellent

Hands	Good	Good	Good
-------	------	------	------

Adequacy for the Assignment:

Detailed Task Assigned on Consultant's Team of Experts:	Reference to Prior Work/Assignments that Best Illustrates Capability to Handle the Assigned Tasks
As per the ToR	Name of Project: Preparation of GIS Map of extraction sites, top maps, google maps, location maps, landuse map, geological map, hydrology map of Belaka, Burendranagar, Gokarneshwor, Buddhahhums Municipality and Bhunfedi Rural Municipality. Year: 2019 – Till date: Location: river sides. Client: Municipalities/Rural Municipalities. Main Project Features: Preparation of Initial Environmental Examination (IEE) reports. Position: GIS Expert; Activities Performed: Identify possible extraction sites suitable for extraction from google earth engine. Conduct drone survey of the identified locations. Prepare latest topo map of extraction sites with the help of images from drone shot. Prepare location map for sand, gravel and stone extraction from various riverbeds of rivers within municipalities. Study previous made Topo, earth, geological, landuse, landcover, maps for easy understanding of the conditions of extraction sites. Further set a bench mark for sustainable extraction. Name of Project: Feasibility Study of Integrated Water Supply & Waste Water Management Project in Bhogtem, Morang. Year: June 2017 – April 2018. Location: Morang. Client: Department of Water Supply & Sewerage. Main Project Features: Various Component of waste water treatment plant like, including Various Component of waste water treatment plant like, Screening & Grit Chamber, Anaerobic Baffled Reactor (ABR), Horizontal Flow Bed (HFB), Vertical Flow Bed (VFB), Sludge Drying Bed, Office Building, Guard House, Generator House, Toilet, Store – Lab Room Building, Drainage System, River Training works (including Outfall, Drain and Sewer line Network), Underground Water Tank, Pavement work, Drawings, GIS Mappings. The works under this assignment conduct feasibility study and prepare the report that will help to formulate technically feasible, economically viable, socially acceptable and environmentally friendly Waste Water Management Project. Feasibility study report was prepared to formulate technically feasible, economically viable, socially acceptable and environmentally friendly Waste Water Management Project. Field survey, investigation and data collection (primary and Secondary) was carried out. Project feasibility reports was produced on Economic, Social, Environmental, Financial, Institutional and Technical feasibility of a sewerage project. The study was conducted for all new projects, and for all existing systems to be selected for up-gradation, expansion and rehabilitation. Propose project alternatives, for collection, conveyance, treatment and disposal of the sanitary sewerage and recommend the most feasible/desirable project considering the relative technical, economic, financial, environmental, social, institutional, and operational feasibility of the project alternatives. The feasibility studies produce the various alternatives of the projects with comparative evaluation matrix for the alternative and recommend the most suitable project; Position: GIS Expert; Activities Performed: Conduct extensive geospatial data collection, analyzing factors such as topography, land use, hydrology, and existing infrastructure. This forms the foundation for informed decision-making during the feasibility study. Use GIS to assess potential sites for water supply and wastewater management infrastructure, evaluating factors like terrain, proximity to water sources, and environmental considerations. The GIS expert plays a crucial role in determining the feasibility of infrastructure placement. Apply GIS-based spatial modeling to optimize the allocation of water resources, evaluate network layouts, and assess the overall feasibility of the integrated water supply and wastewater management project. This involves analyzing spatial relationships to enhance efficiency and sustainability during the feasibility study. Name of Project: Feasibility Study of Integrated Water Supply & Waste Water Management Project in Golbazar, Siraha. Year: June 2017 – April 2018. Location: Siraha. Client: Department of Water Supply & Sewerage. Main Project Features: Various Component of waste water treatment plant like, including Various Component of waste water treatment plant like, Screening & Grit Chamber, Anaerobic Baffled Reactor (ABR), Horizontal Flow Bed (HFB), Vertical Flow Bed (VFB), Sludge Drying Bed, Office Building, Guard House, Generator House, Toilet, Store – Lab Room Building, Drainage System, River Training works (including Outfall, Drain and Sewer line Network), Underground Water Tank, Pavement work, Drawings, GIS Mappings. The works under this assignment conduct feasibility study and prepare the report that will help to formulate technically feasible, economically viable, socially acceptable and environmentally friendly Waste Water Management Project. Feasibility study report was prepared to formulate technically feasible, economically viable, socially acceptable and environmentally friendly Waste Water Management Project. Field

Detailed Task Assigned on Consultant's Team of Experts:	Reference to Prior Work/Assignments that Best Illustrates Capability to Handle the Assigned Tasks
	survey, investigation and data collection (primary and Secondary) was carried out. Project feasibility reports was produced on Economic, Social, Environmental, Financial, Institutional and Technical feasibility of a sewerage project. The study was conducted for all new projects, and for all existing systems to be selected for up-gradation, expansion and rehabilitation. Propose project alternatives, for collection, conveyance, treatment and disposal of the sanitary sewerage and recommend the most feasible/doable project considering the relative technical, economic, financial, environmental, social, institutional, and operational feasibility of the project alternatives. The feasibility studies produce the various alternatives of the projects with comparative evaluation matrix for the alternative and recommend the most suitable project; Position: GIS Expert; Activities Performed: Conduct extensive geospatial data collection, analyzing factors such as topography, land use, hydrology, and existing infrastructure. This forms the foundation for informed decision-making during the feasibility study. Use GIS to assess potential sites for water supply and wastewater management infrastructure, evaluating factors like terrain, proximity to water sources, and environmental considerations. The GIS expert plays a crucial role in determining the feasibility of infrastructure placement. Apply GIS-based spatial modeling to optimize the allocation of water resources, evaluate network layouts, and assess the overall feasibility of the integrated water supply and wastewater management project. This involves analyzing spatial relationships to enhance efficiency and sustainability during the feasibility study.
	Name of Project: Feasibility Study of Integrated Water Supply & Waste Water Management Project in Chandrapur, Raichak. Year: June 2017 – April 2018; Location: Siraha; Client: Department of Water Supply & Sewerage; Main Project Features: Various Component of waste water treatment plant like; including Various Component of waste water treatment plant like: Screening & Grit Chamber, Anaerobic Baffled Reactor (ABR), Horizontal Flow Bed (HFB), Vertical Flow Bed (VFB), Sludge Drying Bed, Office Building, Guard House, Generator House, Toilet, Store + Lab Room Building, Drainage System, River Training works (Including Outfall, Drain and Sewer line Network), Underground Water Tank, Pavement work, Drawings, GIS Mappings. The works under this assignment conduct feasibility study and prepare the report that will help to formulate technically feasible, economically viable, socially acceptable and environmentally friendly Waste Water Management Project. Feasibility study report was prepared to formulate technically feasible, economically viable, socially acceptable and environmentally friendly Waste Water Management Project. Field survey, investigation and data collection (primary and Secondary) was carried out. Project feasibility reports was produced on Economic, Social, Environmental, Financial, Institutional and Technical feasibility of a sewerage project. The study was conducted for all new projects, and for all existing systems to be selected for up-gradation, expansion and rehabilitation. Propose project alternatives, for collection, conveyance, treatment and disposal of the sanitary sewerage and recommend the most feasible/doable project considering the relative technical, economic, financial, environmental, social, institutional, and operational feasibility of the project alternatives. The feasibility studies produce the various alternatives of the projects with comparative evaluation matrix for the alternative and recommend the most suitable project; Position: GIS Expert; Activities Performed: Conduct extensive geospatial data collection, analyzing factors such as topography, land use, hydrology, and existing infrastructure. This forms the foundation for informed decision-making during the feasibility study. Use GIS to assess potential sites for water supply and wastewater management infrastructure, evaluating factors like terrain, proximity to water sources, and environmental considerations. The GIS expert plays a crucial role in determining the feasibility of infrastructure placement. Apply GIS-based spatial modeling to optimize the allocation of water resources, evaluate network layouts, and assess the overall feasibility of the integrated water supply and wastewater management project. This involves analyzing spatial relationships to enhance efficiency and sustainability during the feasibility study.
	Name of Project: Detailed Engineering Design and Study Report Preparation of Integrated Water Supply & Waste Water Management Project, Karyabinayak Municipality, Lalitpur; Year: July 2017 – July 2018; Location: Lalitpur; Client: Department of Water Supply & Sewerage; Main Project Features: Various Component of waste water treatment plant like: Screening & Grit Chamber, Anaerobic Baffled Reactor (ABR), Horizontal Flow Bed (HFB), Vertical Flow Bed (VFB), Sludge Drying Bed, Office Building, Guard House, Generator House, Toilet, Store+ Lab Room Building, Drainage System, River Training works (Including Outfall, Drain and Sewer line Network), Underground Water Tank, Pavement work, Drawings, GIS Mappings, DPR Preparation including 1) Preparation of Socio-Economic, Structural & Process Design Reports 2) Preparation of Operation & maintenance Manuals & SOPs, 3) Preparation of Institutional Development Plan & Framework; Position: GIS Expert; Activities Performed: Acquire and integrate diverse geospatial datasets, including topography, land use, hydrology, and infrastructure layers, to establish a comprehensive spatial database for the project. Conduct GIS-based site suitability analyses to identify optimal locations

Detailed Task Assigned on Consultant's Team of Experts:	Reference to Prior Work/Assignments that Best Illustrates Capability to Handle the Assigned Tasks
	for water supply and wastewater infrastructure, considering factors such as terrain, proximity to water sources, and environmental constraints. Contribute to the placement of infrastructure components through spatial analysis. Utilize GIS tools to create detailed maps, visualizations, and interactive displays for effective communication with stakeholders. These visual aids enhance understanding of project concepts, design proposals, and spatial relationships, facilitating informed decision-making during the detailed engineering design and study report preparation.
	Name of Project: Detailed Engineering Design and Study Report Preparation of Integrated Water Supply & Waste Water Management Project. Chlureshwa Municipality, Dhamua. Year: July 2017 – July 2018. Location: Dhamua. Client: Department of Water Supply & Sewerage. Main Project Features: Various Component of waste water treatment plant like Screening & Grit Chamber, Anaerobic Baffled Reactor (ABR), Horizontal Flow Bed (HFB), Vertical Flow Bed (VFB), Sludge Drying Bed, Office Building, Guard House, Generator House, Toilet, Store- Lab Room Building, Drainage System, River Training works (Including Outfall, Drain and Sewer line Network), Underground Water Tank Pavement work. Drawings, GIS Mappings , DPR Preparation including 1) Preparation of Socio-Economic, Structural & Process Design Reports 2)Preparation of Operation & maintenance Manuals & SOPs. 3) Preparation of Institutional Development Plan & Framework; Position: GIS Expert; Activities Performed: Acquire and integrate diverse geospatial datasets, including topography, land use, hydrology, and infrastructure layers, to establish a comprehensive spatial database for the project. Conduct GIS-based site suitability analyses to identify optimal locations for water supply and wastewater infrastructure, considering factors such as terrain, proximity to water sources, and environmental constraints. Contribute to the placement of infrastructure components through spatial analysis. Utilize GIS tools to create detailed maps, visualizations, and interactive displays for effective communication with stakeholders. These visual aids enhance understanding of project concepts, design proposals, and spatial relationships, facilitating informed decision-making during the detailed engineering design and study report preparation.
	Name of Project: Detailed Engineering Design and Study Report Preparation of Integrated Water Supply & Waste Water Management Project. Bardibas Municipality, Mahottari. Year: July 2017 – July 2018. Location: Lalupur. Client: Department of Water Supply & Sewerage. Main Project Features: Various Component of waste water treatment plant like Screening & Grit Chamber, Anaerobic Baffled Reactor (ABR), Horizontal Flow Bed (HFB), Vertical Flow Bed (VFB), Sludge Drying Bed, Office Building, Guard House, Generator House, Toilet, Store- Lab Room Building, Drainage System, River Training works (Including Outfall, Drain and Sewer line Network), Underground Water Tank Pavement work. Drawings, GIS Mappings , DPR Preparation including 1) Preparation of Socio-Economic, Structural & Process Design Reports 2)Preparation of Operation & maintenance Manuals & SOPs. 3) Preparation of Institutional Development Plan & Framework; Position: GIS Expert; Activities Performed: Acquire and integrate diverse geospatial datasets, including topography, land use, hydrology, and infrastructure layers, to establish a comprehensive spatial database for the project. Conduct GIS-based site suitability analyses to identify optimal locations for water supply and wastewater infrastructure, considering factors such as terrain, proximity to water sources, and environmental constraints. Contribute to the placement of infrastructure components through spatial analysis. Utilize GIS tools to create detailed maps, visualizations, and interactive displays for effective communication with stakeholders. These visual aids enhance understanding of project concepts, design proposals, and spatial relationships, facilitating informed decision-making during the detailed engineering design and study report preparation.
	Name of Project: Preparation of GIS Based Urban Map of Dipayal Silgadhi Municipality. Doti. Year: April 2015 – December 2015. Location: Doti. Client: DUDBC. Main Project Features: Preparation of GIS Based Urban Map of Dipayal Silgadhi Municipality, Doti; Position: GIS Expert; Activities Performed: Gathering and compiling relevant spatial data, including topography, land use, infrastructure, and demographic information. Ensuring data accuracy and consistency through quality checks and validation processes. Integrating diverse datasets to create a comprehensive and up-to-date GIS database for the urban area. Designing the layout and structure of the GIS-based urban map to effectively communicate spatial information. Utilizing GIS software tools to create visually appealing and informative maps that convey various urban features and layers. Incorporating different symbologies, colors, and labeling conventions to enhance map readability and user understanding. Conducting spatial analyses to derive meaningful insights from the GIS data, such as identifying patterns, trends, and spatial relationships. Providing decision support through spatial modeling, allowing stakeholders to assess the potential impacts of urban planning decisions. Collaborating with urban planners, policymakers, and other stakeholders to use GIS-based maps for informed decision-making and sustainable urban development.

Detailed Task Assigned on Consultant's Team of Experts:	Reference to Prior Work/Assignments that Best Illustrates Capability to Handle the Assigned Tasks
	Name of Assignment or Project: Preparation of Digital Base Map of Municipal Territory of Dapcha Kashukhanda Municipality, Bhakundebesu, Kavrepalanchok; Year: July 2016 – November 2016; Location: Nepal; Client: Dapcha Kashukhanda Municipality Office; Main Project Features: Preparation of Digital Base Map of Municipal Territory of Dapcha Kashukhanda Municipality, Bhakundebesu, Kavrepalanchok; Position: GIS Expert; Activities Performed: Compiling and integrating diverse geospatial datasets, including topography, land use, hydrology, and transportation networks. Ensuring the accuracy and consistency of data through quality control measures. Integrating data from various sources to create a comprehensive and up-to-date digital base map. Designing the layout and aesthetics of the digital base map to effectively communicate spatial information. Utilizing GIS software to create visually appealing maps with clear symbology, labels, and color schemes. Customizing the map for specific purposes, such as urban planning, environmental analysis, or infrastructure development. Performing geospatial analyses to derive insights and patterns from the data, such as spatial relationships, density, and distribution. Incorporating attribute data into the base map to provide additional information about features, such as population demographics, land ownership, or infrastructure details. Ensuring that the digital base map supports various analytical functions and can serve as a foundation for further geospatial applications.
	Name of Assignment or Project: Digitization and Preparation of Geo-database of the cadastral Map of Survey office at Baglung, Palpa and Gulmi; Year: July 2011 – July 2012; Location: Nepal; Client: DUDBC; Main Project Features: Review of satellite images, Geo Referencing, Digitization and attributing the map with field level data collection, Preparation of Digital based GIS Map of inventory of Drainage network of Area, Preparation of indicative development potential map and proposed drainage network map of municipal territory, preparation of Report as per the ToR and the instructions; Position: GIS Expert; Activities Performed: Compiling and integrating diverse geospatial datasets, including topography, land use, hydrology, and transportation networks. Ensuring the accuracy and consistency of data through quality control measures. Integrating data from various sources to create a comprehensive and up-to-date digital base map. Designing the layout and aesthetics of the digital base map to effectively communicate spatial information. Utilizing GIS software to create visually appealing maps with clear symbology, labels, and color schemes. Customizing the map for specific purposes, such as urban planning, environmental analysis, or infrastructure development. Performing geospatial analyses to derive insights and patterns from the data, such as spatial relationships, density, and distribution. Incorporating attribute data into the base map to provide additional information about features, such as population demographics, land ownership, or infrastructure details. Ensuring that the digital base map supports various analytical functions and can serve as a foundation for further geospatial applications.
	Name of Project: Planning of House Numbering System and Development of Software for Data Entry and Recording in Compliance With The House Numbering System for Shuklagandaki Municipality, Dulegadada, Tanahun; Year: March 2018 – July 2019; Location: Tanahun; Client: Shuklagandaki Municipality Office; Main Project Features: Planning of House Numbering System and Development of Software for Data Entry and Recording in Compliance With The House Numbering System for Shuklagandaki Municipality, Dulegadada, Tanahun; Position: GIS Expert; Activities Performed: Gathering and compiling relevant spatial data, including topography, land use, infrastructure, and demographic information. Ensuring data accuracy and consistency through quality checks and validation processes. Integrating diverse datasets to create a comprehensive and up-to-date GIS database for the urban area. Designing the layout and structure of the GIS-based urban map to effectively communicate spatial information. Utilizing GIS software tools to create visually appealing and informative maps that convey various urban features and layers. Incorporating different symbologies, colors, and labeling conventions to enhance map readability and user understanding. Conducting spatial analyses to derive meaningful insights from the GIS data, such as identifying patterns, trends, and spatial relationships. Providing decision support through spatial modeling, allowing stakeholders to assess the potential impacts of urban planning decisions. Collaborating with urban planners, policymakers, and other stakeholders to use GIS-based maps for informed decision-making and sustainable urban development.
	Name of Assignment or Project: Preparation of GIS based Digital Base Map and Development of Metric Addressing System of Lamahu Municipality, Lamahu, Dang; Year: February 2019 – December 2019; Location: Dang; Client: Lamahu Municipality Office; Main Project Features: Preparation of GIS based Digital Base Map and Development of Metric Addressing System of Lamahu Municipality, Lamahu, Dang; Position: GIS Expert; Activities Performed: Gathering and compiling relevant spatial data, including topography, land use, infrastructure, and demographic information. Ensuring data accuracy and consistency through quality checks and validation processes. Integrating diverse datasets to create a comprehensive and up-to-date GIS database for the urban area. Designing the layout and structure of the GIS-based urban map to effectively communicate spatial information. Utilizing GIS software

Detailed Task Assigned on Consultant's Team of Experts:	Reference to Prior Work/Assignments that Best Illustrates Capability to Handle the Assigned Tasks
tools to create visually appealing and informative maps that convey various urban features and layers. Incorporating different symbologies, colors, and labeling conventions to enhance map readability and user understanding. Conducting spatial analyses to derive meaningful insights from the GIS data, such as identifying patterns, trends, and spatial relationships. Providing decision support through spatial modeling, allowing stakeholders to assess the potential impacts of urban planning decisions. Collaborating with urban planners, policymakers, and other stakeholders to use GIS-based maps for informed decision-making and sustainable urban development.	tools to create visually appealing and informative maps that convey various urban features and layers. Incorporating different symbologies, colors, and labeling conventions to enhance map readability and user understanding. Conducting spatial analyses to derive meaningful insights from the GIS data, such as identifying patterns, trends, and spatial relationships. Providing decision support through spatial modeling, allowing stakeholders to assess the potential impacts of urban planning decisions. Collaborating with urban planners, policymakers, and other stakeholders to use GIS-based maps for informed decision-making and sustainable urban development.
Name of Assignment or Project: Preparation of Municipal Profile with Vital Registration of Mechnagar Municipality, Itabhatta, Jhapa; Year: February 2019 – December 2019; Location: Doti; Client: Mechnagar Municipality Office. Main Project Features: Preparation of Municipal Profile with Vital Registration of Mechnagar Municipality, Itabhatta, Jhapa; Position: GIS Expert; Activities Performed: Gathering and compiling relevant spatial data, including topography, land use, infrastructure, and demographic information. Ensuring data accuracy and consistency through quality checks and validation processes. Integrating diverse datasets to create a comprehensive and up-to-date GIS database for the urban area. Designing the layout and structure of the GIS-based urban map to effectively communicate spatial information. Utilizing GIS software tools to create visually appealing and informative maps that convey various urban features and layers. Incorporating different symbologies, colors, and labeling conventions to enhance map readability and user understanding. Conducting spatial analyses to derive meaningful insights from the GIS data, such as identifying patterns, trends, and spatial relationships. Providing decision support through spatial modeling, allowing stakeholders to assess the potential impacts of urban planning decisions. Collaborating with urban planners, policymakers, and other stakeholders to use GIS-based maps for informed decision-making and sustainable urban development.	Name of Assignment or Project: Preparation of Municipal Profile with Vital Registration of Mechnagar Municipality, Itabhatta, Jhapa; Year: February 2019 – December 2019; Location: Doti; Client: Mechnagar Municipality Office. Main Project Features: Preparation of Municipal Profile with Vital Registration of Mechnagar Municipality, Itabhatta, Jhapa; Position: GIS Expert; Activities Performed: Gathering and compiling relevant spatial data, including topography, land use, infrastructure, and demographic information. Ensuring data accuracy and consistency through quality checks and validation processes. Integrating diverse datasets to create a comprehensive and up-to-date GIS database for the urban area. Designing the layout and structure of the GIS-based urban map to effectively communicate spatial information. Utilizing GIS software tools to create visually appealing and informative maps that convey various urban features and layers. Incorporating different symbologies, colors, and labeling conventions to enhance map readability and user understanding. Conducting spatial analyses to derive meaningful insights from the GIS data, such as identifying patterns, trends, and spatial relationships. Providing decision support through spatial modeling, allowing stakeholders to assess the potential impacts of urban planning decisions. Collaborating with urban planners, policymakers, and other stakeholders to use GIS-based maps for informed decision-making and sustainable urban development.
Name of Assignment or Project: Preparation of VDC Level Land Resource Maps, Database and Reports of 19 Nos. of VDCs Package 10 – Dhamaha; Year: November 2016 – May 2017; Location: Dhamaha; Client: NLUP; Main Project Features: Review of satellite images , Geo Referencing, Digitization and attributing the map with field level data collection. Preparation of Digital based GIS Map of Inventory of Drainage network of Municipal Area . Preparation of indicative development potential map and proposed drainage network map of municipal territory, preparation of Report as per the ToR and instructions; Position: GIS Expert; Activities Performed: Compiling and integrating geospatial datasets related to land resources, including land use, land cover, soil types, topography, and land ownership. Ensuring the accuracy and consistency of data through quality control measures. Creating a comprehensive GIS database that serves as the foundation for mapping and analysis. Designing detailed land resource maps at the VDC level using GIS software. Incorporating symbology, color-coding, and labeling conventions to effectively represent different land features. Creating visualizations that communicate key land resource information to local authorities, planners, and communities. Managing the GIS database to facilitate efficient data retrieval, updates, and queries. Generating reports that provide insights into land resource distribution, land use patterns, and potential areas for development or conservation. Collaborating with local authorities and stakeholders to present findings, discuss implications, and support evidence-based decision-making related to land resources.	Name of Assignment or Project: Preparation of VDC Level Land Resource Maps, Database and Reports of 19 Nos. of VDCs Package 10 – Dhamaha; Year: November 2016 – May 2017; Location: Dhamaha; Client: NLUP; Main Project Features: Review of satellite images , Geo Referencing, Digitization and attributing the map with field level data collection. Preparation of Digital based GIS Map of Inventory of Drainage network of Municipal Area . Preparation of indicative development potential map and proposed drainage network map of municipal territory, preparation of Report as per the ToR and instructions; Position: GIS Expert; Activities Performed: Compiling and integrating geospatial datasets related to land resources, including land use, land cover, soil types, topography, and land ownership. Ensuring the accuracy and consistency of data through quality control measures. Creating a comprehensive GIS database that serves as the foundation for mapping and analysis. Designing detailed land resource maps at the VDC level using GIS software. Incorporating symbology, color-coding, and labeling conventions to effectively represent different land features. Creating visualizations that communicate key land resource information to local authorities, planners, and communities. Managing the GIS database to facilitate efficient data retrieval, updates, and queries. Generating reports that provide insights into land resource distribution, land use patterns, and potential areas for development or conservation. Collaborating with local authorities and stakeholders to present findings, discuss implications, and support evidence-based decision-making related to land resources.
Name of Assignment or Project: Preparation of Integrated Urban Development Plan (UDP) of Budhiganga Rural Municipality, Hamsmuda, Morang; Year: February 2019 – December 2019; Location: Doti; Client: Budhiganga Municipality Office. Main Project Features: Preparation of Integrated Urban Development Plan (UDP) of Budhiganga Rural Municipality, Hamsmuda, Morang; Position: GIS Expert; Activities Performed: Gathering and compiling relevant spatial data, including topography, land use, infrastructure, and demographic information. Ensuring data accuracy and consistency through quality checks and validation processes. Integrating diverse datasets to create a comprehensive and up-to-date GIS database for the urban area. Designing the layout and structure of the GIS-based urban map to effectively communicate spatial information. Utilizing GIS software tools to create visually appealing and informative maps that convey various urban features and layers. Incorporating different symbologies, colors, and labeling conventions to enhance map readability and user understanding. Conducting spatial analyses to derive meaningful insights from the GIS data, such as identifying patterns, trends, and spatial relationships. Providing decision support through spatial modeling, allowing stakeholders to assess the potential impacts of urban planning decisions. Collaborating with urban planners, policymakers, and other stakeholders to use GIS-based maps for informed decision-making and sustainable urban development.	Name of Assignment or Project: Preparation of Integrated Urban Development Plan (UDP) of Budhiganga Rural Municipality, Hamsmuda, Morang; Year: February 2019 – December 2019; Location: Doti; Client: Budhiganga Municipality Office. Main Project Features: Preparation of Integrated Urban Development Plan (UDP) of Budhiganga Rural Municipality, Hamsmuda, Morang; Position: GIS Expert; Activities Performed: Gathering and compiling relevant spatial data, including topography, land use, infrastructure, and demographic information. Ensuring data accuracy and consistency through quality checks and validation processes. Integrating diverse datasets to create a comprehensive and up-to-date GIS database for the urban area. Designing the layout and structure of the GIS-based urban map to effectively communicate spatial information. Utilizing GIS software tools to create visually appealing and informative maps that convey various urban features and layers. Incorporating different symbologies, colors, and labeling conventions to enhance map readability and user understanding. Conducting spatial analyses to derive meaningful insights from the GIS data, such as identifying patterns, trends, and spatial relationships. Providing decision support through spatial modeling, allowing stakeholders to assess the potential impacts of urban planning decisions. Collaborating with urban planners, policymakers, and other stakeholders to use GIS-based maps for informed decision-making and sustainable urban development.
Name of Project: Preparation of Master Plan for Developing Tinkapur as a Smart City , Year: April 2019 – December 2019; Location: Tinkapur; Client : DUDBC, New Town; Major Project Features: Preparation of Master Plan for	Name of Project: Preparation of Master Plan for Developing Tinkapur as a Smart City , Year: April 2019 – December 2019; Location: Tinkapur; Client : DUDBC, New Town; Major Project Features: Preparation of Master Plan for

Detailed Task Assigned on Consultant's Team of Experts:	Reference to Prior Work/Assignments that Best Illustrates Capability to Handle the Assigned Tasks
	Developing into a Smart City. Position: GIS Expert; Activities Performed: Compiling and integrating a wide range of spatial datasets relevant to urban planning, including land use, infrastructure, transportation, and environmental factors. Conducting spatial analyses to identify key areas for smart city interventions, such as optimizing transportation networks, identifying suitable locations for technology implementation, and assessing environmental impact. Collaborating with urban planners and other stakeholders to incorporate smart infrastructure components into the master plan. Using GIS to analyze and visualize the optimal placement of smart technologies, such as sensors, IoT devices, and communication networks, enhances urban services and efficiency. Integrating spatial data to plan for smart utilities, energy-efficient systems, and resilient infrastructure. Providing decision support through GIS-based mapping and visualization tools to help policymakers and stakeholders understand the spatial implications of smart city initiatives. Creating interactive maps and geospatial dashboards to communicate complex information and scenarios effectively. Assisting in the communication of the master plan to the public, local authorities, and investors through visually compelling GIS-based presentations.
	Name of Project: Preparation of Integrated Development Plan of Suddhodhan Rural Municipality; Year: December 2015 – April 2019; Location: Tulsipur; Client: Suddhodhan Rural Municipality Office, Rupandehi; Major Project Features: Preparation of Master Plan for Developing into a Smart City; Position: GIS Expert; Activities Performed: Compiling and integrating diverse geospatial datasets, including land use, transportation, infrastructure, environmental features, and socio-economic data. Conducting spatial analyses to identify patterns, trends, and spatial relationships that inform the development plan. Using GIS tools to assess existing conditions, such as population density, accessibility, and environmental impact. Utilizing GIS for scenario planning, allowing urban planners and policymakers to visualize different development scenarios and their potential impacts. Creating interactive maps and visualizations to communicate complex spatial information to stakeholders. Supporting the identification of optimal locations for new developments, green spaces, and infrastructure improvements. Collaborating with urban planners and engineers to optimize the layout of infrastructure elements, including transportation networks, utilities, and public services. Using GIS to analyze and visualize the connectivity of different urban components, ensuring efficient accessibility and functionality. Incorporating smart city elements and sustainable practices into the development plan, leveraging GIS for location-based decision-making.
	Name of Project: Preparation of Integrated Urban Development Plan of selected Municipalities: i) Devdaha Municipality, Rupandehi, ii) Sainamaina Municipality, Rupandehi, iii) Krishna Nagar Municipality, Kapilvastu and iv) Bhumikasthan Municipality, Arghakhanchi; Year: May 2018 – Feb 2019; Location: Lumbini; Client: DUDBC; Major Project Features: Preparation of Integrated Urban Development Plan of selected Municipalities; Position: GIS Expert; Activities Performed: Compiling and integrating diverse geospatial datasets, including land use, transportation, infrastructure, environmental features, and socio-economic data. Conducting spatial analyses to identify patterns, trends, and spatial relationships that inform the development plan. Using GIS tools to assess existing conditions, such as population density, accessibility, and environmental impact. Utilizing GIS for scenario planning, allowing urban planners and policymakers to visualize different development scenarios and their potential impacts. Creating interactive maps and visualizations to communicate complex spatial information to stakeholders. Supporting the identification of optimal locations for new developments, green spaces, and infrastructure improvements. Collaborating with urban planners and engineers to optimize the layout of infrastructure elements, including transportation networks, utilities, and public services. Using GIS to analyze and visualize the connectivity of different urban components, ensuring efficient accessibility and functionality. Incorporating smart city elements and sustainable practices into the development plan, leveraging GIS for location-based decision-making.
	Name of Project: Preparation of Integrated Development Plan of Mayadevi Rural Municipality; Year: September 2017 – January 2018; Location: Rupandehi; Client: Mayadevi Rural Municipality, Rupandehi; Major Project Features: Preparation of Integrated Urban Development Plan; Position: GIS Expert; Activities Performed: Compiling and integrating diverse geospatial datasets, including land use, transportation, infrastructure, environmental features, and socio-economic data. Conducting spatial analyses to identify patterns, trends, and spatial relationships that inform the development plan. Using GIS tools to assess existing conditions, such as population density, accessibility, and environmental impact. Utilizing GIS for scenario planning, allowing urban planners and policymakers to visualize different development scenarios and their potential impacts. Creating interactive maps and visualizations to communicate complex spatial information to stakeholders. Supporting the identification of optimal locations for new developments, green spaces, and infrastructure improvements. Collaborating with urban planners and engineers to optimize the layout

Detailed Task Assigned on Consultant's Team of Experts:	Reference to Prior Work/Assignments that Best Illustrates Capability to Handle the Assigned Tasks
of infrastructure elements, including transportation networks, utilities, and public services. Using GIS to analyze and visualize the connectivity of different urban components, ensuring efficient accessibility and functionality. Incorporating smart city elements and sustainable practices into the development plan, leveraging GIS for location-based decision-making.	Name of Assignment or Project: Preparation of MTMP of Sanoshree Taratal Municipality. Year: February 2016 – July 2016; Location: Bardiya; Client: Sanoshree Taratal Municipality Office, Bardiya; Main Project Features: Preparation of MTMP; Position: GIS Expert. Activities Performed: Compiling and integrating geospatial datasets related to transportation infrastructure, traffic patterns, land use, and demographics. Conducting spatial analyses to identify transportation needs, traffic congestion points, and areas requiring infrastructure improvements. Leveraging GIS to assess the spatial implications of proposed transportation projects. Utilizing GIS tools to optimize transportation routes, considering factors such as traffic flow, accessibility, and environmental impact. Planning for efficient and sustainable transportation systems, incorporating modes such as public transit, cycling, and pedestrian pathways. Analyzing the spatial distribution of transportation demand to inform strategic planning for future infrastructure development. Designing GIS-based maps and visualizations to communicate complex transportation data and scenarios to stakeholders. Providing decision support through interactive maps that allow stakeholders to explore and understand proposed transportation projects. Collaborating with municipal authorities, transportation planners, and the public to present findings and gather input for informed decision-making.
	Name of Assignment or Project: Preparation of MTMP of Kamalamai Municipality. Year: May 2015 – February 2016; Location: Sindhuli; Client: DUDBC; Main Project Features: Preparation of MTMP; Position: GIS Expert. Activities Performed: Compiling and integrating geospatial datasets related to transportation infrastructure, traffic patterns, land use, and demographics. Conducting spatial analyses to identify transportation needs, traffic congestion points, and areas requiring infrastructure improvements. Leveraging GIS to assess the spatial implications of proposed transportation projects. Utilizing GIS tools to optimize transportation routes, considering factors such as traffic flow, accessibility, and environmental impact. Planning for efficient and sustainable transportation systems, incorporating modes such as public transit, cycling, and pedestrian pathways. Analyzing the spatial distribution of transportation demand to inform strategic planning for future infrastructure development. Designing GIS-based maps and visualizations to communicate complex transportation data and scenarios to stakeholders. Providing decision support through interactive maps that allow stakeholders to explore and understand proposed transportation projects. Collaborating with municipal authorities, transportation planners, and the public to present findings and gather input for informed decision-making.

Expert's contact information: (Email: umesh.enr@j@gmail.com)

Phone: (9841503574)

CERTIFICATION:

I, the undersigned, certify to the best of my qualification and belief that

- This CV correctly describes my qualifications and experience
- I am not a current employee of the GoN
- In the absence of medical incapacity, I will undertake this assignment for the duration and in terms of the inputs specified for me in Form TECH 6 provided team mobilization takes place within the validity of this proposal.
- I was not part of the team who wrote the terms of reference for this consulting services assignment
- I am not currently debarred by a multilateral development bank
- I certify that I have been informed by the firm that it is including my CV in the Proposal.
- I confirm that I will be available to carry out the assignment for which my CV has been submitted in accordance with the implementation arrangements and schedule set out in the Proposal.
- I declare that Corruption Case is not filed against me.

I understand that any willful misstatement described herein may lead to my disqualification or dismissal, if engaged.

Date :

Hochschule für Technik Stuttgart

The Examination Board of the University has conferred on:

Mr Umesh Kunwar

who successfully completed the studies and passed the examinations required thereof the Degree of

Master of Science

(M.Sc.)

with all the rights and benefits appertaining thereto.

Awarded at the Hochschule für Technik Stuttgart, University of Applied Sciences, Germany,
March: 13th 2015

Prof. Horst Franke
President

Hochschule
für Technik
Stuttgart

Master's Degree Certificate

In recognition of the successful completion of the study programme on 20/02/2015 the Faculty of Geomatics,
Computer Science and Mathematics honours the achievements of

Mr Umesh Kunwar

(born 14/12/1987 in Gadoon)

in the Master's Degree programme in Photogrammetry and Geoinformatics with the overall mark of

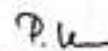
Good (2,5)

Title of the Master's Thesis: Web Visualization of 3D City Model of Stuttgart
using K3DOM and CityServer3D

Awarded at Stuttgart on March, 13th 2015
Hochschule für Technik Stuttgart
University of Applied Sciences

Prof. Rainer Franke
President

Prof. Dr. Peter Heusch
Dean

The printed form of the diploma is valid as the guide for the Master's
Thesis in the field of the subject of the Master's Thesis.